

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde onsdagen den 14 november 2012

§ 4 Förslag till budget 2013 för Stockholms stad och inriktning för 2014 och 2015 samt ägardirektiv 2013-2015 för koncernen Stockholms Stadshus AB samt beslut om förbundsordning Storstockholms brandförsvaret, beslut om nytt ramavtal med Skolfastigheter i Stockholm AB, beslut om ett antal ärenden som avslutas eller besvaras i samband med budgeten m.m. (bilaga förslag till Budget 2013)

Inledning

Anförande nr 1

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande, stockholmare! Det är med stor stolthet som jag och Alliansens partier i dag lägger fram Alliansens framtidsbudget för Stockholm, en budget som bygger bostäder, investerar i social välfärd i hela Stockholm och gör vardagen ytterligare några steg lite rimligare och enklare för stockholmarna.

Som finansborgarråd kan man då och då bli kritiserad, och det kanske kommer att inträffa under de här dagarna, vad vet jag, men sällan blir jag kritiserad för att vi är stillastående, att vi gör saker för lite och för sakta. Kritiken brukar snarare vara tvärtom: ojoj vad ni har bråttom, oj vad ni gör mycket, vi hinner inte med. Men det är så att vi aldrig kan riskera att göra för lite eller för sakta. Det är här i Stockholm det händer, och det är på oss det ligger väldigt mycket. Vi är, Stockholm är, loket i morgondagens Sverige. Kärnan i politiken är jobben, att kunna känna stoltheten, arbetsgemenskapen, att kunna försörja sig själv, sina barn, att känna helt enkelt tryggheten i att kunna utveckla sitt eget liv genom ett jobb.

Men framtidens jobb kräver en skola i världsklass, och därför har vi sedan 2006 fokuserat just på detta: arbetsro i skolan, tydliga kunskapskrav, och vi satsar extra nu på teknik, matematik och naturvetenskap.

Valfriheten är hjärtat i Alliansens politik i Stockholm, att stockholmarna själva kan välja service, påverka, känna frimodigheten, styrkan och tryggheten i att kunna välja och påverka själv. I den här budgeten storsatsar vi på hemtjänsten. Det som har blivit något av en succé är att stockholmarna väljer själva. Vi satsar på att ytterligare höja kvaliteten. Vi måste ständigt höja kvaliteten i välfärden, vi kan aldrig nöja oss med försvar, utan vi måste ha ambitionen att höja kvaliteten, utveckla välfärden.

Vi går därför in på att satsa på kvaliteten, vilket vi gör väldigt mycket i denna budget, men vi klargör också att här gäller tuffa utvärderingar av den välfärd och kvaliteten på den välfärd som levereras till stockholmarna. Vi tar nya steg i den här budgeten för att modernisera välfärdssystemen. I det ska vi se den till synes ekonomiskt lilla reformen, men för dem som får nytta av den, den betydelsefulla reformen att vi nu inför bredband i försörjningsstödet för barnfamiljer. Det är en klar signal om att även vi våra trygghetssystem måste gå med i framtiden och se vad barnen behöver för att kunna ha chansen, att kunna skapa sina livschanser.

En annan viktig del är att vi satsar totalt över 130 miljoner kronor i det sociala arbetet. Stockholm är inte staden där vi lämnar människor efter oss, där den som är i behov av hjälp blir bortglömd. En viktig del här är kampen mot ungas narkotikamissbruk.

Fru ordförande! Vi upplever en omvärld med oro. Vi upplever en omvärld där regeringar har misskött sina länder. Vi upplever en omvärld, och tyvärr ibland också i vårt eget land, där opportunisten smyger sig in, även i vårt eget parlament. Därför är det så otroligt viktigt att sköta finanserna, att skapa den stabilitet och den trygghet som välskötta offentliga finanser betyder. Det är så vi kan satsa på Djurgårdsstaden, det är så vi kan satsa 1,4 miljarder på ett nytt studentkluster i Albano. Men det är också så vi som stockholmare kan känna att jag kan vara trygg när mitt barn går till förskolan. Jag kan vara trygg när min mamma eller pappa behöver hjälp från äldreomsorgen.

Vi klarar i denna budget att ge stockholmarna ytterligare en skattesänkning. Sedan 2006 har vanliga stockholmare fått 2 000 kronor mer i plånboken att själva bestämma över. Detta, fru ordförande, är betydelsefullt för den enskilde men också för Stockholms attraktionskraft.

Fru ordförande! Med denna framtidsbudget där vi sänker skattebördan, satsar på modern social välfärd, satsar på jobben, skolan och bostäder tar vi upp kampen för valfriheten.

Jag yrkar med stolthet bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 2

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholm är en underbar stad, och Stockholm ska vara en stad i världsklass. Vi stockholmare känner stolthet för vår stad. Stoltheten får dock inte innebära ett arbetssätt som gör att vi lutar oss tillbaka i nöjdhet, utan vi ska ständigt ha högre ambitioner. Högre ambitioner behövs när arbetslösheten nu riskerar att öka ytterligare och när kunskapsresultaten i skolan når nya bottenrekord. Då får inte politiker agera som feta katter. Tyvärr är det så majoritetens budget ser ut.

Politikens uppgift är och måste vara att ta ansvar. För det första behöver staden en arbetslinje. 31 000 personer i Stockholm är utan arbete, utan möjlighet till egen försörjning, och utvecklingen riskerar att fortsätta åt fel håll. Stockholm måste vara rustad för att klara den föränderliga arbetsmarknaden. Vår socialdemokratiska politik för Stockholm kan vända den utvecklingen. Vi måste vara ärliga och säga att vi inte har *ett* Stockholm, därtill är klyftorna alltför stora.

Vi socialdemokrater redovisar därför ett budgetalternativ som ser till att fler kommer i arbete. Passivitet eller åtgärder med alltför låg effektivitet ersätts med riktiga jobb i kommunen under ett års tid. Det ger erfarenhet och ingång in i arbetslivet. Det minskar stigmatiserande bidragsberoende, och det halverar stadens kostnader för försörjningsstöd på tre års sikt. Vi kombinerar detta med fler platser i vuxenutbildningen, garantier mot långtidsarbetslöshet bland ungdomar, sommarjobb åt alla som söker. Politik måste vara någonting mer än retorik. Det räcker inte att prata att man är

för en arbetslinje; man måste också driva en politik som visar att man vill ha en arbetslinje.

För det andra: Staden behöver en utbildningslinje. När resultaten i Stockholms grundskolor når en nivå som är den lägsta i modern tid borde varningsklockor ringa. När vuxenutbildningen har färre platser i dag än vad det var för åtta år sedan bör vi vara oroliga. När sökandet till yrkesprogram minskar trots stora behov bör vi höja ambitionerna för Stockholms skolor.

Den budget som majoriteten lägger innebär i bästa fall ett nollsummespel för skolan. Det är inte bra nog. Skolans uppgift är att se till att alla barn får en likvärdig chans, att skolan ska kompensera för olika förutsättningar. En sådan politik är principiellt rätt, för det stärker individernas möjligheter, och det är dessutom samhällsekonomiskt effektivt.

Jag tror att det här bekymrar fullmäktiges folkpartister minst lika mycket som det bekymrar oss socialdemokrater. Jag förstår att ni lika väl som vi vill bryta den utvecklingen, men uppenbarligen har ni inte fått med er Sten Nordin på detta, för Moderaterna prioriterar ju annat än hög kvalitet för Stockholms alla skolor. Det är inte att ta ansvar för Stockholm och stockholmarnas framtid när skolan är alltför dålig. Det är därför jag bjuder in fullmäktiges alla gruppleddare till överläggning om hur vi kan bryta utvecklingen och hindra fortsatt sjunkande kunskapsresultat.

Jag yrkar bifall till det socialdemokratiska förslaget till budget 2013.

Anförande nr 3

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Kära stockholmare! Miljöpartiet är Stockholms tredje största parti, och vi växer. Vi är ett modernt och konstruktivt alternativ som ser möjligheterna med ett växande Stockholm, Stockholm där vi pekar på lösningarna. Miljöpartiet representerar ett modernt Stockholm. Vem du än blir kär i, varifrån du kommer, var du bor begränsar inte dig eller är avgörande för vad du kan åstadkomma.

I dag ser vi att inte alla har lika möjligheter och förutsättningar, i stället ser vi en ojämn utveckling där innerstad och ytterstad utvecklas olika. I vissa delar av ytterstaden är arbetslösheten högre, barnfattigdomen svårare och skolresultaten sämre. Det är en utveckling som vi inte kan gå med på.

Miljöpartiet ser i stället möjligheterna med mångfald. Vi värnar om olikheter och vill ge alla stockholmare lika möjligheter och förutsättningar för jobb, bostad, utbildning och en god miljö.

Fru ordförande! Stockholms tillväxt är god och skapar möjligheter för en väl avvägd skattehöjning på 10 öre. Genom skattemedel kan vi göra nya investeringar för att säkerställa en ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar utveckling för Stockholm. I Miljöpartiets budget för 2013 skapar vi möjligheter för alla att ställa om och lära sig nya färdigheter. Det behövs på en arbetsmarknad som ständigt växer och förändras. Vi satsar extra mycket resurser på sfi, komvux, jobb till unga och på praktik- och lärlingsplatser. Det handlar om att skapa fler möjligheter till jobb för dem som har det svårast att ta sig in på arbetsmarknaden.

Ett modernt Stockholm är också en stad som skapar plats för fler stockholmare. Stockholm växer, och vi behöver bygga fler bostäder. Den moderatledda majoriteten saknar visioner om hur man ska lösa den akuta bostadsbristen i Stockholm, och de sviker sina löften om fler studentbostäder. Det är en bostadspolitik som riskerar att hämma Stockholms fortsatta utveckling.

Miljöpartiet tar kraftfulla tag för att bygga fler bostäder för alla, vi pekar på lösningarna och möjligheterna. Vi vill bygga minst 15 000 yteffektiva och klimatsmarta bostäder under fyra år. En femtedel av dessa ska vara till unga och studenter. Vi vill se en modern stadsplanering där vi bygger mer samtidigt som vi bevarar de grönområden som gör Stockholm unikt.

Miljöpartiet ser möjligheterna. Vi vill se nya och innovativa lösningar på stockholmarnas vardagsproblem, det så kallade livspusslet, som så många av oss dagligen tampas med. I ett grönt Stockholm ska det vara lätt att sortera sina sopor, det ska vara lätt och säkert att ta sig fram med cykel och kollektivtrafik, och alla föräldrar ska känna sig säkra på att barnen har rätt förutsättningar att utvecklas i förskolan, skolan och på fritids.

Miljöpartiet vill se en skola för alla, en skola där alla barn kan förverkliga sina drömmar och mål. Vi satsar 87 miljoner kronor mer än den moderatledda majoriteten på skolan. Vi satsar på fler specialpedagoger för de barn som har särskilda behov. Vi satsar 35 miljoner på att höja kvaliteten och minska barngruppernas storlek på fritids. Vi satsar mer resurser på modersmålsundervisning och genuspedagoger.

I den moderatledda majoritetens budget kan man läsa att miljön är en del av stadens varumärke. Det ska ses i ett sammanhang där de globala och lokala klimat- och miljöutmaningarna ständigt är närvarande. När orkanen Sandy blåser in över New York är Stockholmsluften smutsigare än någonsin och där den moderatledda majoriteten gör kraftfulla nedskärningar på Stockholm Vatten.

För Miljöpartiet är klimatfrågorna något mer än ett varumärke. Därför lägger Miljöpartiet 1 miljard på klimatsatsningar. Vi satsar 250 miljoner på en ny biogasanläggning, 500 miljoner på sol- och vindenergi, 100 miljoner på energieffektiviseringar och mer resurser för att göra förskolorna fria från kemikalier. Ytterst handlar miljö- och klimatarbetet om vad vi lämnar efter oss till nästa generation. Miljöpartiet vill lämna över ett Stockholm med ren luft, rent vatten, en stad där våra barn inte exponeras för giftiga kemikalier. Vi vill lämna över ett Stockholm där det är lätt att göra klimatsmarta val och där den biologiska mångfalden bevaras, ett Stockholm där alla har lika möjligheter och förutsättningar till jobb, bostad, utbildning och en god miljö.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets budgetförslag.

Anförande nr 4

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande, fullmäktige! Stockholm är en av världens bästa platser att leva i. Möjligen är det att slå in öppna dörrar i just den här församlingen där vi verkligen gillar vår stad. Men det finns en del mer objektiva analyser av levnadsvillkoren här i Stockholm. I en internationell jämförelse i somras rankades Stockholm som världens sjätte bästa stad att leva i. Även om

Vänsterpartiets partiledare Jonas Sjöstedt tycker att det är ett straff att bo i Stockholm har de flesta faktiskt kommit hit helt frivilligt.

Till Stockholm söker sig människor från hela Sverige, och från hela världen. Det är de genuint liberala värdena som lockar människor hit – högt utvecklad individualism, känslan att få vara den man är, möjligheten att träffa likasinnade samt, inte minst, möjlighet till karriär och personlig utveckling mer befriad från jantelagen än på många andra platser. Plötsligt förstår jag varför just Jonas Sjöstedt tycker att Stockholm är ett straff, det blev kanske lite väl liberalt här.

Så här har det inte alltid varit. För 25 år sedan fanns knappt någon valfrihet. Vårdcentraler, skolor, förskolor fördelades efter gatuadress eller möjligen till den som skrek högst. Krogarna hade öppet till max 01.00, och butikerna var stängda på söndagar. Homosexuella tvingades många gånger mötas i hemlighet, fjärran från dagens öppna samhälle där Prideparaden blivit en av stadens största folkfester. Även om ett par miljöpartister i riksdagen vill förbjuda söndagsöppna affärer anser nog de flesta stockholmare att det är smart att butikerna är öppna när folk har tid att handla, åtminstone tycker jag det.

De förändringar som skett i Stockholm har inte kommit till av en tillfällighet. De är alla resultatet av medborgares och politikernas vilja att ändra samhället. Om inte de liberala krafterna hade funnits hade Stockholm fortfarande varit en stad som stänger kl. 18.00, där nattlivet tar slut kl. 01.00 och där elever tvingas gå i skolor som de inte vill gå i. Möjligen finns det en och annan i den här salen som nostalgiskt blickar tillbaka på den tiden, men de flesta stockholmare är nöjda med förändringen.

Men Stockholm är inte bara våra drömmars stad, likt många andra storstäder finns det problem här som förknippas just med storstaden. Hoppet om Stockholm som platsen för ett bättre liv gäller inte bara de unga och väletablerade utan i allra högsta grad de fattigaste och mest utsatta. Hur väl vi lyckas stötta, hjälpa, uppmuntra invånarna säger också en hel del om Stockholm. Just därför är satsningarna på skolan och på de sociala områdena viktiga. En bra utbildning ökar friheten och möjligheten att själv staka ut sitt liv. Starka sociala skyddsnät ger möjlighet till nya livschanser.

För Folkpartiet har det därför varit viktigt med den här budgetens starka fokus på sociala frågor, framför allt riktade till barn och unga. För trots den frihet som Stockholm erbjuder finns också de sociala problemen. Att barn och unga har ojämlika uppväxtvillkor är ingen nyhet, och så är det i Stockholm liksom i landets andra större städer. En av politikens viktigaste uppgifter måste vara att öka möjligheterna för alla ungdomar att skapa sitt eget liv. Därför har vi i Folkpartiet till exempel drivit på att kostnaden för bredbandsuppkoppling ska ingå i socialbidragsnormen för barnfamiljer. När samhället förändras måste också de sociala skyddsnäten förändras. Bredbandsuppkopplingen är i dag i det närmaste nödvändig för att de lite äldre eleverna ska kunna göra sitt skolarbete.

Också det mer förebyggande arbetet är viktigt. Vi vet att det brister i samarbetet mellan skola och socialtjänst. Olika kulturer och utgångspunkter har alltför länge byggt murar mellan verksamheterna i stället för broar. Barnen har hamnat i kläm. Därför är den här budgetens ytterligare satsningar på samverkan mellan skola och

socialtjänst nödvändiga och naturligtvis satsningen på feriejobb för fler och fler ungdomar för varje år. Att kunna tjäna egna pengar är viktigt.

Oppositionen kommer i de här dagarna att göra sitt bästa för att måla upp en mörk bild av Stockholm. Men mot den bilden kan ställas stockholmarnas verklighet. Sanningen är att Stockholm förmodligen aldrig attraherat fler människor. Den livsstil som finns här lockar allt fler människor ju friare Stockholm blir. Det är inget straff att bo i Stockholm, det är en förmån.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsen förslag till budget.

Anförande nr 5

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Kära stockholmare och stockholmsskor! Vilka är ni egentligen – en typisk stockholmare, en man bor i Vasastaden, fondmäklare, oroar sig över det höga skattetrycket? Nej, fortfarande, mina vänner, är vi en blandad stad. En typisk stockholmare kan fortfarande vara kvinna, bo i Hökarängen och jobba i vården. Därför, ordförande, fullmäktige och alla stockholmare, ser våra budgetar helt olika ut.

Vår budget går ut på att kvinnan, vår kvinna i Hökarängen, ska kunna fortsätta att bo kvar i Stockholm och jobba i vården med en lön som hon kan leva på. En vanlig ung stockholmare, kocken Anna Berglund, 26 år, skriver så här i ett brev om sitt liv där jakten på en bostad överskuggar allt. En del av er har säkert läst det brevet. Hon skriver: Bäste herr Reinfeldt! Det är med förtvivlan och stort missmod jag skriver till er, men en dag på väg hem från jobbet slog mig tanken: Vem har rätt till en bostad? Sedan jag flyttade till Stockholm för fem år sedan har jag bott på tio olika platser i olika lägenheter. Jag flyttar i snitt tio gånger om året. Hyrorna har varierat mellan 1 700 kronor för en madrass på köksgolvet till 8 700 för en andrahandstvåa i Hjorthagen.

Ja, ordförande, fullmäktige, vår statsminister har väldigt mycket att stå till svars för. Men här är det väl bäste herr Nordin som Anna skulle skriva till. Vem är ansvarig för att gräsmattan vid universitetet blir en campingplats för bostadslösa studenter vid terminsstart? Vem är ansvarig för att bostadsrätterna ökar lavinartat och hyresrätterna försvinner? Vem är ansvarig för att en nybyggd etta kan kosta 10 000 – 12 000 kronor i månaden som ingen med en normal lön har råd med?

Detta, ordförande, fullmäktige, är en medveten politik från Alliansens sida, och du, Sten Nordin, är ansvarig för den politiken. Om de styrande inte är nöjda med sitt folk då får de väl välja ett nytt, skrev Berthold Brecht. Ni använder bostadspolitikerna för att byta ut folket i Stockholm. Men folket är lite motspänstiga, de gillar inte det här. De förstår inte sitt eget bästa. Och vad gör Alliansen? Ja, man anställer en massa kreativa konsulter för att förklara för folk vad de faktiskt vill. Snabba cash i omvandlingsbranschen är en lysande affär. Hittills har våra kreativa konsulter fått ungefär 60 miljoner av våra skattepengar. För att nämna ett exempel: en bostadsrättsomvandling på Järva där man har satsat 20 miljoner. Inte så bra hantering av skattepengar, Sten, tycker jag.

Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Stockholm behöver inte ett nytt folk. Stockholm behöver en ny bostadspolitik. Stoppa de här ombildningskonsulternas

härjningar! Låt allmännyttan bygga lägenheter som folk har råd med, och inga hyreshöjningar nästa år. Rädda innerstaden från att bli ett överklassgetto.

Ordförande, fullmäktige! Att skriva brev är ett väldigt bra sätt att berätta om livet i vår stad. Lena inom hemtjänsten skriver så här: Bäste herr äldreborgarrådet Joakim Larsson! Jag börjar arbeta tidigt på morgonen hos en gammal man. Han ska ha hjälp att gå på toaletten, äta, klä sig. Allt ska jag hinna på max 26 minuter. Sedan gäller det att springa till nästa, nästa och nästa. Jag får ont i magen, ont i ryggen, ångest, stress. Efter 15 år som vårdbiträde har jag en lön på 21 000 i månaden. Men som du förstår orkar jag inte jobba heltid. Jag får ut 10 000 efter skatt. Ska jag leva på det? undrar Lena. Ja, det tycker tydligen Alliansen.

I dag är det flera tusen av våra anställda som inte kan leva på sin lön, och majoriteten är kvinnor. Ojämsställdhet i världsklass kallar jag det för, Sten Nordin. Det tycker vi inte om. Vi satsar 150 miljoner i vår budget för att höja de lägsta lönerna. I en intervju säger Sten Nordin att Alliansen genom tillväxt, jobb, offensiv omsorg ska ta med alla på en resa framåt. Sten, det känns som en väldigt osäker resa. Tåget kör på utsålda spår, lokförarna kommer från ett bemanningsföretag och har inte råd med paus. Stationerna är nedlagda på grund av effektiviseringar. Anna och Lena kastas av tåget, de har inte råd med biljetten. Andra hoppar av och flyttar till andra städer eftersom priset här är för högt.

Om du, Sten, kör på som tidigare är risken att du bara har förstaklasspassagerarna med när du kommer fram. Men med vår budget, ordförande, fullmäktige, kan alla stockholmare följa med på resan. Och på vårt tåg, alla stockholmare, kommer vi bara att ha förstaklassvagnar.

Bifall till Vänsterpartiets förslag till budget!

Anförande nr 6

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ordförande, fullmäktige! Jag är själv pappa till en nioårig flicka. Men jag var långtifrån ensam om att fälla en tår när jag såg hur nioåriga Anna i Göteborg kom till rätta efter att ha varit försvunnen en dag. Hon blev tagen av en person som förmodligen inte mår särskilt bra. Däremot rapporteras det om att Anna själv mår bra. Hon mår bra för att en frivillig sammanslutning av människor, många människor, engagerade sig i letandet. Nätverket Missing People, som hittade henne, är en del av ett modernt civilsamhälle, organiserat via sociala medier och nätverk.

Det här, fullmäktige, visar på kraften hos ett starkt civilsamhälle, ett civilsamhälle som finns i hela Sverige, inte minst här i Stockholm. Här i Stockholm ser vi det i form av ett rikt föreningsliv bland annat med många som är engagerade i sociala frågor, men vi ser det också handgripligen i omtanken som finns där, trots alla fördomar om en stor stad. Vi ser det bland annat som en följd av engagemang i bostadsrättsföreningar där boende och hyresgäster har gemensamma intressen och därför lär känna varandra.

Men vi ser det framför allt i form av ett engagemang för stadsmiljön i det egna kvarteret eller i den egna stadsdelen. I mitt jobb som ansvarig för miljöpolitiken i staden har jag träffat bostadsrättsföreningar som utbildar varandra i matavfallsinsam-

ling, boende som sluter sig samman och odlar upp en bortglömd del av en park eller som årets miljöhjälte Mattias som engagerar både boende och skolan i Årsta för att leva mer resurseffektivt.

Civilsamhället finns vid sidan om det offentliga samhället. Vissa ser det som ett fattigdomstecken, att allt som människor gör frivilligt är ett tecken på att det offentliga inte tar sitt ansvar. Centerpartiet ser det tvärtemot som en stor rikedom att civilsamhället finns.

Därför finns en grön och skön revolution i årets budget när det gäller stadsmiljöfrågorna. Runt om i världen kallas det här för tactical urbanism, i budgeten står det som idéburen stadsförbättring. Innebörden är att staden ska vara lyhörd och positiv till förslag från civilsamhället som går ut på att förbättra stadsmiljön. Det kan handla om att välkomna foodtrucks. Det kan handla om att starta stadsodlingar. Det kan handla om att smycka ut delar av staden med konst eller sätta upp ett bokbord på en grå betongyta i staden som inte används till något vettigt i dag. Det kan också handla om open streets, om att stänga av en central gata på sommaren för att flytta ut folkliv, marknader, kultur och matupplevelser.

Kära stockholmare! Stockholm ska bli friare. Friare blir också stockholmarna med den skattesänkning som presenteras i budgeten för 2013. Jag tycker det är ganska ointressant egentligen hur mycket mer det blir i plånboken varje månad, men man kan ju konstatera att många bäckar små bildar en stor å. Framför allt kan man konstatera att många politiker tyvärr inte förstår vad som döljer sig bakom skattepengarna. Där finns hårt arbetande stockholmare. Det är deras pengar vi förvaltar, och vi har en skyldighet att inte slösa med dem. Vi har en skyldighet att inte ta ett öre mer än vad vi verkligen behöver. Och när man jämför Sverige med världen ser vi att vi tar vi fruktansvärt mycket från våra skattebetalare. Det är i det ljuset man ska se vartenda öre som Centerpartiet tillsammans med Alliansen vill sänka skatten med i nästa års budget.

Centerpartiet gick framåt i valet 2006, vi tredubblade oss här i fullmäktige 2010 på ett tydligt budskap. Det lyder så här. Stockholm växer. Det är bra. När Stockholm växer kan vi bygga staden bättre. Vi kan bygga en tätare stad där man går, cyklar och åker kollektivt till jobbet. En stad där varje kvadratmeter används mer effektivt så att vi kan spara parker och grönområden. Genom att tillåta högre byggnader och mer spännande arkitektur kan vi också få en mer vital och urban stad.

Många här inne såg säkert den fantastiska dramaserien *Torka aldrig tårar utan handskar*. Vid sidan om den gripande handlingen fick den mycket beröm för skildringen av 80-talets Stockholm. Det var bilder av ett Stockholm med snarast DDR-mässigt nöjesutbud och ständig vilopuls som tack och lov har ersatts med den stad som vi har i dag, en stad som vill ta för sig och med en begynnande puls i åtminstone snabbt promenadtempo.

Men Stockholm kan mer, och är jag övertygad om att Stockholm vill mer. Därför blir jag lite orolig över de krafter i Stockholm som tycker att allt är bra som det är. De personer jag talar med har i stället rest, sett världen och kommer tillbaka hem och undrar varför vi inte har en pendelbåtsterminal, varför vi inte har en som kallas highline park, varför vi inte har byggt några höga hus sedan 60-talet, varför affärer

stänger så tidigt, varför det inte tillåts mer neonreklam, varför vi fortfarande har ett city som domineras av bilar, varför vi inte kan bygga ännu fler bostäder i innerstaden och på andra platser där folk vill bo.

Även om vi fått flera av er i andra partier här i stadshuset att vara för en tät, modern och urban stad, tänker vi inte luta oss tillbaka. Centerpartiets uppgift i Stockholmsdebatten är att ligga i framkant och driva på. Vi tänker aldrig bli helt nöjda. Själva definitionen på en stad är att den ständiga förändringen finns där och att varje generation har en unik rätt att använda staden som redskap för att nå sina drömmar.

Vi är inte riktigt där än, men Centerpartiet har siktat stadigt inställt på målet. Med budgeten för 2013 kommer vi ytterligare en bit på vägen mot en modern, miljövänlig stad där kreativitet, utbildning, företagande och kultur frodas och där stadsmiljön är en viktig pusselbit för att åstadkomma både tillväxt och livskvalitet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 7

E w a S a m u e l s s o n (KD): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Stockholms stad har nog aldrig varit så het som nu. I den ena rankningen efter den andra kliver vi högre upp, också internationellt sett. Vi kan alla enas om att det går bra för Stockholm, inte minst ekonomiskt med en budget som ger utrymme för satsningar 2013. En stark ekonomi är en förutsättning för fortsatt utveckling i stadens alla verksamheter, och budgeten för 2013 har en stark social profil.

Politiken har sina gränser och ska ha sina gränser. De beslut vi i Alliansen fattar här i Stadshuset ska ha som mål att göra livet lättare genom att flytta makten till stockholmarna. Sänkt skatt ger mer pengar kvar i plånboken och ökar egenmakten, inte minst för den som tycker att månaden ibland räcker längre än vad lönen gör. Valfriheten gör det möjligt för medborgarna att utgå från sin specifika vardag oavsett om det gäller förskola, skola, äldreomsorg eller personer med funktionsnedsättning.

Funktionshinderfrågor har genom Alliansen kommit högre upp på agendan. Det handlar om attityder och tillgänglighet men också möjlighet till arbete, om arbetsgemenskap, delaktighet och egenmakt. Fler personer med funktionsnedsättning måste anställas i staden. Tillgänglighet är mer än trösklar, det handlar om hela vardagen. Mer än 100 miljoner avsätts inom detta område 2013.

Familjen är samhällets viktigaste gemenskap och en förutsättning för barns och ungas välbefinnande. Trygghet i den lilla världen ger förutsättningar för att känna trygghet i den stora världen. Men familjer behöver också stöd, känna att de duger, och det föräldrastödsprogram som staden nu erbjuder och som över 4 000 familjer i ett första skede anmält sig till är ett steg i rätt riktning. Barn behöver sina föräldrar, institutioner kan inte ersätta föräldrars värme och kärlek.

Barns och ungas uppväxtvillkor står i fokus i stadens förebyggande arbete för att minska antalet ungdomar som mår dåligt, de är alltför många i dag. Förbättrat samarbete mellan socialtjänst och skola är prioriterat, och öronmärkta resurser på 10 miljoner avsätts för detta efter krav från Kristdemokraterna.

Regeringen har beslutat om en nationell strategi för barnens rättigheter, och staden kommer också att lyfta barnkonventionen och barns rätt att komma till tals under 2013, och särskilda medel finns där avsatta för kommunstyrelsen.

De flesta äldre är friska långt upp i ålder, men när man behöver vård och omsorg ska man veta att den finns där och känna trygghet i det. Utgångspunkten måste alltid vara den enskilda individens speciella behov. Kvaliteten i äldreomsorgen ska fortsatt utvärderas och utvecklas.

Människor vill kunna påverka, de vill ha makt över sina liv och kunna forma sin egen vardag. Kristdemokraterna vill se ett starkare civilsamhälle där människornas engagemang tas till vara. I ett fungerande civilsamhälle bryr man sig, vågar lägga sig i, och då blir man tryggare. Idrottsstockholm samlar nog flest engagerade, men Missing People är ett aktuellt exempel på hur starkt det civila samhället kan fungera när människor engagerar sig. Därför är jag glad över att det tillförs 5 miljoner till föreningslivet både inom socialnämnden och inom idrottsnämnden.

Personligt ansvar måste läras på hemmaplan, där normer och värderingar kan överföras från en generation till en annan. Det handlar om en värdegrund som också har respekt för det gemensamma. För i ett samhälle som styrs av gemensamma värderingar krävs mindre förbud och färre regler. Det är det samhället vi kristdemokrater vill vara med och arbeta för.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 8

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Det kan väl hända, Karin Wanngård, att katten har några kilon för mycket, men den är fortfarande både hungrig och en hejare på att jaga, och där har ni socialdemokrater mycket att lära. Du har haft ett lärande år, du har lyssnat en del, det noterar jag. Jobben kommer upp efter lång frånvaro i socialdemokratin. Det välkomnar jag.

Men ni måste börja diskutera med oss: Hur tar vi fram framtidens jobb, morgondagens jobb? Att skyffla runt pengar enligt Sigtunamodellen, att vi släpper ansvaret och människor går till a-kassa i stället, är inte morgondagen.

Acceptera skattesänkningar som vi har gjort och som ni har skällt på – det är bra. Men ni måste också lära er att tala om betydelsen av att vi har en skattenivå i Stockholm som är bra för medborgarna och som stärker vår konkurrenskraft.

Pressar vi er hårt säger ni att friskolor och välfärdsföretag ska få vara kvar. Men i nästa andetag är era formuleringar kompromisslösa, hårda, kalla, och du lämnar friskoleföräldrar, arbetande och dem som anlitar välfärdsföretagen med fjärilar i magen om vad som ska hända i framtiden.

Ann-Margarethe Livh: Kvinnan i Hökarängen – vad bra att du tog upp henne därför att hon har fått skatten sänkt med 2 000 kronor från kommunen och en hel månadslön från riksdagen. Hon kan välja förskola för sina barn. Låt oss hoppas att hon jobbar i hemtjänsten, för där behöver vi många goda händer. Då kan hon välja mellan en uppsjö av arbetsgivare. Men det här gör Ann-Margarethe Livh sömnlös: Nu har Sten

Nordin ordnat alldeles för mycket rock and roll i Hökarängen. Det duger inte, säger Ann-Margarethe Livh, här ska det vara lugn och ordning, tillbaka med monopolen!

Daniel Helldén: Vad ska jag ta mig till med dig? Ibland glimmar det till, men sedan kommer du med din partiledning under armen. Då ska Bromma stoppas, Förbifart Stockholm ska inte byggas, Österleden får inte nämnas. Ni gillar spårvagnar, men ni vill inte reta Socialdemokraterna, så då gömmer du dig bakom Ulla Hamiltons kjol. Jag tycker att ni har mycket kvar att leverera när det gäller hur vi bygger morgondagens Stockholm.

Anförande nr 9

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är spännande med din retorik, Sten Nordin. Men det är just där politiken stannar. Du har styrt den här staden i sex års tid med Moderaterna – du har inte alltid varit finansborgarråd, det är helt riktigt – och du är stolt och nöjd. Någon har uppenbarligen sagt inte från mitt håll, att ni gör för mycket – för mycket. Är det någonting, lyssna på oppositionen, ni gör så är att ni gör för lite. Skolresultaten sedan 2006, Sten Nordin, är ett sjunkande skepp. Du vill inte se problemen. Vi har sämsta resultaten i skolan någonsin. Vi har 14 procent av eleverna från grundskolan som saknar behörighet till gymnasieskolan, och det du vill göra, Sten, är att slå dig för bröstet och säga: Vi tänker inte lägga mer resurser på skolan.

Det är din politik.

Anförande nr 10

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag välkomnar att du pratar om skolan, det också efter en lång frånvaro. Vi lägger mer än ½ miljard på skolan i den här budgeten. Läs vår budget, vi identifierar problemet att det finns skolor och elever som halkar efter. Vi har en rad förslag till vad vi ska göra för dem i framtiden.

Socialdemokraterna har börjat prata om skolan, men väldigt lite egentligen vad man ska göra, vad som krävs. De skolreformer som har gjorts nationellt eller här i Stockholm har ni motsatt er hela vägen. Ni har varit ilskna kritiker och försvarare av den 70-talsskola som faktiskt verkligen inte lyckades. Den om något lämnade människor bakom sig.

Det gläder mig om ni har börjat komma ihåg igen att en bra skola är det som skapar livschanser och social rörlighet. Det är det grundläggande. Det var en politik som ni förstod på 50- och 60-talet, ni släppte den på 70-talet, och sedan har ni börjat med ny retorik men inte nytt innehåll när det gäller skolan.

Anförande nr 11

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Tack, Sten, jag vill också att det ska bli rock and roll i Hökarängen, jag ser fram emot det. Vi kan gå tillsammans kanske på någon rolig rockklubb där om den installeras.

Vår kvinna i vården har nog inte råd att gå på den rockklubben, för hennes skattesänkning med hennes lön blir nämligen 120 kronor i månaden. 120 kronor i månaden – hur många rockklubbar går hon på för det, Sten? Dessutom har hon inte ork att jobba heltid. Flera tusen kvinnor i denna stad orkar inte jobba heltid eftersom jobben är för tunga. De kan inte försörja sig, och här står du och pratar om framtidsjobb. Du

har flera tusen som inte kan försörja sig på jobben i dag. Ja, äldreomsorgen och hemtjänsten borde vara en framtidsbransch, det borde bara framtidsjobben, men då får du ordna bättre arbetsförhållanden och bättre löner och se till att det finns en bättre välfärd så att våra lågavlönade, så länge de nu är det, också har tillgång till bra skola, bra bostäder och rimliga hyror, inga marknadshyror, Sten.

Anförande nr 12

Borgarrådet N o r d i n (M): Era totala skattehöjningar från Vänsterpartiet har jag inte riktigt hunnit räkna, men är det inte över 50 miljarder om man lägger ihop vad ni i riksdagen föreslår och ute i kommunerna? Jag kan inte för mitt liv förstå hur någon i Hökarängen eller någon annanstans ska få ökade livschanser genom dessa drakoniska skattehöjningar som ni vill genomföra.

Då kommer man inte att ha råd med vare sig rockklubb eller ny vinteroverall till barnen om ni får genomföra er skattepolitik. Jag kan inte förstå hur någon som vi verkligen behöver i vården och hemtjänsten kan vara betjänt av en sådan arbetsgivare. Vi såg hur det samhället såg ut, Ann-Margarethe Livh. Även om vi nu bortser från det som är viktigt för stockholmarnas möjlighet att välja var det väl ingen bra ordning för dem som skulle jobba inom den sektorn. Man hade ingenstans att gå. Det är så lönen hålls nere, det är när man har monopol. Men man kan ha en löneutveckling när det finns flera arbetsgivare som slåss om duktig arbetskraft.

Anförande nr 13

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Det är inte alltid så lätt att gömma sig bakom Ulla Hamiltons kjol, för hon har inte så ofta kjol. Men i dag har hon det, ja, jag ser det.

Vi driver en omfattande och effektiv miljöpolitik i Stockholm. Vi vill ha ett modernt, mänskligt och miljövänligt Stockholm. Det är vår tanke med vår budget, det är så vi driver en effektiv och bra oppositionspolitik.

Glimma till – ja, när vi kommer med utmärkta förslag på var vi ska bygga någonstans, när vi presenterar Bromma parkstad, kommer Sten Nordin reflexmässigt att säga att det är dumheter utan att ha tittat på det. Jag bjuder gärna in dig till en diskussion om hur vi kan göra det på ett bra sätt för att ta ansvar för Stockholm och stockholmarnas framtid och lösa deras bostadsproblem.

Anförande nr 14

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag sade till din företrädare, Per Bolund, en gång i debatten att Miljöpartiets favoritmusikal är *Annie Get Your Gun*. Ständigt säger ni att allt vi gör kan ni göra bättre. Satsar vi en cykelmiljard, så satsar ni två cykelmiljarder. Det är ganska förutsägbart. Men är det realistiskt? Nej, om man tittar på helheten av er politik för det växande Stockholm är det tyvärr inte realistiskt. Det är det som är bekymret.

Det tog 800 år för Stockholm att få sin första miljon invånare. Det var möjligen ett lagom tempo för Miljöpartiet. Men det är inte det tempo som vi har att möta i dag. Det kommer att bara ta 50 år innan vi har vuxit i Stockholm med närområdena med ytterligare en miljon. Det är det tempo som vi måste förhålla oss till. Då kan man inte säga nej till i stort sett varenda infrastruktursatsning som gör att människor faktiskt

kan ta sig till jobbet. Det är vad det handlar om. Vi ska kunna ta oss till jobbet, ta oss till skolan. Och där har tyvärr, Daniel Helldén, Miljöpartiet inga svar.

Anförande nr 15

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Vi har 31 000 stockholmare utan arbete. Vi har färre platser i komvux än vad vi hade 2006. 14 procent av våra ungdomar som går ut grundskolan saknar gymnasiebehörighet. Vi har närmare 500 ungdomar som är långtidsarbetslösa. De var 100 år 2006. Det är nära en miljard per år i försörjningsstöd som betalas ut av staden. Med det är Sten Nordin stolt och nöjd. Du är stolt och nöjd för att någon har sagt åt dig att du har gjort för mycket. Du har fokuserat på skolan sedan 2010, och ändå har vi de sämsta resultaten någonsin i grundskolan. Och det är du nöjd med!

Samtidigt visar den här staden på stora överskott. Vi har resurser, resurserna finns, problemen och utmaningarna finns, men den politiska viljan saknas. Ja, Sten Nordin, vi har motsatt oss era idéer på skolområdet för att vi ser vad det leder till. När ni har styrt den här staden i sex års tid har vi allt sämre skolresultat. Er politik fungerar inte.

Vill man ha löfte om jobb som ni hade 2006, jobb inom fem dagar, då ska man rösta på Moderaterna. Men vill man ha ett jobb, faktiskt leverera ett jobb, då ska man rösta på Socialdemokraterna. Vi står för arbetslinjen. Ni har inte lyckats bevisa någonting!

Anförande nr 16

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Nu hade Karin Wanngård sin tredje chans att berätta vad man vill göra i skolan. Men hon har ägnat tre inlägg åt att beskriva en bild, en felaktig bild, att det generellt är problem i vår skola, att det generellt är dåliga resultat. Både du, Karin, och jag vet att så är det inte.

När det gäller jobben ligger Stockholm i framkanten, kommunen tar väldigt mycket ansvar för jobben för dem som står längst från arbetsmarknaden. Jobbtorgen, tyvärr måste jag påminna om det, motsatte ni er, rätt ilsket. 17 000 stockholmare har via jobbtorgen kunnat gå till egen försörjning genom jobb eller utbildning – 17 000! De hade inte fått den chansen om ni hade haft majoritet.

Jag är glad för den som ändrar sig och att ni nu vill ha kvar jobbtorgen. Men ni har väldigt sällan konkreta förslag. Ert främsta förslag är Sigtunamodellen, att flytta bidrag från en korg till en annan. Jag tycker inte det är en framtid för jobben.

Anförande nr 17

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Är det några som är duktiga på att flytta om personer i olika system är det väl Moderaterna. Ni älskar ju att flytta personer från a-kassa och socialförsäkringssystem ut till kommunernas försörjningsstöd. Då är det okej, när individen får betala med sänkt ersättning är det okej. Men när vi i vår politik står upp för en arbetslinje, där vi har i vår budget förslag på hur vi kan bryta den negativa trenden, där vi kan se till att de långtidsarbetslösa som lever på försörjningsstöd ska få meningsfull sysselsättning i staden då säger ni nej. Det var det ni drev, fast ni drev det som jobb inom fem dagar 2006. Ni lyckas inte att leverera. I S-styrda kommuner, och vi har Sigtuna som ett bra exempel, fungerar vår politik.

Anförande nr 18

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Resultaten i skolan, säger Karin Wanngård, har försämrats avsevärt. Det är intressant att hon kan säga det över huvud taget. Socialdemokraterna har hela tiden varit helt ointresserade av att mäta resultat. Ni har varit emot betyg, mot skriftliga omdömen, mot läsutvecklingsscheman, emot att man hämtar in resultaten centralt i staden, just därför att ni har varit rädda för att se vad resultaten ska bli. Nu mäter vi noggrant. Vi ser till att vi använder de mätresultat som vi faktiskt får för att förbättra verksamheten.

Självklart välkomnar jag att äntligen börjar Socialdemokraterna intressera sig för skolan. Sedan valet 2006 har vi sett en radikal minskning av det intresset. Ni har tre borgarråd, ingen av dessa borgarråd orkar sätta sig som vice ordförande i utbildningsnämnden. I stället väljer Karin Wanngård att sitta som ledamot i Kungsträdgården Park och Evenemang AB, säkert ett jätteviktigt uppdrag, men jag tycker faktiskt att utbildningsnämnden är lite viktigare. Välkommen till utbildningsnämnden, Karin Wanngård!

Anförande nr 19

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är ingen hemlighet att jag utmanar Sten Nordin att bli finansborgarråd i den här staden, och Sten Nordin sitter i Kungsträdgården Park och Evenemang liksom jag.

När det gäller skolområdet, Lotta Edholm, är jag öppen för en parti- och blocköverskridande uppgörelse på skolområdet. Vi måste se till att bryta den negativa trenden. Vi har de sämsta resultaten på 14 år i den här staden i våra skolor. Vi vill göra allt för att få en skola i världsklass. Där har du tappat greppet. Du vill inte, du pratar.

Anförande nr 20

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Politik är mer än retorik, säger Karin Wanngård. Det finns någon annan sosse som har sagt att politik är att vilja. Vad vill Socialdemokraterna? Ni kommer efter hela tiden. När vi lyfte arbetslinjen var ni inte med, nu vill ni prata arbetslinje. När vi sänker skatter säger ni nej först och sedan kommer ni efter.

Du säger om försörjningsstödet att det bara ökar, det står flera gånger i er budget. Försörjningsstödet har i stort sett aldrig legat så lågt som nu, det sjunker hela tiden. Jag undrar: Vad är det som händer? När ska ni vakna och se den verklighet som vi lever i inom Alliansen?

Anförande nr 21

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag hoppas verkligen, Ewa, att vi lever i samma verklighet. Däremot kan vi ha olika mål med politiken, och vi har ett mål med politiken att Stockholm ska växa där alla ska känna delaktiga och är med i ett Stockholm som växer. Det bygger på att vi inte lämnar några utanför. Det bygger på att vi har en välfärd som gör att alla känner sig delaktiga i den här kommunen. Det bygger på att vi utrotar arbetslösheten.

Nu har vi närmare 500 långtidsarbetslösa ungdomar i den här staden. För sex åren sedan var det 100. Ni har styrt den här staden i sex år, och ni har inte fått bukt med det. Ni måste någon gång erkänna att era idéer inte håller i verkligheten. Det är

vacker retorik, ni har massor med PR-konsulter, men när ni har makten funkar det inte.

Anförande nr 22

Borgarrådet **A n k e r s j ö** (C): Ni vill göra allt, säger du, Karin Wanngård. Men samtidigt vill ni inte höja skatten det här året jämfört med nuvarande skattesats. Och det är intressant. Men det lämnar några frågor kring er finansiering kan man tycka, den är ovanligt kreativ i år. Ni brassar på med utgifter precis som vanligt. Om man ska hitta någonting ni vill göra är det att ni vill bli av med några tjänstemän i Stadshuset och på andra sidan gatan. Det är där smällen ska tas.

Ni pratar om konsultpengar, men där har vi redan gjort en nedskärning av konsultutredningar.

Ni pratar om att ni vill skära ned på kommunikationsstaben. Samtidigt som ni ska ta bort kommunikationen vill ni stärka stockholmarnas miljömedvetenhet med kraftiga informationsinsatser. Bortsett från att stockholmarna redan tillhör de mest miljömedvetna i hela världen, vem ska sköta den kommunikationen? Jag säger detta bara som ett exempel på ett väldigt kreativt och oansvarigt finansieringsförslag.

Nästa fråga är: Hur ska ni lyckas bygga de 7 000 bostäder per år som ni vill med det underlag ni har för en majoritet. Miljöpartiet vill bygga bostäder bara så länge det handlar om att avveckla flygplatser.

Anförande nr 23

Borgarrådet **W a n n g å r d** (S): Ordförande, Per Ankersjö! Jag ser inga problem över huvud taget med att bygga 7 000 lägenheter i den här staden. När vi styrde staden 2002–2006 levererade vi 20 000 lägenheter på fyra år. Jag har inga som helst problem med att öka den takten. Det ni gör är att ni inte klarar av att leverera. Ni klarar helt enkelt inte av att leverera. I år är det tal om cykelmiljarden. Men var är leveransen, Per Ankersjö? Ni måste börja leverera. Ni kan inte hela tiden tro att vi i opposition ska leverera er politik. Vi opponerar på er politik.

När det gäller finansieringen har vi ett fullt finansierat budgetförslag, och det ser du om du klarar av att läsa CESAM-bilagan.

Anförande nr 24

Borgarrådet **H e l l d é n** (MP): I Miljöpartiets budget för 2013 skapar vi förutsättningar för att alla stockholmare ska ha lika möjligheter till jobb, bostad, utbildning och en god miljö. En av de viktigaste förutsättningarna för att kunna förverkliga sina drömmar och mål är en egen bostad. Men trots att Stockholm växer och efterfrågan på bostäder sedan länge är stor är bostadsbristen akut, och den moderatledda majoriteten står handfallen. Att så få bostäder byggs i Stockholm riskerar att hämma Stockholms fortsatta tillväxt, och det drabbar i slutändan hårdast dem som har det svårast att ta sig in på bostadsmarknaden.

I augusti 2011 lovade den borgerliga majoriteten 4 400 nya studentlägenheter fram till 2015. Nu lovar man att det ska byggas 100 000 bostäder fram till 2030. Trots dessa löften har man inte levererat det man lovat eller på ett tydligt sätt redovisat hur

eller var dessa bostäder ska byggas. Dessutom har den moderatledda majoriteten sålt ur stora delar av allmännyttan.

Miljöpartiet vill se fler bostäder, inte fler beslut som leder till att bostäder riskerar att försvinna. Här har allmännyttan en viktig roll att spela. De kommunala bostadsbolagen har ett ansvar att inte bara förvalta lägenheter utan också möta de bostadsbehov som finns i Stockholm. I stället för att sälja ut allmännyttan vill Miljöpartiet använda stadens bolag till att bygga fler små och billiga hyresrätter för unga och studenter.

Miljöpartiet ser möjligheterna och pekar på lösningarna. Då kan man fråga sig: Hur vill den moderatledda majoriteten lösa problemet med bostadsbristen?

Anförande nr 25

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Du sade, Daniel Helldén, i ditt inledningsanförande att Miljöpartiet ser möjligheterna med ett växande Stockholm. Antingen gör ni det och struntar i de möjligheterna, eller så är det så som jag misstänker att det är att ni inte riktigt ser de möjligheterna.

Jag har sett en liten förändring det senaste året, och det skulle jag kalla för urban wash. Jag har sett några enstaka tecken på att ni har börjat säga ja till några saker. Jag hoppas att den utvecklingen fortsätter. Men jag är lite skeptisk. Det man ser när man tittar på Miljöpartiets gärning de senaste åren och det ni gör inte bara här i fullmäktige utan också i stadsdelsnämnderna och överallt är att ni säger nej till att bygga. De bostäder vi vill ha säger ni nej till. Nej, nej, nej, säger ni.

I miljö- och hälsoskyddsnämnden sade ni nej till detaljplan för studentbostäder i Albano på grund av ett par ekar. Ni vill inte heller att folk ska resa. Ni tycker inte att folk ska få ta sig till jobbet hur de vill. Jag håller med dig om att vi ska ha mer kollektivtrafik, men vi måste också förstå att vissa människor i Stockholm behöver åka bil. För att resa behöver man även flyga. Ser ni möjligheterna med ett växande Stockholm? Det gör ni inte, med er politik kommer folk att lämna staden.

Anförande nr 26

Borgarrådet H e l l d é n (MP): När Per Ankersjö pratar låter det mer som att Stockholm ska vara en nöjespark än en levande stad. I mina öron skorrar det falskt när han pratar på det sättet. Ni säger ingenting om Trafikverkets kapacitetsutredning som pekar på att den enorm ökande ökningen av bilar kommer att göra att vi inte klarar klimatmålen i länet. Ni reagerar inte när länsstyrelsen beräkningar visar att trängseln kommer att bli enorm i staden och också i länet. Biltrafiken kommer att öka med 50 procent fram till 2030, det vill säga ungefär en miljon bilresor om dagen. Klimatmålen kan vi glömma.

Ni struntar i den dåliga luften och krampaktigt håller fast vid dubbdäck som ska fortsätta att skada stockholmarnas hälsa. Ni försöker omdefiniera kväveoxid till något ofarligt i direkt strid med bättre vetande. Men ni säger ja till Förbifarten och ja till Österleden. Ni drar ned på Stockholm Vatten. Kom igen och ta ansvar för Stockholms miljö!

Anförande nr 27

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Vi har i dag 68 000 bostäder i olika faser i staden. Vi kan snabbt titta igenom hur många ärenden om dem som Miljöpartiet har velat återremittera i stället för att ta fram dessa projekt och se till att bostäderna byggs. Vi känner tyvärr inte mycket stöd av er i bostadsfrågan, har aldrig gjort det. Det gjorde nog Annika Billström heller när det var fråga om de 20 000 bostäderna. Det var nog på vår sida som stödet hämtades.

Det som är nyckeln till att ni inte klarar av den växande staden är ert klivna förhållande till kommunikationer. Att människor har kunnat resa, handla, träffas, utbyta erfarenheter, utbilda sig, koppla av, handlar om kommunikationer. Hela Miljöpartiets politik handlar om att stoppa kommunikationer. Möjligen är det okej om man kan ta sig väldigt nära, det ställer Miljöpartiet upp på, att cykla till exempel. Det tycker jag är jättebra att göra det i de nära kommunikationerna, men det duger inte i alla delar, tyvärr. Där har ni aldrig några idéer annat än att säga nej.

Anförande nr 28

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är märkligt att höra Sten Nordin, som om vi alltid sade nej. Vi har konstruktiva lösningar, vi kommer med förslag, vi ser till att Stockholm kan växa, vi pekar ut en utmärkt plats där vi kan bygga. Sten Nordin säger genast nej, han tittar inte ens på det, trots att vi vet att det är en plats – nu pratar jag om Bromma, konstigt nog – där det går att bygga och där det inte är något problem att avveckla flyget. Det intressanta i stadsbyggnadsnämnden, i exploateringsnämnden och i de andra nämnderna är att vi har förslagen. Det finns åtskilliga förslag och beslut där vi pekar på: Här kan man bygga mer och större. Men ni bromsar det, framför allt bromsar ni när det gäller bostäder. Där ser jag ett problem hos Moderaterna och den moderatledda majoriteten. Man har inte visioner och kan inte se de framtidsmöjligheter som Stockholm har.

Anförande nr 29

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag förstår att Daniel Helldén och Miljöpartiet vill prata om bostäder, men när det kommer till att bygga är det en helt annan sak. Då är det snarare att motarbeta.

När jag läser budgetförslaget från Miljöpartiet förstår jag faktiskt varför. Det är en ambitionssänkning – 15 000 nya bostäder de kommande fyra åren. Vi säger 5 000 bostäder varje år de kommande 20 åren. Ni sänker ambitionen från de övriga i fullmäktige. Då får det plötsligt sin förklaring varför Miljöpartiet säger nej till alla de plättar som vi vill bygga på, och så säger de ja till en plätt att bygga på som är helt verklighetsfrämmande, för det ligger en flygplats på den platsen redan i dag, en flygplats som är viktig för Stockholms tillväxt och där det dessutom, om man skulle bygga alla dessa tiotusenstals bostäder som ni vill bygga nu på Bromma flygfält, skulle innebära ett totalt trafik kaos för den västra delen av Stockholm.

Sluta prata om att bygga bostäder, hjälp oss i stället att bygga dem!

Anförande nr 30

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag skulle vilja att Lotta Edholm läste vår budget. Vi har samma siffror för nästa år när det gäller bostadsbyggandet. Det är det första.

För det andra kan du läsa vår rapport om Bromma parkstad där vi förklarar hur frågan ska lösas och hur det kan gå till. Det är inget problem.

För det tredje: Resultatet av den borgerliga majoritetens bostadspolitik är tydligt. Av 4 400 studentbostäder som man har lovat att man ska bygga har man färdigställt bara 87. Sedan 2010 har det i snitt byggts 3 350 lägenheter i Stockholm. Det är inte vi som sitter vid makten, det är ni.

Löftet om 100 000 bostäder till 2030 hjälper inte dem som har det svårast att ta sig in på bostadsmarknaden. Frågan är: Var vill den moderatledda majoriteten bygga?

Anförande nr 31

E w a S a m u e l s s o n (KD): Fru ordförande! Är det någonting som vi alla kan se i de nämnder som ansvarar för bostadsbyggandet är det just att ni i Miljöpartiet säger nej. I ärende efter ärende vill ni antingen återremittera eller också säger ni nej redan från början. Det är mycket märkligt att man här säger att man har en offensiv bostadspolitik.

Dessutom är det beklagligt att ni inte vill öka makten för stockholmarna genom att sänka skatten, att stockholmarna skulle få mer pengar i plånboken, själva få ökad makt att bestämma hur de vill använda sina pengar. Nej, i stället ska ni använda höjda skatter och besluta om det ni menar är det bästa för stockholmarna.

När det gäller bostäder säger ni, när vi ger stockholmarna makten över bostäderna och möjlighet att köpa sina egna bostäder, att bostäderna försvinner. Lägenheterna finns kvar, men stockholmarna får äga sina lägenheter och vara med och satsa på att utveckla Stockholm med olika bostadsformer.

Anförande nr 32

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är konstigt att ni tycker att det är ett problem att vi tittar på de planer som finns och ser när man äter upp parker, när man äter upp grönområden som är väsentliga. Vi kommer med konstruktiva förslag för att komma till rätta detta. Det ser ni bara som att vi säger nej. Vi säger ja till bostäder, och Stockholm behöver mycket bostäder. Samtidigt pratar du om valfrihet. Den moderatledda majoriteten har avvecklat 25 000 hyresrätter i Stockholm. I slutet av 2011 stod över 350 000 personer i bostadskön. Bostadsbristen i Stockholm är akut och har lett till svartkontrakt, uthyrningar i andra och tredje hand, långa kötider och skyhöga bostadspriser.

De som har det svårast att ta sig in på bostadsmarknaden gör ni det svårare för. Vi måste se till att behålla den allmännyttan vi har och utveckla den. Vi vill bland annat att allmännyttan ska bygga bostäder i Bromma.

Anförande nr 33

Borgarrådet E d h o l m (FP): Ordförande, fullmäktige! Mina medarbetare säger att jag inte längre får säga att Stockholm växer så det knakar. Vi har uttalat de orden så många gånger att de är helt utslitna. Men jag tänker nog säga det ett tag till, tror jag, för det är sant. För stockholmarna börjar befolkningsökningen verkligen märkas. Det är inte särskilt länge sedan man kunde räkna med en sittplats i tunnelbanan om man reste utanför den värsta rusningstrafiken. Så är det inte i dag.

2013 års budget innebär att vi tar flera viktiga steg för en ny trafikpolitik som prioriterar kollektivtrafik, gående, cyklisterna. Men staten måste hjälpa till. Beskeden om ny tunnelbanelinje till Nacka, bättre spårkapacitet i Mälardalen och inte minst beskedet om att nu äntligen få påbörja arbetet för Österleden är välkommet. Kanske, kanske kan vi så småningom få en komplett ringled runt Stockholm.

Den trafik som är tänkt att gå på Österleden finns redan i dag. Den går genom den medeltida Gamla Stan, på Munkbron, på Skeppsbron och framför allt på den monstruösa Centralbron. Den här trafikleden, som rimligen måste ha setts som ett övergrepp redan när den byggdes, kan avlastas betydligt. Det innebär att Centralbron skulle, om än inte rivas, så åtminstone ändra karaktär helt från en motorväg till en bro med bilar men också med bussar, cyklar och gående, kanske till och med en och annan spårvagn. Men det kräver inte bara en österled och en fullbordad ringled utan också förändringar i trängselskattesystemet. Det i sin tur kräver att stockholmarna får makten över det här systemet. Det är helt orimligt att varenda liten förändring måste passera regeringen och riksdagen, med allt vad det innebär av byråkrati och Stockholmsfientlighet. Trängselskatten betalas av stockholmarna, och det är stockholmarna som borde få bestämma över den.

Anförande nr 34

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det var lite oväntat, Lotta, för du är väl fortfarande skolborgarråd. Du pratar knappt om skolan och de utmaningar vi ser där. Jag förstår det, jag förstår att ni i Folkpartiet är minst lika bekymrade över skolan som vi. Tydligt släpper inte Sten Nordin till, och där måste du bli lite tuffare i era förhandlingar, för skolan behöver mer resurser.

Vi lägger fram förslag om mindre klasser. Vi lägger fram förslag om sommarskola och läxläsning, förslag om bättre arbetsvillkor. Det tvingas du i er majoritetssituationen att säga nej till. Snälla, Lotta Edholm, tuffa till dig, bli tuffare i förhandlingarna för Stockholms framtid så att skolorna blir bättre!

Anförande nr 35

Borgarrådet E d h o l m (FP): Som sagt välkomnar jag att Socialdemokraterna nu intresserar sig för skolresultaten. Resultaten i Stockholms skolor är det på det hela taget bättre än någonsin. Vi har en punkt som är en mycket viktig punkt, och det är att andelen behöriga till gymnasieskolan sjunker. Men det beror sannolikt inte på bristfälliga resultat, utan det beror på att de nationella proven och betygen i dag är mer samstämmiga än vad de någonsin har varit. Det beror på ett träget politiskt arbete. Det är bättre att elever faktiskt får de betyg de förtjänar än att de får betyg som leder till att de inte klarar gymnasieskolan.

Det är fel då att säga att resultaten är usla i Stockholms stads skolor generellt, för det är de inte, och det borde Karin Wanngård veta.

Jag säger: Tack för ökat visat intresse för skolpolitiken. Nu ser vi fram emot konkreta förslag, för de har hela tiden lyst med sin frånvaro.

Anförande nr 36

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Det finns en vision om att utveckla ytterstaden, en vision där jag i mångt och mycket delar målen men kanske

inte medlen. Inom Söderortsvisionen pratas det om en mycket långsiktig syn på utveckling, att utbildning är ett av de viktigaste inslagen i visionen. Då undrar jag: Hur stämmer det med förslaget att man vill lägga ned Fasta gymnasium?

Man har pratat om Söderortsvisionen och om Farsta med en idrottsprofil. Farsta gymnasium skulle vara ett ankare, en kärna i det. Hur kan du då förespråka att lägga ned Farsta gymnasium? Det är en av de viktigaste kommunala institutioner i den delen av staden, viktig för barnen och viktig för Södervisionen. Hur resonerar du, Lotta?

Anförande nr 37

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag delar Ann-Margarethe Livhs syn på detta. Jag tycker också att det är tråkigt att vi tvingas lägga ned Farsta gymnasium. Det beror bland annat på att vi har sjunkande ungdomskullar, men framför allt beror det på att Farsta gymnasium under många, många år haft färre och färre första-handsansökande. I höstas var det 63 elever i hela Stockholms län som ville gå på Farsta gymnasium. Då blir det till slut ohållbart. Man kan inte bedriva en gymnasieskola med hur få elever som helst. Då är det bättre att våga fatta beslut om att lägga ned en skola, annars drabbar det samtliga andra kommunala gymnasieskolor i Stockholm. Det var helt enkelt för få elever som ville gå på den skolan.

Jag tillhör dem som tycker att det är bra med valfrihet, att eleverna får välja sin gymnasieskola, den förändringen var faktiskt Vänsterpartiet emot när den infördes i Stockholm.

Anförande nr 38

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Du pratar, Lotta, om vägar. Det är mycket intressant. Men frågan är vad du egentligen tänker med de här projekten. Är det så att Folkpartiet stöder Österleden som kommer att innebära att man drar en tunnelbana som inte kommer rätt, som kommer att hamna fel i förhållande var vi behöver uppgångarna och som dessutom innebär, Österleden alltså, ett enormt slöseri med pengar som vi kan använda till bättre saker, det vill säga till kollektivtrafik.

Sten Nordin försökte på något vis påstå att vi inte vill ha kollektivtrafik som går längre. Tunnelbana är en sådan sak liksom pendeltåg. Alla de sakerna är viktiga som vi måste ta med.

Det är glädjande att Lotta Edholm är positiv till att trängselavgifterna ska läggas på Stockholm. Vi drev igenom trängselavgifterna, och vi vill utveckla dem. Vi ser fram emot ett bra samarbete för att lägga dem som ett bra styrmedel för trafiken i Stockholm, till exempel på Essingeleden. Är ni med på det?

Anförande nr 39

Borgarrådet E d h o l m (FP): Självklart är Folkpartiet inte bara stöttande av Österleden, vi driver på för att den ska byggas. För den trafik som Österleden är tänkt att ta går igenom Stockholm i dag i väldigt stor utsträckning. Österleden är i dag Skeppsbron och Munkbron och Centralbron. Det är bättre att den trafiken leds ut i en tunnel utanför staden i stället. Det tycker vi är en toppenidé.

Sedan måste trängselskatten naturligtvis, när vi har fått den, användas på ett så effektivt sätt som det bara går. Jag ser också fram emot ett samarbete i den här frågan. Jag tror att man kan göra mycket mer för att förändra trängselskattesystemet och förändra det snabbt över tid. Men det kräver att en beslutande församling här i Stockholms län får det ansvaret, inte att det ansvaret ligger hos regering och riksdag.

Anförande nr 40

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Sten sade att valfrihet är hjärtat i Alliansens politik. Jag säger då grattis till Elsa, 90 år, som bor i en stadsdelsnämnd där hon kan välja mellan 70 olika utförare. Jag ser fram emot att Elsa tar fram sin laptop och börjar slå på de olika utförarna för att se: Vem ska jag välja? Yes, jag tror att jag tar Professional International Care, det blir jättebra. Eller blir det Brittias omsorg? Det låter lite bättre. Jag tycker att Elsa har någonting att se fram emot när hon ska börja välja.

En verklig valfrihet, Sten, ska jag berätta om hur den är. Jag jobbade i hemtjänsten för väldigt många år sedan i Lund. Jag gick hem till en gammal dam som jag brukade gå till och städa. Då sade hon: Nää, kan vi inte gå till saluhallen och dricka kaffe? Då gjorde vi det. Det är valfrihet, eller hur? Det är valfrihet, inte att som Lena behöva stressa på 26 minuter för att hinna med allt för att sedan stressa i väg till nästa, nästa och näsa. Det är inte valfrihet, Sten.

Ni fortsätter att sänka skatten. Jag tycker inte heller att det är så kul när pengarna rinner i väg till Jersey och en del andra skatteparadis. Det är inte så bra. Därför ska vi självklart stoppa alla upphandlingar med riskkapitalbolag i skatteparadis. Men när vi har gjort det tror jag stockholmarna, precis som alla andra svenskar, är beredda att betala skatt för välfärden. Det är trist att ni är så ideologiskt fixerade vid att Stockholm ska vara en lågskattekommun eftersom människor är beredda att betala för sin välfärd.

Jag förväntar mig, Sten och hela Alliansen, att vi under de här dagarna får svar på: Kommer vi att få anställda inom äldreomsorgen, inom hela Stockholms stad som ska kunna leva på sin lön? Var i budgeten står det någonting om detta? Har ni några idéer om att Lena och andra ska kunna ge Elsa och dem som verkligen behöver en bra äldreomsorg?

Anförande nr 41

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Hann du titta på tv i går, Ann-Margarethe Livh? Det var ett jätteintressant program om den stora strejken i Malmbergen julen 69-70. Gruvarbetarna strejkade för högre lön men också för en moderniserad arbetsmarknad i praktiken. Vad stod emot dem? Jo, ett benhårt konglomerat av statliga ägare, av fack och politik som alla var invävda i varandra. Ingen av dem stod på gruvarbetarnas sida. Det är den samhällsmodell som du erbjuder både Lena i Hökarängen och Elsa. Det är monopolens samhällsmodell. Du erbjuder visst bostäder om de är kommunala, hemtjänst om den är kommunal, förskola till Lenas barn om den är kommunal, och så vidare. Du ser inte dynamiken i alla verksamheter – vi är ju stolta över våra kommunala verksamheter, men vi säger inte att de ska ha monopol. Här måste stockholmarna få avgöra.

Det är dags att överge 70-talets samhällsmodell, Ann-Margarethe Livh!

Anförande nr 42

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fast när du börjar tala om gruvstrejken blir jag rätt inspirerad av att återgå till 70-talets modell. Det var väldigt kul att höra dig ta upp det som exempel.

När det gäller valfrihet, Sten, tjänar kvinnor i de privata bolagen inte mer än i de kommunala. Valfrihet är inte att få välja mellan två eller tre eller hundra olika utförare. Valfrihet är vad man får av utföraren. Om man ska få en bra valfrihet måste de människor som utför arbetet ha bra arbetsvillkor, det har de inte i dag i Stockholm. Du kan läsa statistik från Statistiska centralbyrån. Vi har flera tusen i Stockholms stad som jobbar deltid och inte kan leva på sin lön. Det är en otrolig brist på valfrihet, och ni är ansvariga för den bristen, Sten.

Anförande nr 43

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Det är alltid intressant att höra Vänsterpartiet prata om valfrihet. Det är inte bara så att Vänsterpartiet är emot valfrihet när det gäller att kunna välja mellan offentliga utförartjänster, till exempel skolor, förskolor, äldreomsorg och privat utförda tjänster, till exempel fristående förskolor och föräldrakooperativ, utan Vänsterpartiet är emot valfrihet även mellan de kommunala omsorgerna och verksamheterna. Vänsterpartiet har varit emot varenda valfrihetsreform som vi har fattat beslut om i den här salen. Ni var emot fritt skolval. Ni var emot hemtjänstpeng. Ni var emot pengarna i äldreomsorgen. På punkt efter punkt är ni alltid emot valfriheten. Varför säger ni inte det i stället för att bara angripa de privata utförarna? Tala om att ni tycker att politiker väljer bättre än väljarna själva.

Anförande nr 44

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag tycker att jag har sagt tusen gånger i den här salen – det börjar bli lite enformigt och jag förstår om lyssnarna tycker det – att vi vill att de som får tjänsterna, brukarna, ska ha valfrihet. Det är de som ska ha inflytande över de tjänster som kommunen ger. De ska inte behöva som Elsa sitta och välja mellan hundratals olika privata utförare. De ska veta att den som ligger närmast en eller kommunen eller vem som helst ska ge ett bra innehåll i vården. Det är det som är viktigt, inte alla dessa International Care hit och dit och Professional Care, eller vad de nu heter.

Brukarna ska ha en bra vård. Det är det ni borde fokusera på i stället för detta ständiga tjatande om alla dessa privata utförare, varav en del har plockat ut miljoner av våra skattepengar i vinst i stället för att låta dem stanna i verksamheterna. Det är er valfrihet.

Anförande nr 45

E w a S a m u e l s s o n (KD): Varför är ni rädda, Ann-Margarethe Livh, för att ge makt åt stockholmarna? Varför tror ni inte att stockholmarna, i det här fallet de äldre, kan välja själva?

År 2002 när de borgerliga hade makten fram till valet införde vi valfrihet i hemtjänsten. Efter valet fick Vänsterpartiet ansvar för äldreomsorgen, och vad hände då? Jo, det blev genast diskussion om att ta bort valfriheten för de äldre. Men se, då satte de äldre ned foten. PRO:s dåvarande ordförande här i Stockholm gick ut och sade att ni

gör er själva en björntjänst om ni tar bort valfriheten för de äldre. Den fick vara kvar tack och lov, och nu har vi kunnat utveckla den.

Det ni vill är att alla ska in i samma fälla, alla ska köra Drabant. Det är väl det som önskas allra mest. Politiker ska bestämma den enskildes vardag. Betro stockholmarna, Vänsterpartiet!

Anförande nr 46

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Om du visste, Ewa, vilken stor brist på valfrihet det finns i den här staden sedan ni tog makten. Hur många är det som saknar jobb? Hur många är det som är jätteoroliga för att de inte kan välja att bo kvar i Stockholm på grund av utförsäljningarna av hyreslägenheter, på grund av hyreshöjningar? Hur många äldre är det som är rädda, för de äldre kan inte välja vilken omsorg de behöver? De kan bara välja mellan International Care och Brittias omsorg. Det är inte valfrihet. Er definition av valfrihet är inte på brukarnas villkor. Er definition av valfrihet är företagarnas valfrihet, och det är helt okej, men inte när det gäller verksamheterna i Stockholms stad.

Anförande nr 47

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Vänsterpartierna på Gotland har nyligen tvångskommunaliserat Gotlands mest populära äldreboende. Det var privat, nu blir det kommunalt.

Valfrihet är för mig en fråga om att rädda välfärden. Det är också en fråga om att höja kvaliteten. Det finns äldreboenden i dag med olika profil. Själv ser jag fram emot ett spaboende, om jag har lyckan att leva så länge att jag får bo ett äldreboende någon gång.

Ni i Vänsterpartiet vill, som ni skriver, befria välfärden från kommersiella intressen. Då ska jag berätta att SKL har räknat ut att det kommer att krävas ytterligare skatteköjningar på 13 kronor för att klara välfärden i framtiden om vi inte tänker nytt och effektiviserar. Hur tänker ni egentligen effektivisera? Det har ni aldrig någonsin svarat på. Effektivisering av den kommunala välfärden innan 90-talet var i princip negativ. Eller är det så att det kanske är de runt 13 kronorna som stockholmarna har att se fram emot, vid sidan av de redan enorma skatteköjningar som Vänsterpartiet vill ha? Undantaget är den lilla detaljen om ekonomin. Hur förklarar du att boende med husdjursprofil eller spaprofil inte fanns på ditt 70-tal?

Anförande nr 48

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag minns inte att det fanns så många spa på 70-talet, det fanns en del väldigt rigida hälsohem som inte så många ville åka på, absolut inte jag i alla fall. Men du kommer säkert att ha möjlighet att vara på ett privat spaäldreboende. Det är jättebra för dig. Men om er utrotning av fattiga stockholmare lyckas kommer många av er att ha råd med det, men de flesta stockholmare har inte det. Titta på hyrorna i trygghetsboenden. Vad det kostar att bo i en lägenhet i Väduren? Bortåt 10 000 för en trea – vilka vanliga stockholmare har råd med det på sin ålderdom? Vilken valfrihet är det, Per Ankersjö?

Anförande nr 49

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ordförande, fullmäktige! I mitt andra anförande, fullmäktige, tänkte jag ställa mig frågan: Vad är det som är svårt med politik egentligen?

Det verkar finnas en formel när det gäller att snickra ihop oppositionsbudgetar i den här staden. Formeln är att ta förslagen från majoritetens budget, och så strösslar man på med lite mer pengar. Jag ser det extra tydligt på miljöområdet, där man vill göra i princip samma saker som vi, fast bara till en högre kostnad.

Cykelmiljarden blir cykelmiljarden en och en halv. Stockholm som har rikets högsta krav för energieffektivitet i nybyggnation, där ska man lägga sig under passivhusstandard utan att utreda konsekvenserna, varken ekonomiskt eller på annat sätt. Inventeringen av tak för att bygga solceller, som vi skriver i vår budget, och matavfallsinsamlingen, som vi håller på att arbeta för att genomföra, ska få kosta en miljard fast det inte egentligen behöver kosta så mycket.

Ni gör samma saker som vi, fast ett år senare och till en högre kostnad. Och därför vill ni också ha högre skatt. Ni bjuder på olika grader av skattechock allihop.

Vänsterpartiet levererar som förväntat ett ordentligt skattefyrverkeri. Men ni står ju också för att ni har en politik där ni tycker att ni har större rätt att spendera människors pengar än de själva.

Socialdemokraterna överraskar med att bara pysa lite grann med skattekanonen i år. Är det måhända en ny återhållsamhet vi ser, eller är det order från den nya ledningen och Stefan Löfven?

Miljöpartiet däremot har valt att frånga PR-strategin på riksplanet och ställer till med skattehöjarfest, Miljöpartiet – det gröna skattehöjartiet.

Jag frågade inledningsvis vad som egentligen är svårt med politik. Ja, det svåra är inte att komma på idéerna. Det svåra är att genomföra dem utan att ta ett enda öre för mycket från stockholmarna. Och där misslyckas ni i oppositionen kapitalt. Ni har ingen respekt alls för stockholmarnas surt förvärvade pengar. Ni hånar oss som är försiktiga med andras pengar.

Det svåra med politik är att kunna balansera intäkter och utgifter utan att ständigt komma till medborgarna och be om mer av deras pengar. Det kräver nya lösningar och ett ständigt arbete med effektiviseringar. Det är ett svårt arbete, lösningar och effektiviseringar som ni sedan gärna tar emot och gladeligen baserar nästa års oppositionsbudget på.

Min slutsats blir att det är tur att era budgetar är just oppositionsbudgetar och inte på riktigt.

Anförande nr 50

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det kluriga med politik är att anamma framtiden, anamma goda idéer och goda förslag. Jag ska inte gå igenom alla de förslag i er budget som vi har lagt tidigare i denna sal, men jag kan återkomma med en lista. Däremot, Per Ankersjö, tar du inte problemen i Stockholm

på allvar. Vi har en långtidsarbetslöshet bland ungdomar som stiger, som har bitit sig fast. Det gör ni ingenting åt.

Vi har skolresultat som är alltför dåliga. Där gör ni ingenting. Ni vill inte komma med åtgärder. Ni vill bara skriva fast att ni tror er kunna komma mer lösningar, men ni gör ingenting. Ni har varit med och styrt den här staden i sex år, Per Ankersjö, och allting tyder bara på att det går sämre för skolan, och arbetslösheten biter sig fast.

Anförande nr 51

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag känner inte alls igen mig i din beskrivning över huvud taget. Till att börja har Centerpartiet suttit med i Alliansen sedan 2010, men jag kan hålla med om att mycket av det som genomfördes mellan 2006 och 2010 var väldigt bra det med. Vi satt här i fullmäktige och röstade för det.

Det finns en skillnad. Vi ser var riktiga jobb finns någonstans, och det gör inte ni socialdemokrater. Ibland kan man ana att den nya partiledningen har någon liten insikt i hur de här mekanismerna fungerar, men jag tycker inte riktigt att ni har hunnit dit, utan det är samma gamla politik som vanligt.

Det vi gör i Alliansen är att vi arbetar för att företagen ska ha en bra arena att arbeta på i Stockholm, att Stockholm ska kunna ha förutsättningar för tillväxt, man ska kunna resa i Stockholm, gärna med kollektivtrafik men även med bil, ett och annat flygplan kan gå härifrån också. Vi får se hur det blir om ni får styra tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Vet du hur många som jobbar i välfärdsföretagen? Vad är er dagsnotering på inställningen till vinst i vården? Det har jag ingen aning om.

Anförande nr 52

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! Nu tror du att jag ska attackera, men jag tänker ge dig en present. Det är nämligen så att jag har sett att du har fångat upp våra miljöförslag. Det som för er för några år sedan var totalt orealistiska blåögda vänsterpartiförslag har nu förvandlats till framåtsyftande centerförslag. Vi är inte de som säger att nu ska de få glädje av det. Nej, vi tycker att det är jättebra med en bilfri gata i innerstaden och en cykelparkering vid Centralen. Allt detta har du fångat upp, fortsatt så Per! Men kom gärna och diskutera. Vi har alla förslag, kom gärna så att vi kan prata, du kan få ännu fler tips.

Anförande nr 53

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Tack så mycket, det var väldigt trevligt! Jag pratar mycket med Vänsterpartiet och även med andra partier i oppositionen. Vi har det nyinrättade stadsmiljørådet, sedan 2010, där vi faktiskt har ett väldigt bra klimatarbete, vi pratar olika idéer om hur vi ska säkra Stockholms position som en miljöstad i världsklass även för framtiden. Jag värdesätter det goda samtal vi har där. Jag tror att det är en framgångsfaktor för Stockholm att vi har en gemensam vision om att vi ska vara en miljöstad i världsklass.

Ja, jag har läst motionerna, och vi har diskuterat dem i fullmäktige. Vissa går lite längre när det gäller, inte open street, utan open city där man inte ska få åka bil ens om man behöver. Där är vi inte riktigt överens, men samtalet tycker jag är väldigt trevligt, det ska jag gärna fortsätta med.

Anförande nr 54

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vi kan bara konstatera, när vi studerar hur majoriteten har arbetat de senaste åren, att de har byggt på en ganska kraftig skuld, och det rör sig om skolområdet. Det rör sig om skolområdet, det rör sig om det sociala området, socialtjänsten framför allt, det gäller miljöområdet, och den växer. Då måste man ta ansvar och inte göra som ni gör. Vi tar ansvar med den skattesats som vi föreslår.

Vi vill ha fritidssatsning för att det ska finnas fritidspedagoger, och det ska vara en bra säkerhet. Vi vill ha utökat särskilt stöd framför allt i skolan, där vi vet att Stockholm har fått kraftig kritik.

Det här är viktiga saker som vi måste göra för Stockholm.

Ni i Centerpartiet är duktiga på att samla upp idéer som andra redan har presenterat. Vi kan konstatera att de cykelsatsningar man pratade om förra året budgeterade man aldrig. Det gjorde vi. Vi ser att det finns en stor skuld där också. Därför lägger vi mer pengar. Vi behöver komma i kapp.

Anförande nr 55

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Det var trevligt att du tog upp det. Ofta haltar er beskrivning av miljöarbetet i Stockholm. Inte nog med att hela världen kommer hit och hyllar Stockholms miljöarbete, varenda vecka kommer det besökare från hela världen, och nu hyllar till och med Vänsterpartiet Alliansens miljöarbete. Det är ju mycket trevligt. Det kanske borde Miljöpartiet ta till sig lite grann.

När det gäller cykelmiljarden är det precis samma sak som vi sade förra året vid budgetfullmäktige: Vi måste ha en beskrivning av vad vi ska använda den till innan vi ska skriva in den i tabellerna. Nu har vi gjort det, det finns en stor kickstart med cykelmiljarden i årets budget på närmare 200 miljoner kronor, förutom att vi har andra åtgärder för cyklingen i staden. Där levererar vi verkligen. Det var precis enligt plan. Det visar sig att det ni sade förra året var fullkomligt ihåligt. Nu har ni en cykelsatsning på 1 ½ miljard, men ni har inte riktigt beskrivit hur ni tänker använda pengarna, utan det handlar bara om att strössla mer och mer pengar, oavsett om det behövs eller inte, för att kunna höja skatten.

Anförande nr 56

E w a S a m u e l s s o n (KD): Fru ordförande! Man kan fundera lite på alla dessa omdömen om Stockholm som vi nu får. Varför klättrar vi i den ena rankningen efter den andra? Man kan undra om de som gör de här undersökningarna och jämför med olika städer runt om i världen är både blinda och döva eller kanske rent av dumma. Man undrar: Har oppositionen läst Alliansens budget?

Vi visar tydligt att vi tar ansvar för ett växande Stockholm. Det är jätteroligt att Stockholm växer, men det är också ett stort ansvar att möta de behov som det växande Stockholm för med sig.

Vi bygger fler förskolor, vi planerar för ett stort antal fler skolor och vi planerar för nya äldreboenden. Vi tar ansvar för utvecklingen av infrastrukturen, och vi är medfinansierare för att skynda på utbyggnaden av spårtrafik men också

kringsfartsleder. Vi satsar på socialtjänsten och skolan, och vi utvecklar valfriheten – detta ord som ni verkar tycka så illa om på oppositionssidan.

Det intressanta när man möter människor ute i vardagen är det som de oftast nämner att de i dag kan vara med och påverka sitt liv genom att vi har utökat valfriheten. När föräldrar ska välja förskola, tar man sitt ansvar. Man åker runt och tittar, man jämför och ser på olika inriktningar. Likadant är det för äldre. Ibland med hjälp av anhöriga tittar man på de olika äldreboendena för att se om det finns någon särskild profil som skulle passa bättre för den enskilda personen. Det här är en utveckling som vi prioriterar och vi ser fram emot att kunna utveckla än mer i Alliansen.

Stockholm är på rätt väg, och vi satsar vidare för att bli ännu bättre.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 57

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Ewa Samuelsson är beviset självt om nöjdheten, hur man blir lat och fet katt när man sitter för länge i majoriteten. För varför tror du, Ewa Samuelsson, att Stockholm är på 275:e plats bland landets kommuner i rankningen över bästa hemtjänst? Då har man uppenbarligen gjort för lite. Då har ni fokuserat, enligt Sten Nordins inledning, på fel saker. Det är utvecklingen för hemtjänsten. Stockholm är på 275:e plats i landet i rankningen för hemtjänsten. Tycker du det är bra?

Anförande nr 58

E w a S a m u e l s s o n (KD): Stolt men inte nöjd, tror jag att du hade en partiledare tidigare som brukade säga. Det är väl detta det handlar om. Man ska vara stolt för det man gör i ett samhälle när man utvecklar samhället, men nöjd ska man nog aldrig bli, och det menar jag att Alliansen inte heller är.

Anförande nr 59

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Nej, nöjda ska ni absolut inte vara, Ewa. Valfriheten i boendeformerna existerar inte i praktiken. Titta till exempel på bristen på gruppboendestäder och serviceboendestäder för vuxna. Den är helt akut. Det är väl ditt politiska ansvarsområde.

Målet 100 för i år motsvaras av 28 stycken, hälften av stadsdelsnämnderna bygger ingenting. Den senaste inventeringen för 2010 – 2014 visar behov av 510 nya bostäder enligt LSS och SoL. Antalet lägenheter har i stället minskat. Jag tycker inte att du kan vara vare sig stolt eller nöjd med de resultaten.

Anförande nr 60

E w a S a m u e l s s o n (KD): När det gäller gruppboendestäder och serviceboendestäder är det en av de saker som vi verkligen måste utveckla, men vi ser också att valfriheten har gjort att fler personer i dag säger nej till ett boende de inte vill ha. En del lägenheter har därför stått tomma och inte blivit fyllda trots att de finns. Man kan inte som du enbart säga att det fattas bostäder. Vi har ett utvecklingsbehov när det gäller just gruppboendestäder och servicelägenheter, och där kommer vi att visa att vi tar ansvar under de kommande åren.

R I FINANSROTELN

Koncernen Stockholms Stadshus AB, AB Stokab, S:t Erik Försäkrings AB, S:t Erik Livförsäkring AB, S:t Erik Markutveckling AB, AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad, Mässfastigheter i Stockholm AB, Stadsdelsnämnderna: Övergripande Punkt 21, 28, 33, 34, 35, 36, 37)

Anförande nr 61

T i n a G h a s e m i (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är för sjunde året i rad som vi föreslår en budget där medborgarnas skatteintäkter används ansvarsfullt, effektivt, balanserat och långsiktigt. Vår vision är en framtidsinriktad stad med spännande jobb och många företag. Ett Stockholm där det finns bra förskolor och där familjer skaffar barn och skapar sig ett hem. En stad där de äldre känner sig trygga och där vi har modern äldreomsorg med hög kvalitet.

Det är invånarnas behov av utbildning, omsorg, bostäder, arbetsplatser och transporter som vägleder ett växande Stockholm. Det är det som vår budget bygger på, våra stockholmares behov. Trots ekonomisk oro i vår omvärld uppvisar Stockholm en stark ekonomi. Detta tack vare Alliansens ansvarsfulla politik som möjliggör att vi kan presentera en offensiv budget som stärker välfärden samtidigt som vi sänker kommunalskatten till Sveriges näst lägsta.

Vi har sedan 2006 gett stockholmare mer pengar i plånboken motsvarande 2 000 kronor per år för en undersköterska. Under budgetfullmäktiges två dagar kommer vi att berätta om alla de satsningar vi gör i den här budgeten. Jag vill lyfta fram några exempel.

Vi fortsätter att höja kvaliteten inom äldreomsorgen bland annat genom att införa demensteam i alla stadsdelsnämnder. Vi tillför även extra resurser för att utöka bemanningen av personal i våra demensboenden. Vi tillför en höjd omsorgsnivå till individ- och familjeomsorg, vilket är ett viktigt tillskott för att förstärka arbetet för barn och unga. Vi utökar satsningen på utbildningen av förskollärare och sätter ytterligare fokus på språkutveckling och matematik.

Stadsmiljön är oerhört viktig för att stockholmare ska trivas och för att besökare ska få ett gott intryck. Vi förstärker därför stadsmiljöbudgeten med 30 miljoner kronor. Vi föreslår projektet Vackra Stockholm som innebär att försköna stadsmiljön såsom skolgårdar, parker, stigar, torg och publika platser. I de olika upprustningsprojekten ska feriearbetare engageras.

Vi presenterar i dag en offensiv och framtidsinriktad budget för Stockholm med inriktning på välfärd, valfrihet och kvalitet. Alliansens budget är en fortsättning på den väg som har prövats i två val och som har vunnit stockholmarnas förtroende. Vi vill fortsätta att bära det förtroende som stockholmarna gett oss. Därför lägger vi fram en budget där alla kan växa och där alla får plats.

Ordförande! Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 62

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Stadens medborgare förväntar sig en bra välfärd. Stockholm har på många sätt bra förutsättningar för att leverera en god välfärd. Vi har god ekonomi, vi bor koncentrerat, vilket ger förutsättningar både för kostnadseffektivitet och för individualiserat stöd, oavsett om det är i skolan eller i äldreomsorgen. Vi har förutsättningarna för att både behålla och attrahera kompetent personal.

Ändå imponerar inte resultaten. Skolans sjunkande resultat har vi precis debatterat, men äldreomsorgen visar inte upp så mycket bättre resultat. I brukarundersökningar om hemtjänsten hamnar Stockholm i den nedre tiondelen. Lägg till de vårdskandaler vi haft och de slarviga upphandlingar som vi fortfarande brottas med.

Vi behöver investera mer i välfärd, men vi behöver också vara säkra på att pengarna går till det som de ska användas till och att medborgarna får en bra kvalitet, oavsett vilka val de gör. Alltför många har motiverat en för svag kontroll av kvaliteten av skattemedel med att det alltid går att byta. Vad då alltid går att byta? Man byter inte äldreomsorg och skola lika lätt som man byter flingorna vid frukostbordet.

Vi som medborgare har rätt att förvänta oss en bra kvalitet, oavsett vilka val vi gör.

Därför presenterar vi i dag ett förslag på en ny upphandlingspolicy. Dess grund är att ställa tydliga bemannings- och utbildningskrav. Som en del av att följa upp det ska medborgarna ha insyn i verksamhet och ekonomi för företag som bedriver skola, förskola och äldreomsorg. Den bygger vidare på tydliga sociala och miljömässiga krav. De som gör jobb åt staden ska visa att de inte skattefuskar eller avviker negativt från kollektivavtalens villkor. Kvalitetsarbetet ska gälla såväl privata som offentliga aktörer, och vi ska skydda de whistle-blowers som vi har i våra verksamheter.

Bifall till Socialdemokraternas förslag till budget 2013!

Anförande nr 63

S t e f a n N i l s s o n (MP): Klimatförändringarna är den stora globala solidaritetsfrågan, och i flera delar av världen ser vi redan effekten av förändringarna. Varje land och stad måste därför göra sitt yttersta för att minimera sin klimatpåverkan.

Stockholm ska som Sveriges huvudstad gå före. Stockholm är redan en förebild när det gäller miljön, och genom att Stockholm blir bäst på klimatinvesteringar kommer andra städer att följa efter.

Miljöpartiet avsätter i sitt budgetförslag 1 miljard för att minska Stockholms klimatpåverkan. Vi föreslår en storsatsning på solenergi så att 20 procent av Stockholms stads verksamheter och bolags elanvändning kommer från solceller år 2020. Under de tre senaste åren har vi sett ett dramatiskt prisfall på solceller. Instrålningen av sol i Stockholm är årligen lika stor som i mellersta Tyskland som har installerat mer än en miljon anläggningar. Tiden för en storsatsning på solceller i Stockholm har kommit. Vi vill använda klimatomiljarden till stora investeringar i vindkraft och biogasproduktion. Dessutom föreslår vi mer än en halvering av energiförbrukningen vid renoveringen av miljonprogrammen, vilket vi anser fullt möjligt.

Att inte bli utsatt för diskriminering bör vara en självklarhet i ett modernt civiliserat samhälle. Vi har en rad förslag för att minska diskrimineringen. Det viktigaste är att införa en central enhet som tar ett samlat grepp för att förebygga och åtgärda diskriminering i stadens egna verksamheter. Dessutom kan staden genom tydliga klausuler mot diskriminering påverka de företag vi samarbetar med att inte diskriminera.

Vi föreslår att 200 miljoner avsätts i en social investeringsfond. Pengarna ska användas till tidiga och förebyggande insatser för att stötta barn och unga som far illa eller är i riskzonen. Detta är alltså en satsning utöver det reguljära arbete med barn och unga där det verkligen behövs en stor upprustning efter flera års nedskärningar. Det finns nu flera bra exempel på att det inte bara är mänskligt lönsamt utan strikt ekonomiskt lönsamt att göra tidiga satsningar på barn och unga. Flera svenska kommuner har inrättat sociala investeringsfonder där man kunnat visa ett direkt samband mellan tidiga satsningar och minskade kostnader några år senare.

Vi föreslår att alla verksamheter som arbetar med barn och unga ska kunna söka pengar från fonden. Det finns stora kunskaper inom socialtjänsten, skola och förskola om vad man skulle kunna göra utanför ordinarie budget som lönar sig både mänskligt och ekonomiskt. Genom att lyssna på socialsekreterares, lärares och förskollärares erfarenheter och förslag skulle vi kunna vända en negativ utveckling för många barn och ungdomar.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till budget.

Anförande nr 64

A n n - K a t r i n Å s l u n d (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Stockholms stadsdelar är olika, och alla är unika. Södermalm har lika många invånare som Umeå och är störst, men i stort sett alla är lika stora som en mellanstor svensk kommun. Samtidigt är alla stadsdelar en del av Sveriges huvudstad. Invånare i Stockholm ser sig i första hand som stockholmare, oavsett om de kommer från Bromma, Rågsved, Södermalm eller Rinkeby. Hela staden är deras. Även om man värnar om sin allra närmaste miljö och den nära servicen är det tydligt att dagens stockholmare vill kunna ta del av hela stadens utbud av service, tjänster, omsorg och kulturliv. Det var länge sedan som stockholmarna fann sig i att det var någon annan som beslutade vilken skola, hemtjänst eller dagverksamhet de skulle gå till.

De som bor i Stockholm vill känna att de så mycket som möjligt har rådighet över den egna vardagen, och det måste alltid vara utgångspunkten för hur staden ska vara organiserad och vilka förändringar som vi kan behöva göra. Det som är viktigast för mig är kanske inte det allra viktigaste för dig. Det måste vara lätt att få reda på vart man ska vända sig. Utvecklingen av e-tjänster, Jämför service och Kontaktcenter är några exempel på hur tillgängligheten och möjligheten att välja har förbättrats, och den utvecklingen pågår kontinuerligt.

Vissa verksamheter utförs bäst nära medborgarna. I varje stadsdel finns en social delegation som har att fatta livsavgörande beslut för de allra mest utsatta. Då är det viktigt att vara nära. Det var länge sedan vi trodde att trygghetsfrågor var något som helt och hållet kunde lämnas över till polisen. Alla stadsdelar jobbar aktivt med trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser i ett nära lokalt samarbete med

medborgare, polis, skola, fastighetsägare, företagarföreningar, föreningsliv och massor av andra aktörer. Då spelar lokalkännedom, kunskapen om stadsdelen och lokala kontaktnät en mycket viktig roll. Då är det viktigt att vara nära.

I en storstad som Stockholm är det oundvikligt att många beslut fattas i många olika nämnder. Stadsdelsnämnderna måste våga ta på sig ansvaret att vara navet, lyssna på medborgarna och stå för analysen av hur planer och förändringar påverkar stadsdelens invånare. Den stadsdelsnämndspolitiker som väljer att luta sig tillbaka och gnälla över att allt var bättre förr har själv valt bort den unika möjlighet som finns att kunna påverka förutsättningarna för sin egen stadsdel.

Det är med det här arbetssättet som vi ska fortsätta att utveckla stadens verksamheter med sikte på en stad där Rågsvedsbons, södermalmarens, Rinkebybons och Brommabons bästa alltid sätts före lokala politikerns önskemål om att detaljstyra stockholmarnas liv från vaggan till graven.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 65

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Jag vill avsluta Strindbergsåret med den fråga han ställde i den lilla katekesen. Vad är samhället? Svar: En samlevnadsform som har utvecklat sig under inverkan av överklassen i syfte att hålla underklassen under sig.

Nu har det gått 100 år sedan Strindberg dog, och vårt samhälle har förändrats i grunden. Men under de senaste åren har klassbegreppet fått en ny aktualitet. Det används till och med av Sten Nordin. Vår region och vår stad håller på att slitas isär av växande klassklyftor mellan allt rikare och allt fattigare människor. Den här utvecklingen är tyvärr självförvållad. Den är hemsnickrad här inne i Stadshuset. Vi har ekonomiska resurser. Vi har extremt goda förutsättningar i vår lilla fredade vrå i världen.

Men ni sitter här och uppfinnar fundamentalistiska modeller som innebär stora överföringar av våra gemensamma resurser till privata företag. Det innebär att riskkapitalbolag sköter barn och äldre, att ungdomar varken har bostad eller jobb och att stadsdelsnämnderna reduceras till en sorts transportkompanier för upphandlingar och remisser.

På 45 minuter ska vi nu avhandla både koncernen, stadsdelsnämnderna och personalpolitiken. Det passar bra, för de har någonting gemensamt, nämligen en nedmontering av det demokratiska inflytandet.

Stadsdelsnämnderna är avlödade. De är satta på svältkur och fråntagna de flesta demokratiska verktyg. De kan inte ens ingripa mot uppenbar vanvård eller ha en egen reception. Allt beslutas i Stadshuset. Vi vill ha slut på den här skendemokratin. Vår budget har ett starkt fokus på förorterna. Vi presenterar många nya former av verkligt inflytande.

Inom koncernen fattas strategiska framtidsbeslut utan demokratisk förankring, utan diskussion med oppositionen och minst av allt med de medborgare som berörs. Jag är

rädd för att ni här bäddar för ett omfattande politikerförakt och ett politiskt ointresse som är en verklig fara för demokratin.

Det här demokratiska underskottet gäller i högsta grad stadens anställda och verksamheter. Det har aldrig varit så tyst från chefer och anställda. De har aldrig styrts så starkt från Stadshuset. SLK utläser vi numera som stadens lydighetskontrollanter.

Det är faktiskt dags att låta medborgarna vara med och bestämma, och inte om de vill åldras hos Attendo eller Attendo, utan hur de vill att innehållet i vardagen ska formas. Det är dags att ge vår personal i staden förtroende i stället för misstroende. Kort sagt är det dags för en annan politik.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation till budgeten för 2013.

Anförande nr 66

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Herr ordförande! Som stadsmiljöborgarråd är det roligt att kunna läsa i budgeten för i år att det finns mer pengar till stadsmiljöverksamhet, nämligen 30 miljoner för att vara exakt. Stadsdelsnämnderna är också en viktig del av den gröna och sköna revolution som jag pratade om i gruppledebatten. Det är där många av de viktiga kontakterna finns mellan politiken och medborgarna. Det är där många initiativ kommer fram. På många ställen har man redan i dag boende och föreningar som har adopterat eller tagit hand om grönområden. Vi vill se mer av det. Stockholmarna vill ta ett större ansvar för vår stadsmiljö, och vi i Alliansen välkomnar det.

När det gäller stadsdelarna är det också viktigt att berätta om de tre nya naturreservaten som just nu håller på att inrättas, Årstaskogen, Älvsjöskogen och Kyrkhamn. Det arbetet fortsätter. Genom miljöförvaltningens tillsyn av de naturreservat som finns vet vi också att de är mycket populära i Stockholm. Därför används de väldigt mycket av stockholmarna. Det innebär ett stort slitage. Jag väljer att se positivt på det slitaget eftersom det faktiskt innebär att stockholmarna tar del av de kvaliteter som finns där. Man lär sig av naturen, och man får också en välbehövlig rekreation som stressad storstadsbo. Vi införde extrapengar för skötsel och underhåll av naturreservaten under innevarande år, och det kommer också att finnas extrapengar för det ändamålet under 2013. Jag känner mig mycket trygg med hur vi hanterar naturreservaten även framgent.

Stadens bolag ska ha höga ambitioner och ständigt följa med i den senaste utvecklingen för att kunna behålla Stockholms försprång som världsledande miljöhuvudstad. De behöver kunna visa det övriga näringslivet att det är möjligt att vara vinstdrivande och långsiktig på en och samma gång och att det inte bara är möjligt utan också ett vinnande koncept att leda vägen för andra företag i Sverige och världen. Det kommer att stärka dem som bolag, och det kommer också att stärka Stockholms livsmiljö och anseende.

Stockholm ska förstås fortsätta att vara en spetsstad som inspirerar andra städer att följa vårt exempel. Det är ett åtagande som Stockholm inte klarar av att hålla utan det hårda arbete som vår personal och stadens bolag utför. De är alla en integrerad del i att skapa en fortsatt god livsmiljö i staden, men de kan som alltid bli ännu bättre.

Bolagen är just nu i full gång med att arbeta in miljöprogrammet i alla sina verksamheter. Stadens budget har precis gett dem ett nytt offensivt mål att sikta mot i och med den utredning som vi ska göra under 2013 om att staden ska bli fossiloberoende till 2030. I den utredningen kommer vi förstås att välkomna input och initiativ från både bolag och stadsdelsnämnder. Att staden ska bli fossiloberoende 2030 är naturligtvis en del av den viktiga färdplan som vi arbetar med just nu där slutmålet är att Stockholm ska bli fossilbränslefrött 2050.

Anförande nr 67

E w a S a m u e l s s o n (KD): Ordförande, fullmäktige! Stockholms stad står starkt ekonomiskt. Stadens organisation med den övergripande koncernen, Stadshus AB, underlättar naturligtvis översynen och sammanhållningen av stadens bolag. Genom en tydlig uppföljning har staden god grund för sin ekonomi, och inte för inte har staden också ett gott rykte. Genom försäljningar har vi förstärkt stadens kassa och gett möjligheter till de större investeringar som staden har behov av i ett växande Stockholm. Det koncernuttag som föreslås i budgeten är visserligen högt, men det anger ett maxtak. Uttaget ska inte göras om det inte behövs, och under de senaste åren har vi inte heller använt det budgeterade uttaget.

Stadens inkomster av skatter har fortsatt varit höga, vilket lett till extra satsningar och också en skattesänkning. Men oron och osäkerheten i ett globalt perspektiv påverkar också stadens ekonomiska planering. Det är därför viktigt att vi fortsätter att ha god framförhållning när det gäller planerade framtida åtaganden. Kommunala bolag ska inte vara ett självändamål. Kristdemokraternas syn är att det ska göras en utvärdering och en översyn för att inte kommunen ska bilda bolag och ta på sig uppdrag som andra kan utföra, och kanske också göra bättre.

Som en av landets största arbetsgivare har Stockholm ett viktigt uppdrag att vara en modern arbetsgivare som utifrån ett flexibelt synsätt underlättar för medarbetarna att kombinera familj och yrkesliv. De medarbetare som i dag ofrivilligt arbetar deltid ska ha möjlighet att gå upp till heltid. Att känna delaktighet i det dagliga arbetet påverkar positivt arbetets utförande och kontakterna med medborgarna. Stadens chefer har ett stort ansvar som ledare och därmed också möjlighet att ange tonen på en arbetsplats.

För att fler personer med funktionsnedsättning ska anställas i staden ska utbildning om detta ingå i chefsprogrammet. Alla stadens förvaltningar och bolag har ett ansvar att uppfylla målet. I stadens traineeprogram för arbetslösa akademiker ska ett antal platser erbjudas personer med funktionsnedsättning.

Medarbetarfrågor ska vara i fokus, och medarbetarenkäter användas i utvecklingsarbetet. Personalens möjlighet till kompetensutveckling är en förutsättning för att stadens verksamheter ska utvecklas och för att nya arbetsätt och arbetsformer i det dagliga arbetet ska komma stockholmarna till godo. Det ska vara lätt att ha kontakt med staden, och servicen ska öka. Det ska vara en tillgänglig stad i dess vidaste bemärkelse.

Jämställdhet ska inte ses som ett uppdrag vid sidan om utan genomsyra arbetet med chefstillsättningar, löneutveckling och karriärmöjligheter. Men staden kan redovisa

mer utifrån ett jämställdhetsperspektiv och inte stanna vid lönekartläggning och sjukfrånvaro.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Ordningsfråga

Anförande nr 68

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Du sade att det var okej, och då gick Tina fram för att förbereda sig enligt vad vi har kommit överens om. Man ska ju förbereda sig i god tid för att inta talarstolen så vi ska tjäna tid. Därför kunde inte hon trycka in sig och kom sist. Det är inte rättvist.

Anförande nr 69

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Ewa Samuelsson avslutade sitt anförande med att prata om jämställdhet och om att vi inte skulle inskränka till att bara ta in lönestatistik. Det är just den frågan som jag tänker ta upp.

Vi i Miljöpartiet vet att miljöomställning är något som appellerar mer till kvinnor än till män. Det är alltså fler kvinnor än män som röstar på Miljöpartiet. Det vet vi eftersom det finns könsuppdelad statistik.

Vi har en mycket progressiv ledning i Stockholm. Redan 2009 skrev man under den europeiska deklARATIONEN om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå. Det var kommunstyrelsen som uppmanade till det. Här säger man att man ställer sig bakom att kvinnor och män ska ha samma inflytande på lokal och regional nivå. Du skrev under den här deklARATIONEN redan 2009, Sten Nordin. Ett sådant progressivt finansborgarråd har vi. Han säger: Equality of women och men i local life should be the same. Jag har signaturen här på min dator. Du får gärna se hur fint du har skrivit.

Vi i de gröna undrar hur det är möjligt att vi i den här budgeten fortfarande inte kan se hur det står till med kvinnors och mäns möjligheter att ha inflytande lokalt här i Stockholms stad. Vi har sex ekonomiska målsättningar. Det finns ingenting som säger hur detta appellerar till kvinnor och män. Vi kan titta på infrastrukturen, som är viktigt när vi bygger en stad tillsammans, och vi kan inte se någonting i bostadsförsörjningsprogrammet som visar hur efterfrågan ser ut när det gäller kvinnor och män. Den ser olika ut. Det vet vi genom att andra tar fram statistik, men vi har ännu inte gjort det i Stockholms stad. Vi kan inte se hur trafiksäkerhetsprogrammet appellerar till kvinnor och män och hur vi fördelar resurserna.

Samma sak gäller tryggheten i staden. I de olika stadsdelarna finns det kvinnor som inte vågar gå ut på kvällarna. De tror att de ska bli överfallna, och en del blir det. Vi vet att det är fler män än kvinnor som blir överfallna i staden, men de är osäkra och vågar inte gå ut efter mörkrets inbrott.

År 2009 var du progressiv och skrev under att vi skulle jobba rättvist för kvinnor och män, Sten Nordin, och nu undrar jag när vi ska få ett underlag för att göra det också.

Anförande nr 70

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Ordförande, KF-ledamöter! Alliansen har presenterat en budget som vi diskuterar i dag. Det är en mycket stark budget med tydliga satsningar på välfärd, och inte minst är det en tydlig satsning på stadsdelsnämnderna där också många viktiga välfärdsfrågor ligger. Nästa år höjs anslaget till stadsdelsnämnderna med 640 miljoner kronor. Det är väldigt mycket pengar.

Ett område där vi gör tydliga satsningar är äldreomsorgen. Låt mig ta några exempel. Oppositionen är mycket bra på att tala om satsningar när ni är i opposition, men när ni är majoritet är ni inte lika bra på att satsa på välfärden.

Vi kan titta på hemtjänsten till exempel. Där höjer vi i år med 6 procent. Det är jag mycket stolt över att vi kan göra. Jag har varit ute på många studiebesök där man säger att man tycker att ersättningen behöver höjas. Under den förra mandatperioden höjde vi ersättningen mellan 2006 och 2010 med totalt 14 procent. Då kan man fråga sig hur många procent hemtjänstersättningen höjdes med under mandatperioden före då Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet styrde den här staden. Under de fyra åren höjde ni ersättningen med 5 procent. Vi höjer ersättningen till hemtjänsten mer på bara ett år än vad ni lyckades göra under en hel mandatperiod. Det är väldigt lätt att vara politiker och prata om vad man vill göra. Det är svårare att också göra det när man har makten. Vi i Alliansen tar ansvar, och vi pratar inte bara om satsningar på välfärden. Vi ser också till att genomföra satsningar på välfärden när vi har möjlighet att göra det.

Med de orden vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 71

A n n M a r i E n g e l (V): Först vill jag tala om för dig, Christoffer, att vår budget är totalt balanserad. Vi satsar ½ miljard mer än ni på stadsdelarna. Dessutom använder vi 3 miljarder ur stadens stora och rika kassakista till viktiga framtidssatsningar som bostäder, jämställdhet, klimat och miljö.

Du sade att det är lätt att prata, och det har vi märkt att ni Alliansen har mycket lätt för. Men det finns inte så mycket bakom. Era stora satsningar på hemtjänsten handlar mycket om att det kommer många fler stockholmare. Ni har utvecklat den mycket unika modellen att ni ger de gemensamma skattemedlen till privata utförare. Det är en modell som man häpnar över runt om i världen. Där har man det antingen skattefinansierat eller privat. Ni har hittat på att ge skattemedlen till företagen, och utöver själva omsorgen ska det också bli en vinst. Det är väl samma sak med de här procenten som ni lägger på. De ska också huvudsakligen gå till privata företag. Det är bra att ni ökar hemtjänstersättningen, men en stor del av den kommer inte att komma stockholmarna till godo.

Anförande nr 72

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): De pengar som vi lägger på hemtjänsten går till de äldre. Alliansen anser att den äldre ska få välja vem som ska utföra hans eller hennes hemtjänst. På Södermalm, där jag är ordförande, är det väldigt många äldre som har valt ett privat företag därför att de tycker att de bedriver en bättre verksamhet än den kommunala hemtjänsten. I ditt Stockholm vill du säga till dessa äldre att de inte ska få välja den hemtjänst de tycker är bäst. De ska bara få välja den

kommunala hemtjänsten i Stockholms stad. Jag tycker att det är märkligt när man säger att pengar går till privata företag. Våra pengar går till de äldre. Sedan får de välja den utförare som de tycker är bäst just för dem. Du och jag ska inte välja vilken utförare som är bäst för de äldre. De äldre är fullt kapabla att välja utförare själva. Det ska inte du och jag göra.

Anförande nr 73

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige, Christoffer! Problemet med era satsningar på stadsdelsnämnderna är att de inte får något nettotillskott. Det är spännande. Du kan prata om era 600 miljoner, men det blir inget plus i kassan för stadsdelsnämnderna. Det innebär att det inte finns några extraresurser i er budget.

Du pratar gott om hemtjänsten igen. Jag har sagt det förut, men det tål tydligen att upprepas: Hur tycker du att resultatet har blivit? Vi ligger på 275:e plats av landets kommuner när det gäller hemtjänstrankningen. Det funkar uppenbarligen inte. Det är dags att lägga om och fokusera så att de äldre får ta del av välfärd, och välfärd för mig är att vi har en bra skola och en bra äldreomsorg. Det klarar inte ni att leverera.

Anförande nr 74

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Vi jobbar för att kvaliteten i hemtjänsten ska öka. Jag är mycket stolt över att vi nu kan höja anslaget med 6 procent nästa år. Jag träffade en representant för ett av de företag som bedriver hemtjänstverksamhet i Stockholm. De gör det också i 15 olika kommuner runt om i landet. Han sade att det inte finns någon annan kommun som de är verksamma i som är så generös när det gäller resurser till hemtjänsten och äldreomsorgen. I din verklighet verkar det vara så att vi snålar på hemtjänsten och äldreomsorgen. Det är inte min bild av verkligheten.

Jag tycker att kvaliteten kan öka, men jag tycker också att det är viktigt att säga att när jag besöker hemtjänstföretag och olika vård- och omsorgsboenden ser jag att det finns väldigt mycket verksamhet i den här staden som fungerar bra. De finns väldigt många äldre som är nöjda med den hemtjänst de får. De är nöjda med det vård- och omsorgsboende som de bor på. Enligt er bild av Stockholm verkar det som om alla är missnöjda och att ingenting fungerar. Det är inte min bild, men jag tycker att kvaliteten ska bli bättre. Vi arbetar också i den riktningen.

Anförande nr 75

J o n a s N i l s s o n (M): Herr ordförande! Vi ska prata sociala frågor i morgon, men jag vill ändå säga att det ekonomiska biståndet är en mycket bra indikator på hur det står till i stadsdelarna nu när vi pratar övergripande om stadsdelarna. Jag ska inte hålla något retoriskt tal, utan jag tänker faktiskt hålla mig till hur det ser ut i verkligheten. Jag är en sådan människa som faktiskt tittar hur det ser ut.

Jag ber om ursäkt, Tomas Rudin, men låt oss titta på Farsta! När du blev chef för Farsta stadsdelsnämnd 2002 kom du till ett dukat bord. Under perioden före hade det ekonomiska biståndet sänkts med ungefär 22 procent. När du började höja skatter och föra socialistisk politik ökade det ekonomiska biståndet och socialbidragen med 4 procent. Från 2006 och fram till 2010 – här har vi ju två mandatperioder som man kan jämföra – har socialbidraget minskat med 12 procent. Så blir det när man för olika politik, skattehöjarpolitik med bidrag eller skattesänkarpolitik med åtgärder för jobb.

Jag såg även Jan Valeskog i salen. Jag ber om ursäkt att jag har tittat på Norrmalm också. Där kom du till ett dukat bord 2002. Där hade man lyckats sänka socialbidragen med 60 procent. Det lyckades du vända på med skattehöjarpolitik och bidragspolitik så att de ökade med 25 procent. Från 2006 till 2010 har socialbidragen sänkts med 31 procent.

Jag ber om ursäkt att jag också tar upp dig här också, Abdo Goriya. Du kom till Spånga-Tensta som stadsdelsnämnsordförande. Innan du började hade man sänkt socialbidragen med 40 procent under mandatperioden. Med skattehöjarpolitik och bidragspolitik lyckades du höja dem 10 procent. Sedan du slutade där har socialbidragen sänkts med 5 procent.

Sedan finns det faktiskt en solskenshistoria. Den handlar om mina favoritsossar. Det är Abebe Hailu och Mirja Särkiniemi i Rinkeby-Kista. Där hade man sänkt socialbidragen mellan 1998 och 2000 med 40 procent. Hailu och Mirja lyckades faktiskt också sänka socialbidragen med 9 procent. Det tycker jag är värt en applåd för mina favoritsossar i Rinkeby-Kista. Där har vi fortsatt Mirjas och Hailus goda arbete med att sänka socialbidraget med ytterligare 20 procent.

Det här är skillnaden mellan skattehöjar- och bidragspolitik och skattesänkarpolitik där man fokuserar på jobb och på att få folk att lämna utanförskapet och ekonomiskt bistånd och försörja sig på en egen lön.

Anförande nr 76

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande, åhörare! Det var ett listigt retoriskt grepp att rabbla matematik och koppla det till person, men jag tar inte åt mig av det enkla skälet att den kritik som vi riktar mot er politik inte handlar om att kostnaderna för försörjningsstödet går ned utan om att ni har skruvat åt tumskrubarna så hårt att människor som har rätt till försörjningsstöd inte får det. Det finns rapporter som visar att socialsekreterare i den här staden tvingas avslå ansökningar om försörjningsstöd därför att de måste hålla budget. Det finns också rapport från olika stadsdelar om att människor som borde ha haft försörjningsstöd inte har fått det. Ni drog bort SL-kortet, vilket har gjort att en väldig massa människor har fått stadsdelsarrest och inte kan åka till de jobb som de ska söka på andra ställen. Vi har flyttat runt de sociala problemen i staden på ett sätt som gör att ert bekämpande av försörjningsstöd leder till att människor lider. Det är det vi kritiserar. Det är en självklarhet att ni sparar pengar på den här politiken. Slutar man att stötta folk blir det billigare.

Anförande nr 77

J o n a s N i l s s o n (M): Det verkade inte hjälpa er att man kunde åka buss till arbetsplatserna. Det hade sett mycket värre ut om ni inte ha förtidspensionerat 13 personer om dagen under er period. Det var faktiskt det ni gjorde. Om ni inte hade skickat ut folk i förtidspension hade de här siffrorna sett mycket värre ut. Under perioden efter har 11 personer gått från bidrag till arbete. Skillnaden handlar om att skicka ut 15 000 människor i utanförskap eller plocka in 12 000 i egen försörjning. Det är den tydliga skillnaden.

Anförande nr 78

A n n M a r i E n g e l (V): Vad är det man säger, Jonas? Det finns lögn, förbannad lögn och statistik. Man kan prata mycket om siffror, men man måste titta

lite på hur det ser ut i verkligheten. Om det är färre som får försörjningsstöd kan det bero på att det är strängare bedömningar, och det är bekräftat. Vad säger till exempel socialsekreterarna i Kista i sitt upprop? Har du läst det? De har inte möjlighet att uppfylla socialtjänstlagen därför att de har så stränga restriktioner. Ni har också lagt ihop försörjningsstödet med alla andra utgiftsposter i stadsdelsnämnderna så att om de ökar försörjningsstödet måste de minska på förskolan och äldreomsorgen. Under vår period var det faktiskt två olika delar, vilket gjorde att det ena inte inkräktade på det andra därför att det fanns en lag om försörjningsstöd. Men det verkar ni ha glömt.

Långtidsarbetslösheten ökar enormt. Det är ett jättestort problem. Om du tror att det är många människor som inte längre behöver något bidrag tycker jag att du ska gå och titta på köerna till kyrkans matutspisning, Jonas.

Anförande nr 79

J o n a s N i l s s o n (M): Det var roligt att du kom upp, Ann Mari Engel. Jag nämnde inte dig tidigare, men du toppar faktiskt min lista när det gäller socialbidrag under den här perioden. Du går från en socialbidragssänkning med 35 procent till en ökning med 28 procent när du var stadsdelsnämndsordförande på Södermalm. Sedan dess har man sänkt med 12 procent. Det var roligt att du kom upp så att jag fick anledning att berätta att du faktiskt toppar vår lista. Du har Stockholmsrekord i socialbidragshöjning.

R I FINANSROTELN

R III STADSBYGGNADS- OCH IDROTTSROTELN

R VIII KULTUR- OCH FASTIGHETSROTELN

**Exploateringsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Fastighetsnämnden, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB
Punkt 5, 13, 6, 31)**

Anförande nr 80

Borgarrådet K e v i u s (M): Ordförande, stockholmare, åhörare, massmedier! Vi har ansvaret och skyldigheten att se till att det byggs bostäder. Vi har det yttersta ansvaret för att det planeras bostäder till din son eller dotter som vill flytta hemifrån, till din mor eller far som inte orkar gå uppför trapporna i det gamla huset, till din kusin som har flyttat till Stockholm på grund av kärleken men som inte har någonstans att bo eller till din halvbror som har flyttat hit till Stockholm men inte heller har någonstans att bo. Alla som motsätter sig byggande i Stockholm motsätter sig att någons barn, förälder, kusin eller halvbror hittar en bostad.

Befolkningsökningen går allt snabbare. Med dagens utveckling kommer vår stad att bli en miljonstad redan 2023 eller 2024. Det beror dels på inflyttning, dels på många födslar. För att kunna ha en öppen famn för alla planerar vi för 5 000 nya bostäder per år ända fram till 2030. Jag vill vara mycket tydlig mot er: Stadsbyggnadsnämndens viktigaste uppgift under nästa år är detaljplane- och bygglovsarbete som syftar till fler bostäder. Därför satsar vi 70 miljoner kronor för att öka bostadsbyggandet.

I våras vann vår nya översiktsplan, Promenadstaden, laga kraft. Nu kommer förändringen av Stockholm att inriktas på att knyta samman stadsdelar, att bygga ihop vår stad och att göra bortglömda grönområden till riktiga parker. Promenadstaden bygger på samma tankar som Albert Lindhagens stora plan för Stockholm. Den kom för ungefär 150 år sedan. Stockholm ska bli en levande och sammanhängande stad. Promenadstaden är medlet. En tät och funktionsblandad stad är målet.

Jag är övertygad om att det bara är mer samarbete, även över parti- och blockgränser, som kan rätta till bostadsbrist och trångboddhet. Tillsammans med stockholmarna vill vi skapa ännu mer Stockholm, en stad som rymmer fler, en stad där alla får fler grannar. Nu ska vi bygga Norra Djurgårdsstaden, Hagastaden och Årstafältet. Det måste bli blandade stadsdelar. Vi vill också förbättra där det redan är byggt. Jag vill låta medborgare och byggherrar samarbeta och tillsammans komma fram till var vi ska bygga och hur vi ska bygga.

Nyskilda Lisa har precis sålt villan och vill bo kvar i närheten av villaområdet. Lisa jobbar mycket och hinner inte riktigt med att sköta en trädgård. Därför letar hon efter en lägenhet. Till sin fasa upptäcker hon att många lägenhetsprojekt i området har överklagats av hennes egna grannar. Hon har lust att ringa upp dem för att berätta att det är deras fel att hon nu tvingas flytta från stadsdelen.

Varför nämner jag detta? Jo, för att vi alla har ansvar och skyldighet att visa på fördelarna med fler bostäder. Fler bostäder ger mer service, fler restauranger, fler butiker och förhoppningsvis bättre kollektivtrafik. Vi har ansvar och skyldighet att berätta att en växande storstad är bättre än motsatsen. Det är bara i en växande stad som vi kan erbjuda fler skolor och fler idrottsytor.

Vad innehåller den svenska drömmen? Jag tror att det är villa, vovve och trädgård för en del. Men den stockholmska drömmen kanske är så enkel som en egen balkong. Nyskilda Lars har fått tag i en sjyst lägenhet. Den har bara ett fel. Det finns ingen balkong. Därför ansökte han om bygglov för det. Han väntar och väntar eftersom han vill påbörja sin tomat- och chiliodling, men han har väntat alldeles för länge. Därför satsar vi nu på att bygglovsavdelningen får kraft att göra sitt arbete effektivare. Lars och stockholmarna ska kunna få rådgivning innan bygglov, och handläggningstiderna ska hålla sig inom lagens tio veckor.

Och vet ni vad? Det råder mycket stor brist på ungdomsbostäder och studentbostäder. Det vet vi. Det får verkligen inte fortsätta så. Därför har stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och byggbranschen påbörjat ett arbete för att åstadkomma fler bostäder för unga. Det handlar om att verkligen se till att det byggs billigare lägenheter här i Stockholm.

Det finns otroligt mycket mer som vi gör och som jag kommer att berätta om för er. Det handlar om bullerregler och riksintresseregler. Men, mina vänner, jag är väldigt stolt över att säga att Alliansens förslag innebär ett ökat bostadsbyggande där vi välkomnar alla.

Med de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 81

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Fullmäktige, åhörare! Det är dags att vi lär av historien. Jag ska i dag förklara varför Hjalmar Mehr hade fel. Han hade tokfel. 50 år senare håller vi på att plåstra om de misstag han och hans generations ideologer gjorde.

Den 14 november 1952, det vill säga på dagen för 60 år sedan, invigdes Vällingby centrum, ABC-staden. Det var en hel ideologi byggd kring segregation, att hålla människor ifrån varandra och att hålla människor åtskilda och ha det som både ambition och mål. Det pratas för lite om den sociala ingenjörskonsten från 1950-talets sossar.

Tio år senare antogs Cityplanen, Normmalmsregleringen, som innebar att man skövlade hela Stockholms innerstad och rev alltihop. Det ersattes av en ideologi som innebar att alla skulle bo i förorter. Det skulle vara tomt i City. Man skulle bo i hus i park och i miljonprogramsområden. Den urbana flexibiliteten ersattes av något helt annat, och effekten blev precis den man önskade sig. Satelliterna växte, modernismen segrade och allt gick enligt planerna förutom stockholmarna som vid den här tiden var nästan lika många som de är i dag. De var 808 000.

På några år röstade de med fötterna och lämnade Stockholm. Så många färre människor som fanns i Stockholms innerstad så många lämnade Stockholm. Med de

urbana värdena försvann stockholmarna. Det är en lärdom, mina vänner, och den ska ni ta med er. Det tog 50 år för oss att reparera de skador som den tidens herrar, för det var det, åstadkom. Under några år var det 150 000 stockholmare som flyttade från Stockholm. Föreställer vad det innebär för vård, skola, omsorg, tillväxt, arbetstillfällen och alla goda värden som vi tror på. Det lyckades politikerna med på den tiden.

Nu ser vi något helt annat. Den värdedrivna inflyttningen till Stockholm ökar. Det handlar om eftertraktandet av de urbana värdena, av storstaden. Vi har tur, mina vänner, för den stad som människor vill bo i är just den täta staden, den miljövänliga staden och den urbana staden där de goda värdena med tolerans och öppenhet odlas. Därför är det dags att dra lärdom av forna generationers misstag.

Vi ska bygga citynära. Vi ska omstrukturera Slakthusområdet, ta hand om företagen där så att de kan fortsätta att bedriva handel och se till att det byggs ordentligt i Slakthusområdet. Företagen ska få ett nytt ställe att vara på i Larsboda.

Exakt 50 år efter cityplaneringen antog vi en cityvision som bygger framåt i stället för att skövla det tidigare generationer gjort. Vi ser till att det byggs i kvarter. Vi uppmuntrar folkliv genom ökat torgliv, genom att Kulturhuset och Stadsteatern slås ihop för att manifesteras kulturen, vi bygger i gasklockorna och studentbostäderna får ökad uppmärksamhet. Vi bygger miljöanpassat. Det gröna arbetet går vidare. Den täta staden är också den miljövänliga staden med gröna tak och gröna fasader. Och fastighetskontoret har just tecknat gröna hyresavtal med den ganska svåra hyresgästen stadsledningskontoret.

Vi bygger också tätt, och förtätning är oerhört viktigt i precis hela staden, men det betyder inte att höga hus är svaret på frågan hur man bygger tätt. Stadsbyggnad handlar om att bygga på det sätt som fungerar, inte på det sätt som är spektakulärt. Och framför allt finns det inga likhetstecken mellan spektakulärt och högt. Ibland kan man tro att stadsbyggnadsdebatten bara handlar om att höga hus vinner, att man ska rulla ut mattor av höga hus, som Annika Billström gjorde på sin tid, som står som fallossymboler över staden och möjligen kan vara ett tecken på den svenska lössläpplighet som vi ansåg ha förr i tiden. Vi kanske kan vara fallossymbolernas huvudstad. Jag vill hellre se något helt annat framför mig.

De höga husen rymmer sällan lika många människor som kvartersstaden. De höga husen medför mindre trevliga gaturum. De höga husen skapar otrygga miljöer, mindre handel och mindre ekonomiska möjligheter eftersom det blir färre ytor i bottenplanet.

Därför vill jag uppmana alla er som nu funderar på att köpa en billig Norwegianbiljett till New York att slå er lösa från Times Square och åka till Chelsea, Tribeca och Chinatown och upptäcka att urbanitet inte beror på höjden på huset utan på folklivet på gatorna. Lär av detta! Om man bygger mycket måste man bygga bra. Det är lärdomen av tidigare generationers misstag. Den drar vi nu.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 82

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Jag ska börja med att citera ur en rapport som Handelskammaren kom med tidigare i år. De skriver så här: Den starka befolkningstillväxten är till delar ett kvitto på Stockholms attraktivitet och en mycket viktigt konkurrensfördel. Den bidrar till allt större och växande marknader, mångfald och innovation. Tack vare befolkningstillväxten kan Stockholm erbjuda en tillräckligt stor massa för företagande, forskning och kultur. Befolkningskoncentrationen, givet att staden blir tätare, skapar också skalfördelar samt möjligheter till mindre utsläpp och miljöinnovationer.

Jag instämmer i det. Jag tycker att Stockholms Handelskammare har blivit en viktig part i samtalet om framtidens Stockholm de senaste åren. De har naturligtvis helt rätt. Stockholms stad växer mycket snabbt, och det bra för alla oss som bor här. Om vi skulle klara av att hålla takten i byggandet i motsvarande grad som tillväxttakten skulle det skapa förutsättningar för ett Stockholm med liv och rörelse, dynamik, nya idéer, nya företag, ett rikt kulturliv, blomstrande handel och folkfyllda gator.

Att värna befolkningstillväxten är också att se problemen med den alltför låga takt som bostadsbyggande håller i dag. Den ständigt förvärrade bostadsbristen hotar befolkningstillväxten och i förlängningen också Stockholms tillväxt. Bostadsbristen påverkar inte enbart de enskilda stockholmarna som inte får en egen bostad. Bostadsbristen påverkar Stockholms näringsliv och arbetsmarknad då det blir svårare att rekrytera den arbetskraft som behövs. Bostadsbristen påverkar Stockholm som kunskapsregion då studenter och forskare väljer bort Stockholm på grund av bostadsbristen. Fler bostäder kommer att gynna våra unga och studerande, och på sikt är det också en förutsättning för den ekonomi som garanterar vår äldre befolknings väl och en god uppväxt för våra barn.

Som jag ser det står vi här i salen, vi som är politiker, inför ett viktigt val. Vi kan antingen välja att se de enorma behov som finns på Stockholms bostadsmarknad och agera för att fixa dem eller så kan vi välja att skylla bostadsmarknadens problem på någon annan och fortsätta som vanligt medan bostadsmarknadens kris förvärras. Jag vill förstås att vi väljer att agera. Jag vill att vi väljer att försöka fixa bostadsmarknadens brister.

Förra gången vi socialdemokrater styrde Stockholms stad markanvisades mer än 20 000 nya bostäder. Det var en fördubbling mot den mandatperiod som var innan. Jag är helt övertygad om att vi skulle ha kunnat fördubbla den takten igen.

Låt oss sluta skylla på andra och i stället ta ansvar för att fixa den kris som Stockholms bostadsmarknad befinner sig i. Det är det val som jag och Socialdemokraterna skulle önska att vi kunde göra här i dag. Det är därför vi satsar 22 miljoner kronor mer än majoritetens budget på att långsiktigt öka takten och på att få en bättre och smartare stadsplanering i Stockholm. Det är vårt val. Vi tror att denna satsning kan leda till att i första skedet öka takten till 5 000 lägenheter och så småningom upp till en fördubbling upp till 7 500 lägenheter per år. Det är vad Stockholm behöver.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 83

J a k o p D a l u n d e (MP): Herr ordförande, fullmäktige, stockholmare! Vår stad ska vara en modern, miljövänlig och mänsklig stad för oss alla att leva i. Miljöpartiets mål är att 15 000 yteffektiva, klimatsmarta och kollektivtrafikhärliga bostäder ska uppföras denna mandatperiod. Vi gröna vill bygga fler hyresrätter som unga och studenter kan efterfråga och involvera stockholmarna i planeringen redan från början.

I det gröna och hållbara Stockholm ska det vara lätt att leva klimatsmart och miljövänligt. Vi måste planera för en stad som redan från början främjar hållbarhet och där det är lätt att leva grönt. Det innebär att bygga tätt, yteffektivt och energisnålt med goda förutsättningar för gång-, cykel- och kollektivtrafik. Vi ska arbeta för att bygga bort den funktionsseparerade staden och eftersträva en blandad och tät stadsstruktur där arbete, boende och handel kan integreras för en levande stadsmiljö.

Bostadsbristen i Stockholm är akut och har lett till en marknad för svartkontrakt, uthyrning i andra och tredje hand, långa köer och höga bostadspriser. Sedan 2010 har det i snitt byggts 3 350 lägenheter per år, vilket rimmar illa med de högt uppsatta målen. I slutet av 2011 stod ca 365 000 människor i bostadskön även om inte alla dessa är i akut behov av en bostad.

I denna budget ser vi faktiskt vissa framsteg som jag vill uppmärksamma. Vi tycker att det är bra att ni vill uppdra åt berörda nämnder att ta fram ett antal småskaliga miljöstadsområden. Det är också bra att majoriteten vill uppdra åt exploateringsnämnden att anvisa mark för tillfälliga bostäder. Det är bra att ni anslår pengar för att öka effektiviteten i bostadsproduktionen. Vi vill också applådera de 1 000 nya student- och forskarlägenheterna i Albano.

Men vi menar ändå att ett än större fokus behövs för att bygga för dem som står allra längst från bostadsmarknaden, det vill säga unga studenter och de som saknar fast anställning och har svårt att låna pengar. Andelen hyresrätter, 36 procent, är fortfarande alltför liten.

Vi gröna vill även bygga betydligt grönare bostäder som förbrukar maximalt 50 kilowattimmar per kvadratmeter och år och redan nästa mandatperiod komma in på passivhus och sedan plusstandard.

Vi gröna har även ett offensivt förslag för att lösa bostadsbristen och miljöproblemen genom att ersätta Bromma flygplats med Bromma parkstad. Där finns det utrymme för 50 000 nya bostäder och 30 000 arbetsplatser. Miljöstandarden ska ligga på högsta nivå, och vi planerar även för låga parkeringstal och goda förutsättningar för gång-, cykel- och kollektivtrafik. Detta är ett utmärkt exempel på hur vi gröna vill lösa bostadsbristen och tillsammans med stockholmarna bygga en modern, miljövänlig och mänsklig stad för oss alla att leva i.

Bifall till Miljöpartiets budgetreservation!

Anförande nr 84

M a r i a H a n n ä s (V): Herr ordförande, fullmäktige, medborgare i staden! Barn och ungdomar äger också vår stad, Stockholm. Alltför ofta glöms detta perspektiv

bort i planeringen. Vänsterpartiet menar att barn- och ungdomsperspektivet måste finnas med, och det ska genomsyra all stadsplanering. Om det blir bra för barnen blir det bra för alla. Ni känner igen texten. Jag börjar med den varje år.

Vänsterpartiet har även i år ett högt tal för byggande under mandatperioden, nämligen minst 20 000 lägenheter. Återigen tar vi upp att vi vill bygga billiga lägenheter och studentbostäder, men vad händer? Jo, de borgerliga partierna tar helt plötsligt upp Vänsterpartiets politik och det vi sagt i flera år om billiga lägenheter. Ni skriver: Skapa förutsättningar för ett projekt att bygga billiga bostäder för unga men med en byggherre. Jo tack, en byggherre. Det blir inte många billiga lägenheter. Vi måste öka takten. Ungdomarna saknar bostad. De kan inte bo hemma tills de blir 30. Och vem har råd med de nya lägenheterna i Örnberg till ett pris på 5 miljoner? Det skulle nog vara den där Lisa, Regina.

Stadsplanering måste bygga på demokrati och medborgarnas inflytande över vår stad. En förkortad men demokratisk planprocess underlättar planeringen av vår miljö. Ett tidigt folkligt deltagande i den lagstadgade processen gagnar byggandet. Därför vill vi verkligen ha områdesplanering och samråd redan i exploateringskedet och omvänd planprocess där det fungerar. Detta minskar absolut risken för överklaganden. Antalet handläggare måste anpassas. Vi är med på ungefär 10 miljoner mer än de borgerliga partierna till stadsbyggnadsnämnden.

Vänsterpartiets politik är att bygga tätt i kollektivtrafikhärlägen. Det är bra att ni också helt plötsligt tycker likadant. Vi ska bygga på redan hårdgjorda ytor och inte i parker. Vi måste använda marken effektivt. Vi kan inte bygga radhus och enfamiljshus och sprida ut ännu mer i bra lägen. Vi har inte råd att slösa bort mark på det sättet. Där är Vänsterpartiet det enda parti som är konsekvent.

Vi vill inte heller koppla ihop stadsdelarna som de borgerliga partierna vill. Rågsveds friområde och Bagarmossen är två aktuella områden där radhus nu slängs ut bland nyckelbiotoperna. Läs *Skogens pärlor* som Skogsstyrelsen precis har gett ut, Per Ankersjö och Christer Mellstrand! Där står det om Rågsveds friområde. Jag bjöd ju upp till en promenad i Nackareservatet en gång, Sten Nordin, men du kom aldrig. Vi kanske kan ta en promenad i Rågsveds friområde och Solbergaskogen. Vi avsätter pengar för att snabbt komma i gång med dessa naturreservat.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 85

Christer Mellstrand (C): Ordförande, fullmäktigeledamöter, publik och press! När Centerpartiet tänker på stadsbyggnad är det inte betong som står i centrum utan människor. Det är möjligheten att förverkliga sina drömmar som gör en bra stad, inte husens tak och fasadernas sten. Stockholm blir en mer intressant plats ju fler som lever här. Centerpartiet välkomnar alla hit genom att driva en konsekvent liberal bostadslinje där vi fokuserar mindre på hur varje enskilt hus exakt ska se ut och mer på att det faktiskt byggs tillräckligt med bostäder.

Framtidens Stockholm är en tät och omväxlande stad med liv och rörelse, matvagnar och gågator. Det är en stad där det är lika nära till hav och grönområden som till

umgänge och nöjen. Det är en stad som verkligen tillåts att leva och formas av oss som bor här.

Tyvärr delas inte den här visionen av alla. Trots att vi ständigt får nya siffror på att Stockholm växer ännu fortare är bevarandeivrarna dominerande. I ett Stockholm som skriker efter billiga bostäder tas förlegade bullerriktlinjer fortfarande på så stort allvar att bostadslösa studenter hellre får tälta än att bo i en lägenhet där de inte kan sova ostört med öppet fönster. Stockholm är fortfarande en stad där grönområden värnas genom att vi bygger många låga hus på stor yta i stället för att vi bygger ett hus som kan ses från en park. Det är en stad där vår syn på tillgänglighet innebär att vi hellre förbjuder att en otillgänglig vindsvåning görs om till en bostad än att vi bygger en bostad som inte alla kan nå. Det är en stad där Miljöpartiet värnar grönområden genom att inte vilja bygga högt och marksnålt på gamla industritomter och där Vänsterpartiet vill lösa bostadsfrågan genom att sätta upp tak för hur många som får bo här och praktiskt taget förbjuda alla som är födda för sent att flytta hit. Stockholm är en stad där Socialdemokraternas, eller ska vi säga rudinisternas, främsta intresse är att motionera om namnbyten på stadens gator och torg. Det kan vara trevligt med ett Sonja Kovalevskytorg, Tomas, men vad har det för bäring på Stockholms framtid?

Vi måste räkna med att en stad som växer så mycket som Stockholm förändras i grunden, och det kommer att synas. Framtidsfrågan är därför inte hur vi bäst kan förbjuda att det byggs ett atrium på PK-husets tak, Daniel, utan hur vi kan förtäta existerande områden för hundratusentals nya invånare och samtidigt göra det bättre.

Vi i Centerpartiet tycker att detta görs bäst genom att vi först accepterar situationen som den ser ut – att vi blir fler oavsett vad vi tycker – och att det är upp till oss i den här salen att se till att framtidens Stockholm blir en bättre stad än den är i dag.

Anförande nr 86

Erik Slottner (KD): Herr ordförande! Nu har äntligen Promenadstaden vunnit laga kraft, och därmed har vi nu en översiktsplan som på allvar förespråkar en förtätning av Stockholm och som visar principerna för hur denna förtätning ska ske. Stockholm ska växa inifrån och ut. Vi ska möjliggöra för fler människor att bo i de områden av Stockholm som är allra populärast att bo i. Minst 100 000 nya lägenheter ska byggas till 2030. Det är ett ambitiöst mål som Alliansen har satt upp, och tyvärr tycks inte upplutningen vara total i den här fullmäktigeförsamlingen.

Miljöpartiets borgarråd Daniel Helldén uttryckte så sent som den 28 september tveksamhet till att målet ens är möjligt att uppnå. Och när jag läser Miljöpartiets budgetförslag blir jag inte heller riktigt klok på om ni vill bygga 15 000 eller 20 000 nya lägenheter per mandatperiod.

Socialdemokraterna däremot vill höja målen till 25 000 lägenheter. Det är inte så konstigt eftersom ni i ert budgetförslag säger att Stockholm har en miljon invånare redan om två år. Vidare vill de riva upp Slussenbeslutet. Nu ska inte jag agera valstrateg åt Socialdemokraterna, men just detta förslag, detta vallöfte, tror jag snarare kommer att stjälpa än att hjälpa er i valet 2014.

Vänsterpartiet å sin sida har inte särskilt mycket text om exploaterings- och stadsbyggnadsnämnderna. Man klarar av dessa två nämnder på totalt tre och en halv sida inklusive tabeller.

Gestaltungsfrågorna har fått ett allt större utrymme i stadsbyggnadsdebatten, och det tycker jag är mycket positivt. Förut kunde man bli kallad för smakpolis om man hade åsikter om olika byggnaders utformning så länge man inte diskuterade höjd, men det ser annorlunda ut i dag. I dag underkänner vi faktiskt detaljplaner där utformningen är felaktig, där taken är för platta, där uttryckssättet är för variationslöst eller där en föreslagen färgsättning förstärker stadsdelars negativa drag. Man kan kalla detta för att vara smakpolis, men vi vet att om vi fattar fel beslut i dag kommer framtidens generationer att håna oss. Det gör 60-talets betongbrutalism oss plågsamt medvetna om i dag.

När Stockholm växer och förtätas är det staden som ska stå i centrum. Vi ska bygga den täta staden med folkliv flera timmar om dygnet, med små kvarter, varierande och uttrycksfull arkitektur, levande bottenvåningar och levande torg. Många påstår att innerstaden är färdigbyggd. Det är helt fel. Just nu håller det på att byggas och kommer att byggas tiotusentals nya lägenheter på Kungsholmen, i Norra Djurgårdsstaden, i Norra Stationsområdet, i Marieberg och i Norra Hammarbyhamnen. Den så populära kvarterstaden ska också expandera utanför innerstaden så att vi bygger den stad som stockholmarna så gärna vill ha.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 87

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Herr ordförande! Ni ska, tillsammans med byggherarna, titta på var ni ska bygga, Regina. Många gånger lägger ni byggande där de vill i stället för att titta på var det är bra att bygga. Jag skulle vilja veta var ni ska lägga era 100 000 bostäder någonstans. Samma fråga till dig, Christer Mellstrand. Var ska ni bygga dessa 100 000 bostäder? Var ska ni bygga, Erik? Till Madeleine vill jag säga att många fel gjordes när man byggde upp Stockholm. Under stora delar av 50- och 60-talen var det konstigt nog Folkpartiet som satt vid makten. Då är det konstigt att prata om andra.

Vi är öppna för att bygga. Vi tycker att Stockholm ska växa. Det behövs. Vi ska ta emot dem som vill komma hit. De ska ha bostäder. Vi har ett ansvar för detta. Vi kan peka ut var det ska byggas och hur vi ska kunna klara av de höga mål som vi alla sätter upp. Vi har en stor bostadsbrist, och vi har akut brist på mark att bygga på. För att komma till rätta med detta har vi ett utmärkt förslag som alla är välkomna att titta närmare på. Jag förstår att ni inte har hunnit det eftersom det gick så fort när ni agerade. Det handlar om 50 000 klimatsmarta och yteffektiva bostäder i Bromma, och dessutom ger vi utrymme för 30 000 arbetsplatser. 100 000 personer kan flytta till detta område som skulle bli en spjutspets i Stockholm där vi verkligen kan ta krafttag och se till att vi inte hamnar i dessa bråk om grönområden och parker.

Vi säger: Bygg, men bygg på rätt plats! Det finns inget formellt hinder att bygga på Bromma flygplats. Det handlar bara om den politiska viljan. Vi ska ta diskussionen med regeringen – det är er uppgift – och i andra hand är det vi som får se till att

Bromma flygplats läggs ned när vi får ta över makten. Därmed kan vi bygga klimatsmarta, bra bostäder till alla stockholmare.

Det handlar om bostäder och om att Stockholm växer. Det är viktigt. Det kommer inte att gå utan bostäder. Vi måste ta i anspråk den mark som är lätt att bygga på, där det är ekonomiskt att bygga och där vi kan lösa våra problem snabbt och enkelt.

Folk brukar prata om att det är tillväxtfientligt och att vi bromsar Stockholm, och jag har hört från vissa politiker att vi släcker ned. Om ni läser våra papper kan ni se att vi har lösningar på vart man ska ta vägen när man flyger, i vilken mån man ska åka med kollektivtrafik och hur Stockholm ska växa på ett bra sätt.

Anförande nr 88

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag har några frågor till dig, Daniel. Den första är: Har du läst översiktsplanen? I översiktsplanen finns det planer för väldigt många fler än 100 000 nya bostäder. Jag kan berätta för dig vad som står i översiktsplanen. Det står bland annat om 12 000 nya bostäder i Norra Djurgårdsstaden, drygt 3 000 i Haga-staden, det är bostäder i Slakthusområdet och Farsta. Det finns nya tyngdpunkter. Läs översiktsplanen!

Sedan vill jag också meddela alla radhusägare i Stockholm att Daniel Helldén konsekvent säger nej till alla radhus. Jag vill säga till dig att människor är olika. En del människor vill bo i lägenhet, en del människor vill bo i villa och en del människor vill bo i radhus. Kommer du alltid att säga nej till nya radhus i Stockholm?

Anförande nr 89

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag vet inte varifrån Regina har fått att jag skulle säga nej till alla radhus. De ska in där de passar, och i övrigt ska man bygga yteffektiva bostäder så att folk får plats i Stockholm.

Du räknar upp ett antal platser där man kan bygga. Det handlar om projekt som är i gång. Du når inte upp till de mål som ni sätter upp. Jag vill se listan där ni pekar ut var ni ska få in dessa 100 000 utan att ta i anspråk den mark som Stockholm äger och som vi i dag får 1 krona om året för i tomträttsavgäld. Där kan man bygga 50 000 bostäder och 30 000 arbetsplatser. Det skulle innebära 100 000 boende. Där har vi lösningen. Ni har ingen lösning. Ni pratar, men ni har ingen lösning.

Anförande nr 90

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Miljöpartiets stadsbyggnadspolitik är en ekvation som inte går ihop, Daniel. MP vill öka antalet detaljplaner jämfört med Alliansen, men man vill bygga 5 000 färre bostäder. MP vill bygga 15 000 nya bostäder på redan exploaterad mark men utan att bygga på höjden eftersom det skulle påverka Stockholms skyline. MP vill alltså bygga många yteffektiva bostäder på en väldigt liten yta utan att bygga yteffektivt och utan att riva särskilt många industribyggnader på redan exploaterad mark eftersom de kan vara K-märkta och värda att bevaras. MP vill bygga en varierad stad samtidigt som man inte vill sticka ut eftersom det kan inkräkta på hus som redan finns där. Vad vill ni egentligen?

Promenadstaden är lösningen, precis som Regina säger. Du är helt uppenbart en udda fågel i den här församlingen, för du kramar modernismen, och du vet vilka sår den har gjort. Jag tycker att du bör tänka om.

Anförande nr 91

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Man kan se att Centerpartiet inte kramar grönområden, parker, de gröna, viktiga lungor som vi har, eller vattenvärderna. Det är där det finns problem. När ni säger ja till de bostäder som vi har sagt nej till – det är 6 procent det senaste året – ser ni inte vilka problem ni ställer till för stockholmarna. Vi har unika värden som vi måste bevara och ta hand om. Det är det viktiga. Vi har lösningen. Ni har ingen lösning. Ni pratar. Ni plockar fram studentbostäder på platser där man sedan konstaterar att det inte går att bygga studentbostäder. Vi har en utmärkt yta, och den får ni hemskt gärna omvandla till detaljplaner. Det är ni som sitter vid makten.

Anförande nr 92

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Daniel ställer en konkret fråga om var exakt alla dessa 100 000 lägenheter ska byggas. Vi har inte antagit detaljplaner för alla 100 000. Det vet Daniel om. Det är nästan 20 år kvar till 2030. Regina nämnde flera områden. Jag kan rada upp några till, till exempel Älvsjö, Nordvästra Kungsholmen, Årstafältet, Bagarmossen-Skarpnäck, Marieberg, Midsommarkransen-Aspudden och Solvalla. Stora delar av söderort går att förtäta. Man ser att det är fullt möjligt om man har en karta framför sig.

Jag upplever att ni i Miljöpartiet ofta ser förtätningen eller nybyggnationen som ett potentiellt hot. Jag ser detta som en enorm möjlighet. Att vi ska bygga 100 000 nya lägenheter till 2030 ser inte jag som ett hot. Jag ser detta som en enorm möjlighet att förverkliga den täta, kvartersbyggda stad som vi vill ha, som stockholmarna älskar och som vi vill ska fortsätta att växa även utanför innerstaden. Det ger enorma möjligheter.

Anförande nr 93

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är den täta kvartersstruktur som vi har ritat in i Bromma. Där har vi de här möjligheterna. Ni pratar om var det ska byggas så mycket. Jag tror att Sten Nordin pratade om att det fanns 67 000 möjliga bostäder att bygga. Jag vet inte var han har fått den siffran ifrån. Jag har inte hört den förut. Exploateringskontoret kan inte peka ut var man ska bygga så mycket. Det är lite konstigt.

Ni bygger i grönområden. Det vill ni göra i till exempel Rågsveds friområde. Det är ett fantastiskt område som man måste bevara. Ni vill bygga i parker. Vi har inget problem med att förtäta staden, men det ska göras på ett ansvarsfullt sätt. Det ska göras på ett sådant sätt att stockholmarna får en värdig stad att behålla.

Anförande nr 94

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Kära sosseledda Miljöpartiet! När man bygger är det viktigt att det blir någonting. Ni pratar om att ni har oerhört många lägenheter som ligger och väntar på att byggas. Ja, på ett område som det inte är aktuellt att bygga på. Det blir som en fiktion. Det blir som något slags skönlitterär uppmålning av en verklighet som inte finns och inte kommer att finnas. På det sättet kan man

fullkomligt måla ut sig från verkligheten och tvingas att ta ställning till något som inte har en relevans i den verklighet vi andra lever i. Några gånger har ni tvingats att ta ställning, till exempel när det gäller Albano här i veckan. Det sades nej till 1 000 studentlägenheter.

Antalet återremisser från Miljöpartiet i stadsbyggnadsnämnden är oändligt. Du säger att ni inte säger nej så ofta. Nej, ni säger återremiss, och det är samma sak. Vad tycker ni egentligen om den kommande utvecklingen av Årstafältet, Larsboda, Matstaden och söderorts förtätning? Vad tycker ni egentligen i sak? Tänker ni fortsätta med den här fiktionen? I så fall kan vi sluta prata med varandra.

Anförande nr 95

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag vet inte om det är en fiktion att regeringen kan säga upp avtalet, Madeleine. Efter tre år, den sista december 2017, kan det sista planet lyfta från Bromma. År 2018 kan vi börja bygga. Det vet vi, och det vet ni också. Det är inget problem. Det här är en realistisk plan. Det är naturligtvis inte så att dessa 50 000 bostäder kommer att byggas på en gång. Det tar lång tid att göra detta. Men om vi ska ta ansvar för Stockholm måste vi börja göra det nu. Det betyder inte att vi ska stoppa alla projekt som är på gång i Stockholm, snarare tvärtom. Vi ska göra dem på ett bra sätt där vi tar ansvar för stockholmarnas mark och deras livsmiljö.

Det är lite intressant att Madeleine tar upp Albano, för vi sade ja till det i kommunstyrelsen och i borgarrådsberedningen. Jag vill bara tala om det. Rätt ska vara rätt. Bromma parkstad är lösningen. Jag ser fram emot att ni tittar närmare på den och på avtalen och inser att detta inte är en fiktion utan en möjlighet.

Anförande nr 96

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Jag har i dag talat om behovet av att öka takten och att i vi Stockholm måste höja vår ambition ända upp till 7 500 lägenheter per år om vi ska ta vår del av det ansvar som måste tas av hela Stockholmsregionen för den framtida befolkningstillväxten.

Mina vänner! Det är faktiskt så illa att även om vi gemensamt skulle fatta det beslutet här i dag har vi inte en organisation som är riggad för att klara det. För att vi ska komma upp i den bostadsbyggnadstakten måste vi vara mycket mer ambitiösa i vårt letande efter exploateringsbar mark, i vår planberedskap, i vår bygglovsprocess och så vidare.

Det är med stor respekt för den här svåra uppgiften som jag lyfter upp frågan om att öka takten. Jag har ett mycket bra samarbete med Regina Kevius i stadsbyggnadsnämnden i de här frågorna. Det här är egentligen ingen stridsfråga, utan det är en ambitionsfråga. Vi delar den här ambitionen, men vi måste också se utmaningarna.

Vi har lagt fram ett antal mycket konkreta förslag i vår budget. Jag vill ta upp några av dem.

Vi vill öka andelen allmännytta i byggnationen. Vi tror att det är viktigt just nu när det är lågkonjunktur. Vi vill ge beskedet att av all allmännytta som planeras ska minst 20 procent vara studentlägenheter. Vi vill ha en långsiktig plan som

säkerställer att det finns studentbostäder över tiden. Vi vill öka takten redan 2013 och höja målet om markanvisningar till 6 000 markanvisade bostäder. Vi vill att andelen allmännyttta fördubblas. Vi vill att vi ska titta på idén att göra den gröna tunnelbanelinjen till en studentlinje där vi bygger studentbostäder på tunnelbanehusen och på det sättet ganska snabbt kan skapa möjligheter för många ungdomar att bo i kommunikationsnära lägen. Vi tror också att det är bra för de lokala centrummiljöer från 40-, 50- och 60 talen som finns kring de här stationsbyggnaderna. De skulle må bra av ett ökat stadsliv.

Vi vill satsa på moderna industrier i Stockholm. Vi vill jobba för att öka andelen arbetsplatser. Det handlar inte bara om att bo i Stockholm i framtiden, utan man måste också kunna jobba här.

Vi vill att man tittar på möjligheten att skapa en ny planeringsprocess som tar hänsyn till människors tidsbrister. Vi kallar det för tidsgeografiska dagsprogram. Det handlar helt enkelt om att i planeringen ta hänsyn till alla tidstjuvar som människor i dag utsätts för i form av att kommunikationer brister eller att infrastrukturen inte räcker till, vilket gör att det blir besvärligare att leva i olika delar av Stockholm.

Vi vill att man tar fram en trygghetskarta som visar vilka miljöer som människor upplever att de är trygga respektive otrygga i. Jag tror att den kommer att visa att en hel del grönområden faktiskt upplevs som otrygga, och de kan förbättras genom att utvecklas på ett bättre sätt.

Vi vill också säkra naturreservatet i Rågsveds friområde i kombination med den här höga ambitionen och visa att man kan kombinera tillväxt med god miljö.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 97

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Som varandes en av de politiker som återfinns både på den sida av politiken som brukar betraktas som hård och på den mjuka sidan inom det sociala området ser jag det som en av mina uppgifter att försöka se lite mer helhetsmässigt på byggandet i staden utan att för den sakens skull ta på mig ansvaret för allt här i världen. Hårda frågor eller inte, vi som också är socialpolitiker och tvingas att på mycket kort tid och ofta med mycket lite underlag fatta beslut om att tvångsomhändertaga små barn från vanvårdande föräldrar eller missbrukare som bokstavligen talat annars skulle kunna dö har kanske en lite annan syn på vad som är ett hårt uppdrag.

Men nog om detta; åter till bostadsbyggandet. Vi ska inte bara bygga mycket, vilket vi verkar vara hyfsat överens om i den här salen, utan vi måste också se till att göra rätt. Vi måste se till att det inte bara tillkommer ett visst antal bostäder utan även förse nya stadsdelar och nya områden med träd, skolor, förskolor, idrottshallar och annat som gör livet värt att leva. Vi måste också ta lärdom av historien och bygga hållbart. Det gäller såväl miljömässigt som mänskligt. Vi ska också bygga på ett sådant sätt att de som kommer efter oss om 20–30 år inte ska hata oss för att vi rev för mycket eller förstörde det som gör Stockholm till Stockholm genom att till exempel peta in en fyrkantig skrapa lite här och där mitt i staden.

Vi i Folkpartiet är vidare glada över att vi nu får en gemensam studentbostadssamordnare. Det är vår förhoppning att vi enklare kan få ett samlat grepp över alla bolags och nämnders arbete och därmed kan fatta beslut snabbare, minska byråkrati och andra hinder och därmed kan åstadkomma fler bostäder åt ganska hårt prövade studenter. Att staden nu genom fastighetsnämnden och exploateringsnämnden ska inventera hela stadens fastighets- och markbestånd för att hitta omvandlingsbara lokaler eller byggbar mark som lämpar sig för permanenta eller tillfälliga studentbostäder är också mycket bra. Vi behöver se mer till möjligheterna och mindre till problemen. De är som bekant till för att lösas. Vi har hittills inte varit tillräckligt bra, inte på någon av sidorna här, på att ta fram studentlägenheter. Det måste helt enkelt bli bättre.

Att lagar och regelverk ibland också gör det onödigt svårt att bygga, till exempel när det gäller bullernormer och annat, gör att vi även måste agera gentemot riksdag och regering. Jag uppfattar att det även här finns en ganska stor enighet i den här salen.

Fru ordförande! Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 98

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande! Man skulle kunna tro att du är den rätta personen att tala om hur man ska bygga rätt, Patrik Silverudd, men du måste faktiskt förklara varför ni är så dåliga på att markanvisa i exploateringsnämnden. Jag har gått igenom protokollen för de tio första mötena i exploateringsnämnden i år. Där har Miljöpartiet föreslagit 2 500 fler lägenheter än vad Alliansen har föreslagit. Vad beror då detta på? Jo, det beror på att ni är så fixerade vid att bygga kontor. Ni prioriterar konsekvent kontor framför bostäder, och då blir det på det sättet. Ni har missat 2 500 bostäder på tio månader.

Anförande nr 99

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Jag konstaterar bara att Miljöpartiets taktik, om man nu får kalla det så, i exploateringsnämnden är att väldigt ofta återremittera ärenden. Det har möjligen varit något olika karaktär på återremisserna. Men grunden är densamma: Bygg gärna, men bygg inte här!

Anförande nr 100

M a r i a H a n n ä s (V): Du talar om att ni ska bygga rätt, Patrik, men jag tycker att ni bygger en segregerad stad där bara en tredjedel är hyresrätter. Min fråga till dig är: Hur ska ni komma överens med Centern när ni inte vill ha fallosskyskrapor och de vill ha dem? Hur ska ni göra?

Anförande nr 101

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Hur många ser du byggas just nu?

Anförande nr 102

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Ordförande! Jag ska prata lite om fastighetsnämnden och Vänsterpartiets budget i fastighetsnämnden. Den stora skillnaden mellan Vänsterpartiet och den borgerliga alliansen handlar om att vi värnar om stockholmarnas gemensamma ägande. Här kan vi skapa större värden tillsammans. Med Alliansens luddiga definition av strategiskt ägande är alla former av försäljningar möjliga. Er viktigaste uppgift verkar vara att sälja ut stockholmarnas

tillgångar. Här behövs ändring, och Vänsterpartiets budget föreslår att staden ska definiera sitt ägande och ta fram en ny policy kring detta.

Vidare anser Vänsterpartiet att fastighetsnämnden bör utveckla en policy för att öppna sina fastigheter för stockholmarna. Till att börja med måste kulturfastigheterna utanför tullarna restaureras. Vid varje tillfälle då detta görs ska man också prata med berörda nämnder för att utreda hur man på bästa sätt kan öppna dessa för stockholmarna. Det är tvärt emot hur Alliansen arbetar. Ni säljer eller, som i Kista gård, restaurerar för att sedan hyra ut den till någon som gör om den till konferensanläggning. Ni förvaltar stadens kulturskatter på ett sätt som gör att bara de med tjock plånbok kan använda dem. Så urholkar ni stockholmarnas förtroende för staden som fastighetsägare.

Ordförande! Vänsterpartiet har större ambitioner med Stockholm. Det finns många saker som marknaden inte klarar av att lösa, till exempel mötesplatser för föreningsliv. Många stadsdelar saknar kommunalt inrättade mötesplatser för att möjliggöra mötesfrihet, som är en del av det demokratiska samhället. Vi måste skapa en strategi för att köpa fastigheter om det behövs för att stödja det lokala näringslivet och kluster i olika delar av Stockholm. Det kan vara en katalysator för att sätta i gång näringslivet där. Vi måste se över hyrorna.

Vi måste säkra stockholmarnas tillgång till rekreativ mark, säkra arbetet med kulturfastigheter, instifta kulturcentrum och rusta upp biblioteken i våra förorter. Det är exempel på vad staden kan åstadkomma med ett riktigt strategiskt ägande med styre och ambitioner. Vänsterpartiet tror att stockholmarna tycker att det är rimligt att staden äger för att stimulera värden som marknaden inte klarar av att sköta.

Detta är det som Vänsterpartiets budget i fastighetsnämnden handlar om.

Anförande nr 103

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Käre Sebastian! Man kan nämna olika saker vid olika namn. Du säger strategiskt ägande. Man kan också säga: Vi ska äga allt. Köp mer! Behåll allt! Det är också ett förhållningssätt, men det är knappast en strategi.

Vänsterpartiet har åsikter om det här med ägandet. Det är jättebra om staden äger jättemycket, helst så mycket som möjligt och även det som ligger utanför kommunens gränser. Jag undrar vad det är för fel att låta någon annan äga det som man inte själv brukar och inte har användning för. Vad är det för fel att de som brukar någonting och använder någonting också får äga det? Varför måste staden alltid äga allting? Varför är det fel att vi avyttrar fastigheter så att vi kan investera i de fastigheter vi har kvar? Vi kan till exempel bygga en hiss och tillgänglighetsanpassa åhörarläktaren. Vad är det för fel med att man använder sina fastigheter till att både köpa och sälja? Varför är det strategiskt att bara köpa?

Anförande nr 104

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Vi skriver i vårt budgetförslag att vi ska utvärdera och utreda hur vi ska äga och vad det strategiska ägandet kommer att innebära. Det är också viktigt att vi senare fyller våra fastigheter med innehåll som är viktigt för att kunna bevara dem på ett bra sätt. Dessutom gäller det detta med rådighet. Man kan ta grönområdesplatser som exempel. Vi vet inte vad som händer

senare med mark som vi säljer. Det är viktigt att vi kommer överens om hur vi ska generera gemensamma värden. Det handlar om en hel del saker jag nämnde tidigare. Vänsterpartiet tror att det är mycket viktigt att vi gör dessa saker.

Anförande nr 105

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! I dag tycks alla partier vara överens om att det ska byggas mycket och att det som byggs ska hålla en god kvalitet och gestaltning, och det är mycket bra. Ändå blottas en del intressanta åsiktsskillnader i våra budgetalternativ. Jag var inne på en del av dem i mitt första inlägg. En del andra har också varit inne på dem. Jag tycker inte att jag riktigt har fått svar på mina frågor.

Alliansen har höjt bostadsambitionen från 15 000 till 20 000 bostäder per mandatperiod. Socialdemokraterna vill gå längre än Alliansen och öka denna till 24 000 per mandatperiod, men jag blir inte riktigt klok på vad deras gröna högerhand, Miljöpartiet, vill. Man kan se siffran 15 000 lägenheter i deras budgetalternativ. I meningen efter kan man se att det står 5 000 per år. Förvirringen är total. Vad vill Miljöpartiet med bostadsbyggande?

Men om man inte blir så mycket klokare av att läsa Miljöpartiets budget kan man bli klokare genom att läsa Dagens Nyheter från den 28 september. Där säger faktiskt Daniel Helldén: Hur man ska klara 100 000 nya bostäder och ha kvar Brommaflyget förstår inte jag.

Avtalet med Luftfartsverket sträcker sig till 2038. Därför går det inte att tolka Helldéns uttalande på något annat sätt än att Miljöpartiet är emot 100 000 nya lägenheter till 2030. Det är faktiskt en gåta hur en rödgrön majoritet skulle agera.

Ett av de största besluten som vi har fattat i fullmäktige sedan förra årets budgetdebatt är beslutet om nya Slussen. Det beslutet fattades efter två decennier av tävlande och debatterande. Om jag minns rätt kallade Daniel Helldén beslutet förhastat. Oavsett vad man lägger in i begreppet förhastat tycker jag ändå att det beslut vi kom fram till var ett mycket bra beslut. Nu vill Socialdemokraterna omprojektera Slussen i sin budget. Att genomgå ytterligare en process med all den tid, kraft och försening det skulle innebära för nya Slussen är inte försvarbart. Jag tror att stockholmarna skulle bli mycket upprörda över ett sådant beslut.

Vänsterpartiet brukar sällan imponera på mig. Däremot är jag ganska road av den argumentation och den ideologiska renlärighet som Vänsterpartiet ofta ger uttryck för, men jag blir inte särskilt imponerad av den heller när jag läser i budgeten. På totalt tre och en halv sida, inklusive tabeller, avhandlar man exploaterings- och stadsbyggnadsnämnden. Jag har därför svårt att få veta hur Vänsterpartiets politik i dessa frågor ser ut genom att läsa budgetmotionen. Den rödgröna splittringen har därmed än en gång blottats i full dager.

Anförande nr 106

M a r i a H a n n ä s (V): Vad bra att jag är förberedd eftersom Centern också hade läst vår budget så dåligt att de började prata om tre och en halv sida. Vi har också ett stycke i början av budgeten som handlar om bostadsbyggande. Du kan läsa det också. Det är tidigare i texten. Det blir ungefär 20 sidor totalt.

Du tar upp antalet lägenheter. Då vill jag poängtera att vi skriver minst 20 000 lägenheter. Vi vill ha markanvisning när det gäller 1 000 lägenheter direkt i år, det vill säga 2013. Vi har anvisat exakta platser där vi tycker att de kommunala bostadsbolagen ska köra i gång så fort som möjligt. Vi har faktiskt en politik som överträffar er.

Anförande nr 107

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Det är jag inte orolig för. Vänsterpartiet har länge haft målet 20 000 nya bostäder per mandatperiod. Det är vi därmed överens om. Sedan tvekar jag ändå på om ni skulle klara detta i majoritet eftersom ni är ganska lyhörda för de kritiska opinioner som finns i olika områden där det ska byggas och ändå slutligen säger nej ibland. Jag har i alla fall en känsla av att ni har gjort detta historiskt sett, men det kanske sker en förändring i Vänsterpartiet. Det är bra i så fall.

Anförande nr 108

Åke Askén (MP): Om du läser lite noga kan du se att vi i Miljöpartiet vill markanvisa 5 000 lägenheter per år, Erik Slottnér. Där ligger vi i fas med er, men vi tror inte att ni klarar att färdigställa 5 000 lägenheter 2013, och ni gör det definitivt inte i år. I år har det byggts 2 305 lägenheter under de tre första kvartalen. Det krävs alltså 2 700 lägenheter till för att ni ska klara målet, och vi tvivlar starkt på att ni klarar av det. En sak har ni alldeles glömt. På nio månader har ni inte byggt en enda ny studentlägenhet. Det är verkligen ett dystert inslag i ert så kallade byggande, om jag så får uttrycka det.

Anförande nr 109

Erik Slottnér (KD): Ordförande! Det står i Miljöpartiets budget att ni vill bygga 15 000 lägenheter de kommande fyra åren. Det är inte 20 000. Det blir inte 5 000 per år. Ni kommer med dubbla budskap i er budgetmotion. Ni vill bygga 15 000 lägenheter de kommande fyra åren, men ni vill ändå bygga 5 000 per år. Jag begriper inte vad Miljöpartiet vill. Jag tror att det är en felskrivning i er budget. Erkänn det i stället!

Ja, det är mycket dystert att det inte har byggts en enda studentbostad de senaste nio månaderna, men det har fattats desto fler beslut och antaganden av detaljplaner om studentbostäder. De är på rullning, men tyvärr dröjer det lite till innan de kommer.

Anförande nr 110

Borgarrådet Helledén (MP): Fru ordförande! Jag vet inte du läste artikeln till slut, Erik. Där står det ganska tydligt vad det handlar om. Det här avtalet är visserligen tecknat till 2038, men den part som har fått förtur här, det vill säga staten, kan säga upp det på tre år. Därför ligger bollen hos er regering att ta sitt ansvar för Stockholm, säga till Swedavia att man säger upp avtalet och ge Stockholm möjlighet att bygga de bostäder som behövs. Det är inget problem. Om ni inte löser det får vi se till att lösa det efter valet. Vi kan bygga 50 000 bostäder där. Det är 100 000 som kan flytta in i dem. Med de siffror som bland annat finns från exploateringskontoret når vi de mål som behövs i Stockholm till 2030. Länsstyrelsen har räknat på vad som behövs. Maxtaket är 87 000.

Anförande nr 111

Erik Slottner (KD): Ordförande! Det är möjligt att det inte är några problem för Daniel Helldén att bryta det här avtalet om tre år, men det är ett större problem för näringslivet. Stockholms stad skulle ge signaler till näringslivet om att vi går in långt i förtid, även om det skulle vara juridiskt möjligt, och bryter upp ett avtal. Jag tror att det skulle få mycket allvarliga konsekvenser. De företag som etablerar sig i närområdet kring Bromma flygplats har kanske gjort det just av den anledningen att de har funnits en flygplats där. Detta vill Miljöpartiet riva upp. Jag tror att det skulle få mycket allvarliga konsekvenser för Stockholms anseende gentemot näringslivet.

När det gäller den här siffran på 50 000 får jag väl läsa er rapport lite noggrannare. Jag är mycket nyfiken på att se hur det skulle gå till. På denna plats skulle de bo fler människor än vad det gör i hela Bromma i dag. Dessutom ska ni trycka in 30 000 arbetsplatser. Det är enormt mycket. Jag tvivlar verkligen på att det området klarar av att sluka det.

Anförande nr 112

Borgarrådet Rudin (S): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag är, som jag sade i mitt förra inlägg, djupt oroad över hur situationen ser ut på Stockholms bostadsmarknad. Vi borde kunna vara överens om att vi inte alls håller den takt som vi borde hålla för att klara av bostadsförsörjningen. Då står du här och är grälsjuk och attackerar alla möjliga partier och förslag, och verkar mycket förtjust i det. Jag är mycket ödmjuk inför den uppgift som vi står inför.

Jag tror faktiskt att det är som jag säger, nämligen att även om vi i dag skulle bestämma oss för att öka takten till 7 500 lägenheter per år, som vi socialdemokrater har föreslagit, har vi inte organisation eller kompetens att klara av det. Vi har riggat stadens organisation på ett sätt som gör att vi inte klarar målen i dag. Det här måste vi ta i tillsammans. Jag är beredd att samarbeta med de partier som vill. Men att bara stå och käbbla om vilka som har gjort vad och reservationer hit och dit kommer inte att lösa bostadskrisen. Jag är ledsen.

Anförande nr 113

Erik Slottner (KD): Ordförande! Nej, jag tror inte att vi löser bostadskrisen under de här två budgetdagarna, framför allt inte under de här två timmarna. Jag tycker att det är lite komiskt av Tomas Rudin att anklaga mig för att vara grälsjuk. Jag tycker faktiskt att det kom från fel mun. Du får ursäkta mig.

Jag är också oroad över att byggtakten tycks ha dippat. Vi har ett stort problem. Byggnationen följer konjunkturen mycket väl. När det blir oro på den internationella finansmarknaden drabbas byggindustrin mycket hårt och byggandet går ned. Det har vi kunnat se över tid. Det är inget nytt fenomen. Så här är det. Det är någonting som oroar mig också.

Vi har nu ett konkret förslag i vår budget som vi ska rösta om snart, nämligen 50 miljoner extra för att öka byggnationen. Det får stadsbyggnadsförvaltningen och exploateringskontoret ansöka om för att öka takten när det gäller antalet detaljplaner. Det måste ske. Takten är för låg i dag. Därför avsätter vi pengar för detta för att vi ska kunna nå målet på 5 000 nya bostäder per år.

Anförande nr 114

B i l l y Ö s t h (M): Fru ordförande, fullmäktige! Jag ska prata lite grann om vad Alliansen gör i fastighetsnämnden och även nämna Globen något. Som namnet säger håller vi i fastighetsnämnden på med fastighetsförvaltning. Vi har en öppen inställning till att sälja fastigheter som inte är av strategiskt värde för kommunen. Men vi har en opposition som med dogmatisk iver säger nej till alla försäljningar, vilket Sebastian uttryckte här. Det handlar om fastigheter som, som Madeleine sade, ligger utanför kommunens gränser och som vi inte har någon anledning att ha kvar. Vi förlorar en massa pengar på att ha kvar fastigheter. Men det är väl symptomatiskt för Vänsterpartiets politik att det där med ekonomi inte är så viktigt.

Vi har en utökad investeringsbudget för 2013 för viktiga projekt som vi ska genomföra. Det handlar om samverkanscentralen och stora idrottsinvesteringar som ligger inom fastighetsnämndens budget, och jag tänker återkomma till detta i idrottsdebatten.

Vi håller på med saluhallarna. De som har varit i Hötorgshallen det sista året har nog sett att det är ganska bökitigt och stökigt där. Man renoverar den, och det kommer att bli jättefint så småningom. Nästa vecka ska vi i fastighetsnämnden fatta beslut om att påbörja renoveringen av Östermalmshallen. Det behövs också. Den är ganska nedsliten. Om möjligt ska vi också försöka utvidga ytorna där.

Tillgänglighetsanpassningen av det här huset är viktig. Vi är torgplatsförvaltare på en antal olika torg, och vi ska försöka skapa bättre mötesplatser. Nästa vecka ska vi fatta beslut om att påbörja det hemma hos mig Skarpnäck. Det är inte helt fel. Gröna tak och urbana odlingar är viktiga. Det är också viktigt att miljöklassa fastighetsbeståndet. Madeleine nämnde flytten av Slakthusområdets verksamheter till Larsboda, och det är också en viktig sak.

När det gäller Globenområdet och Tele2 Arena kan man se att det börjar bli klart på utsidan, men tyvärr är bygget några månader försenat. Men i sommar ska det i alla fall vara klart. Förutom det idrottsmässiga utnyttjandet kommer det också att bli ganska många kommersiella lokaler. De ytorna har utökats rätt kraftigt genom Tolv Stockholm, ett 12 000 kvadratmeter stort område i gatuplanet där kultur, sport, livemusik och underhållning kan samsas. Det blir stora läktare där man kan se bortalagets matcher. Man kan vistas på området både före och efter matcherna. Det kommer att öka attraktiviteten i hela Globenområdet, vilket vi tycker är jättebra.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 115

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Jag skulle vilja vända på frågan till varför ni är inriktade på att inte äga. Vi vill generera viktiga värden, planera för staden, skapa arbetstillfällen och stimulera kluster. Min fråga är: Varför vill inte ni det?

En annan sak som du nämnde var ekonomin. Du sade att vi förlorar pengar på att inte sälja. En hel del objekt som säljs genererar dessutom bra med vinster. Man kan självfallet se över detta med tanke på restaureringsbehov och så vidare, men faktum kvarstår: Det finns en hel del objekt som vi säljer som genererar bra vinster.

Du tog också upp flytten till Larsboda. Vänsterpartiet vill stödja förslaget att flytta detta till Västberga industriområde i stället. Där finns det spår. Det är lättare att argumentera för det eftersom en hel del livsmedel transporteras från Malmö och Göteborg. Visserligen äger vi inte någon mark, men vi kan ju köpa den. Ni kan inte göra det eftersom ni inte har de tankarna. Ni kan inte göra de här sakerna.

Anförande nr 116

Billy Östh (M): Varför ska vi äga en massa fastigheter som går med kraftiga förluster år efter år. Det senaste året har vi fattat beslut om att sälja flera fastigheter som Vänsterpartiet har varit emot. Vi går med förluster på miljonbelopp. Är det en bra politik?

Sedan gällde det Larsboda gentemot Västberga. Vill man försena bostadsbyggandet, vilket du tydligen vill, med fyra fem år ska vi självfallet flytta till Västberga i stället för Larsboda. Det skulle bli mycket dyrare, och vi äger inte marken. Mer tid och dyrare är Vänsterpartiets politik.

Anförande nr 117

Jakop Dalunde (MP): Fru ordförande! I fastighetsnämnden har Miljöpartiet sedan länge drivit på för att man ska ha en betydligt mer offensiv energieffektivisering. Bostadssektorn står i dag för drygt 30 procent av Sveriges klimatpåverkan. Vi behöver vara mer offensiva här. Nu har man äntligen, efter lång tid, kommit i gång med ett energieffektiviseringsprojekt, men det är fortfarande gravt underfinansierat. Man har höga mål för de projekt man har, men volymen, mängden projekt, är fortfarande alltför liten. Man satsar på ett fåtal fastigheter.

Mina frågor till dig, Billy, är: Varför är ni inte mer offensiva och lägger mer resurser på att ta in fler fastigheter i detta projekt? Nästa fråga gäller de gröna taken. Ni har äntligen börjat införa vissa gröna tak här och där på fastigheterna, men det är inte gröna tak som har rekreationella värden där man kan besöka dem och ta del av den gröna naturen. Det är inte heller gröna tak där man kan odla mat och få närodlat mat i Stockholm. Det vore bra. Varför gör ni inte det?

Anförande nr 118

Billy Östh (M): Vi kommer att öka takten när det gäller gröna tak, urban odling och liknande saker. Vi har en hög takt, och jag är helt övertygad om att vi kommer att fortsätta att ha det. Vi gör väldigt mycket på miljöområdet, och det kommer vi att fortsätta med. Vi behöver inte skämmas för den politik vi för när det gäller miljöanpassning av verksamheter på fastighetsnämndens område.

Anförande nr 119

Borgarrådet Rudin (S): Jag sade i mitt inledningsanförande att vi vill satsa på moderna industrier och möjligheter för framtida arbetsplatser. Då kommer vi in på frågan om var man ska ha ett livsmedelskluster i Stockholm. Vi är överens med er om att vi ska bygga bostäder och utveckla området runt Globen i det så kallade Slakthusområdet. Däremot vill jag komma med en invändning när det gäller Larsboda. Kommunen har sagt att företagen i Slakthusområdet skulle vara för att flytta till Larsboda. Det står i offentlig information som har skickats ut. Det är just nu föremål för mycket diskussion bland företagen där eftersom man inte alls är överens med staden om den här flytten till Larsboda. De är tvärtom mycket oroliga

för att ett antal företag inte kommer att komma på plats och för att det dessutom inte är en lämplig miljö att ha ett livsmedelskluster i.

Vi socialdemokrater vill att man utreder en alternativ plats utöver Larsboda för att se om man kan säkerställa att vi får ett väl fungerande livsmedelskluster som kan ge 2 000 nya arbetstillfällen i Stockholm.

Anförande nr 120

Billy Östh (M): Det är min bestämda uppfattning att företagen är klart positiva till Larsboda. Det är vad jag har hört. Men ni vill tydligen, liksom Vänsterpartiet, kraftigt försena utflyttningen från Slakthusområdet. Det kommer att ta ett antal år längre tid, och vi äger inte marken i Västberga. Ni vill försena bostadsbyggandet. Det är ytterligare ett bevis på att Socialdemokraterna talar med kluven tunga. Det går mycket snabbare om vi flyttar till Larsboda. Då kan vi klara av det på tre fyra år. Det skulle ta åtta nio år om vi skulle flytta till Västberga i stället.

Anförande nr 121

Borgarrådet Kevinus (M): Det finns så mycket som jag vill berätta. Jag fortsätter nu. Jag delar Tomas Rudins uppfattning att vi måste öka takten, och det gör vi eftersom vi satsar ungefär 70 miljoner sammanlagt för att just öka takten.

Kära stockholmare, ni som lyssnar och tittar! Vi har just nu annonser ute om tjänster på planavdelningen, bygglovsavdelningen, stadsmätningen och bostadsanpassningen. Många av dem är nya tjänster där vi helt enkelt söker fler medarbetare. Det är fantastiskt roligt att jobba i Stockholms stad. Jag vill verkligen göra reklam för det. De här annonserna är ute nu eftersom vi tror att majoritetens budget går igenom och vi har möjlighet att anställa flera och öka takten.

Jag är mycket glad över att vi kommer att ha en studentbostadssamordnare på stadsledningskontoret. Det kan låta byråkratiskt, men det är riktigt bra. Det blir en samordnare som man kan hänvisa till och som också kan jaga på förvaltningar och bolag att bygga studentbostäder och planera för det. Det är väldigt många som hör av sig med idéer för studentbostäder. Det är privata investerare som har idéer. Det gäller att de får hjälp och stöd och att vi snabbt ger mark och kör processer så att det blir många studentbostäder.

Jag kan också nämna att på nästa möte i stadsbyggnadsnämnden kommer vi att fatta beslut om att gå vidare med drygt 700 lägenheter på Lappkärrsberget. Jag har själv bott där. Det är ett parkeringshus som rivs. Det är riktigt bra.

Jag vill också göra reklam för att vi nästa år kommer att jobba med den Gröna promenadstaden. Det är en parkstrategi. Vi ska se till att det finns riktigt bra parker när vi bygger nya områden. Till den som tror att vi moderater vill bebygga allt vill jag säga att det inte stämmer. Det handlar om att se till att det byggs flera nya grönområden. Jag vill också påpeka att enligt Stockholms biotopkarta är 48,1 procent av all landyta i Stockholm grönyta. Man kan åka upp i Kaknästornet och titta. Det finns väldigt mycket grönt, och mycket ska bevaras.

Jag vill också göra reklam för dialog med medborgarna. I morgon kväll mellan 14 och 20 kan man på Konferens Kobran på Telefonvägen tycka till om samrådet för

Aspudden och Midsommarkransen. På det förra mötet kom det jättemånga människor. Man kan vara där i sex timmar och diskutera, lyssna och fundera tillsammans med medborgarna. Vi har även en dialog med stockholmarna om Marieberg. Och det kommer fler stora program där vi ska ha en dialog med stockholmarna, men sedan måste vi också vara tydliga med att det ska byggas riktigt många bostäder här. Det handlar mer om var och om att tillsammans med stockholmarna komma fram till bästa tänkbara lösning.

Anförande nr 122

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande! Vi är överens om att vi måste öka takten. Jag tycker att det är bra att dessa 50 miljoner skjuts till i stadsbyggnadskontorets budget. Jag har förordat att vi skulle satsa ytterligare 28 miljoner på att öka takten ännu mer. Skälet till det är helt enkelt att bostadsbyggande sjunker. Jag är mycket orolig för det. Under 2011 påbörjades totalt 3 748 lägenheter i Stockholm. Under andra kvartalet 2012 påbörjades 1 212 lägenheter. Det var färre än kvartalet innan. Hittills under 2012 har 1 583 nya lägenheter påbörjats. Det är också färre lägenheter än tidigare.

Samtidigt har anvisningarna till allmännyttan, de bolag som vi själva kan kontrollera i händelse av lågkonjunktur, fått färre anvisningar. Stockholms stads egna beräkningar visar att 123 588 nya stockholmare kommer att tillkomma fram till 2021. Den har matematiken går inte ihop. Vi är i ett krisläge. Jag vill verkligen samverka till att vi löser det. Vi måste öka takten till 7 500 per år.

Anförande nr 123

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag håller med om att vi måste samverka. På varje möte i stadsbyggnadsnämnden har vi väldigt många detaljplaner och fattar väldigt många beslut, men det gäller också att spaden kommer i jorden. Jag tycker att vi alltid ska fråga oss varför spaden inte har satts i jorden när det gäller dem som har fått en lagakraftvunnen detaljplan. Det kan vi göra tillsammans. Vi kan också hela tiden fundera på att om vi kan få in fler bostäder i olika projekt. Kan vi höja huset? Kan vi lägga till ytterligare ett hus? Hur får vi fler bostäder i en detaljplaneprocess i stället för att sänka hus, vilket har varit en ganska tråkig tradition? Samtidigt måste vi hela tiden förbereda oss för framtiden. Det ligger väldigt många bostäder i plan. Jag är också ganska oroad. Det handlar om att tillsätta resurser och jaga på att detaljplaneprocesser inte tar för lång tid hos handläggarna. Varför får vi inte tillbaka ärenden? Du vet själv hur det är. Vi får vänta lite för länge ibland i nämnden.

Anförande nr 124

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Ja, vi måste öka takten. Det är någonting som vi allihop vill göra, och det är viktigt att vi gör det. Vi lägger dessutom lite extra pengar till att börja planera för Bromma. Jag önskar att Regina också kan göra det längre fram.

Vad har stadsbyggnadskontoret sysslat med? Man har bland annat sysslat med att ta fram en lunta med detaljplaner för förbifarten i stället för att bygga bostäder och studentbostäder. Man kanske skulle ha koncentrerat sig på det viktiga som vi behöver, det vill säga bostäder, kollektivtrafik och en bra miljö för stockholmarna.

Jag applåderar att ni vill bygga fler studentbostäder. Det byggs 87 stycken jämfört med det fina mål som ni målade upp tidigare. Vi har legat på, och det är bra att ni gör det nu också. I Bromma parkstad ritar vi in 10 000 studentbostäder. Där har ni något att bita i, Regina.

Anförande nr 125

Borgarrådet K e v i u s (M): Det är roligt att höra detta från en man som blev vald till borgarråd för att han sade nej. Du sade nej till Slussen, du säger nej till förbifarten, du säger nej till Österleden och du säger nej till Bromma flygplats. Du säger nej, nej, nej. Du får det att låta som om du skulle säga ja, ja, ja, men det gör du inte så ofta. Jag välkomnar att du på stadsbyggnadsnämndens möten ger tips på hur vi ska höja exploateringen, hur vi ska höja hus och hur vi får in fler bostäder. Du verkar besatt av Bromma flygplats just nu. Kom med andra idéer! Vakna upp!

Anförande nr 126

M a r i a H a n n ä s (V): Hur rimmar den gröna promenadstaden med att ni vill bygga i den gröna strukturen? Du tog upp det, Regina. Vi har exemplet med Rågsveds friområde. Befolkningen i Högdalen, Rågsved och Hagsätra tycker att det är deras egen park. Varför vill ni bygga där?

Du pratar om att öka och höja, och det gör vi faktiskt. Men vad gör ni? Titta på Bromma! När vi föreslår flera hus, högre höjd eller flerfamiljshus där blir det nej.

Anförande nr 127

Borgarrådet K e v i u s (M): Det kommer en del projekt i Bromma. Jag kan också nämna att vi får väldigt många mejl där folk säger nej, nej, nej. Du tog upp ett specifikt område. Fördelen med den gröna promenadstaden är att vi kommer att märka ut vilka grönområden som är mycket omtyckta. Skulle man fråga alla människor skulle de säga att det är precis det grönområdet där de bor. Det är så det låter. Man vill stoppa det som händer precis utanför ens fönster och precis där man själv rastar hunden. Vi politiker har ett gemensamt ansvar att se till att det byggs. Jag tycker att det är bra att vi bygger samman staden. Ibland påverkar det vissa grönområden. Vi ska självfallet bygga ihop staden utifrån Promenadstadens tankar.

Anförande nr 128

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Bostadsmarknaden i Stockholm befinner sig i kris. Inflyttningen till Stockholmsregionen är 30 000–40 000 per år. Som vi alla vet finns det ingenting som tyder på att den här urbaniseringen som präglar världen kommer att stanna av i Stockholm. Tvärtom växer storstäderna och Stockholm allra mest. Det tål att upprepas gång på gång här i fullmäktige: Bostadsmarknaden i Stockholm befinner sig i kris.

Vi kan stå här och dänga siffror i huvudet på varandra, men faktum kvarstår. Det markanvisas för få projekt, det går för långsamt i planprocessen och det färdigställs för få bostäder. Jag tog med mig två sådana rapporter. Den ena har ni säkert sett. Den kommer från Sweco. Den andra är kontorets svar på en skrivelse vi har lagt fram i exploateringsnämnden. De visar samma sak. Det byggs alldeles för lite. Även om vi på nämndsammanträdet i nästa vecka ska markanvisa drygt 1 300 bostäder räcker inte det. Det är en droppe i havet just nu.

Studentbostäder byggs inte alls, som så många har sagt. I den här rapporten står det att under det tredje kvartalet påbörjades inga nya studentbostäder i nyproduktion, inte heller är några under byggnad eller har färdigställts. Så ser det ut. Vi har hört många gånger från majoriteten att det kommer, det kommer att byggas och det kommer att anvisas, men det händer ingenting. Det är pinsamt att Stockholm, som vill vara ett kunskapskluster och ett nav i kunskap, inte klarar av att ta emot dem som vill studera. Därför är vårt förslag om ett studenttorp på Söder och att bebygga stationer efter den gröna linjen med studentbostäder ett mycket seriöst förslag och ett försök att skapa just bostäder för studenter.

Det krävs en kraftig ökning av markanvisningar med bibehållen god livsmiljö och i vissa fall faktiskt en bättre livsmiljö för barn och unga vars livsvillkor är undermåliga i Stockholms stad. Det är därför vi måste klara av att värna gröna områden i Stockholm. Vi har pekat ut Kyrkhamn, Årstaskogen och Rågsveds friområde i vår budget. Vi pratar också om hur viktigt det är att upprepa kravet på en grönmarksstiftelse tillsammans med de kommuner runt om som är intresserade av det.

Stockholmsregionen dras också med stora trafikproblem. Att bygga i kollektivtrafiknära lägen är både smart och nödvändigt, men vi måste också bygga mer kollektivtrafik och skapa nya kollektivtrafiknära lägen.

Hur som helst måste vi öka takten. Vi har gjort det förut. Vi vet hur man gör. Under den förrföra mandatperioden fördubblade vi bostadsbyggandet i Stockholm. Vi gick från 10 000 till 20 000 på en mandatperiod. Vi vet hur man gör, men vi måste sannolikt göra det här tillsammans. Vi kan inte se att ni har några förslag på hur man ska göra detta.

Anförande nr 129

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag måste fråga dig, Maria, vilken annan målsättning du har haft under året. Vi har haft målsättningen 5 000 markanvisningar i år, vilket vi kommer att nå. Vi kommer att klara målet på 5 000 markanvisningar i år. Hade du ett högre mål? Och var någonstans var i så fall de markanvisningarna? Jag har inte hört att du har yrkat på ett ökat antal markanvisningar på våra nämndmöten.

När jag ändå har dig här kan du kanske svara på varför ni sade nej till studentbostäder i kvarteret Plankan på Södermalm. Varför sade ni nej till ett kvarter som förhoppningsvis snart är under uppbyggnad? Socialdemokraterna har en tendens att, liksom den övriga oppositionen, oftast märka ut var man inte ska bygga. Det är väldigt mycket prat om områden där man inte ska bygga.

Anförande nr 130

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Tack för frågorna, Joakim! Vi har haft samma mål, 5 000 lägenheter, i våra budgetar här i fullmäktige. Nu säger vi 6 000. Vi ser att vi på ganska kort tid kommer att behöva komma upp mot 7 500. Inflyttningen till Stockholm fortsätter och är mycket stark. Det gör att vi måste ändra våra mål. Då fungerar inte frimärksmodellen. Det räcker inte att bygga radhus i ekbackar. Vi behöver öka takten. Vi måste ta ansvar för övergripande planer, och som politiker måste vi våga både styra och leda.

Vi har pekat ut ett antal ställen på Södermalm där vi tror att man kan bygga studentbostäder. Studenttorneret är ett sådant förslag. Ett annat förslag är den mark som frigörs när SL flyttar utåt Nacka. Där skulle man också kunna bereda plats för studentbostäder.

Anförande nr 131

J a k o p D a l u n d e (MP): Fru ordförande! Bristen på hyresrätter i vår stad är främst ett problem för de stockholmare som i dag helt saknar bostad.

Men jag skulle nu vilja lyfta in problemet för de framtida stockholmare som vill flytta hit för att jobba eller studera. Det är ett oerhört stort problem för den ekonomiska utvecklingen när jobb i vår stad inte blir tillsatta på grund av att personer med nyckelkompetens inte får tag på bostad eller när de bästa studenterna eller forskarna tvingas tacka nej till platser på grund av att de inte får tag på en bostad.

Stockholm måste vara tillgängligt även för dem som inte vill binda fast sig med ett bostadsköp utan vill vara flexibla med hyresrätten. I dag är endast 36 procent av de bostäder som färdigställs hyresrätter. Samtidigt har den borgerliga majoriteten en historia av att göra sig av med hyresrätter genom utförsäljningar, vilket även har gjorts långt under marknadspris. De hyresrätter som faktiskt byggs är tyvärr alltför stora. Tvåor och treor dominerar nyproduktionen under årets tre första kvartal. Man har även en övertro på flyttkedjor. Men huvudproblemet är att det totalt sett saknas små, yteffektiva hyresrätter som unga, studenter och andra kan efterfråga.

Stockholm är en av världens mest singeltäta städer. Det kanske finns vissa som är konservativa och därmed vill att man ska bygga bostäder och på något sätt bakvägen skapa boende och fler kärnfamiljer. Men vi gröna vill hellre bygga för de behov som faktiskt finns, och det är små yteffektiva hyresrätter. Det är grön politik.

Jag skulle även vilja slå ett slag för visionen för Bromma Parkstad. Det finns vissa som säger att det är dåligt för tillväxten och den ekonomiska utvecklingen att säga nej till en flygplats i innerstaden. Jag skulle vilja be er titta lite längre mot horisonten. Man skulle kunna flytta över trafik till Arlanda och bygga ut tågförbindelser till Skavsta. 90 procent av trafiken på Bromma flygplats är inrikes. Mycket av denna trafik kan man även långsiktigt ersätta med tåg. Därför tror jag att bidraget till den ekonomiska utvecklingen kan bli långt större om vi flyttar flygtrafiken från Bromma till Skavsta och Arlanda och i stället skapar 50 000 nya bostäder och 30 000 arbetsplatser. Det kommer att innebära oerhört mycket mer bistånd till den ekonomiska utvecklingen. Därför tycker jag att ni ska lyssna lite mer på våra spännande förslag för framtiden.

Anförande nr 132

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande! Det har sagts flera gånger i debatten att bostadsbyggandet i Stockholm är i kris. Det stämmer. Det har varit en väldig nedrustning av kompetensen i stadsbyggnads- och exploateringskontoren. Jag är glad att ni från Alliansens sida nu har insett det och satsar i budgeten så att man kan börja bygga upp kompetensen igen. Men tyvärr har det skadat utvecklingen av bostadsbyggandet.

Vi behöver bygga mer, men jag vill gärna också tala om för vem. Vi börjar nu anvisa en massa mark till lägenheter, precis som Joakim och andra har sagt. Men jag menar att man också måste fråga sig för vem vi anvisar. Vem har råd att bo i dessa lägenheter? Vem har råd att betala 12 000 i månaden för en etta i Djurgårdsstaden? De som flyttar in till Stockholm är inte bara höginkomsttagare. Och ska vi bara ha höginkomsttagare som ska bo i den här staden? Var ska de andra bo? Ska de pendla i två timmar för att kunna jobba här? Jag förstår inte hur ni tänker.

Vi har i alla fall i vår budget föreslagit att man ska återupprätta allmännyttan och ge allmännyttan markanvisningar. Vi har till och med pekat ut vissa konkreta platser där man kan bygga hyreslägenheter, men med hyrestak. Den strategi som ni har i exploateringsnämnden – att man i princip ger anvisningar till dem som betalar mest för marken – gör att de som har råd att bo, vare sig det gäller hyresrätter eller bostadsrätter, är de som har jättehöga inkomster. Det är en politik som vi är helt emot.

Jag skulle vilja uppmana er att tänka om. Annars får ni kanske invånare i Stockholm om 10–20 år som inte alls är dem som vi behöver. Vi behöver dem som jobbar inom restaurangerna och turistnäringen och sköter mycket av servicejobben. De kommer inte att ha råd att bo här, och det tycker jag att ni ska tänka på.

Anförande nr 133

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag inser att debattiden snart är ute, så min plats på talarlistan verkar försvinna ut i intet. Jag får passa på att begära replik.

Ann-Margarethe Livh påstår här – det låter i alla fall så – att markanvisningspolicyen i Stockholm skulle innebära att de som bygger hyresrätter i praktiken tävlar om att betala så mycket som möjligt för marken. Det är inte så det går till. Vi säljer marken till dem som bygger bostadsrätter. Vi har tomträttsavgäld till dem som bygger hyresrätter. Ungefär hälften av alla markanvisningar, lite drygt, går till hyresrätter.

Men de facto kan vi se på de tider när ni har styrt och där ni inte har gjort någon större utskiljning av detta att ni har kunnat ha tomträttsavgäld till dem som bygger bostadsrätter. Det har inte varit något problem. Vi tycker att det är naturligt att man när man bygger bostadsrätter i möjligaste mån betalar så pass mycket som man har möjlighet att göra. Då får vi in mer pengar till att utveckla de stadsdelar som också utvecklas framåt. 68 000 lägenheter finns i genomförandefas nu, Ann-Margarethe Livh.

Anförande nr 134

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Det beror ju också på vilken ägarstrategi man har. Om man vill styra utvecklingen i en stad måste man också äga marken. Er strategi är att sälja så mycket som möjligt, och då tappar ni också makten över hur man utvecklar staden.

Jag har inte sett några förslag i exploateringsnämnden – inte ett enda förslag – där man ger en markanvisning till allmännyttan eller någon annan och säger: Vi vill ha ett hyrestak. Den som kan bygga under detta tak, och den som kan bygga billigast med hög kvalitet får anvisningen! Jag har inte sett enda sådant förslag från er.

Anförande nr 135

B e n g t S a n d b e r g (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte börja med ett litet tips. Ni applåderade ivrigt när Sten Nordin hänvisade till och beskrev ett bra program i går, *Svenska händelser*, om gruvstrejken -69. Senare på kvällen gick ett program som heter *Världens händelser*. Det handlade om Thatchers politik i England. Det var den politik som gick ut på utförsäljningar, privatiseringar och nedmontering av den offentliga sektorn och det generella välfärdssystemet. Känner man igen det? Det är ett bra program, och jag rekommenderar det.

Jag går nu över till att tala om fastighetsnämnden och dess verksamhet. Först vill jag säga något till Madeleine: Jag tycker inte att Larsboda och frågan om var man placerar ett slakthusområde är någon ideologisk fråga. Jag och flera med mig har träffat ägarna till slakthusområdet vid tre tillfällen. Jag ska träffa dem i morgon igen till lunch. De är oroade över placeringen i Larsboda. Det finns inte någon homogen uppfattning, och de säger inte: Åh, vad bra med Larsboda! Tvärtom ser de problem med transporterna och köbildningen morgon och kväll när de ska ha sina transporter till och från området. Jag vill vädja om lite ödmjukhet i frågan. Gör inte detta till en fråga om ideologi och annat, utan lyssna på företagarna och företagarföreningen!

Man säger här att Meidners idéer om ABC-staden var någonting som kallas för tokfel. Jag fyller 60 år på fredag. Jag har bott i Stockholm i princip hela mitt liv. De första tre åren växte jag upp i flerfamiljshus i Hökarängen med gemensamt badrum i källaren. 1955 flyttade vi ut till Hässelby med eget badrum och tvättstuga. Det var en fantastisk möjlighet för de flesta människor i Stockholm att få det så fint. Det är varken tokfel eller någonting annat. Det är en märklig bedömning, tycker jag – historielöst!

Historielös tycker jag också att er politik är när det gäller fastighetsnämnden. I princip har frågorna som rör utförsäljningar av fastigheter utanför Stockholms kommun lagts över till exploateringsnämnden. Vid varje möte är det fortfarande försäljningar och utförsäljningar av samma skäl som tidigare, nämligen strategiskt ägande. Innanför Stockholm har vi fortfarande kvar detta i fastighetsnämnden. Där säljer vi av andra skäl.

Anförande nr 136

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Hjärtligt tack, Bengt! Jag hoppades att någon sosse skulle gå upp och försvara Hjalmar Mehr. Stockholms stad är planerad för segregation. Vi har förorter som är skilda från varandra där olika människor ska bo på olika ställen. De ska inte möta varandra. Det ska vara parker, ridåer och grönområden emellan. Det är en förfärlig politik, och det talas alldeles för sällan om att detta var planerat och genomtänkt och en målsättning för dina partikamrater, och tyvärr för några av mina också, förr i tiden. Det är intressant att du försvarar det. Jag hoppas att det inte står för resten av sossegruppen.

Det andra handlar om Larsboda. Du talar om ödmjukhet och så vidare. Man kanske skulle kunna kräva det av Socialdemokraterna också. Vi har en förvaltning där man noga har övervägt olika alternativ och presenterar förslag, tills någon sosse kommer på att det finns något annat som är så himla bra att vi flyttar på det här. Vet du vad det innebär? Det innebär att företagarna inte får bestämma hur lokalerna ska se ut.

Att det tar fem år längre tid och blir en halv miljard dyrare skiter du i. Det är jättekonstigt.

Anförande nr 137

B e n g t S a n d b e r g (S): Det där är både okunnigt och politiskt svammel. Sist fick du en bok, nämligen *Sälj hela skiten!* Nu ska du få boken om Hjalmar Mehr. Läs vad han skriver så kanske du ändrar uppfattning!

Jag ska säga något kort om det senaste skälet till utförsäljningar inom Stockholms kommun. Det är att underhållet är så dåligt att det är för dyrt att äga. Är inte det en strategisk kollaps när det gäller att förvalta stadens fastigheter så är ingenting det.

Anförande nr 138

M a r i a H a n n ä s (V): Jag ska börja med att säga något till Madeleine Sjöstedt eftersom hon nämnde att det är så förskräckligt att förorterna är skilda från varandra. Men som boende i 57 år i närheten av Nytorpsgårde tycker jag, i likhet med alla som bor där, att det är en enorm gåva att få ha ett sådant grönområde. Det finns många, till exempel Gubbängsfältet och Järvafältet.

Stadsbyggnadsnämnden har ett ansvar också för tillgängligheten enligt plan- och bygglagen. I Vänsterpartiets Stockholm tycker vi att nya stadsmiljöer måste byggas för att fungera för alla, även dem med sämre syn och hörsel och andra funktionshindrar. Tillgängligheten är viktig i både nyproducerade och renoverade bostäder. Den måste tillgodoses. Jag känner mig förvånad och allvarligt bekymrad över Centerpartiet, som säger att alla lägenheter som man bygger om inte ska vara tillgängliga. Jag tror inte att vår lagstiftning i Sverige tillåter att man gör en sådan diskriminering.

Balkonger är bra för alla. Dit ut ska även funktionsnedsatta personer kunna ta sig. Därför vill vi återinföra kravet på att balkonger och terrasser ska vara tillgängliga för alla. Det handlar om att kvalitetssäkra detta, och det kan man göra när man håller på med detaljplanerna.

Vi tycker att detta med enkelt avhjälpna hinder är en viktig sak. År efter år släpar det efter i stadsbyggnadsnämnden. Vi lägger ytterligare en miljon för detta arbete.

En annan viktig sak är utbyggnaden av grupp- och stödbostäder. Vi tycker att det ska prövas i alla nya bostadsprojekt. Det borde vara självklart att man tittar på det. Denna utbyggnad är också viktig.

Centerpartiet och Christer Mellstrand sade något tidigare här i dag. Man kan tydligen slänga ur sig vad som helst i denna talarstol. Jag blir mörkrädd ibland. Du sade att Vänsterpartiet vill sätta tak för hur många som får bo i Stockholm och att våra ungdomar inte skulle få bo här. Vi är de sista som tycker detta! Självklart ska vi öppna Stockholm för alla människor som vill bo här. Något annat finns inte på kartan.

Anförande nr 139

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Även jag har erfarenhet av vissa förorter. Jag har bott i Gubbängen i många år, och jag vet precis vad det innebär med Gubbängsfältet mellan Hökarängen och Gubbängen. Det är 700 meter mellan Hökarängens centrum

och Gubbängens centrum. Det kunde lika gärna vara 7 mil. Man träffar inte varandra, och man stöter inte ihop med varandra. Det är hela poängen. Maria Hannäs skrattar, men det är faktiskt dagens sanning. Det finns ingen gemenskap mellan dessa båda förorters medborgare. De träffar inte på varandra. Hela planeringen är att det ska ligga ett fält mellan de här människorna, för de ska aldrig ses. Radhusen i Gubbängen ska inte träffa på hyreshusen i Hökarängen. Det är den politik du försvarar.

Jag tycker att det är oerhört problematiskt. Vad är det för rättvisa i att människor ska bo i olika enklaver och inte stöta på varandra? Vad är det som är så bra med att människor blir vid sin läst och träffar de sina och inte några andra? Varför är det en bra politik?

Anförande nr 140

M a r i a H a n n ä s (V): Vilken tur att du flyttade till stan när du tycker att det är så förskräckligt att bo ute i förorten! Jag tycker att det är beklagligt att man inte ser till de kvaliteter som finns i våra förorter när man jobbar med de här frågorna.

Anförande nr 141

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Yo! Jag har också ett förortsalibi – uppvuxen i Högdalen. Jag kanske ska börja tagga under namnet Crazy Chris eller någonting. Det är min grej nu!

Men över till de två frågor som du ställde till mig: Det finns företrädare för Vänsterpartiet som vill diskutera att sätta stopp för och tak på hur många som får bo i Stockholm. Du får lyssna på vad som sägs i den här talarstolen. Det är inte bara du som talar om stadsbyggnadsfrågor i ditt parti; det finns också andra som framför andra idéer. Du sade något mer, men det där var väl det viktigaste. Tack – Crazy Chris is done!

Anförande nr 142

M a r i a H a n n ä s (V): Det är inte Vänsterpartiets politik. Det kan du skriva upp!

Anförande nr 143

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag vill bara kort säga att frågan om tillgänglighet är ständigt levande i stadsbyggnadsnämnden. Jag tror att vi är överens om att vi alltid ska tillgodose en god tillgänglighet. Det gäller framför allt i nybyggnation, men även i ombyggnation där så är möjligt. Men det är klart att det ibland ställs kulturhistoriska krav och annat som gör det svårare. Exempelvis kan det, som nu senast, handla om en hissinstallation i Gamla stan där man får göra avvägningar mellan tillgänglighet och kulturella värden. Men det är självklart att vi så långt det bara är möjligt ska tillgodose en god tillgänglighet. Det har vi dessutom en tydlig lagstiftning för.

Samma sak gäller gruppbestäder, där vi nu får tydliga skrivningar i budgeten. Där sägs klart och tydligt att antalet gruppbestäder måste öka. Vi ligger efter där i dag. Detta är bra, och det är en fråga som vi kristdemokrater har varit tydliga med i budgetförhandlingarna. Sådana texter måste in.

Anförande nr 144

M a r i a H a n n ä s (V): Det är konstigt att ni som har ansvar för tillgänglighetsfrågorna med Ewa Samuelsson ingår i en allians där det finns ett parti som så tydligt uttryckte i inledningsanförandet att inte alla funktionsnedsatta skulle kunna komma upp i varenda lägenhet. Det sade Christer förut.

Anförande nr 145

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande och fullmäktige! Regina Kevius har talat väl om samarbete här, och det välkomnar vi från Miljöpartiets sida. Det har tyvärr varit dåligt med det, tycker vi, under mandatperioden. Ett väl så stort problem för er i Alliansen är nog ert samarbete med medborgarna i en dialog. Folk blir naturligtvis inte glada när grävmaskiner dundrar in i deras närmiljö. Då blir det kritik, och det blir kritik redan mot en del detaljplaner som är både undermåliga och hänsynslösa ur medborgarperspektivet. Det är klart att det blir problem. Det finns faktiskt hårdgjorda ytor som man kan bygga på, men det är ni inte så intresserade av – med undantag av Hagastaden, där det är ganska självklart.

Jag ska ta ett exempel som visar på problematiken. Det är ett färskt ärende från exploateringsnämnden. Av de lägenheter som har markanvisats under åren 2007–2011 har bara 8 procent resulterat i byggda lägenheter. 92 procent av de markanvisade lägenheterna har alltså inte kommit i byggnation. Det är ganska sorglig statistik, måste man säga.

Ett annat problem är att många byggherrar tycker att marken är för dyr. Stockholms stad har blivit något slags markspekulant som vill tjäna så mycket pengar som möjligt. Det resulterar i problem också för dem som ska bo i husen. Ni borde nog egentligen ta och lyfta fram allmännyttan betydligt mer än vad ni har gjort hittills. Då blir det hyresrätter. Det är framför allt det som behövs. Det blir också förhoppningsvis någorlunda hyfsade hyror.

Vi har talat om att bygga rätt. Jag tycker att ni är lite dåliga på grönska i byggandet. Det handlar inte bara om att plantera träd. Det ska bli ett träd per lägenhet nu, och det är bra. Men vi ligger efter internationellt när det gäller fasader och tak. Där måste vi bli mycket bättre. Det finns goda skäl för det – både klimatskäl och livsmiljöskäl. Jag behöver inte räkna upp alla skäl till att man ska ha gröna tak och gröna fasader, men det finns gott om anledningar.

Jag avslutar med att yrka bifall till Miljöpartiets budgetförslag.

Anförande nr 146

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Hej! Jag hade tänkt spara repliken tills Daniel kommer upp, men jag får väl ta den nu. Man kan faktiskt inte bo i en återremiss, Åke. Det går inte. Det vill jag att du ska veta.

En annan sak är att ni ville stoppa Albano i miljö och hälsa på grund av tre stycken ekar. Ni ville alltså stoppa 3 000 studentbostäder på grund av tre ekar. Ni får nog ta och hålla ordning på högerarmen och vänsterarmen och se till att de agerar unisont i er politik. Det blir lite här och lite där och lite överallt.

Och tänk på detta: Återremisser bygger inga bostäder!

Anförande nr 147

Åke Askens ten (MP): Högerarmen och Vänsterpartiet – det låter nästan som Centerpartiet! Vi har definitivt inte sagt nej till allting i Albano. Men vi vill inte ha en överexploatering där. Det blev tydligen sänkt ändå. Om man hade lyssnat på oss i exploateringsnämnden när det gäller studentlägenheter hade det varit många fler markanvisade sådana. I år är hittills inte en enda byggd under nio månader, Christer. Det är ganska tråkiga siffror för er.

Men ni har möjlighet att bättra er. Förbättra dialogen med medborgarna och prata gärna mer med oss! Vi är inte era fiender. Vi är egentligen kolleger, om vi ska vara ärliga, även om vi tillhör olika partier. Vi vill ju alla stockholmarnas bästa, men då måste vi också ta hänsyn till stockholmarna.

Anförande nr 148

Borgarrådet Lars son (M): Fru ordförande! Jag är imponerad över att tiden räckte till så att jag hann tala. Jag vill ägna denna tid åt Miljöpartiet, detta fantastiska parti som har haft förmågan att lyckas damma av ett gammalt förslag som inte ens har varit särskilt dammigt. Miljöpartiet har så länge jag har suttit i denna sal talat om Bromma flygfält. Men jag har aldrig hört någon göra det med sådan emfas som vid detta fullmäktigesammanträde. Man låtsas att man har kommit på frälsningen för staden i sin helhet. Här har vi lösningen på alla världens problem – den heter Bromma flygfält! Man kan flyga till Arlanda; där har man ju inga kapacitetsproblem, och där har Miljöpartiet i alla år sagt att vi ska utöka flygrörelserna på Arlanda med hela Brommas kapacitet. Äntligen har vi fått en lösning för Arlanda, som har kämpat i så många år för ökad kapacitet. Snabbt och enkelt ska vi bygga på Bromma flygfält! Jag hör verkligen hur Miljöpartiet under de år de faktiskt har varit med och styrt så snabbt och enkelt har löst denna fråga, som faktiskt är ett gammalt förslag.

Men ni har aldrig lyckats med detta, och ni kommer inte att lyckas med det eftersom det är en omöjlig tes som ni lanserar. Vi som har varit med ett tag och har hört detta vet att någonting som hände under den senaste mandatperioden – möjligen senare än så – var att Miljöpartiet i stället för att yrka avslag i exploateringsnämnden till markanvisningar började fundera så finurligt på hur man skulle kunna vara emot någonting utan att det märktes. Man började då yrka på återremiss i stället.

Åke Askensten säger att återremiss minsann inte är något avslagsyrkande. Nej, men det är inte heller ett sätt att komma framåt. Om vi skulle göra så som Åke Askensten önskar och yrka bifall till alla dessa eviga återremisser skulle vi inte komma någonstans i den här salen. Åke Askensten från Miljöpartiet står här och säger att alla kontor som är byggda i den här staden i stället skulle kunna bli bostäder och att alla markanvisningar till kontor borde ha varit bostäder. Då skulle vi ha haft 2 500 fler markanvisningar, enligt Miljöpartiets förslag. Det är bara löjeväckande.

Människor behöver bo. Man behöver leva, och man behöver arbeta i Stockholm. Kära miljöparti! Vi behöver också arbetsplatser i Stockholm. Det är oerhört viktigt, och det är därför den politik ni för inte hör ihop. Arbetsplatser innebär också att man behöver infrastruktur. Man behöver Förbifarten. Man behöver Österleden. Man behöver kollektivtrafik. Detta hör ihop. Injektionerna för Stockholms utveckling går inte att hitta i er politik.

Anförande nr 149

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Så länge man inte har gjort det som behöver göras bör det lyftas fram. Vårt projekt, och det vi har gjort, är att visa på ett klart och tydligt sätt hur vi kan bygga på Bromma, hur vi kan lösa en stor del av Stockholms bostadsbrist och hur vi kan få till arbetsplatser, som Joakim Larsson är så tydlig med att markera. Det finns också inritat där. Här finns möjlighet.

Ulla Hamilton, som nu kom in i salen, har pekat på att det finns utredningar som visar att det skulle finnas problem med detta. Det är ganska intressant och roligt att se när man läser utredningen att den pekar på vilka flygplatser som kan växa och som, framför allt, kan få bra linjer för näringslivet. Det gäller Berlin. I Berlin lägger man ned de centrala cityflygplatserna Tegel och Tempelhof och koncentrerar dem till en flygplats. På så vis får man kommunikationer som är bra för näringslivet. Där har vi lösningen för Stockholm.

Anförande nr 150

Borgarrådet L a r s s o n (M): Har ni möjligen tittat på oppositionspartiernas budgetförslag? Sedan några år tillbaka har jag i den här talarstolen försökt uppmärksamma salen på att jag har läst om ett problem, som jag inte vet om Vänsterpartiet nu har tagit bort. Det fanns alltså ett problem med ert förläggande av bostäder på Bromma som ni kanske inte hade räknat med: Vänsterpartiet drev nämligen plötsligt att man skulle ha en begravningsplats utanför gate 2 eller någonstans.

Jag undrar hur det ska bli. Ska ni komma överens med den övriga oppositionen om att bygga på Bromma så har ni en hel del att lösa. Ni ska också komma överens med Luftfartsverket om en utökning på Arlanda. Ni ska komma överens med regeringen om vikten av att se till att näringslivet får en injektion någonstans nordväst om Stockholm i stället.

Det är inte så staden utvecklas. Ni måste svara på var man också kan bygga. Finns det någon annanstans man kan bygga? Ni har inte bidragit till de 68 000 bostäder som det finns planer på.

Anförande nr 151

Å k e A s k e n s t e n (MP): Som Joakim Larsson, men kanske inte lyssnarna, vet innebär en återremiss från vår eller några andra partiers sida inte att det blir färre lägenheter i förslaget. Det är bara det att de kanske inte byggs i det där grönområdet, utan i stället där borta på den där hårdgjorda ytan. Man tappar inte några lägenheter på det här sättet.

Jag har tidigare berättat om en sak, men jag tror inte att du var i salen då: I exploateringsnämnden hittills i år har Miljöpartiet lagt fram förslag om markanvisningar till drygt 2 500 lägenheter fler än Alliansen. Hade ni sagt ja till det skulle det ha blivit riktigt bra fart. Men det gör ni inte, för ni lyssnar inte. Det är det som är problemet. Lyssna på oss, och lyssna på medborgarna!

Anförande nr 152

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jo, jag var i salen, och det där var just de 2 500 lägenheter som ni säger att ni vill anvisa i stället för kontor, i stället för arbetsplatser och i stället för de ställen där dessa människor ska kunna arbeta. Ni vill

ha dem i stället för de i praktiken fungerande bullervallar som kontoren ofta innebär och som gör att man kan bygga mer bakom kontoren. I praktiken, Åke Askensten, är detta inte genomförbart. Vi får en stad utan arbetsplatser. Vi behöver bygga 100 000 arbetsplatser de kommande åren. Fram till 2030 behövs 68 000 bostäder. Det behövs 100 000 arbetsplatser och mer därtill.

Anförande nr 153

Borgarrådet R u d i n (S): Fru ordförande! Jag tackar Joakim. Jag har i dag hävdad att vi är i ett krisläge och att vi behöver fördubbla bostadsbyggnadstakten för att nå en balans på bostadsmarknaden. Det är bråttom att vi gör det.

Ett av skälen, och bakgrunden, till att vi har lyft fram detta i dag är ungdomarnas situation. I Stockholms län finns 80 000 studenter, och det finns bara 12 000 studentlägenheter. Vi har under denna mandatperiod sett färre än 100 lägenheter komma i verklighet. Detta måste lösas. Enligt Hyresgästföreningen saknar mer än hälften av de unga vuxna under 27 år i Stockholms län egen bostad. Det går inte att ens i fantasin se hur deras problematik kommer att lösas inom de närmaste åren. Vi kommer att få se en ökande grad av hemmaboende ungdomar. I Stockholms stad är det i dag mindre än 50 procent av alla ettor som är hyresrätter och som kan komma dessa ungdomar till del.

Joakim! Är du beredd att göra någonting åt detta? Kan vi göra någonting åt ungdomarnas svåra bostadssituation?

Anförande nr 154

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det råder ingen tvekan om att årets budget pekar ut vikten av att höja takten på antalet studentlägenheter. Problemet är – och där tror jag att vi delar uppfattning – att själva processen från idé till dess att det faktiskt är en färdig bostad är för lång. Det är någonting som vi gemensamt måste arbeta med.

Faktum är att 3 000 lägenheter har hanterats av stadsbyggnadsnämnden. Det är olika genomförandefaser på dessa. Det är viktigt att de också blir verklighet. Men under den processens gång skulle jag vilja att vi får ännu fler av de snabba lösningarna, som ni oftast inte tar med när ni räknar upp antalet lägenheter, nämligen de där vi kan omvandla befintliga fastigheter till just studentboenden. De räknas aldrig med i er statistik, men faktum är att enbart det kommunala bolaget Micasa har skakat fram 350 – tror jag att det är – lägenheter under den senaste tiden som kan användas i dag av studenter. Vi behöver fler sådana lösningar för att lösa de akuta besvären.

R II TRAFIK- OCH ARBETSMARKNADSTADSROTELN

**Stadsdelsnämnderna: Flyktningmottagande, Arbetsmarknadsåtgärder, Arbetsmarknadsnämnden, Stockholm Business Region AB
Punkt 3, 4, 32)**

Anförande nr 155

Borgarrådet Hamilton (M): Fru ordförande! I oktober besökte jag företaget Mupp.nu i Farsta. De erbjuder hemtjänster till privatpersoner och är ett av de många företag som har samarbete med jobbtorgen i Stockholm. Av deras 16 anställda kommer 9 personer från jobbtorgen. En tjej som har fått jobb den vägen var med på mötet. Hon delade med sig av sina erfarenheter från kontakter med Arbetsförmedlingen jämfört med jobbtorgen. Det hon lyfte fram som den absolut största skillnaden var att jobbtorgens medarbetare är genuint intresserade av att hitta en beständig lösning på hennes utanförskap.

Jag har besökt flera företag under hösten, och alla vittnar om ett utmärkt samarbete med jobbtorgen. Praktikplatser har lett till anställningar, i flera fall av personer som har varit utanför arbetsmarknaden länge och som nu har fått jobb. Alla lovordar matcharna på jobbtorgen och säger att de gör ett mycket bra jobb. För dem handlar uppdraget om att skapa en vinna-vinna-situation – en bestående lösning som ger en plats på arbetsmarknaden och inte bara sifferexercis för stunden. Detta medvetna arbete skapar förtroende bland företag och sänker på så sätt tröskeln för människor att ta steget in på arbetsmarknaden.

Utanförskapet är störst bland dem som har utländsk bakgrund. Samtidigt vill jag påminna om hur det ser ut på arbetsmarknaden i Stockholm i dag. Länsstyrelsens oktoberrapport över arbetsmarknadsläget visar att andelen sysselsatta i Stockholms stad ligger på 72 procent. Stockholms län har rikets högsta andel sysselsatta – drygt 70 procent. Men vi kan aldrig slå oss till ro med en arbetslöshet på närmare 7 procent. Mycket talar dessutom för att de ekonomiska utsikterna blir allt dystrare, och vi riskerar att få se fler varsel i vår region. Därför måste vi rusta nu.

Jag är övertygad om att alla människor vill försörja sig själva. Det gäller stockholmare som har hamnat utanför arbetsmarknaden och ungdomar som aldrig har kommit in på arbetsmarknaden såväl som företagsamma människor som har rest över halva jordklotet till vårt land. Många av dem som är utrikes födda och står utanför arbetsmarknaden har en utbildning med sig. Drygt en tredjedel har utbildning på eftergymnasial nivå, och de har ändå svårt att komma in på arbetsmarknaden. Det innebär att det är ännu svårare för dem som helt saknar utbildning från sitt hemland. Trösklarna in på Stockholms arbetsmarknad är höga, och de är ännu högre för dem som inte har någon erfarenhet.

Här har arbetsmarknadsnämnden en viktig roll att fylla. Jobbtorgen och deras coacher och studievägledare är inriktade på att hitta rätt väg in för de personer som de jobbar med. De gör ett mycket bra jobb. Det kan handla om studier, det kan handla om praktikplatser eller om visstidsanställningar som leder till jobb.

Att ta till vara på all den kompetens som finns hos människor i Stockholm är en av våra viktigaste frågor både nu och inför framtiden. Det är därför vi satsar på

jobbtorgen, sfi och komvux. Sedan starten har 17 000 människor gått från försörjningsstöd till egen försörjning. Arbetsmarknadsnämnden jobbar med personer med försörjningsstöd som kommer till jobbtorgen med sfi och med komvux. Det handlar om uppföljningsansvaret för 16–19-åringar. Det innebär inte att vi har tagit över eller har för avsikt att ta över Arbetsförmedlingens roll. Deras viktiga uppdrag kvarstår. Däremot finns det ett nära samarbete mellan staden och Arbetsförmedlingen i syfte att minska utanförskapet. Sfi-undervisningen visar ett bra resultat. Sfx är en utmärkt väg att komma in på arbetsmarknaden. Nära kontakter mellan arbetsmarknadsförvaltningen och potentiella arbetsgivare är oerhört viktigt.

Fru ordförande! Alliansen menar allvar med att minska utanförskapet. 2013 avsätts 9 miljoner kronor extra för uppföljande verksamhet bland ungdomar mellan 16 och 19 år. Vuxenutbildningen får nästan 20 miljoner mer i utökad budget. Drygt 20 procent av stockholmarna är födda i ett annat land. De allra flesta går varje dag till ett arbete. Men vi måste vara ödmjuka inför det faktum att alla som kommer hit inte har samma förutsättningar. Därför kommer vi aldrig, aldrig någonsin att ge upp och säga att det inte går.

En annan stor utmaning är att ge ungdomar arbete och arbetsmarknadserfarenhet. Vi har under flera år satsat på feriejobb för ungdomar. 2012 hade över 5 000 ungdomar sommarjobb inom stadens olika verksamheter. 2013 går vi vidare. Utöver de 13 miljoner kronor som satsas på sommarjobb tillkommer nu 15 miljoner kronor i en satsning på Vackra Stockholm. Det är feriejobb som syftar till att försköna stadsmiljön. Därtill kommer 5 miljoner kronor till ungdomsjobb på arbetsmarknadsnämnden och 30 miljoner till ytterstaden för att ungdomar ska få erfarenhet av arbetsmarknaden.

Arbetet med En väg in fortsätter. 2013 ska de gemensamma bedömningsinstrumenten implementeras. Det är ett viktigt steg för att effektivisera arbetet mot utanförskapet. Man ska utgå mycket mer tydligt från individens behov.

Fru ordförande! Med detta yrkar jag bifall till majoritetens förslag till budget.

Anförande nr 156

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Var befinner sig Stockholm i dag? Vi har en halv miljard i årliga kostnader för försörjningsstöd för personer som får stöd på grund av arbetslöshet. Enligt stadens egen statistik har arbetslösheten vuxit med en tredjedel både om vi räknar i personer och i andel sedan Alliansen tillträdde. Antalet nyregistrerade företag sjunker just nu.

Arbetslösheten är Stockholms och Sveriges största problem. När vi nu är på väg in i en lågkonjunktur kommer problemet inte att bli mindre. Om vi ska klara av att hålla arbetslösheten på nuvarande nivå och successivt pressa tillbaka den måste insatserna intensifieras. I det budgetförslag som nu läggs fram från Alliansen görs inte detta. Efter flera år av den politiken borde det vara uppenbart att det inte räcker att försöka prata bort arbetslösheten. Stockholm behöver en politik som gör fler arbetslösa anställningsbara. Stockholm behöver en politik som bidrar till att det blir lättare att driva och utveckla företag. Det är en sådan budget som vi socialdemokrater lägger fram i dag i fullmäktige. Vår främsta satsning handlar om att ge dem som i dag är hänvisade till försörjningsstöd en möjlighet att få en viktig arbetslivserfarenhet

genom tidsbegränsade anställningar i staden. Det kommer att förstärka kvaliteten i många kommunalt finansierade verksamheter. Det ger en erfarenhet som kommer att leda vidare in på arbetsmarknaden.

För Stockholms stad kan insatserna på tre års sikt innebära minskade kostnader på uppemot en halv miljard. Parallellt med detta ökar vi insatserna för att alla långtidsarbetslösa ungdomar ska få tidsbegränsad anställning och att alla som vill ska kunna få en plats i vuxenutbildningen. Det är också därför vi föreslår en utvecklingskommission med ekonomiska resurser och förstärkt rådgivning för ytterstadens företagande. Därför behöver vi en hyressättning i stadens lokaler som är mer marknadsanpassad, det vill säga att lokaler som står tomma hyrs ut för ett företagande och växande Stockholm.

Bifall Socialdemokraternas förslag!

Anförande nr 157

A w a d H e r s i (MP): Ordförande, fullmäktige! Miljonprogram, miljonproblem och miljonmöjligheter – jag bor och verkar i ett miljonprogramsområde. Det är Tensta, med invånare som härstammar från 130 länder och där 30 olika språk talas. Språkkunskaper och kulturella och sociala nätverk är viktiga ingredienser i en globaliserad värld. Det paradoxala är att många känner att de inte hittar sin rätta plats i samhället samtidigt som många företag kämpar i den globala konkurrensen. Många invånare i miljonprogramsområdena besitter en tyst och osynlig kunskap som de upplever att ingen frågar efter eller ber om.

Vi måste fråga oss varför vi accepterar detta slöseri. Måste det vara på detta vis? Vad kan vi göra annorlunda? Jag ser spridda skurar av guld utan vare sig gruva eller förädling. Tänk så nära det kan vara till de viktiga tillväxtmarknaderna! Stockholm är inte i världsklass när det gäller att få in minoriteter och nyanlända i arbete. Stockholm är inte heller på väg mot världsklass på det området. 64 procent av de inskrivna på jobbtorgen är utrikes födda. Nära 50 procent bor i fyra invandrartäta stadsdelar.

Miljöpartiet vill att staden ska ta ett större ansvar och att arbetssökande ska få arbetserfarenheter och lärlingsplatser. Alla ungdomar ska erbjudas att studera halvtid och arbeta halvtid. Syftet är att motivera ungdomar att studera. I Miljöpartiets samhällsbygge ska vi vända hinder till möjligheter och framåtanda. Staden ska vara en inkluderande stad där individen kan känna sin rätt till staden. Så löser vi miljonproblem och omvandlar det till miljonmöjligheter och sätter miljonprogramsområden i arbete.

Bifall till Miljöpartiets förslag till beslut!

Anförande nr 158

G u l a n A v c i (FP): Ordförande! Sverige har liksom andra länder drabbats av den internationella finanskrisen. Men vi har klarat oss bättre än många andra länder. När länder har tvingats ta nödlån har vi kunnat göra satsningar på välfärd och jobbskapande reformer. Stockholm har en fortsatt god tillväxt. Arbetslösheten är relativt låg i jämförelse med det övriga landet, men osäkerheten kring världsekonomin gör oss sårbara. Med rätt prioriteringar kan vi stävja en utveckling

med ökad arbetslöshet och utanförskap, i synnerhet bland gruppen ungdomar och invandrare som tyvärr ofta drabbas i lågkonjunktur. Arbetsmarknadsnämnden har det samlade ansvaret för stadens arbetsmarknadsinsatser. Jobbtorgen fyller en viktig funktion. Människor som är beroende av ekonomiskt bistånd ska snabbt garanteras en handlingsplan efter individuell bedömning.

Folkpartiets och Alliansens politik har gett 17 000 stockholmare möjlighet att gå till egen försörjning antingen genom arbete eller utbildning. Att vara nyanländ och försöka finna vägen in i samhället är inte alltid lätt. Språk, utbildning och arbete kan vara de viktigaste faktorerna för en lyckad integration. Sfi-utbildningen ska vara effektiv. Den ska vara flexibel och dynamisk med en mångfald av utförare. Kopplingen mellan studier, praktik och arbetsmarknad ska stärkas. Vi vill i fortsättningen också satsa på sfx-utbildningar eftersom de har varit så lyckosamma.

Det finns 70 000 företag som drivs av invandrare. Dessa har skapat 300 000 jobb åt människor. Det är positivt. Men vi kan inte lita på att enbart befintliga företag ska klara vår framtid. För att möta framtidens utmaningar krävs nya företag, fler jobb, stärkt entreprenörskap och nya innovationer. Vi satsar på ungdomars möjligheter till arbete och utbildning. Vi anslår 9 miljoner i budgeten för fler feriejobb. Vi vill erbjuda fler ungdomar fler sommarlovsjobb men också jullovsjobb. Projekten Filur och Merit har varit framgångsrika med sina uppsökarverksamheter och kommer därför att implementeras i ordinarie verksamhet.

Vi intensifierar studie- och yrkesvägledningsarbetet för att hjälpa och stödja ungdomar att söka sig tillbaka till arbete eller studier. Open Eyes blir en del av vår ordinarie verksamhet för att hjälpa personer med funktionsnedsättning att erbjudas praktikplatser som leder till anställning.

Ordförande! Som folkpartist och liberal är jag mycket stolt över att bredband numera ska inkluderas inom normen för försörjningsstöd och att aspiranter på jobbtorgen får ytterligare en vecka, det vill säga tre veckor, för att kunna vara hemma med sina barn under sommarloven. Detta är en politik som tar ansvar, men också skapar möjligheter för människor som befinner sig utanför att bli en del av gemenskapen.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 159

K a r i n R å g s j ö (V): Fru ordförande! Bakom mig kan ni se en statistikbild av hur det kanske kommer att se ut i Stockholm förr eller senare. Här kan vi snacka om utanförskap! Att bli arbetslös är en katastrof för många. Men det är en ännu större katastrof att inte alls komma in på arbetsmarknaden och att inte få en chans. Detta handlar om plats, och det handlar om utbildning. Det handlar inte bara om etnicitet, utan det handlar om bakgrund. Antalet arbetslösa unga i dag mellan 20 och 24 år i Stockholm som inte tillhör a-kassan är uppe i 67,5 procent. Vi sitter på en tickande bomb. Ni har genom den nationella politiken gjort om försörjningsstödet till att ersätta a-kassan. Jobblinjen får sina offer, kan man säga. Att vara arbetslös i dag i Stockholm och gå på jobbtorg är också att vara fattig.

De som är på jobbtorgen får inte ens SL-kort för att ta sig runt och söka jobb. Det är oförsvarbart, tycker vi. Vi i Vänstern vill investera i kunskap och ta fram riktiga jobb

med rätt till a-kassa. Vi vill ha tolv månaders visstidsanställningar kopplade till utbildning. Vänstern vill driva en aktiv arbetsmarknadspolitik i Stockholm, och den ska vara långsiktig och hållbar. Massarbetslöshet i förort kan bara mötas med utbildning och vägen in i riktiga arbeten.

De signaler vi får från jobbtorgen är att man bara erbjuder kortkurser som inte ger det fäste in på arbetsmarknaden som man behöver. Varje år betalar vi ut 500 miljoner i försörjningsstöd till personer som är arbetslösa. Fundera på det! Det är en halv miljard. Vi kan göra mycket mer för dessa pengar.

Vänstern vill satsa på tolv månaders visstidsanställning för unga långtidsarbetslösa. Det är oerhört viktigt. Vänstern vill satsa på tolv månaders visstidsanställning med utbildning inom äldreomsorgen med rätt till a-kassa. Det behövs fler välutbildade inom äldreomsorgen. Vi vill satsa på riktade insatser för arbetslösa med funktionsnedsättningar.

Stärk komvux! Ge alla som har satsat på fel gymnasieutbildning möjlighet att utbilda sig vidare! Stärk sfi! Satsa så att alla de som söker sommarjobb kan få ett sommarjobb! Satsa på dem som inte alls kommer in på arbetsmarknaden – de 30 procent som inte går vidare! Se till att fixa sociala kooperativ ute i stadsdelarna! Ge dem som är arbetslösa en chans att komma tillbaka och en chans till ett värdigt liv! Vänstern lägger in 1 miljard för att skapa långsiktiga arbeten och ge möjlighet till utbildning, till att öppna dörrarna och till att ge förutsättningar på riktigt.

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 160

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Ordförande! Centerpartiet vill ha ett Stockholm där människor är fria och kan växa. Den som inte kan försörja sig själv är inte helt fri. Den som måste stå med mössan i hand för att klara sitt uppehälle är beroende – beroende på fel sätt av andra och av vår stat och kommun. Men den som tjänar pengar för att kunna betala hyra, mat, kläder och nöjen och för att kunna betala för sina barn är oberoende och självständig. Hon eller han känner frihet. Hon eller han har makten över sitt eget liv och sina egna tillgångar och makten att fatta egna beslut.

Målet för Alliansens politik är att så många som möjligt ska kunna försörja sig själva. Vi vet vad känslan av makt över sin egen vardag betyder – att vara en förebild för sina barn, stolthet och självvärdighet.

För att fler ska kunna försörja sig själva krävs fler företag som kan vara jobbskapande. Flera reformer blir verklighet just nu. Det entreprenöriella lärandet införs i skolan. Det ligger till grund för att ta initiativ, testa idéer och bejaka entreprenörskap. Det har blivit enklare att starta och driva företag. Svenska för invandrare med yrkesinriktning är en succé. Det utökas för att ta till vara kompetens och vinna tid. Vi satsar även på fler praktik- och lärlingsplatser för ungdomar, invandrare och flyktingar.

Men fortfarande låser arbetsmarknadens hårda regleringar in människor samtidigt som trösklarna för unga och nyanlända är alldeles för höga för att man ska kunna ta sig in i värmen på egen hand. Det finns fortfarande hinder för nyanlända när det

gäller att ta ett jobb från första dagen. Dessa utmaningar måste och kan Alliansen anta.

Men jag är glad över alla de projekt som ryms inom arbetsmarknadsnämnden för att unga ska få arbete. Det gäller framför allt de goda effekter som projekten ger. Men det finns mer att göra. Utan en meningsfull uppgift är risken stor för passivitet och beroende, hopplöshet och uppgivenhet. Vår politik ska stärka människor. Om det är något vi i Centerpartiet kämpar för är det att minska ungdomsarbetslösheten. För våra ungdomars skull måste studie- och yrkesvägledningen förbättras. Vi ska främja strategiska företagsetableringar i ytterstaden, samverka med stadens företagsområden och bli en ännu mer attraktiv företagskommun genom regelförenklingar. Vi ska låta Stockholm vara en turistmagnet så att det blir fler jobb i besöksnäringen.

De nya jobben finns i små och växande företag – ofta i tjänstebranschen. De nya jobben finns inte hos kommunen. För att starta företag krävs fria, självständiga och idérika människor. Tack vare vår politik ges dessa stockholmare förutsättningar att verka och växa.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 161

Erik Slottnér (KD): Fru ordförande! Ett arbete med en egen lön och möjlighet att betala räkningar, boende och fritidsintressen lägger grunden för ett fritt och självständigt liv. Arbetslöshet kommer dock tyvärr alltid att finnas. Vi kommer aldrig att nå till ett läge där utbud av och efterfrågan på arbetskraft möts exakt. Därför kommer arbetslöshet alltid att finnas. Den viktigaste uppgiften från politikens sida är att hålla nere arbetslöshetsperioderna så långt det bara är möjligt.

Arbetslöshetsnivåer skiftar mycket i takt med upp- och nedgångar i konjunkturen. Sverige och Stockholm, framför allt, står sig väl nationellt sett och i en internationell jämförelse. Vi har betydligt lägre arbetslöshet här än i många andra jämförbara länder, och det ska vi vara stolta över. Även vi drabbas naturligtvis av finansiell oro. Men utan de åtgärder som Alliansen har vidtagit såväl på nationell nivå som här i Stockholm tror jag att arbetslösheten hade varit betydligt högre. Det är rejäla stimulanser som Alliansen har vidtagit när det gäller såväl utbud som efterfrågan. Vi får inte glömma att de allra flesta arbetslösa hittar ett nytt jobb inom 90 dagar. Jag tycker att det är viktigt att säga det. Den stora utmaningen är personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det är också där politiken ska kraftsamla med sina insatser.

Det handlar om ungdomar utan färdig gymnasieutbildning, om nyanlända, om funktionsnedsatta personer och om människor som har haft ett långvarigt utanförskap bakom sig. För alla dessa grupper finns också goda insatser i såväl personligt stöd som i form av ekonomiska subventioner.

Men den som får det att låta som att vi löser detta med några snabba åtgärder med lite mer pengar hit eller någon utbildningsinsats dit gör det oerhört enkelt för sig. Exempelvis är genomsnittsarbetslöshetstiden för en deltagare i fas 3 nästan sex år. Vem som helst inser att det inte bara är brist på utbildning som är problemet, utan det finns många andra faktorer som spelar in i detta sammanhang. Innan Alliansen kom till makten 2006 var många personer hänvisade till ett långvarigt utanförskap genom

förtidspensionen. Flera av dessa människor prövas i dag mot arbetsmarknaden. Många av dem får såklart inte jobb med en gång, men detta är människor som tidigare inte räknades som arbetslösa men som gör det i dag. Statistiken försämras något, men människors livschanser ökar. Jobbtorgen är ett ambitiöst arbetssätt som vi jobbar med här i Stockholm för hur vi ska möta människor som står långt ifrån arbetsmarknaden att kunna få ett självständigt liv.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 162

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tycker att ni på högern har gett ordet klass en renässans genom den politik som ni har drivit sedan 2006. Vi kan se att klyftorna växer sig enormt stora i Stockholm. Vi kan titta på Rågsved, exempelvis, där man har en behörighet till gymnasiet på 71,2 procent och jämföra med en del i samma stadsdel, nämligen Stureby, som har 97,6 procent. Arbetslösheten i Rågsved ligger på 7,6 procent och i Stureby på 3,0. Så ser staden ut. Vi är delade.

Enligt Arbetsförmedlingen är ett av problemen på Stockholms arbetsmarknad att många arbetsökande har låg utbildning i förhållande till de behov som finns på arbetsmarknaden. Om staten inte tar ansvar för detta måste vi göra det. I dag kan man se att ungefär 30 procent av de arbetslösa som är inskrivna på jobbtorg har en lägre utbildning än gymnasienivå, och 20 procent har lägre än grundskolan. Då kanske man ska satsa på lite längre utbildningar.

I dag finns det inga arbeten som inte kräver en god allmän utbildning och som inte kräver gymnasium. Det ser ut så. Staden måste se till att det finns utbildning, och man ser det som en social investering. Ni går in från er sida med 130 miljoner för kortkurser. Det kan vara bra på sitt sätt. Men man ska också komma ihåg att när försörjningsstödet ligger på en halv miljard, 500 miljoner, för arbetslösa skulle vi kanske kunna arbeta med pengarna på ett annat sätt och skapa lite mer långsiktighet och utbildning.

Vad Vänsterpartiet vill är exempelvis att alla unga som inte har fått den utbildning de bör ha fått i Stockholms kommun – och vi kan se att det blir många som inte kommer in på gymnasiet och sedan trillar ut – genom exempelvis försörjningsstöd ska kunna läsa in gymnasiet om man inte har en statlig CSN för det. Man kan inte gå på CSN:s studiemedel och läsa in hela grundskolan och hela gymnasiet, för då finns det inga pengar kvar sedan om man exempelvis vill gå på universitetet.

Vi tycker att man ska ge unga människor mer förutsättningar för utbildning. Då måste man satsa på komvux, och det har inte ni gjort. Det handlar inte om att man ska ge människor fulltalig gymnasieutbildning, utan de ska läsa in just grundskolan och vissa kurser på gymnasiet för att kunna ta sig vidare. Det handlar om att få en chans. Utan den grundutbildning som man förutsätter att varje stockholmare ska kunna få i dag har man ganska få chanser att få schysta jobb. Vi måste ge fler chanser och fler möjligheter. Ni har stängt många dörrar, exempelvis genom att dra ned på komvux.

Anförande nr 163

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det är sant, Karin Rågsjö, att det är många som står utanför arbetsmarknaden och som inte har fullständig utbildning. Men det är just dessa personer som vi vill satsa på till skillnad från er andra. Ni vill öppna komvux för alla. Vi säger att de som inte har fullgjort utbildningen ska prioriteras i detta sammanhang. Det som du står och hävdar här om att vi har stängt dörren för dem stämmer inte. Tvärtom öppnar vi dörren för just dessa personer både när det gäller komvux och när det gäller grundvux.

Jag tycker att det är lite tråkigt när du står här och raljerar över kortutbildningarna. Vi har under flera år på jobbtorgen haft kortutbildningar som har inneburit att människor har gått direkt från utbildning till jobb. 14 personer gick utbildningen för speciella asbest- och PVC-sanerare. 6 av dem har fått jobb. Jag träffade ett företag för två veckor sedan som har anställt flera av dem. 10 personer gick truckutbildningen. 7 fick jobb. 8 personer gick utbildningen för Manpower, och 7 fick jobb. Det är ett bra resultat. Klanka inte ned på kortutbildningen!

Anförande nr 164

K a r i n R å g s j ö (V): Då borde man också se till att man har ett fungerande komvux, och det har vi inte i dag, Ulla. De unga människor som har satsat på fel gymnasieutbildning och som vill läsa in den ska få möjligheter att göra det på komvux. Jag tycker inte att det är konstigt. Vi kanske kommer att gå in i en lågkonjunktur, och då är det utbildning man ska satsa på.

När det gäller kortkurser har jag varit runt på många jobbtorg och talat med många människor under de år jag har suttit i arbetsmarknadsnämnden. Det finns en sak som de som jobbar på jobbtorgen och de som deltar där säger: Vi måste få bättre utbildning. Det är väl jättebra att man kan ha kortkurser för dem som kanske har en utbildning, och sedan kan de gå till exempel en truckförarkurs i tre månader och därefter få ett jobb på det. Men den stora massa vi talar om – de som har låg utbildning och som behöver få ett fäste på arbetsmarknaden – behöver någonting annat. Då måste man växla upp komvux. Jag skulle vara jätteglad om ni gjorde det. Staden gick med 2 miljarder, förmodligen, i vinst i år. Herregud – kom igen!

Anförande nr 165

G u l a n A v c i (FP): Ordförande! Det är ingen som förnekar att det finns ett problem när det gäller arbetslösheten och hur den diffar mellan olika stadsdelar. Men Karin Rågsjö försöker få det att framstå i debatten som att vi bara sitter med armarna i kors och inte gör någonting alls. Den bilden ska inte Karin Rågsjö och Vänsterpartiet få sätta under de här två dagarna. Ungdomar är en viktig och prioriterad grupp för arbetsmarknadsnämnden. De satsningar som vi gör handlar just om den uppsökande verksamheten för att fånga upp de ungdomar som i dag inte finns i några system. Vi ska hjälpa dem att komma antingen i arbete eller i studier.

Det som Karin Rågsjö säger är inte sant. Det är precis som Ulla Hamilton sade: Du far med osanning när du säger att vi inte ger möjlighet för ungdomar att tillgodose sitt behov av grundskoleutbildning. Denna möjlighet finns, och alla som ansöker får möjlighet att få en fullgod grundskoleutbildning. Det är samma sak när det gäller komvux för dem som saknar gymnasiebehörighet.

Anförande nr 166

K a r i n R å g s j ö (V): När det gäller att jag skulle fara med osanning har jag siffror och dokument för allt det jag säger. Jag vet det också från samtal med människor som säger rakt ut att de behöver en längre utbildning för att fixa detta.

När det handlar om att satsa på ungdomar undrar jag oroligt varför ni inte har lagt in 35 miljoner exempelvis för att se till att alla som har sommarjobb kan få det. Det är ganska orättfärdigt just nu, och vi kommer säkert tillbaka till det. Utbildning är grundbulten för många som är arbetslösa. Det säger också de som jobbar med att rekrytera och så vidare. Många unga som är arbetslösa i Stockholm och som finns just på jobbtorgen saknar utbildning. Då får man ingen långsiktighet. Jag tycker att jobbtorgen har funkad bra, förutom när det gäller de riktlinjer ni har lagt. De som jobbar på jobbtorgen är kompetenta, superengagerade och jätteduktiga.

Det enda som det är fel på är de politiska riktlinjerna. Det är en skam att människor inte kan få SL-kort i försörjningsstödet för att kunna ta sig runt och söka jobb. Det är bedrövligt.

Anförande nr 167

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande, fullmäktige! Jag kan försäkra att komvux är en sak som hjälpte mig en gång i livet. Arbetslöshet och långvarigt utanförskap är komplext. Människor som har varit långtidsarbetslösa eller lever i ett utanförskap har givetvis svårt att fungera i grupp, att klara av 40-timmars arbetsvecka och så vidare. De har låg självkänsla och allt vad det nu är. Om man får komma in på komvux exempelvis och läsa och plugga lite, gå lite grann på halvtid – man går ju inte fulla dagar – får man växa in i samhället på ett lugnt och fint sätt. Så kan man hitta grunden, och själv få komma på att man kan mer än vad man trodde. Då kan man förbereda sig rätt mycket, och det gör gott. Om man får kunskap ökar man också restmedvetenheten och självkänslan hos sig själv.

Därför är komvux och även grundvux en viktig pelare. Jag vet många som har börjat sin resa där, bland andra jag själv. Jag tycker att vi måste satsa mycket mer på detta. Detsamma gäller OSA-jobben – offentligt skyddat arbete – som vi har i stadsdelarna. Det är också uppskattat, och det fungerar bra.

Satsa på komvux, grundvux och OSA-jobben!

Anförande nr 168

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag tror inte att någon här har någon annan åsikt än Jackie Nylander om betydelsen av komvux och grundvux. Det låter på Jackie som att vi skulle ha tagit bort denna utbildningsform. Ungefär 85 procent av dem som söker in till komvux får komma in där. Övriga 15 procent uppfyller inte kriterierna, vilket förmodligen är helt rimligt. Alla som vill gå kan inte gå, utan det är de som har behov av att komplettera sin utbildning som ska få göra det. De kanske inte har en grundskoleutbildning och ingen gymnasiebehörighet eller högskolebehörighet. 85 procent av dem som söker till komvux kommer in på denna viktiga utbildning, och det tycker jag är bra.

Anförande nr 169

J a c k i e N y l a n d e r (V): Jag är inte så inläst på alla siffror, men det du säger låter jättebra. Jag tycker fortfarande att man ska satsa på den här utbildningen, och det är bra om ni fortsätter att göra det. Men man måste fortfarande satsa på OSA-jobben och liknande. De andra procent som du talar om som inte kom in på komvux kanske kom in grundvux. Där läser man från årskurs 3 och 4, och det tror jag att de flesta kan klara. Försök få dem den vägen – då kanske det går bra!

Anförande nr 170

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag har läst oppositionens förslag till budget. Man är kritisk och missnöjd med det mesta av vår politik, och man ger en bild av Stockholm som jag och många andra inte riktigt känner igen. Man talar mycket om att inrätta visstidsanställningar på tolv månader, som vi har hört här, som en dundermedicin för Stockholm. Vitsen med dessa anställningar skulle enligt opposition vara att den som är arbetslös med försörjningsstöd får hjälp att kvala in i den statliga a-kassan. Det blir egentligen så att man med kommunala skattemedel finansierar att någon går från ett bidrag här, försörjningsstöd, till ett annat bidrag – dock statligt, men ändock bidrag. Det ska alltså vara någon form av grundbult i en arbetsmarknadsåtgärd. Det känns inte särskilt innovativt. Man kan konstatera att S fortfarande med MP och V har en förkärlek för bidragskultur och bidragstänkande.

Man kan ha visstidsanställningar – det vet jag absolut. Vi har det, fast på sex månader. Det innebär ungdomsanställningar och Stockholmsvärdar. I båda dessa kommunala arbetsmarknadsåtgärder arbetar man med sex månaders anställning, dock i syfte att få ett arbete. Jag kan säga att detta har fått goda resultat på sex månader just för ungdomar. Vi hade till exempel, för att titta på resultaten, förra året 58 personer i anställning. 48 av dessa fall hade avslutats under året, och ingen av dem hade behov av försörjningsstöd. Av ungdomsanställningarna fick 33 procent en fortsatt anställning i staden efter avslutad period. 15 procent gick vidare till studier, och 10 procent hade nytt jobb utanför staden. 6 procent kombinerade jobb och studier. Dock var en del även arbetslösa, nämligen 24 procent. Jag undrar just vad som händer med dessa 24 procent när det gäller de tolv månader som ni förespråkar. Den gruppen behöver mer, och den behöver mer av andra möjligheter som vi erbjuder i staden – förmodligen mer individuella stödåtgärder i olika former. Det ska de få till dess att man hittar en lösning på problemet så att de blir egenförsörjare.

Därför är det bra att ha en uppsjö av olika möjligheter. Så kan man tillgodose fler och ge fler chansen att lyckas. Jobbtorg Stockholm stöttar 17 000 unika personer i arbetslöshet till egen försörjning sedan starten 2008. De utvecklar metoderna hela tiden. Arbetsmarknadsnämnden har bara funnits i ett och ett halvt år som den ser ut nu. Det pågår en utveckling hela tiden, också tillsammans med vuxenutbildningen som finns under samma tak.

Anförande nr 171

K a r i n R å g s j ö (V): Yvonne! Det är dags för lite samhällskunskap. A-kassan är en försäkring som man betalar in. Dina kompisar på andra sidan bron har verkligen sett till att skruva ned den enormt. Därför faller så många ut. Jag tycker att det är oroande att 67,5 procent av alla som är mellan 20 och 24 år inte är med i a-kassan. När det gäller samtliga arbetslösa är det 40 procent. Jag tycker att vi sitter på

en tickande bomb som ni själva har skapat. A-kassan är en försäkring och inget bidrag.

Om man gör som ni har gjort är det klart att det antal som går på försörjningsstöd ökar. Det är ni som kan leda in det. Du kommer att säga att försörjningsstödet har minskat enormt, och så kan vi börja bolla med siffror. Men det är bättre för alla individer att få tolv månader och att man sedan kan gå in i a-kassan i stället för att gå tillbaka till stadsdelsförvaltningen och söka försörjningsstöd. Det kan vem som helst räkna ut, tror jag. Det handlar inte om att flytta pengar, utan det handlar om människors värdighet.

Anförande nr 172

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): När det gäller a-kassan kan jag upplysa om att jag har sett alla de flöden som har funnits inom socialvården under alla lågkonjunkturer – även under oppositionens majoritetsperioder, om vi säger så. Dessa svaga grupper står alltid, även i en högkonjunktur, nära en arbetslöshet. Vid en lågkonjunktur slås de ut direkt. Det är då detta händer. Om man inte har fått in en fot under ett år och varit medlem i en a-kassa får man inte denna försäkring. Det är därför dessa grupper faller ut. De går på försörjningsstöd, som du säger. Det är riktigt. Just försörjningsstödet är den sista maskan i skyddsnätet i hela socialförsäkringssystemet. När ingen annan socialförsäkring fungerar statligt är det försörjningsstöd som gäller. Så är det även med sjukpenning.

Anförande nr 173

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är just det som vi vill förhindra, Yvonne. Vi vill se till att de ungdomar som är arbetslösa och de personer vi har i Stockholm som är arbetslösa och lever på försörjningsstöd ska få riktiga jobb i kommunen för att under tolv månaders tid uppvisa att man kan arbeta och att man snabbt kommer vidare in på arbetsmarknaden. När man får denna möjlighet som ungdom att jobba i tolv månader inom kommunen ska det mycket till för att man inte ska gå vidare till annat arbete eller till vidare studier.

Yvonne! Om det är någonting som ni har gjort är det att flytta personer mellan olika försäkringssystem. Men då är det minsann rätt! När ni drar ned ersättningen och förskjuter personer till försörjningsstöd är det rätt. Men när de ska få mer i plånboken är det fel.

Anförande nr 174

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Jag tycker att det är märkligt att visstidsanställningar för ungdomar ska vara något slags dundermedicin för Stockholm. Det är bara att köra ut alla under en hatt och så ska det fungera, tycks man tro. Samtidigt är det lustigt att ni har en annan politik när det gäller ungdomar på riksplånet. För dem vill ni fördubbla arbetsgivaravgifterna och utöver detta också minska efterfrågan på restaurang- och cateringtjänster och på hushållstjänster genom momshöjningar och andra begränsningsregler. Hur kan det hjälpa ungdomarna att få jobb? De branscher som jag nu talar om är framför allt restaurangbranschen och några andra. Det är ungdomsrelaterade branscher. Ni drar undan mattan under fötterna på ett ställe och på ett annat försöker ni hjälpa till.

Anförande nr 175

Å s a J e r n b e r g (MP): Jag måste börja med att säga att jag tycker att det är lite tröttsamt ibland att ni i majoriteten alltid påstår att vi i oppositionen alltid står här och svartmålar och klagar. Vi kan väl tala om politiska förslag i stället? Vi har massor!

Jag tycker att det är roligt att du har läst vår budget, Yvonne. Då har du sett att vi har många nya starka och fräscha förslag. Vi vill satsa på arbetsintegrering med sociala företag, vi vill göra en kraftig satsning på sfi, vi vill göra ett kunskapslyft för unga utan gymnasieutbildning där de ska kunna studera på halvtid och jobba på halvtid och vi vill bygga upp ett adeptprogram tillsammans med näringslivet. Du har också sett att vi vill göra en ordentlig satsning på vad vi kallar för sommarlovsentreprenörer. Det handlar om att ge unga människor möjlighet att ha som sommarjobb att få starta ett eget företag. Vi gör detta därför att vi tror på företagande, vi tror på kreativitet och vi tror på unga människors förmåga.

Min fråga till er i majoriteten är: Vad vill ni göra för att stimulera entreprenörskap bland unga? Är ni beredda att ge unga en möjlighet att ha som sommarjobb att starta ett eget företag?

Anförande nr 176

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): När det gäller att ni tror på unga vill jag fortfarande hålla fram att sammantaget riskerar de åtgärder som jag nyss talade om och som sker på riksplanet att hota uppemot 25 000 unga personers jobb. Sedan känns det konstigt att debattera vad ni försöker göra lokalt i staden för dessa olika grupper. Det finns mycket att välja på. Jobbtorgen är en bra inkörsport även för dem som vill starta ett företag. Jag är helt övertygad om det. Det handlar även om de nyföretagarcentrum vi har.

Anförande nr 177

B u r h a n Y i l d i z (FP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Satsningen på sommararbete för unga uppgår i budgeten för stadsdelsnämnderna till totalt 9 miljoner kronor. Dessutom finns det ytterligare 3 miljoner tillgängliga för feriearbete inom trafik- och renhållningsnämnden, 1 miljon inom kyrkogårdsnämnden samt ytterligare medel inom ramen för ytterstadssatsningen för feriearbete – totalt 13 miljoner. Satsningen utökas i år till att omfatta även jullovet.

Det finns många andra satsningar som staden gör för ungdomarna, till exempel Merit. Det är en satsning för ungdomar i åldrarna 16–24 år som inte har något jobb utan går på försörjningsstöd och är inskrivna på jobbtorg. Merit löper från 2010 till 2013 och har en total budget på 50 miljoner.

Ordförande! En av de viktigaste satsningarna är sommararbete för ungdomarna. Satsningen har stor betydelse för ungdomar. Jag som är Rinkebybo har sett hur mycket sommararbetet betyder för dessa ungdomar. Dels tjänar de egna pengar och har möjlighet att köpa det de har önskat sig och velat ha, dels skaffar de sig erfarenheter som förbereder dem inför vuxenlivet. Det handlar om att vakna i tid, gå till arbetet i tid, att samverka och samarbeta med andra, att passa tider med mera. Dessa erfarenheter är mycket viktiga för ungdomarna. De senaste åren har vi haft rekordmånga ungdomar som har utnyttjat detta.

Ordförande! Det finns ett pågående projekt, Järva rent och snyggt, som är ett samverkansprojekt mellan Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltningar. Det finansieras med medel från Järvalyftet. Där har 182 ungdomar erbjudits sommararbete. Vid sidan av arbetet med utomhusmiljön har ett utbildningsmoment erbjudits. Utbildaren från Kista brandstation anordnade en utbildning i brandkunskap. Hur ska man förebygga att branden uppstår? Vad ska man göra när brand utbyter? Vad blir konsekvenserna av branden? Ungdomarna som deltog i utbildningen fick ett diplom. Alla ungdomar var mycket nöjda med detta sätt att få en utbildning i det praktiska arbetet. Den som tar in sommarungdomar kan tänka på denna möjlighet. Vi ska fortsätta satsa på ungdomar. Vi ska fortsätta satsa på de behövande.

Med dessa ord yrkar jag bifall till majoritetens förslag till budget.

Anförande nr 178

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tycker att det är jättebra att den där sidan har utvecklat sommarjobben. Men man kan mer. Det hände någonting med sommarjobben i år. 58 procent av ungdomarna i Skärholmen fick sommarjobb. 34 procent fick det i Farsta och 76 procent i Rinkeby. Jag tycker att det är jättebra att det var 76 procent där. Men vi lever inte i 14 småstäder, utan vi lever i en stad. Därför vill Vänsterpartiet gå in och se till att alla som söker sommarjobb i hela staden kan få det. Vi tycker att det skulle vara en bra idé eftersom det ändå var nästan 5 000 som inte fick sommarjobb. Vad tror du om det?

Anförande nr 179

B u r h a n Y i l d i z (FP): Alla ungdomar som är berättigade i Spånga-Tensta och i Rinkeby-Kista har fått sommararbete.

Anförande nr 180

A b d o G o r i y a (S): Burhan! Det känns jävligt kul att debattera med dig här eftersom du och jag är mycket goda vänner i Tensta.

Det är helt riktigt – det som du säger att det är mycket bra att man satsar på sommarjobb för ungdomar. Men du och jag vet att alla ungdomar som söker tyvärr inte får sommarjobb. En hel del får det i Tensta, men det finns en hel del i hela Stockholms stad som inte får det. Det handlar inte om berättigade eller icke berättigade, utan det handlar om ifall de som söker får sommarjobb i Stockholms stad. Får alla det? Jag tror inte det.

Jag är lite bekymrad över att du inte har tagit upp ungdomsarbetslösheten bland annat i vår stadsdel. Det kanske skulle vara bra om du nämnde något om ungdomsarbetslösheten just i din stadsdel.

Anförande nr 181

B u r h a n Y i l d i z (FP): Abdo! Vi är goda vänner; din son kallar mig till och med för farbror. Vi har känt varandra ganska länge, och jag har stor respekt för dig som person.

Ungdomsarbetslösheten är inte bara en fråga för kommunen utan för hela staten. Det handlar om Arbetsförmedlingen. Det handlar om familjerna och föreningarna och allt tillsammans. Det vi talar om här, och det jag har försökt säga, är sommarungdomar

som finns i Järvaområdet. De har alla fått sommararbete. Jag skulle bli jätteglad om alla i Stockholm, alla ungdomar i alla stadsdelar, hade samma möjlighet. Men ungdomsarbetslösheten är en jättefråga, och du vet att vi alla på vårt sätt gör vårt bästa för att skaffa arbete åt dessa ungdomar.

Anförande nr 182

A w a d H e r s i (MP): Hej Burhan! Du gör ett bra jobb i vår stadsdel. Men du har sagt en hel del som inte stämmer. Det är inte alla ungdomar som får arbete, som Abdo Goriya var inne på. Jag har lagt fram en skrivelse i stadsdelsnämnden där jag har bett att man ska utvärdera vilka som får sommarjobb. Svaret visar att 23 procent av alla som har sökt sommarjobb inte har fått det.

Det är en snäv åldersgrupp som får sommarjobb. Det är inte alla skolungdomar som får jobb. Vi tycker att man borde kunna erbjuda sommarjobb också till ungdomar som är något äldre. Man ska vara noga med detaljerna; det är viktigt att man håller sig till fakta.

Anförande nr 183

B u r h a n Y i l d i z (FP): Awad Hersi! Också du är en vän till mig. Jag är vän med alla – det är nästan konstigt!

Jag nämnde att alla som sökte och som var berättigade fick jobb. Det var alltså de som uppfyllde kraven. Det är sanningen.

Jag kan också nämna någonting som kanske är av intresse: Varje år slår sommarungdomsarbetena rekord. På slutet av 90-talet, när ni styrde, lottades 50 sommararbeten ut. Förra året var det 692, tror jag, som fick sommararbete i Spånga-Tensta. I år var det 802. Du kan lite matte, så du kan utläsa betydelsen av dessa siffror.

Anförande nr 184

E v a S o l b e r g (M): Ordförande, fullmäktige! Häromdagen fick jag ett samtal från en kvinna som kontaktade mig och berättade att hon under otroligt många år – nästan i tio års tid – hade befunnit sig extremt isolerad. Hon var från Rågsved, och där bodde hon kvar. Men hon hade för inte så länge sedan kontaktats av Jobbtorg resurs och Open Eyes. Hennes fysiska förmåga var egentligen inte så hårt ansatt från allra första början, men med många års utanförskap och total isolering hade hon utvecklat en stor social fobi. Hon tog varken tunnelbana eller buss någonstans. Hon valde att låsa in sig hemma.

Det var väl inget aktivt val från början, men hon ville berätta för mig hur hennes liv hade förändrats. Hon tar sig själv i dag från sitt hem till en arbetsplatsträning som hon har fått. Utan detta stöd och denna push att våga ta sig framåt kanske hon inte hade gjort det. Denna kvinna är precis lika gammal som jag är. Hon är just fyllda 40 år. I tio år var hon hemma.

Med detta vill jag säga: Det finns inga quick fix för utanförskap och arbetslöshet. Det finns inget universalmedel och ingen medicin som botar detta lätt. Det finns flera diagnoser och även flera botemedel, och det är dessa som vi tillsammans måste jobba med. Väljer man att bortse från det och att tro att det bara finns ett försäkringssystem

som löser detta från det ena till det andra så hjälper man inte dessa människor – i alla fall inte alla.

Vi måste våga vara djärva och titta på både vuxna och unga vuxna. Vi måste titta på ytterstad, närstad och innerstad, på män, kvinnor, utrikesfödda och på människor som är här i Sverige från början. Alla har vi olika lång resa.

Det finns en sak som jag vill skicka med denna grupp, som tack och lov är mycket väl blandad i ålder, i kön och i härkomst. Vi får inte glömma alla dessa människor som tar sig till Stockholm – en del efter en lång resa genom flera kontinenter och över flera landsgränser och en del inte alls så långt, kanske bara över en kommungräns. Men vi måste ta ansvar för att dessa människor själva, precis som jag och många i den här salen, har tagit sig hit av egen kraft. Det handlar om en egen förmåga och en stark vilja att förändra sitt liv.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budgetbeslut.

Anförande nr 185

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tycker att jobbtorgen gör mycket bra saker också. Vi svartmålar inte alls – vi bara lyfter fram att man kanske också måste ge människor förutsättningar att använda sin egen kraft. Dessa förutsättningar ska samhället stå för.

30 procent av dem som finns på jobbtorgen återremitteras därför att de exempelvis har dolda psykiska funktionshinder. Det kan till exempel handla om social fobi. Vänsterpartiet har lagt fram ett förslag som handlar om att starta sociala kooperativ i ett antal stadsdelar tillsammans med entreprenörer och tillsammans på olika sätt. Vad tror du om den idén? Så kan vi pusha människor lite längre i sociala kooperativ. Det handlar just om människor som kanske inte kommer in på arbetsmarknaden. Det finns ett antal stockholmare som kanske inte kan komma in på arbetsmarknaden utan som behöver någonting på sidan om och ändå ha en schyst dag att se fram emot. De behöver en arbetsplats att gå till och ett ställe där de kan känna sammanhang. Vad tror du om det?

Anförande nr 186

E v a S o l b e r g (M): Jag tycker att det är bra att du tar upp frågan, Karin, för den är otroligt intressant. Det handlar inte bara om den lösning som du kommer med. Det finns en hel del som spelar roll i det du säger, det vill säga att det finns olika lösningar för olika personer. Vi vet, precis som du beskriver, att det finns en grupp som är svår att nå, som behöver mycket mer stöd och lite mer push. Hur den vägen ser ut kan vara olika. I det här fallet, för denna kvinna, var det *en* metod.

Staden måste se till att vi skapar förutsättningar för fler individer och fler företagare att vara med och bidra till en bättre utveckling. Detta gör inte politiken själv. Jag är ledsen att säga det, men det är faktiskt så. Det är näringsliv, företag, förvaltningar och alla vi tillsammans som måste bidra till att just de grupper som är svårast att nå får mest stöd och hjälp. Sedan får vi inte glömma de 70 procent som det går bra för.

Anförande nr 187

A w a d H e r s i (MP): Det är bra att du nämner ett lyckat exempel, Tina. Men jag träffar dagligen många ungdomar som säger att de kanske har en lite längre sträcka

och att de skulle behöva lite mer stöd från samhället. Men de får inte det. Det är inte bara en, två eller hundra, utan det är fråga om tusentals ungdomar. Vilket stöd tycker du att din politik kan erbjuda dessa ungdomar? De kanske skulle behöva gå på Järva lärling, men de kan inte trygga sin försörjning. Ändå vill de göra gott ifrån sig, och många vill göra en insats för samhället.

Vill du slösa bort dessa ungdomar, eller vad är ditt alternativ?

Anförande nr 188

E v a S o l b e r g (M): Ordförande! Jag är i och för sig glad att jag blir kallad för Tina, för Tina är en duktig person.

Jag tror att det inte heller för denna del finns någon quick fix. Försörjningsdelen är jätteviktig oavsett i vilken ålder man är – ung, vuxen eller en äldre person. Jag tror inte heller att vi ska förlita oss på att politiken kommer att lösa alla dessa delar. När det gäller Järva gör vi en hel del gemensamt med företag och näringsliv i Järvaområdet. Men vi gör också saker runt omkring. Denna erfarenhet görs nu också i Söderort, och den behöver göras. Men det finns tyvärr inte *en* enkel lösning för alla dessa personer.

Anförande nr 189

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Tack, Eva, för din historia! Det är väl sådana historier som många har att återberätta. Men det som oroar mig är att du skyller på att det inte finns någon quick fix och att det är därför det inte görs någonting ytterligare. Det är just detta som jag argumenterar för – att politiken måste våga se. Politiken måste våga ta ansvar för framtiden just där det inte finns några quick fix. Det är där politiken måste träda in. Vi måste våga se att vi ansvarar för att pressa ned arbetslösheten. I dag finns det 429 långtidsarbetslösa ungdomar. När vi lämnade över till er var de 100. Det har tagit sex år. Då talar vi inte om quick fix, utan vi talar om sex år. Och ni har inte lyckats pressa ned ungdomsarbetslösheten. Börja tänk långsiktigt! Börja agera!

Anförande nr 190

E v a S o l b e r g (M): Ordförande! Jag vet inte om du lyssnade, Karin. Du inledde med att säga att den historia jag berättade var relevant i salen. Men å andra sidan har du valt att bortse från den historia jag inledde med. Den unga tjej som jag talar om är ett exempel på en person som ni lämnar utanför och som politiken på er tid inte ville titta på. Man gömde människor i en för tidig förtidspension vid 30 års ålder. Du valde att även denna gång titta bort och glömma denna viktiga person, som i dag faktiskt går till ett eget arbete. Det är dessa historier vi inte får glömma, och det är där politiken inte har några quick fix. Vi måste i stället tillsammans göra mer.

Tack och lov får jag sitta med i en arbetsmarknadsnämnd där vi jobbar med dessa frågor. Redan det faktum att vi har en nämnd och en förvaltning som jobbar med och tittar på arbetsmarknaden och arbetsmarknadssituationen i Stockholm visar hur tydlig Alliansen har varit när det gäller vikten av detta arbete.

Anförande nr 191

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Ordförande, fullmäktigeväänner, stockholmare! Den tid är förbi när människor som kom till Sverige sågs som offer. Det du har med dig är

en styrka – något att bygga vidare på och utgå ifrån. Den tid är förbi när du som nyanländ var tvungen att offra det du hade med dig i form av språk, kultur och yrkesbakgrund. Det du har med dig är en tillgång och någonting att bygga vidare på och utgå ifrån. Det är etableringslotsen som ska se resurserna och leda rätt. Men det är individen, du, som gör jobbet. Du ska lära dig språket, skaffa dig ett jobb, hitta nya vänner och få dina barn att klara och nå målen i en ny skolkultur.

I sfi ska individens behov av språkutbildning sättas i centrum. Individens framtidsdröm ska vara utgångspunkten för hur undervisningen kan organiseras. Sfi ska vara effektiv och ha hög grad av valfrihet för den enskilde, och så sker i dag. Tack vare en sådan flexibilitet kan man arbeta på dagen och lära sig svenska på kvällen. Det ska vara en tydlig koppling mellan svenskundervisning, livet i Sverige och den studerandes framtida yrkesval. Sfi ska vara en naturlig del av jobbplanen. Att se individen är att individanpassa sfi så att var och en får en meningsfull uppgift när man studerar på sin egen nivå. Så sker i dag.

När människor kommer till Sverige med en yrkesutbildning ska den resursen givetvis tas till vara. Valideringen av kunskap kan och måste snabbas på, men det samarbete som vi har i länet kring de nio sfx-utbildningarna är viktigt. Deltagarna lär sig svenska språket snabbare och etablerar sig på arbetsmarknaden fortare. Ingång via yrket gör att studiemotivationen och självkänslan förstärks hos eleven. Åtta av tio elever i sfx var i egenförsörjning efter ett till två år efter sfx. Det finns svenska för hantverkare, lastbilschaufförer, medicinsk personal och svenska för företagare. Sju av tio startar eget företag eller får anställning efter genomgången kurs av svenska för företagare.

Vi samverkar i länet kring sfx och en kurs i samhällsorientering. Vi gör mycket från stadens sida, men det viktigaste arbetet görs dagligen av handledarna, lärarna och coacherna. När de, men också du och jag som grannar eller som föräldrar till klasskompisar, ser på de nyanlända utifrån vad de skulle kunna bli och bidra med i stället för utifrån de brister de just i dag har i svenska språket har vi ett Stockholm där alla kan växa.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 192

K a r i n R å g s j ö (V): Helen! Där du bor skiner alltid solen, låter det som. Man kan ju tro att där vi bor regnar det alltid, och åskan går. Riktigt så är det inte.

När det gäller sfi har jag vid ett flertal tillfällen träffat kvinnor som går på folkhögskola. De säger en sak, och det handlar om att sfi blir lite för flexibelt. Du sade ganska lättsinnigt att man kan jobba på dagen och plugga på kvällen. Om man gör det väldigt mycket kanske man blir väldigt trött. Flexibiliteten kan också ha sina nackdelar till slut – tror du inte det?

Sfi skulle verkligen behöva förstärkas och kanske också fokusera lite mer på kvinnor. Man kanske skulle få dem att växa på ett annat sätt om man hade ett lite annorlunda upplägg.

Det låter som att det är hej och hå just i Stockholm. Om man tittar exempelvis på Hässelby-Vällingby och Grimsta ser man att arbetslösheten är 6,3 procent. I Kälvesta, grannen i samma stadsdel, är den 1,9. Någonting har kapsejsat i er politik, kan man säga.

Anförande nr 193

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Karin Rågsjö säger att jag tar detta lättvindigt och att det är negativt att solen skiner. Men på något sätt måste man väl ha en positiv och optimistisk inställning till detta. Sedan ska man givetvis se svart på vitt vad gäller fakta.

Det handlar om att vi även fortsatt måste individanpassa sfi och se vad varje individs behov är. När man gör så visar det sig att man når större framgång. Det är klart att arbetslösheten bland utrikesfödda fortfarande är en stor utmaning, men det finns också många möjligheter. Det finns även exempel där man lyckas. Det är därifrån, utifrån framgångsexemplen, som vi måste bygga vidare på vår politik. Om vi bara skulle se det som att världen skulle rasa nästa dag så tror jag att det blir svårt att styra den här staden.

Anförande nr 194

A w a d H e r s i (MP): Ordförande! Det låter väldigt bra, det du säger, Helen Törnqvist. Jag skulle önska att jag kunde hålla med dig. Men den bistra verkligheten ser tyvärr ut på ett annat sätt. Det vi ser när det gäller de som läser på sfi är att det beror på var någonstans i världen man är född om man ska få ett arbete. Vi ser att diskrimineringen är ganska stor. Det finns en strukturell diskriminering även på detta område.

Till exempel har människor från Afrika svårast att komma i arbete. Människor från andra europeiska länder har mycket högre frekvens av sysselsättning. Den skönmåling som du gör känner jag inte igen. Jag blir bara ledsen när du inte beskriver verkligheten som den ser ut.

Anförande nr 195

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Du menar att det som jag säger låter positivt. Mycket är citat ur vår budget; det är den bild vi har av hur vi vill skapa Stockholm och fortsätta att driva staden när det handlar sfi. Diskriminering ska självfallet inte finnas. Det handlar om att se varje människa för hans eller hennes kompetens. Det är till exempel därför staden har ett rekryteringsverktyg när man anställer som ser till kompetens och inte till andra saker. När det gäller jobb i staden vill de som rekryterar folk kunna titta på kompetensen. Om man har en funktionsnedsättning eller kommer någon annanstans ifrån ska det inte vara negativt.

Sedan finns det företag som ser att mångfald är en stor resurs. Det skapar lönsamhet, det ger en kreativ miljö och det skapar tillväxt. Det finns företag där man ser det som en tillgång att flerspråkigheten finns. Jag tror att det är framtiden för företagen.

Anförande nr 196

A b d o G o r i y a (S): Herr ordförande! Det handlar om tre saker, Helen. Ditt inlägg var mycket bra pedagogiskt sett. Det tyder på att du har en pedagogisk utbildning.

Du talar ganska mycket om individuell undervisning. Det är helt riktigt. Men hur ser sfi-grupperna ut? De är för stora. Undervisningen borde ha lett till att arbetslösheten bland folk med invandrarbakgrund skulle ha sjunkit. Men vi vet när vi ser på frekvensen i de utsatta områdena att den är oförändrad. Den ligger fortfarande på 50 eller under 50 procent.

Jag har en fråga till dig: Hur är det med asylsökande som inte får någon form av sfi-undervisning?

Anförande nr 197

H e l e n T ö r n q v i s t (C): För det första vill jag tacka Abdo Goriya för att han tycker att jag är pedagogisk.

För det andra finns det olika studievägar. Det handlar om att varje person hamnar på rätt plats och att man får en bra bedömning innan man blir antagen till sfi. Det finns säkert mer att göra för att asylsökande, invandrare, flyktingar och personer med annan bakgrund än den svenska ska kunna utvecklas mer och så vidare. Men jag ställer inte upp på den bild som ni ger av att allt skulle vara nattsvart och att staden inte gör sitt allra yttersta. Jag är helt säker på att alla handläggare, alla etableringslotsar, lärare och så vidare ser varje individ och försöker stärka individen att tro på sig själv och att hitta möjligheter och hitta vägar. Vi vet att självförsörjning är vägen till självkänsla och stolthet. Man ska kunna försörja sig själv.

Anförande nr 198

E r i k S l o t t n e r (KD): Herr ordförande! Vi i majoriteten har naturligtvis ingen annan uppfattning än att de allra, allra flesta människor inget hellre vill än att ha ett arbete, en egen lön och en meningsfull vardag.

Jag tycker därför att det är oförskämt att Socialdemokraterna i hela sin inledning, i den första meningen under arbetsmarknadsnämnden, skriver: Vi socialdemokrater skiljer oss från de borgerliga genom att vi är övertygade om att stockholmarna vill arbeta. Jag tycker att det är oförskämda uttalanden. Om det är någon som har dålig record i detta rent historiskt är det väl ändå Socialdemokraterna, som i årtal satte i system att förtidspensionera och sjukskriva människor för att de inte skulle stå till arbetsmarknadens förfogande. Att schavottera på det här sättet är oförskämt.

Jag tycker att det är viktigt vilket perspektiv man har. För mig är det enskilda människor, och inte stadsdelar, som är arbetslösa. Om en arbetslös människa flyttar från en stadsdel med hög arbetslöshet till en annan med lägre är det lika illa för den enskilde. Att arbetslösheten i Hässelby gård är högre än på Östermalm beror inte på att Hässelby gård ligger där det ligger, utan det beror på att utbildningsnivån är lägre i Hässelby gård än på Östermalm. Det är människor som är arbetslösa, och det är därför stödet måste vara individuellt.

Miljöpartiet föreslår i sin budget att alla som vill ska få plugga på komvux. Öppna portarna vida, bort med budgetrestriktioner! Alla som vill ska få plugga på komvux – kosta vad det kosta vill! Det kan ju låta bra och generöst, men det prickar så fel. Det drabbar i slutändan dem som står längst ifrån arbetsmarknaden eftersom det innebär en resursomfördelning från dem med störst behov till människor som kanske vill ha lite fritidsintressen på kvällen och lära sig något i en fristående kurs på komvux.

Retoriken är fin. Man talar om att Alliansen är snål, och man formulerar sig i olika ordalag. Men i slutändan blir resultatet att det drabbar fel människor.

Jag är övertygad om att vi kan bryta det långvariga utanförskapet. Men då krävs specifika åtgärder som är riktade mot människor som står längst ifrån arbetsmarknaden. Regeringens satsningar på nationell nivå är viktiga, och kommunens arbete med jobbtorgen spelar en viktig roll i detta arbete. Men det krävs en ödmjukhet och en insikt om att det inte finns några quick fix och att det handlar om ett givande och tagande både hos samhällets aktörer och hos de enskilda arbetssökande för att klara detta.

Anförande nr 199

A b d o G o r i y a (S): Jag måste börja med att ställa en fråga till dig: Hur många år behöver ni och regeringen styra den här staden för att ta ett ansvar?

Ni klagar hela tiden på detta att Socialdemokraterna hade ett ansvar i sju åtta år. Ni har haft sex år på er, och så har det inte hänt någonting över huvud taget. Framför allt har inte arbetslösheten bland ungdomarna minskat. Vi hörde nyss de siffror som Karin Wanngård redovisade. Från 100 långtidsarbetslösa ungdomar ligger vi i dag på 431. Det enda ni har lyckats med är att öka ungdomsarbetslösheten.

Jag ställer samma fråga till dig – den som jag inte fick något svar på: Varför ska asylsökande i Stockholms stad inte få rätt att läsa svenska under den tid då de väntar på ett besked?

Anförande nr 200

E r i k S l o t t n e r (KD): Jag tycker nog att vi har tagit ansvar från dag 1. Vad jag reagerade mot var er formulering i er arbetsmarknadsnämnd, som jag tycker är oförskämd. Det är ett historiskt perspektiv som jag inte tycker att ni ska slå er för bröstet för mycket för när det gäller denna fråga. Jag sitter inte i arbetsmarknadsnämnden. Jag har inte borrhått vidare så djupt i den statistik som Karin lyfte fram. Däremot fick jag precis nu när jag satt och lyssnade en rapport på mejlen från Sweco som visar att arbetslösheten i Skärholmen, exempelvis, har sjunkit med 13 procent på ett år. Så nog går det framåt på sina håll även när det gäller arbetslösheten!

Sedan vet Abdo Goriya att vi sedan 2006 har genomgått två rätt allvarliga internationella lågkonjunkturer med stora finansiella problem, vilket också har drabbat Stockholm. Det har drabbat Stockholm betydligt mindre än jämförbara länder och städer i vår omvärld, men också Stockholm har drabbats. Det måste ni ta hänsyn till när ni jämför statistik från år till år.

Anförande nr 201

A w a d H e r s i (MP): Herr ordförande! Erik Slottner har ställt en fråga om ifall det gör skillnad om arbetslösheten är hög i Hässelby eller på Östermalm eller något annat ställe i innerstaden, om jag har uppfattat saken rätt. Svaret är: Nej, det gör ingen skillnad. Men vi diskuterar att arbetslösheten är högre i Hässelby, och det är du ansvarig för. Det måste du göra någonting åt.

Du nämnde Skärholmen. Där är arbetslösheten 9,5 procent. Det är mycket högre än genomsnittet i Stockholm. Så visst – grannskapseffekterna har betydelse. Nu

diskuterar vi det här, och då måste du ta ansvar och säga hur du ska komma till rätta med detta. Du kör med undanflykter, Erik.

Anförande nr 202

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det är ingen undanflykt, men jag tycker att det är bättre att jämföra människor än stadsdelar. Då kan vi se att människor med lägre utbildning, ungdomar och människor med invandrarbakgrund har högre arbetslöshet än andra grupper. Vi vet att vissa stadsdelar har en större population av dessa grupper. Men då ska insatserna riktas mot dessa grupper av människor, och det gör de också.

Jag tror inte att det finns en enda stad i världen där det inte är skillnad mellan olika grupper i arbetslöshet. När ni styrde Stockholm lovar jag att det var skillnad i arbetslöshetsprocent mellan Östermalm och Skärholmen och mellan Norrmalm och Rinkeby-Kista. Jag lovar dig att det var stora skillnader, och då var det ni som bar ansvaret. Det kommer förmodligen alltid att se ut så här. Det är skillnader, och lågutbildade har en högre arbetslöshet än högutbildade. Det kommer alltid att vara så, men nu gör vi insatser för att stödja människor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Men vi kommer aldrig att nå ända fram. Arbetslösheten kommer alltid att finnas, tyvärr.

Anförande nr 203

K a r i n R å g s j ö (V): Det blir problem när det är en strukturfråga där saker och ting hänger ihop. Man kan se att den utbildningspolitik ni har bedrivit också leder nedåt. Det hänger ihop med arbetslöshet när man är ungdom, exempelvis.

Vi kan titta på en stadsdel, nämligen Hässelby-Vällingby. I Grimsta hade 69,6 procent behörighet. I samma stadsdel hade Kälvesta 100 procent. Snacka om skillnad! Arbetslösheten var 6,3 i Grimsta och i Kälvesta 1,9. Vi kan titta på Rinkeby. Där hade 70,6 procent behörighet. I Kista var det 85,7 procent. Så här ser det ut över hela staden inom samma stadsdelar. Det handlar om struktur, och det handlar om klass. Då gäller det att ge människor förutsättning att röra sig mellan klasserna. Förstår du? Om jag är född i Grimsta, har föräldrar som är lågutbildade och vill utbilda mig och inte bli arbetslös så måste jag ges förutsättningar. Dessa förutsättningar måste politiker ge.

Anförande nr 204

E r i k S l o t t n e r (KD): Karin! En sådan förutsättning vi har givit nu är att de ungdomar som inte tillhör Kälvestas upptagningsområde i skolan har rätt att välja den skolan. Man kan välja bort en skola där bara 70 procent av eleverna når gymnasiebehörighet till en skola där 100 procent har det. Det är ett steg i att kunna göra klassresan.

Jag håller helt med dig om att vi ska skapa förutsättningarna och att det finns strukturella problem i våra stadsdelar. Så är det absolut. Vi har ingen annan åsikt där, men få det inte att låta som att det är något quick fix och att allt var himmel och paradiset då ni styrde! De här problemen har alltid funnits, och de finns tyvärr i hela världen. Den ödmjukheten skulle jag önska från oppositionens sida.

Anförande nr 205

Å s a J e r n b e r g (MP): Lite ödmjukhet och lite vilja att förändra, kanske?

Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholm är en stad med goda förutsättningar. Många företag vill etablera sig här, och nya jobb skapas hela tiden. Samtidigt är Stockholm en stad med stora utmaningar. I alla stadsdelar i vår stad funkar arbetslösheten – utom i de mest utsatta stadsdelarna. Här ökar den. I Rinkeby-Kista är arbetslösheten allra högst – 9,9 procent. Här är också andelen behöriga till gymnasiet lägst och valdeltagandet som allra minst. Det är så tydligt att människors möjligheter att skapa sig ett gott liv i Stockholm ser väldigt olika ut.

Det finns en strukturell diskriminering i Sverige i dag som gör att vissa grupper har svårare än andra att få jobb. Bland inrikes födda är arbetslösheten i Stockholm 4 procent; bland utrikes födda är den 15,6 procent. Den här diskrimineringen måste, *måste*, bekämpas.

Det finns också en stark och välkänd skiljelinje mellan människor som har gymnasieutbildning och människor som inte har det. Bland människor som saknar gymnasieutbildning är arbetslösheten hela 17,2 procent, och den utmaningen löser vi inte med ettåriga gymnasieprogram i Jan Björklunds skola. Det är dags att höja ambitionerna.

Miljöpartiet lägger därför fram ett antal nya förslag i vår budget för att skapa en mer öppen, inkluderande och mänsklig arbetsmarknad. Vi vill införa ett kunskapslyft för unga där de får möjlighet att dels läsa in gymnasiekompetens på halvtid, dels jobba inom staden på halvtid. På så sätt stimulerar vi unga utan gymnasieutbildning att börja studera. Det här har gjorts väldigt framgångsrikt i Västerås. Nu vill vi ta samma steg här i Stockholm.

Vi vill göra en satsning på att öka ungas kontakter med näringslivet. Staden ska aktivt söka strategiska samarbeten med näringslivet, exempelvis kring sommarjobb och program för unga som vi också vill starta upp.

Vi vill också dra igång något som vi kallar för sommarlovsentreprenörer som jag nämnde tidigare när jag var uppe här i talarstolen, och det handlar om att unga får möjlighet att starta ett eget företag. Att starta och driva företag ger nämligen egenmakt och utlopp för kreativiteten. Dessutom skapar det jobb. Vi vill göra en särskild satsning på de 4 500 unga människor som varken jobbar, studerar eller befinner sig i någon typ av insats. Så många som 4 500 unga – det är en resurs som inte tas till vara.

Vi vill stimulera arbetsintegrerande sociala företag, eftersom det är en av flera vägar att bryta den strukturella arbetslösheten. Vi vill kraftigt satsa på sfi, eftersom språket är en nyckel till jobb.

Miljöpartiet lägger med andra ord fram en rad starka förslag här på bordet för en aktiv arbetsmarknadspolitik med höjda ambitioner. Jag är stolt över att yrka bifall till Miljöpartiets budgetförslag.

Anförande nr 206

G u l a n A v c i (FP): Åsa Jernberg inledde med att beklaga sig över att arbetslösheten kan se lite olika ut i olika stadsdelar, men sanningen är ju den att hennes parti har på riksplanel varit med och beslutat om en enad migrationspolitik vilket också har öppnat dörren för att fler människor ska få möjlighet att komma till Sverige, framför allt anhöriginvandrare. Det gör att väldigt många av de människor som kommer från de olika länderna hamnar i Stockholm, och av vissa anledningar hamnar också människor i vissa stadsdelar. Tyvärr har vi en arbetsmarknad som är väldigt reglerad och som inte möjliggör för nyanlända att redan från dag ett får möjlighet att få in en fot på arbetsmarknaden. Tyvärr resulterar detta i att försörjningsstödet på vissa håll ökar.

Det här bortser Åsa Jernberg helt ifrån tillsammans med Vänsterpartiet som försöker måla upp en bild av att vi inte gör någonting för att stävja arbetslösheten utan låter människor falla platt. Men ni tar inte i beaktande andra faktorer bakom att arbetslösheten faktiskt är lite högre i vissa stadsdelar.

Anförande nr 207

Å s a J e r n b e r g (MP): Visst är det rätt, och det är vi stolta över. Vi vill att Sverige ska vara ett öppet land och att människor ska få komma hit. Det är som Gulan Avci säger, att många flyttar till de stadsdelarna, men jag har hört det där argumentet förut och jag förstår inte riktigt vad det innebär. När det gäller att vi har särskilt utsatta stadsdelar måste vi ju satsa på de stadsdelarna för det. Det är ändå fler strukturer än bara inflyttningen. Vad är det som gör att människor flyttar in, vad har man för möjligheter och vad kan man göra åt det? Det är inte ett skäl att luta sig tillbaka och inte se att det finns större utmaningar i vissa stadsdelar än andra.

Jag delar inte att det är skäl att inte göra något.

Anförande nr 208

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag är väldigt bekymrad över det förslag som Miljöpartiet har lagt fram när det gäller jobbtorgen. Ni vill avveckla jobbtorgen och rasera den kompetens som har byggts upp centralt just kring hur man ska hantera riktigt tuffa grupper. Ni vill i stället att stadsdelsnämnderna ska ta hand om det här. Då missar ni hela kompetensen när det gäller matchning, till exempel Merit och Filur. Det bygger upp murar inom staden i stället för att staden ses som en helhet. De pengar som ni sedan har avsatt räcker till 15 miljoner kronor per stadsdel när det gäller jobbtorgssatsningar. Det kommer man inte speciellt långt med om man verkligen vill minska utanförskapet.

Det låter väldigt tjugigt, det Åsa Jernberg står och säger här, men ni har ingenting avsatt för det i budgeten.

Anförande nr 209

Å s a J e r n b e r g (MP): Miljöpartiet har aldrig sagt att vi vill lägga ned jobbtorgen. Det är bra om vi håller oss till fakta.

Det vi har sagt är att vi vill ha en dörr in, det vill säga att vi vill underlätta för människor att ta sig ut på arbetsmarknaden genom att man ska kunna gå till ett och

samma ställe för stöd. Individer ska inte bollas mellan olika platser, aktörer och handläggare. Det ska finnas en dörr in.

Jag tycker att det är intressant att Ulla Hamilton tar upp det här, för förra året kom ju ni i den moderatledda majoriteten med ett förslag om en väg in. Då blev vi i Miljöpartiet väldigt förväntansfulla och tänkte att det här kanske ändå är ett steg i vår riktning. Och visst, det har kommit vissa positiva resultat ut ur det, men vi ser att det finns mycket mer att göra. Vi hoppas förstås att ni i majoriteten kommer att fortsätta att gå i den här riktningen som vi har pratat om i många år och som SKL pratar om: att skapa en dörr in. Eller som ni säger, en väg in.

Anförande nr 210

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Skolan ska diskuteras i morgon, så den tar vi då, och jag hoppas att vi verkligen kan diskutera åtgärderna i stället för att påstå att inget görs och svartmåla skolorna. Vi måste också se dessa elever och vilka förutsättningar de har.

Det pratas härifrån väldigt mycket om generella lösningar, att alla skulle ha halvtid och så vidare, i stället för de individanpassade lösningar som finns i staden och som nu implementeras i arbetsmarknadsnämndens verksamhet. Jag tänker på Merit och Filur.

Åsa Jernberg ställer stadsdelarna väldigt mycket mot varandra. Risken är då att vi inte ser de 98 ungdomar mellan 16 och 29 år som i september uppbar ekonomiskt bistånd i Bromma. Det är alltså 98 unga stockholmare för mycket. Slår man ut det på antalet årskurser skulle det vara ungefär 8 unga stockholmare per årskurs. Vi har ungefär åtta skolor i Bromma, så det blir en per årskurs.

Anförande nr 211

Å s a J e r n b e r g (MP): Nu kommer det återigen, det här med att vi svartmålar, när jag tycker att vi precis har lagt fram en rad nya fräscha och starka förslag på vad vi tycker ska göras i Stockholm. Vi lägger fram en stark arbetsmarknadspolitik, och vi pratar inte minst om att nå de människor som står allra längst från arbetsmarknaden. Jag är övertygad om att de förslag vi lägger fram kommer att bidra till att stärka Stockholm, om vi hade fått möjlighet att genomföra dem.

Anförande nr 212

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag blir förvånad över att vårt förslag på hur vi kan göra åtgärder för att pressa tillbaka arbetslösheten och tjäna pengar för staden väcker så mycket ilska och aggression. För är det någonting Moderaterna lovade i valet 2006 var det just jobb inom fem dagar. Vi pratade tidigare på gruppleddardebatten om vem som har stulit vems idéer, och det kan vi leverera listor till varandra om, men det här är ju ett modifierat förslag. Det här är en idé om hur man kan pressa ned arbetslösheten genom att faktiskt erbjuda de människor som lever på försörjningsstöd på grund av arbetslöshet meningsfull sysselsättning i staden. Det gör inte bara att staden tjänar pengar – en halv miljard! Vi skulle kunna göra väldigt mycket för det. Vi skulle kunna ge dem till skolan och äldreomsorgen i stället för att bara månad ut, månad in betala ut det i försörjningsstöd på grund av arbetslöshet. Vi har idéer!

Hur ska då det här fungera? Det finns goda exempel på kommuner där det här faktiskt har fungerat, där politiken har gått från retorik i talarstolen till praktisk handling. Vi har Sigtuna där man faktiskt har bevisat att dels besparingar för kommunen, dels den meningsfulla sysselsättningen för medborgarna ger att man kommer vidare till ytterligare utbildning eller till annan meningsfull sysselsättning i staden.

Vi har fått många förklaringar här i dag till varför det ser ut som det gör. Det är förändrad statistik enligt Kristdemokraterna. Arbetsmarknadens parter är lite elaka. Lagarna på arbetsmarknaden är för stela. Det handlar om den internationella lågkonjunkturen. Det är alldeles för lång tid i fas 3.

För att relatera till mitt tidigare yrke där jag satt i en internationell ledningsgrupp: Sluta leverera ursäkt! Ni måste kunna leverera resultat. Alla har någonting att skylla på, men leverera resultatet, för det är det som betyder något för stockholmarna.

Anförande nr 213

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Karin Wanngård tycker att det är konstigt att vi inte gör som i Sigtuna. Eftersom jag var lite nyfiken på hur pass otroligt framgångsrika de var i Sigtuna bad jag mina medarbetare ta reda på hur det faktiskt ser ut i där. Vi kan då konstatera att i Sigtuna har arbetslösheten ökat under 2012 och är 12,7 procent. I Stockholm är den 9,8 procent för ungdomar. Det är för högt, men det är inte 12,7 procent. Vi ser också en ökning i gruppen 16-64 år i Sigtuna från 6,6 procent till 7,2 procent under 2012. I Stockholm är motsvarande siffra i dag 6,9 procent. Har ni inget bättre föredöme att komma med än detta? Jag betackar mig för den politiken i Stockholm!

Anförande nr 214

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det vi precis fick höra från Ulla Hamilton är att hon inte tror på jobb inom fem dagar. Det hon gick till val på 2006 var jobb inom fem dagar. Hon lovade att de som levde på försörjningsstöd skulle få jobb inom fem dagar.

Det här är en modell för hur man kan åtgärda det, hur man kan trycka tillbaka arbetslösheten. Jag har goda kontakter med min partikamrat i Sigtuna, och jag vet hur hög ungdomsarbetslösheten skulle ha varit om de inte hade infört den här modellen. Ulla Hamilton måste ju ha vetskap om att vi har helt andra förutsättningar i Stockholm, och det är därför som det är så förvånande att det är 429 långtidsarbetslösa ungdomar i dag. Det var 100 2006. Er modell fungerar inte. Den fungerar inte i arbetslivet – ändra!

Anförande nr 215

G u l a n A v c i (FP): Karin Wanngård presenterar en massa olika förslag på hur man ska få bukt med ungdomsarbetslösheten, men som någon också nämnde från talarstolen tidigare nämner inte Karin Wanngård hur hennes partiordförande Stefan Löfven och det övriga gänget på riksplenet resonerar kring ungdomsfrågorna. Hon nämner inte att man vill avskaffa halverade arbetsgivaravgifter för ungdomar mellan 19 och 26 år. Ni förstår ju vad det skulle innebära för alla de

Stockholmsungdomar som har lyckats få ett arbete att gå till just genom den här specifika reformen. De skulle bli av med sina jobb.

Sannolikt har också den här reformen bidragit till att rädda en massa ungdomar som har ett arbete tack vare de här stimulanserna. Det är samma sak med den sänkta restaurangmomsen. Där är man också väldigt kritisk, men samtidigt säger man att man har en massa andra medel att kunna tillföra för att skapa jobb bland ungdomar. Ert sätt att räkna statistik är som att djävulen sitter i detaljerna. Enligt ert sätt att räkna är en 15-årig kille eller tjej som söker sommarjobb heltidsarbetslös.

Anförande nr 216

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag skulle jättegärna vilja diskutera rikspolitik. Men nu är vi i Stockholms kommunfullmäktige, och vill Gulan Avci diskutera arbetsgivaravgifter med mig kan jag säga att jag inte tycker att vi ska ha några fler McDonaldsbidrag på riksplanet. Jag tycker faktiskt inte det. Jag står för att även ungdomar ska ha skäliga villkor, skäliga löner och också betala in till full pension. För är det någonting som ligger i arbetsgivaravgifterna så är det framtida pension. Det är framtida pension som ligger i arbetsgivaravgifterna, och det är självklart så att det också ska betalas för våra ungdomar. Men det vill uppenbarligen inte Gulan Avci.

Anförande nr 217

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Precis som Karin Wanngård säger är arbetsmarknadens regler stela. Företagare som försöker jobba med mångfald och få in personer med annan etnisk bakgrund kan vittna om det. Människor som egentligen vill säga upp sig stannar kvar på arbetsplatser. Företagen vittnar om en stelhet och ickerörlighet och att det finns hinder för att nyanställa för att reglerna är för svåra.

Men nu har vi de lagar vi har. Karin Wanngård pratar om jobb inom fem dagar, och det är utifrån någon form av ovanifrånperspektiv. Jobb inom fem dagar – ska jobben komma från himlen, vips? Jag ser fram emot att arbetsmarknadsnämnden ska samverka med stadsdelsnämnden och titta på vilka framgångsfaktorer som gör att folk går till eget jobb och självförsörjning, både de långvarigt bidragsberoende och personer som har kommit in där, och att man kan implementera det här bedömningsinstrumentet när det gäller ekonomiskt försörjningsstöd.

Anförande nr 218

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det här blir bara mer och mer spännande. Vi äger ju inte frågan om lagstiftningen på arbetsmarknadens område här i fullmäktigesalen. Men om det nu vore så att Centerpartiet på allvar ville ändra de lagarna kan jag ge en rekommendation: Ni har faktiskt en regering på andra sidan vattnet som ni borde dryfta de här exemplen med så att ni kan få de förändringarna, för det är den lagstiftande församlingen som sitter där i riksdagshuset. Det är ett tips.

När det gäller jobb inom fem dagar så var det just Moderaterna som 2006 drev den frågan. Det var inte vi, utan det var det parti som ni nu sitter i samma allians som som drev den frågan.

Anförande nr 219

T i n a G h a s e m i (M): Stockholm står starkt ekonomiskt. Dock ser vi att den ekonomiska kris och oro som speglar världen också självklart påverkar oss i Stockholm.

Därför för vi i Stockholm en väldigt offensiv jobbpolitik för fler jobb. Vi gör väldigt mycket i Alliansen, både nationellt och här i staden. Vi har bland annat sänkt restaurangmomsen nationellt. Vi vet att det ofta är en väg in för unga till deras första jobb. Vi har också halverat arbetsgivaravgiften för dem som anställer unga under 26 år. Genom ROT och RUT har vi gjort svarta jobb vita. Vi ser också att vi har fått fler kvinnliga företagare, särskilt inom RUT-branschen, men också som Ulla Hamilton pratade om tidigare kring jobbtorgen och alla de satsningar vi gör i staden.

Sedan Alliansen tillträdde har sysselsättningen i Stockholm ökat med 60 800 personer. 17 000 har gått till egen försörjning via jobbtorgen sedan de startade 2008. Vad vill då den splittrade oppositionen göra? Jo, gärna höja skatten för arbetsgivare som anställer unga med 16 miljarder kronor. Jag vill veta hur det ska leda till fler jobb.

Ni vill också höja restaurangmomsen i en bransch som vi vet är en väg in för unga. Ni vill avskaffa RUT-avdraget, dock inte ROT, och där kan vi också prata jämställdhet, för vi ser ju att RUT är en bransch för kvinnor.

Ni satsar på en bidrags- och skattehöjarpolitik. Ni i den splittrade oppositionen använder väldigt mycket siffror till höger och vänster. Det har inte minst påvisats här nu under debatten. Men då kan jag också slänga ut lite siffror. I juli 2006 var den öppna arbetslösheten högre än den var i juli i år. År 2006, ska jag påminna om, styrde ni. Det vill jag också gärna ha svar på.

Jag vill också veta hur er skattehöjarpolitik ska leda till fler jobb. Man höjer bensinpriset för att man vill att färre ska ta bilen. Ni vill höja priserna för att anställa unga. Hur ska det leda till att våra företag vill anställa fler?

Karin Wanngård sade att politiken måste våga ta ansvar och att politiken måste våga träda in. Är det med dessa förslag ni vill träda in? Då hoppas jag verkligen att stockholmarna återigen ger oss förtroende så att vi kan skapa fler jobb!

Anförande nr 220

K a r i n R å g s j ö (V): Jag tänker hålla mig till Stockholm eftersom vi diskuterar vår budget här i dag.

Stockholms stad prognostiseras att gå med ett överskott i år med 2 miljarder. Det är jättebra. Vi har en bra ekonomi, som Tina säger.

Tror hon då inte att ni skulle kunna fundera lite på vad ni ska göra på ett annat sätt, exempelvis växla upp komvux? Komvux har förlorat ett antal platser. År 2006 fanns det nästan 10 000 platser på komvux. Nu finns det 6 000. Man kan kalla det för nedskärning. 500 miljoner, en halv miljard, kan man använda på ett mer effektivt sätt för personer som nu är arbetslösa eller går på försörjningsstöd, exempelvis genom att ge dem lite längre utbildningar som ger dem fäste på arbetsmarknaden.

Anförande nr 221

T i n a G h a s e m i (M): Det stämmer mycket väl att Stockholms stad har en god ekonomi, och det har vi Alliansen att tacka väldigt mycket för. Det har också gjort att vi nu kan genomföra en offensiv budget med väldigt mycket välfärdssatsningar inom olika områden.

Jag tycker att det är lite naivt av Karin Rågsjö att påstå och försöka sjasa bort min fråga till oppositionen, för vi vet mycket väl att Stockholms stad inte står utanför den nationella politiken. Vi påverkas i allra högsta grad av vad vi beslutar om nationellt, så jag har fortfarande inte fått svar på min fråga.

Anförande nr 222

Å s a J e r n b e r g (MP): Vad intressant att det blev lite rikspolitik här. Apropå det här med halvering av arbetsgivaravgiften och generella åtgärder kan jag inte låta bli att lägga mig i lite. Här vill man satsa många miljarder på att generellt sänka arbetsgivaravgiften för unga när man i stället kan använda dessa pengar för att göra särskilda satsningar för de unga som står långt från arbetsmarknaden. Jag tycker inte att det är vettigt; jag tycker bara inte det.

Jag skulle vilja prata om de 17 000 personer som man ganska ofta hör majoriteten upprepa, apropå att det är 17 000 personer som har kommit ut i egen försörjning. Jag tycker att man ska titta lite på de här siffrorna. Det är ju inte 17 000 personer som har kommit ut i jobb, fast det är lite det ni vill låta påskina, enligt min uppfattning. Det handlar om människor som bland annat har börjat studera. Det tycker jag är positivt. Några har kommit ut i subventionerat arbete. Det kan också vara bra. Sedan har vi ett antal tusen som har försvunnit från jobbtorgen av okänd anledning. Vi vet inte vart de har tagit vägen och varför de har slutat få försörjningsstöd, och det kanske inte är bra. Så ska vi prata om dem som faktiskt har fått arbete så är det ungefär 5 500 personer.

Anförande nr 223

T i n a G h a s e m i (M): Vi har väldigt många olika vägar in, och till skillnad från er försöker vi inte heller gömma våra siffror i vissa typer av åtgärder som ni gjorde när ni styrde med Socialdemokraterna i spetsen när man förtidspensionerade unga människor, vilket också Ewa vittnade om här tidigare i talarstolen.

Vi försöker inte gömma några siffror. Vi ser verkligheten som den är, och vi ser också problematiken kring den oro som finns ute i världen och som också kommer att drabba Stockholm. Nu gör vi allt vi kan för att ha många vägar in för att skapa fler jobb.

Anförande nr 224

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är trevligt att Tina Ghasemi tar upp förtidspensionerna. Eftersom du älskar statistik kan jag påminna dig om att det har aldrig varit så många förtidspensionerade unga som det är i dag, så är det någon som ska åtgärda de problemen så är det dagens regering.

Tillbaka till Stockholms stadshus och fullmäktiges budget för 2013. Det är skillnad mellan att prata om jobb och att faktiskt leverera förutsättningar för företagande och tillväxt. Långtidsarbetslösheten bland ungdomar som vi äger i den här salen har ökat.

Vi pratar om personer mellan 18 och 24 år som går utan jobb. De bör ha en meningsfull sysselsättning. Vi har en lösning på detta. Vi har en idé. Men ni säger ju nej. Ni vill inte. Ni vill uppenbarligen behålla den arbetslöshet vi har i dag.

Anförande nr 225

T i n a G h a s e m i (M): Jag älskar inte statistik. Jag sade att ni verkade älska statistik. Framför allt älskar ni också att förvränga statistik, och det där var bara ett exempel.

Som en av dina partiföreträdare sade en gång i tiden: Politik är att vilja. Men jag tycker att politik också är att välja, och jag tycker att ni väldigt tydligt i den här budgeten har valt en annan väg att gå. Ni vill höja skatten. Ni förespråkar höjda bidrag snarare än att få fler människor i arbete. Jag ser det som väldigt problematiskt, och jag hoppas verkligen att stockholmarna kan syna er budget och visa på att ni även fortsatt har en bidragslinje.

Anförande nr 226

A w a d H e r s i (MP): Jag måste börja med att säga att jag inte känner igen mig när Alliansen i den här debatten beskriver att arbetslösheten beror på att människor är nyanlända och att det är därför det finns en skillnad mellan olika grupper. Jag håller inte med om det. I den senaste forskningen sammanfattas de utrikes föddas situation med att utbildning lönar sig men inte lika mycket som för svenskfödda. Den enskilda förutsättning på den svenska arbetsmarknaden varierar också med var i världen du är född.

Med andra ord: Det är väldigt tråkiga signaler vi skickar till miljonprogramområdena och dem som investerar i utbildning.

Jag vill också säga att det är väldigt tråkigt att Alliansen säger att de är nöjda när det gäller hur många av nyanlända som har kommit i arbete. Det finns ett 40-tal kommuner i Sverige som har lyckats mycket bättre, och det är inte så att de som har kommit i arbete har så mycket högre utbildning. De som har lyckats bäst är de som finns i Gnosjöområdet och några andra, bland dem, Hamilton, Sigtuna. Just det!

Jag tror faktiskt att vi måste lära oss någonting av dessa kommuner som har lyckats.

En annan sak som man inte har gjort bra är hur man validerar utländsk utbildning och arbetslivserfarenheter. Jag tror att man borde ha ett mer samlat grepp. Nu är det väldigt många olika myndigheter som gör olika valideringar, och det beror på vad det kostar om jobbtorgen väljer att utvärdera en aspirants utbildning. Det händer att man avstår av kostnadsskäl. Det är inte bra.

Vi måste också se andra möjligheter. Jag vill bara nämna den relation som finns mellan ökad invandring och ökad utrikeshandel. De senaste åren har exporten till Asien ökat med 85 procent kopplat till migrationen. Importen från dessa länder har ökat med 117 procent. När det gäller Afrika har den fördubblats.

Anförande nr 227

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Man tar sig för pannan när man får höra att vi ska titta på kommuner som lyckas, och sedan får man höra att Sigtuna är en sådan –

Sigtuna som har 12,7 procents ungdomsarbetslöshet när vi har 9,8 procent i Stockholm. Bevara mig väl för att titta på den typen av föredömen!

Sedan kan man också konstatera att arbetslösa personer med ekonomiskt bistånd 18-24 år minskar jämfört med november 2011 i vår målgrupp i Stockholm. Vi har också en långtidsarbetslöshet som minskar. Ni hävdar att den biter sig fast. Det är helt fel! Den sjunker hela tiden, och de siffror som kom i dag visar att den här utvecklingen fortsätter. Vi har ingen långtidsarbetslöshet som biter sig fast i Stockholm. Långtidsarbetslösheten minskar. Dessutom kan vi konstatera att om man tittar på utvecklingen på sysselsättningen sedan 2006 så är den grupp som har ökat snabbast just de människor som kommer från områden utanför EU/Efta-området, snabbare än bland svenskar.

Anförande nr 228

A w a d H e r s i (MP): Nu är det så att vi har diskuterat nyanlända. Det är faktiskt så att Sigtuna har lyckats mycket bättre än Stockholm. Sedan kan det vara så att de har högre arbetslöshet totalt sett, och det har jag inte sagt någonting om, men jag menar att efter två år med etableringsreformen ser vi att utsikterna att få nyanlända i arbete ser väldigt dystra ut, och det är också så att väldigt många som har varit två år i reformen kommer att hamna hos socialtjänsten.

Det vore intressant att få höra mer om vad som har hänt med den största integrationsreformen genom tiderna. Det får vi all anledning att återkomma till och diskutera.

Anförande nr 229

G u l a n A v c i (FP): Om Awad Hersi hade lyssnat på min replik till Åsa Jernberg hade han förstått att jag givetvis inte menar att den lite högre arbetslösheten som finns i vissa stadsdelar enbart beror på anhöriginvandringen till Sverige och Stockholm.

Vi i Folkpartiet liberalerna värnar mångfalden, och vi tycker att ännu fler människor ska få komma hit. Vi arbetar ständigt med att hela tiden ha arbetsmarknaden i fokus i våra ansträngningar för att skapa möjlighet för nyanlända att redan från dag ett få komma i kontakt med en arbetsmarknadsinstans i stället för socialkontoret, vilket har varit fallet tidigare. Etableringsreformen tar just sin utgångspunkt i att man ska ha tydliga valideringssystem, att de erfarenheter, utbildningar och den yrkeskompetens som människor bär med sig hit också ska vara vägledande i de bedömningar man gör för att utföra olika slags etableringsplaner. Det är inte alls sant att de flesta hamnar i utanförskap. Många har ju gått till arbete.

Anförande nr 230

A w a d H e r s i (MP): Det är faktiskt så att utvärderingen som har gjorts av statskontoret visar att valideringen inte fungerar. Det är inte någonting som jag har hittat på. Det finns tillgänglig för alla att läsa.

Visst kan man diskutera fram och tillbaka. Man kan säga att andra ska göra det och det. Men Stockholm har ändå ett ansvar, och jag menar att mångfalden bland stadens anställda också är pinsamt dåligt jämfört med andra, så jag tror faktiskt att om vi med trovärdighet ska säga att vi jobbar bra så måste vi kunna visa mycket större resultat.

Anförande nr 231

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Det var jag som tog upp valideringen, och det var en känga mot Arbetsförmedlingen som är ansvarig för den.

Stockholms stad samverkar med Kommunförbundet Stockholms län. Vi ska vara ett föredöme vad gäller mottagande för nyanlända, och nu i kväll är det presidiummöte där alla presidier för arbetsmarknadsnämnder och så vidare i Stockholms län samlas. Det är väl självklart att man tittar på framgångsfaktorer och på positiva exempel utifrån de nyanländas förutsättningar. Hur kan människor komma i jobb så fort som möjligt?

Har Awad Hersi verkligen lyssnat på mitt anförande? Jag framförde sfx som ett lyckat exempel. Åtta av tio hade egen försörjning ett till två efter att man hade avslutat sfx. Det är också så att staden främjar strategiska företagsetableringar just i ytterstaden för att få ett nyföretagande att komma i gång där.

Det viktiga är inte varifrån man kommer utan vart man vill och att se individen och hans och hennes resurser. Där är flerspråkighet en resurs.

Anförande nr 232

A w a d H e r s i (MP): Jag håller med dig om det sista, men resultatet talar i en annan riktning, och det är bara att beklaga.

När det gäller strategiska jobb i ytterstaden håller jag med om det också, men jag tycker att det har varit väldigt mycket prat och väldigt lite verkstad. Jag har bara sett att just strategiska jobb lämnar ytterstaden och lokaliseras till innerstaden. Det är den verklighet som jag lever i. Jag vet inte vad du lever i för verklighet i det här fallet.

R III STADSBYGGNADS- OCH IDROTTSROTELN

**Idrottsnämnden, Kyrkogårdsnämnden
Punkt 7, 9)**

Anförande nr 233

Borgarrådet K e v i u s (M): Ordförande, fullmäktige! Vi känner alla någon som för länge sedan har slutat idrotta. Att ta tag i det och hitta motivationen är lättare sagt än gjort, och i vår stressade vardag är det svårt att hinna. Det är så många måsten. Kanske är vi själva en sådan person.

Det är en farlig utveckling när många ungdomar hoppar av sina idrotter för att sluta helt med motion. Varför stannar de inte kvar som ledare eller börjar med en ny idrott? Hur når vi dit? Hur når vi dem?

De flesta av oss känner också någon som lägger flera timmar i veckan på att jogga inför nästa lopp. Om det inte är Midnattsloppet så är det Tjejmilan eller Marathon. Bara i Stockholms stad finns det just nu 20 olika lopp, och det är en fantastisk utveckling. Hur får vi fler att svepas med i den här motionsvågen? Hur gör vi den permanent och inte till en fluga?

Jag är glad över att folkhälsan och breddidrotten är ett tydligt uttalat fokus i idrottsnämndens budget för 2013. Idrottsnämnden har ett mål som är prioriterat över alla andra, och det är att få fler stockholmare fysiskt aktiva. Det finns stora utmaningar. Vi ser fortfarande att vissa grupper är mindre aktiva än andra, och vi ser att behovet av anläggningar växer. Föreningslivet är den viktigaste förutsättningen för att Stockholm ska ha ett brett och aktivt idrottsliv. Det är föreningarna som kan lyckas nå personer som inte är fysiskt aktiva, och det är hos föreningarna svaret finns på hur vi får tonåringar att fortsätta idrotta eller börja idrotta som nybörjare igen.

Därför är jag väldigt glad över att vi förstärker föreningsstödet med ytterligare 5 miljoner. De totala föreningsbidragen ligger nu på 49 miljoner kronor. När jag tillträdde som idrottsborgarråd låg det på 40,1 miljoner kronor. Vi ska fortsätta med en särskild idrottsbonus för föreningar i syfte att nå våra prioriterade målgrupper som är personer med funktionsnedsättning, flickor av utländsk härkomst och barn och unga som inte idrottar i dag.

Sedan 2010 har idrottsnämnden investerat hundratals miljoner i nya anläggningar vilket bland annat har resulterat i flera hallar och väldigt många nya konstgräsplaner. Under 2013 räknar vi med att färdigställa ytterligare nya anläggningar. Planeringen av nya idrottsytor ska i första hand tillgodose breddidrottens behov. Varje vecka uppvaktas jag av föreningar som efterfrågar fler hallar och mer halltider. Historiskt har vi här i kommunen byggt alldeles för få och dyra hallar. I dag efterfrågas fler och enklare, funktionella hallar av stockholmarna. Därför kommer vi tillsammans under 2013 att lägga väldigt mycket arbete tillsammans med fastighetsnämnden på att hitta just billigare lösningar för hallar.

Spontanidrotten är väldigt viktig. Lars, ni vet, idrottar inte, men under en grillkväll i parken upptäckte han att det hade byggts ett nytt utomhusgym i närheten av Eriksdalsbadet. Han blev sugen på att prova på det, men han vet inte när han ska göra

det. En kväll traskar han ned för att styrketräna, och då träffar han en äldre man som berättar att han har minsann testat stadens sammanlagt 16 utegym. Han tänker göra det till en grej att så fort det kommer ett nytt utomhusgym så ska han prova på det. Men den äldre mannen säger att det blir tufft. Stadens utegym dyker ju upp som svampar ur gräsmattan en fuktig höst.

Lars blir fascinerad och tipsar sin systerdotter Nina som gillar att idrotta på egen hand. På stadens hemsida finns ju alla idrottsanläggningar. Nina har redan hört rykten om att det planeras en ny gymnastikanläggning under nästa år.

Idrottsrörelsen präglas av ett stort engagemang, och det är väldigt viktigt att vi i idrottsnämnden vet att våra insatser också främjar folkhälsan. Därför kommer vi att samarbeta med universitet och högskola för att se till att våra insatser ger största möjliga nytta och bidrar till folkhälsan. Jag vill också berätta för er att målet verkligen är övergripande att få fler stockholmare i rörelse.

Lisa som nu har blivit en fotbollsmorsa och tränar ett lag kan konstatera att det nu finns 60 konstgräsplaner i staden och att det planeras en ny konstgräsplan i Aspudden där många av tjejerna i det lag som Lisa tränar bor.

I syfte att locka alla som inte idrottar i dag, med målet att nå fler stockholmare, att nå sådana som Lars, att nå många av er som inte idrottar, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för idrottsnämnden.

Anförande nr 234

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag bara inte känner någon som har gjort det; jag har själv provat stadens utomhusgym. De är helt fantastiska, men de kan behöva underhållas också.

I boken *Jag är Zlatan Ibrahimovic* berättar Zlatan om hur han ett tag funderade på att börja på hockey men avstod när han insåg hur dyrt det är. I stället berättar han att han slutade vara fotbollsmålsvakt, kom upp i anfallet och blev rätt grym.

Zlatan är bara ett exempel på alla idrottare uppväxta på 70- och 80-talet som kombinerat hård träning och stor talang med stora satsningar på breddidrott och därmed lyckats med stora prestationer. Det är värt att studera den resan, inte av nostalgiska skäl, men för att förbereda dagens idrottspolitik för framtiden.

När Zlatan tvingades göra halt vid hockeyn tvingas i dag alltför många barn och ungdomar att helt avstå från idrotten. Riksidrottsförbundet gjorde en undersökning som visar att många föräldrar tvingas säga nej när deras barn vill idrotta. Nästan var tredje förälder uppger att idrotten är för dyr. Därför behöver vi se ytterligare höjningar av föreningsstödet, och det gläder mig att det moderata idrottsborgarrådet inte längre föreslår så idrottsfientliga åtgärder som sänkta föreningsstöd. Men vi vill se ytterligare ökningsåtgärder.

Det krävs också att det finns plats att idrotta på. Under min 50-turné där jag under året testat 50 olika idrotter i Stockholm är den enorma bristen på ytor en utmaning som nämns av i princip alla föreningar jag träffat. Många kan inte bedriva den verksamhet de vill för att det inte finns någonstans att vara.

Samtidigt har projekt efter projekt försenats eller försvunnit från investeringsbudgeten. Bromstens konstgräsplan, Aspuddens konstgräsplan, Hjulstahallen, Nälstabadet och Vanadisbadet är bara några exempel. Den planerade hallen i Kristineberg har nu halverats av majoriteten.

Stockholmarna förtjänar en idrottspolitik som gör det möjligt att idrotta. Därför vill vi se ett investeringsprogram på ytterligare 450 miljoner.

Vi vill också se en ordentlig satsning på simkunnigheten. Ni talar gärna om vikten av simkunnighet samtidigt som ni för en politik som innebär dyrare avgifter för simundervisning för Stockholms skolor. Det är livsviktigt att kunna simma, men det är också en fråga om socialt kapital, möjligheter att välja gymnasieutbildning och självförtroende. Det måste vara obligatoriskt på riktigt att lära sig simma i skolan.

Bra motionsvanor som grundläggs tidigt följer med genom hela livet. Värdet av en fysiskt och socialt ökad stärkt befolkning i Stockholm kanske inte syns under en mandatperiod eller i en ettårsbudget, men det bygger Stockholm starkt på sikt. Idrottspolitik ska inte bygga på missade chanser utan göra så att alla stockholmare får möjlighet att röra på sig.

Zlatan stärktes genom fotbollen. I dag vet vi inte hur många barn som tvingas vända vid grindarna på grund av höga avgifter och brist på idrottsytor. Ambitionen för Stockholms idrottspolitik måste öka, och jag vill yrka bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 235

Å s a J e r n b e r g (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag ser fram emot en spännande match nu när vi ska prata idrottspolitik.

Jag skulle vilja inleda denna match med att säga att Miljöpartiet vill bygga en stad där alla människor har lika möjligheter att skapa sig ett gott liv i en stad som är modern, mänsklig och miljövänlig. Det innebär att vi måste bekämpa den ojämlikhet som finns när vi tittar på människors hälsa i dag. Det är en ojämlikhet som innebär att barn i ekonomiskt utsatta familjer idrottar i en mindre utsträckning än barn med resursstarka föräldrar. Det är en ojämlikhet som innebär att när vi förflyttar oss längs med tunnelbanelinjen så sjunker livslängden, härifrån stadshuset där vi är just nu och ut till exempel Akalla och Hjulsta.

Detta har vi ett ansvar för att förändra. Varje barn har rätt till liv och utveckling, enligt barnkonventionen, och inget barn får diskrimineras.

Miljöpartiet vill därför satsa på barn och unga och på områden där det finns många barn och unga som inte rör på sig i dag. Vi vill göra idrotten mer tillgänglig för dessa unga, och vi satsar bland annat 5 miljoner på idrott i ytterstaden.

Vi vill också ta ett första steg för att sänka entréavgiften i simhallarna, och vi vill göra en extra simkunnighetsatsning. I en undersökning från Trygg Hansa svarade var fjärde förälder i Stockholm att deras barn inte kan simma. Drunkning är fortfarande en av de vanligaste dödsorsakerna bland barn i Sverige. Lägst andel simkunniga barn finns i de socioekonomiskt svaga områdena. Vi måste satsa på att

varje barn ska få möjlighet att lära sig simma. Det handlar om alla barns rätt till liv och utveckling. Så bygger vi en mänsklig stad.

Vi vill också öka föreningsbidragen ytterligare, eftersom vi vet att föreningslivet spelar en väldigt viktig roll för folkhälsan i staden. Vi vill också stärka idrottens arbete mot diskriminering och mobbning. Vi vet exempelvis att homosexuella, bisexuella och transpersoner idrottar i en mindre utsträckning och har mycket sämre hälsa än befolkningen generellt. Vi måste stötta föreningslivet att bedriva ett aktivt arbete mot alla former av diskriminering. Alla ska känna sig välkomna i idrotten. Stockholm ska vara en öppen stad. Vi satsar därför 2 miljoner kronor på ett kunskapslyft som handlar just om lika rättigheter inom idrotten.

Med dessa ord, för en modern, mänsklig och miljövänlig stad säger jag att det var avsparken för Miljöpartiets del. Jag yrkar bifall till det gröna budgetförslaget!

Anförande nr 236

G u l a n A v c i (FP): Ordförande! Idrotten har blivit en allt viktigare del av stockholmarnas liv. När barn, ungdomar och vuxna möts gynnar det samhället. Det skapar gemenskap, främjar integrationen och påverkar folkhälsan positivt. Folkpartiet liberalerna värnar breddidrotten, men vi tycker också att det är viktigt att ge förutsättningar för elitidrotten att växa.

Vår politik har sin utgångspunkt i mångfald och jämställdhet. Låt mig ta några exempel. Nyligen invigde vår idrottspolitikern Madeleine Sjöstedt en av Europas största skateparker i Högdalen. Det är fantastiskt att stadens skateintresserade har fått en gemensam arena att mötas på. Vår idrottspolitik handlar just om detta: att alla ska kunna få röra på sig, speciellt de som i dag är inaktiva.

Det handlar om flickors möjlighet att idrotta. Ridning lockar främst tjejer. Folkpartiet kommer alltid att ta strid för att ridning ska göras tillgänglig för fler. I investeringsplanen planeras det för en ny uterittsbana i Åkeshov. Gymnastik är också en tjejdominerad sport som växer. Vi måste ta till vara den positiva utvecklingen. Därför planeras det för en specialidrottsplats för gymnastik i västerort.

Ända sedan Folkpartiet och Alliansen kom till makten har det byggts runt 30 konstgräsplaner runt om i staden. Vi fortsätter den höga byggtakten. Vi vill bygga fler billiga och kostnadseffektiva hallar för att kunna möta morgondagens behov när stockholmarna blir allt fler. Detta gynnar främst flickorna.

Stockholm växer, och allt fler människor väljer att bosätta sig i huvudstaden. Ska vi kunna möta efterfrågan på idrottsverksamhet är det viktigt att vi gör rätt prioriteringar och skapar förutsättningar för alla människor oavsett kön, etnisk bakgrund, sexuell läggning eller funktionsnedsättning att få möjlighet att utöva den idrott de bäst tycker om.

Det handlar om alla barn och unga. Föreningsbidraget ökar med 5 miljoner för 2013. Pengarna ska stärka barn- och ungdomsverksamheterna. I investeringsplanen lägger vi fokus på uppförande av nya hallar. Vi anlägger ett antal nya konstgräsplaner, ersätter gamla och utslitna gräsmattor och upprustar simhallar.

Det handlar även om skolan. Skolan spelar en viktig roll för elevhälsan. Skolidrotten ska fokusera på fysisk aktivitet, och att till exempel kunna simma handlar ibland om liv eller död. Simkunnigheten bland invandrarbarn är låg. Därför är det bra att Folkpartiets skolborgarråd Lotta Edholm ställt så tydliga krav på skolan att de ska säkerställa simkunnigheten bland alla elever.

Till sist tycker vi i Folkpartiet liberalerna att damfotbollen måste få en större prioritet i stadens idrottsverksamhet. Vi vill ta ett helhetsgrepp och kommer därför att återkomma med förslag om hur damfotbollen ska kunna stärkas och utvecklas i framtiden.

Med detta, fru ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 237

M e h d i O g u z s o y (V): Det är många löften och många vackra formuleringar utan täckning från den styrande högeralliansen. Högeralliansen fortsätter att göra nedskärningar i idrottsnämnden, men i sin retorik och budgettext gör de gällande att de gör kraftiga satsningar. Allt tycks vara frid och fröjd i idrottsnämnden. De investerar i nya anläggningar, rustar upp gamla anläggningar och ökar budgeten. Allt verkar enligt Alliansen vara världsklass – personalpolitiken, jämställdhetsarbetet, folkhälsoarbetet och en optimal användning av skattebetalarnas pengar.

Hur ser det då ut i verkligheten? Att det råder ett enormt gap mellan högeralliansens tomma retorik och praktik kan inte längre döljas, varken för oss i oppositionen eller för allmänheten. Att manipulera allmänheten med intet förpliktigande formuleringar har nått sin gräns.

Det finns många exempel på att högeralliansens budget saknar täckning i verkligheten. Idrottsnämndens arbete med jämställdhet är katastrofalt. Satsningar på och förutsättningar för tjejer som sysslar med elitidrott är sämst i landet. Det mest konkreta exemplet är väl snöröjningen för damfotbollen som har varit allt annat än tillfredsställande. Dessa förhållanden är otänkbara inom herrarnas elitidrott.

Högeralliansens budget har sedan de tillträdde makten 2006 inte ens motsvarat pris- och lönekompensation. Det talar sitt tydliga språk vad gäller kraftiga avgiftshöjningar när det gäller planhyror och avgifter. Avgiftshöjningarna har varit kontraproduktiva på grund av att besöken till simhallarna har minskat eller inte ökat i den takt man har prognostiserat.

De faktiska nedskärningarna har gjort att löpande underhållsarbete på anläggningarna har hamnat på oacceptabla nivåer och riskerar att kosta mycket mer i framtiden. Idrottsnämndens verksamheter ska privatiseras oavsett om det gagnar stockholmarna eller inte. Privatiseringen av Högdalens sim- och idrottshall är ett exempel. Genom att privatisera driften av simhallen förlorar skattebetalarna i Stockholm minst 1 miljon kronor per år jämfört med om det skulle skötas i kommunal regi. Kommunen investerar flera hundra miljoner och privata aktörer gör vinst på det. Upphandling av bygg och drift av Brommahallarna som den styrande majoriteten beslutade om här i kommunfullmäktige visade sig kosta mycket mer än om kommunen gjort det. För en

gångs skull drog högeralliansen tillbaka upphandlingen, men onödiga upphandlingskostnader slipper inte Stockholms skattebetalare.

Vänsterpartiet har en annan politik som syftar till att sätta stockholmarna i rörelse och motion framför spekulation och äventyr med skattemedlen. Vi vill råda bot på bristen på idrottshallar genom att bygga minst två idrottshallar per år. Vi vill ta bort avgiften för barn- och ungdomsidrott som utövas så kallad under ickesäsongsperiod.

Jag vill därmed yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 238

Ch r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Ordförande, kommunfullmäktige och publik, om vi har någon – jo, en person!

I vår sprang jag mitt sjätte Stockholm Marathon, för mig på en bra tid. Jag joggade i mål i regn och rusk och nådde min uppsatta tid. Jag har fått min utbildning av ungdomsidrotten. Jag har lärt mig att sätta upp mål och vara tolerant mot dem som är udda. Barn- och ungdomsidrott kan lägga grunden för ett bra självförtroende och bra prestationer i framtiden.

I Alliansens budget utvecklar vi barns idrott genom upprustning av spontanidrottsytor, optimering av tränings- och tävlingstider, prova-på-aktiviteter och mycket annat. Arbetet med att få fram billigare och enklare idrottsanläggningar måste fortsätta. Alla ska kunna sporta utan att det ska kosta skjortan. Därför är det glädjande att vi i Alliansen fortsätter att arbeta för att försöka få ned kostnaderna för drift och byggnation på många olika sätt.

Stockholms frivilliga insatser av föräldrar och ledare är en förutsättning för barns idrottande. Men idrotten kan inte bygga bara på föräldrars insatser. Det är därför viktigt att vi gör vad vi kan för att långsiktigt säkra föreningarnas villkor genom att till exempel låta klubben ta över den egna hallen eller låta simsällskapet driva simhallen.

Ingen i den här salen ska dock tro att vi med politiska beslut kan ersätta föräldrars insatser. Det är vår uppgift att stärka civilsamhällets föreningar och uppmuntra föräldrar och deras arbete.

Jag yrkar bifall till Alliansens budget.

Anförande nr 239

E r i k S l o t t n e r (KD): En av mina föregångare i kommunfullmäktige sade att för en generation sedan behövde människor vila efter en avslutad arbetsdag, och i dag behöver vi motion.

Det ligger väldigt mycket i det. Det räcker med att gå till gymmet en vardagseftermiddag runt kl. 18.00 eller ge sig ut i motionsspåret, ett av de många som finns i Stockholm, för att se att stockholmarna är ett väldigt motionerande släkte, vilket är väldigt positivt.

Idrott kan se på så många olika sätt. Det kan ske individuellt eller organiserat. Det kan ske utomhus eller inomhus. Det kan vara gratisaktiviteter eller aktiviteter som

kostar pengar – mycket pengar. Alla hittar sina sätt att aktivera sig på utifrån intressen, ekonomiska möjligheter och kanske vad ens kompisar väljer.

Samtidigt vet vi att det också finns en relativt stor grupp människor som aldrig motionerar, och det är så klart någonting som är svårt att göra någonting åt. Vi kan inte tvinga människor ut i löpspåret, men idrottsnämnden har en viktig uppgift att försöka nå inte minst barn och unga att få ett intresse för idrott och motion.

Jag tror att upplägget av skolidrotten är en väldigt viktig fråga som både kan sporra och stjälpna ungdomars intresse för motion. När jag som skolelev ständigt blev sist utvald på idrottsmotionerna att vara med i olika bollsportlag lade det förstås inte den bästa grunden för mitt fortsatta idrottsengagemang. Som tur är hjälpte fåfängan mig att införskaffa gymkort, och kroppen håller fortfarande.

Det jag vill komma till med detta är att kultur och bemötande, normer och värderingar inom idrotten spelar en väldigt stor roll för om barn och unga ska vilja fortsätta idrotta.

Förutom rena hälsoeffekter har idrotten en rad andra fördelar. När laget är samlat spelar inte social bakgrund, födelseland, hudfärg eller sexuell läggning någon roll, därför att då är det lagets bästa som är det viktiga. Här har idrotten enorma möjligheter att bidra till ökad integration och att förebygga brottslighet och andra destruktiva beteenden. Idrotten är kanske rent av en av de viktigaste sociala insatserna för barn och unga runt om i vår stad.

En grupp som är särskilt viktig att fokusera på är barn och ungdomar med en funktionsnedsättning. För den gruppen kan idrotten spela en extra stor roll för att få det sammanhang och den sociala gemenskap som idrotten ger.

Även idrotten påverkas av att Stockholm växer. Efterfrågan på hallar och platser för spontanidrott växer i takt med att befolkningen växer. Babyboomen har också gjort att efterfrågan ökar. Därför välkomnar Kristdemokraterna särskilt mycket den här satsningen på enklare idrottshallar som gör att vi kan få mer hallar för pengarna.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 240

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige! Som jag sade i mitt inledningsanförande finns det många vackra formuleringar i högeralliansens budgettext, men de saknar oftast täckning. Det har varit så ganska länge. I dagens Svenskan kan man läsa om hur många barn som måste dela på en fotbollsplan jämfört med hur det var för 31 år sedan. År 1981 gick det 597 barn på en plan. I dag är det över 1 000 barn som måste dela på en enda fotbollsplan.

Ordförande! Det finns också en massa annat som jag tycker är lite olyckligt. Jag fick hem ett utskick i brevlådan, där den moderata ordföranden i stadsdelsnämnden Skarpnäck gör gällande att de har minsann stått bakom byggandet av konstgräsplanen där med liten läktare och idrottshallen Sprallenhallen som man har flyttat dit.

Jag vill bara dementera de uppgifter som den moderate lokalpolitikern gör gällande, att det är Moderaternas förtjänst att de här anläggningarna i dag finns. Han inbjuder dessutom till samtal med folk i närområdet.

Faktum är att 2003 fattade den dåvarande majoriteten, Miljöpartiet, sossarna och Vänsterpartiet, beslut om att man skulle bygga den här konstgräsplanen. Man fattade genomförandebeslut 2006. Sprallenhallen kom till på det sättet att man skulle riva Åsöhallen för att bygga bostäder, men vi ville absolut inte gå med på det förrän det fanns en ersättningshall i avvaktan på att Skanstullshallen skulle bli kvar. Den hallen placerades bakom Eriksdalshallen och har sedermera flyttats till Skarpnäck, vilket är jättebra.

Men rätt ska vara rätt! Jag tycker att det är lite olyckligt. Jag vet inte om det är okunskap eller vad det nu är, men jag misstänker att man har gjort historieförfalskningar till en vana. Det här leder till något slags moralisk korruption från Moderaterna, skulle jag vilja säga.

Personalpolitiken vill jag nämna med några ord. Sedan man omorganiserade idrottsnämndens anläggningar över till fastighetsnämnden har det blivit helt katastrofalt. Jag har inte tid att säga något mer om det, men jag återkommer.

Anförande nr 241

B i l l y Ö s t h (M): Ordförande, fullmäktige och Mehdi! Sedan sex år har allianspartierna majoritet i den här staden, vilket väl även Mehdi vet, och det är under den tiden som Sprallenhallen, som nu kallas Skarpnäckshallen, har flyttat till Skarpnäck. Det är klart att det är vår majoritet som har sett till att det har blivit så, och det är vår majoritet som har sett till att vi byggt en konstgräsplan, så Sonny Österman som är ordförande i stadsdelsnämnden har helt rätt i det han påstår.

Anförande nr 242

M e h d i O g u z s o y (V): Jag tycker att det hade varit mer klädsamt om ni hade talat om för de boende i Skarpnäck med omnejd att det är ni som har lagt en död filt över att man ska bygga en sim- och idrottshall ute i Skarpnäck. Det finns ett stort behov av nya anläggningar. Men det vill ni inte säga någonting om, utan ni pratar om de satsningar som tidigare majoriteter har gjort och gör det till era egna. Jag tycker att det är ohederligt och olyckligt.

Dessutom har ni dragit tillbaka markanvisningen för den här sim- och idrottshallen, vilket gör det hela ännu mer olyckligt. Ni slår den sista spiken i kistan vad gäller en sim- och idrottshall ute i Skarpnäck.

Anförande nr 243

B i l l y Ö s t h (M): Man får höra att Stockholm är en sådan usel idrottsstad och det är nedskärningar och det manipuleras och det ena med det andra. Jag undrar om företrädarna för oppositionen befinner sig på samma planet som vi andra människor gör.

Faktum är att vi investerar och bygger ut ofantligt mycket. Idrottsinvesteringarna är nästa år 255 miljoner, året efter lika mycket och sedan ökar de till 315 miljoner. När

jag kom med i idrottsnämnden 1999 hade vi 5 konstgräsplaner. Nu har vi 60. Det är en tolvdubbling. Mellan 5 och 6 miljarder kronor har investerats i olika anläggningar.

Jag är inte nöjd, och det finns fortfarande brister. Det erkänner jag gärna. Det är brist på konstgräsplaner. Men vi bygger massor. Nästa år bygger vi Kaknäs, Tanto, Årsta och två på Kärrtorp. Vi projekterar Aspudden, Solberga, Stureby och Bromsten. De kommer att byggas 2014. Det finns ett antal anläggningar som har funnits nu i tio år. De kommer att bytas: Hammarby, Farsta, Hagsätra, Hässelby Gård, Maltesholmskolan, Ärvinge. Det byggs alltså mycket.

Bad renoveras. Här måste jag säga att det är alldeles för dyrt. Farsta kostade 232 miljoner. Åkeshov som nu ska påbörjas kostar nästan 300 miljoner. Det är orimligt mycket. Vi måste få ned kostnaderna för olika typer av renoveringar. Sedan måste naturligtvis renoveringarna ske i en takt som gör att simundervisning och andra verksamheter kan fortskrida. Men det är klart att det blir lite bökigt när man stänger en anläggning för att renovera. Det ligger i sakens natur. Man får åka en bit. Men alternativet att låta anläggningarna köras i botten är inte heller någon bra politik.

Vi ska som sagt var renovera anläggningar. Vi håller på med Vanadis. Västertorp och Vällingby står på tur så småningom. De tempererade utomhusbaden moderniseras – Hägersten och Nytorp nästa år. Det görs alltså en hel del.

Framför allt måste vi börja bygga billigare även när det gäller idrottshallar. Det behöver inte vara den nästan lyx som har varit ibland. Vi var i Farsta i måndags och tittade på trean och fyran där. Dessa två hallar kostade 22 miljoner kronor. Vi ska kunna bygga hallar i den prisklassen, och då kommer vi framöver att kunna bygga betydligt fler hallar än vad vi gjort.

Vi fortsätter utbyggnaderna. Vi är inte nöjda. Vi bygger massor – bandyhall tillsammans med kranskommunerna, utegym och mycket annat.

Anförande nr 244

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag tycker att det är bra att du inte är nöjd, Billy. Du pratar om vikten av renovering och upprustning, men sanningen är ju att idrottsförvaltningen år efter år tvingas skjuta på underhållet för att ni väljer att underfinansiera driftsbudgeten.

Billy Östh pratar också om att Bromsten och Aspudden nu ska bli av, jag tror att han sade 2014. Det är bara det att beslutet om Bromstens IK:s konstgräsplan fattades redan 2006. Senast i februari i år fick de bekräftelse på att planen nu ska bli av. Det är nu november och ingenting har hänt. Aspuddens IP var det vi som fattade beslut om 2005, och 2008 förnyade ni löftet att de skulle få en konstgräsplan på sin idrottsplats.

Med vilken kraft kan Billy Östh säga i dag att de kommer att ha ett konstgräs 2014 när vi år efter år har sett hur de här planerna har plockats ur investeringsplanen, lagts på framtiden och klubbarna står fortfarande med sina skruttiga gräsplaner?

Anförande nr 245

B i l l y Ö s t h (M): Det händer förstås att saker och ting blir tidigarelagda eller senarelagda beroende på olika omständigheter. Det kan vara markarbeten eller tillstånd av olika slag. Tanto tidigarelades i förra årets budget, vilket gjorde att en del andra anläggningar fick skjutas framåt i tiden.

Det sker alltså saker fram och tillbaka, men vi har en hög investeringstakt, och idrottsinvesteringar är som jag sade så höga som 255 miljoner kronor nästa år och 2014 kommer det att öka till 315.

Det görs alltså mycket, men det blir lite fram och tillbaka ibland. Några saker tar längre tid och andra går fortare.

Anförande nr 246

Å s a J e r n b e r g (MP): Det är klart att det byggs. Det är ganska självklart. Stockholm växer. Det flyttar in två busslaster per dag, brukar man säga. Det är inte så konstigt att vi behöver bygga nytt. Samtidigt ser vi att det finns otroliga behov i Stockholm av idrottsanläggningar. Jag tror därför inte att man ska slå sig för mycket för bröstet för att man bygger. Vi *måste* bygga. Stockholm växer och växer och växer.

Sedan är det också ett problem att idrottsytor inte planeras in när vi bygger nya bostadsområden. Det måste vi också bli mycket bättre på, och där skulle jag vilja uppmuntra majoriteten som också har idrottsborgarrådet och stadsbyggnadsborgarrådet i samma person, att ni verkligen tänker på att få in idrottsytorna när vi bygger.

Jag vill också säga några ord om pris- och lönekomensation. Ni pris- och lönekom-penserar inte i er budget, och det tycker inte jag är ett ansvarsfullt sätt att hantera skattebetalarnas pengar. Ni urholkar ju idrottsbudgeten årligen med flera miljoner kronor, vilket gör att idrottsförvaltningen har jättesvårt att klara det löpande underhållet.

Anförande nr 247

B i l l y Ö s t h (M): Att man inte har pris- och lönekomensation är det vanliga i budgetsammanhang. Då kan man lägga på ett antal miljoner i stället, vilket vi har gjort här i idrottsnämndens budget.

När det gäller att planera idrottsverksamhet i bostadsområdena håller jag med om att det vid flera tillfällen har varit så att man inte har gjort det. Jag tycker ändå att vi har blivit bättre och kan bli ännu bättre, för det är självklart att idrottsanläggningar ska planeras in samtidigt som allt annat görs, annars blir det bara bökgigare, dyrare och jobbigare på olika sätt.

Anförande nr 248

M e h d i O g u z s o y (V): Återigen står Billy Östh i talarstolen och avger en massa löften utan någon täckning. När jag läser er budget framgår det över huvud taget inte några satsningar alls som Billy Östh nämner här och nu.

Investeringar, säger Billy Östh. Ni var med och fattade beslut här i fullmäktige att man skulle bygga en sim- och idrottshall i Skarpnäck. Nu har ni slutligen dessutom dragit tillbaka markanvisningen. Kallar Billy Östh detta för investering?

Anförande nr 249

B i l l y Ö s t h (M): Jag läste innantill i den budgeten som finns och som idrottsnämnden ska anta nästa vecka. Mehdi sitter själv där; du kan läsa innantill. Du vet ju själv vilka satsningar som ska göras. Det är inga konstigheter, utan det är bara att läsa innantill där du själv sitter.

När det gäller idrottshallen i Skarpnäck är markanvisningen ingen politisk fråga. Det är en sak som förvaltningen gör. Mehdi har tjatat sig blodröd i ansiktet hundratals gånger om den här idrottshallen. Redan från början, redan 2003 sade Kristina Axén Olin och Sten Nordin att idrottsförvaltningen framhållit att en kombinerad bad- och idrottshall hade en relativt låg prioritet. År 2011 när vi behandlade Mehdis motion skrev vi att behovet av ytterligare sim- och badanläggningar är begränsat. När vi nu renoverar Farsta för 232 miljoner och en massa andra bad för hundratals miljoner kronor är det inte seriös politik att kräva att vi ska bygga en simhall i Skarpnäck också.

Anförande nr 250

E m i l i a B j u g g r e n (S): Det återkommande i debatten i dag har varit att det är väldigt mycket snack och väldigt lite ambitioner i praktiken. Man pratar om vikten av satsningar på spontanidrott och möjligheten för folk att röra på sig oorganiserat. Det som de inaktiva i Stockholm i dag efterfrågar är badanläggningar. Men då säger man att det är oseriöst att säga att det kan vara en prioriterad fråga.

Det som är positivt med de låga ambitioner som Moderaterna och deras samarbetspartier har på idrottsområdet är att det har fått upp idrotten på dagordningen på ett helt annat sätt. I dag har Svenska Dagbladet på framsidan bristen på fotbollsytor i Stockholm. Vi kan se här att för 30 år sedan gick det 600 barn på en fotbollsplan. I dag är det 1 000 barn per fotbollsplan.

Plötsligt förstår man behovet av ytterligare idrottsytor ganska konkret. Stockholms Idrottsförbund skriver på DN Debatt att trots din, alltså borgarrådet Kevius, debattartikel och erkännandet av behovet är vi inte övertygade om att det blir verklighet. Får vi vara trista och påpeka att Stockholm och Stockholmsregionen under lång tid har halkat efter när det gäller hallutbyggnaden.

Låt inte den här generationen bli en förlorad generation som inte fick chansen att börja med sin idrott på grund av att det inte fanns någon plats att vara på.

Vi har nu sett borgarrådet vara ute och prata om den satsning på billiga hallar som ska göras. Det är bara det att den satsningen fanns med även i förra årets budget. Var kommer de här billiga hallarna att finnas i år som vi hittills har sett inte dyker upp i praktiken mer än i tomma ord i debatterna?

Gulan Avci pratar om idrott och simundervisning i skolan och vikten av idrott i skolan, men er politik är att höja hyrorna för idrottshallar, höja hyrorna för simundervisningen och göra det dyrare för skolorna att ha idrott. I skolor där skolresultaten

sjunker ska man ytterligare behöva ställa idrott mot annan undervisning. Tror ni verkligen att det kommer att leda till mer idrott i skolan? Eller är det så att Folkpartiet tänker rösta för våra budgetförslag om ökade simsatsningar och lägre avgifter till simundervisning?

Christer Mellstrand å sin sida pratar om ideella insatser och möjligheter för föreningar att få intäkter från att driva hallar till exempel. Men sanningen är att ni tar varje chans att tanka de ideella föreningarna på pengar. När ideella krafter tar hand om de lokaler som de lånar av staden, ser till att kök går att använda, ser till att små utrymmen i idrottshallarna blir fungerande kontor – då ser fastighetsförvaltningen det som en möjlighet att ta ut ytterligare hyror och fortsätta att kräva tillbaka de pengar som idrottsföreningen har fått.

Jag tycker att det är väldigt mycket fina ord och väldigt lite ambitioner för Stockholms idrott från den här majoriteten.

Anförande nr 251

B i l l y Ö s t h (M): Vad jag säger är att det är oseriöst att kräva att man ska bygga en simhall i Skarpnäck när vi har renoverat en i Farsta för 232 miljoner kronor. Det tar tio minuter med buss att åka dit. Man kan också åka till Högdalshallen eller fyra tunnelbanestationer till Eriksdalshallen som också är relativt nyrenoverad.

Det är oseriöst att lägga flera hundra miljoner kronor på en simhall i Skarpnäck. De pengarna kan användas till att bygga 20 konstgräsplaner i stället.

Anförande nr 252

E m i l i a B j u g g r e n (S): I budgeten finns varken resurserna för 20 konstgräsplaner eller den enda simhallen. Jag tycker att det är oseriöst att prata om att man vill satsa på spontanidrott och idrott och rörelse för stockholmarna utan att se till att det finns resurser i den budget man lägger för att det ska kunna bli verklighet. Det är oseriöst!

Anförande nr 253

Borgarrådet K e v i u s (M): Vad som är oseriöst är att besöka massor av föreningar och hela tiden lova nya hallar och nya anläggningar till allt och alla. Vi har en investeringsbudget på 254 miljoner. Alla ni som har suttit i stadsdelsnämnder: Tänk om ni fick 254 miljoner kronor, bara så där!

Det jag menar är att vi ska ha respekt för skattepengar. Då är frågan vilka billiga hallar Emilia Bjuggren har föreslagit. Ni ville inte vara med när vi sade att det ska vara billiga hallar på Stora mossen.

Vad gäller SVD-artikeln tycker jag att det är bra att man lyfter fram breddidrottens behov, och därför kommer det en investeringsplan som jag hoppas att Emilia vill vara med på, för den prioriterar breddidrotten.

Vad gäller Stockholms idrottsförbunds svar så säger de att de vill ha läktare för 4 000-6 000 personer. Gynnar det breddidrotten? Är Emilia Bjuggren beredd att gå med på vår investeringsplan där vi främst gynnar breddidrotten?

Anförande nr 254

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag är absolut med på att främst gynna breddidrotten och satsa på fler hallar i stället för arenahallar. Däremot kommer jag inte att stödja den låga investeringsbudget som ni kommer att lägga fram, utan vi kommer att föreslå att man lägger fram en högre investeringsbudget som leder till att vi snabbare kan se till att fler barn och unga i Stockholm kan idrotta, precis som vi har föreslagit i vår budget. Vi skulle välkomna om ni höjer ambitionerna och ser till att fler barn och unga i Stockholm får möjlighet att idrotta och inte tvingas avstå på grund av att det saknas ytor.

Vi har 3 000 barn som står i kö för att börja gymnastisera i Stockholm – 3 000 barn som skulle kunna vara fysiskt aktiva men som inte får plats, eftersom ni har för låga ambitioner i er investeringsbudget.

Anförande nr 255

G u l a n A v c i (FP): Jag är ganska ny i idrottsnämnden, men jag har ändå förstått att Emilia Bjuggren är en väldigt aktiv idrottspolitikern som åker runt bland olika idrottsföreningar och klubbar och presenterar guld och gröna skogar. Det är klart att när man sitter i opposition och inte har någon botten i pengakistan kan man lova mycket till alla. Men det är inte en seriös politik.

I er budget står det också att i den investeringsplan som ni vill se ska man satsa på på tok för många konstgräsplaner, och man vill bygga överallt. Men ska man föra en seriös politik krävs det också att man tar ansvar för den budget man har att hushålla med.

När det gäller de här hallarna som Emilia pratar om är det faktiskt så att vi planerar för två stora hallar ute i Stora mossen som ska vara billiga och kostnadseffektiva. Vi vill att det ska finnas fler möjligheter för barn och ungdomar att kunna utöva idrott, men vi måste också förhålla oss till den verklighet och den budget vi har.

Anförande nr 256

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag förstår att Gulan Avci inte vill prata om det faktum att ni höjer avgifterna för skolorna att bedriva idrottsundervisning och simundervisning, vilket var frågan jag gärna ville ha svar på. Hur kan man tala om satsningar på idrott i skolan när man samtidigt bedriver en politik som höjer avgifterna och försvårar för skolorna i Stockholm att prioritera sim- och idrottsundervisning? Det får Gulan Avci jättegärna svara på senare. Jag ser verkligen inte hur fördyringar och försvåringar skulle ge fördelar, utan jag tror på att se till att det blir billigare och enklare för Stockholms skolor att säkerställa att alla elever får lära sig simma.

Anförande nr 257

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Jag tänkte prata lite om fotboll. Eftersom Emilia Bjuggren tog upp det här med fotbollsplanerna vill jag berätta hur det såg ut när jag växte upp, jag med mitt förortsalibi Crazy Christer i Högdalen. Det kan närmast beskrivas som öken – öken i form av att fotbollsplanerna såg ut som öknar. Lite som en svallande öken, lite ojämn, som det inte är så lätt att ta sig fram i, med drivor av sand och så vidare. Vad jag kommer ihåg, och jag vet inte om jag har fel,

var det socialdemokratiskt styre under väldigt lång tid i Stockholm. Men jag kan som sagt var ha fel.

Titta på hur det ser ut i dag med de idrottsytor och konstgräsplaner som är! Det är långt ifrån öken. De används och de används mycket. Den utvecklingen är mycket bra. Sedan finns det mycket annan idrott som också ska prioriteras.

Anförande nr 258

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag håller med Christer Mellstrand om att standarden på fotbollsplanerna har ökat. Vi kanske kan jämföra våra skrapsår från grusplanerna någon dag.

Det var ju så att det var i princip grusplaner och några få riktiga gräsplaner som fanns. I dag finns helt andra material. Med konstgräs kan vi se till att gräsplaner kan användas dygnet runt i stället för bara några timmar, och vi kan se till att färre barn får ärrade knän på grund av grus. Men det krävs förstås att man har ambitionen att se till att faktiskt omvandla de här planerna till konstgräsplaner, och hittills sker det i lite för långsam takt. Vi skulle önska att den takten kunde höjas och att man åtminstone håller de löften man har gett och ser till att Bromsten och Aspudden får de konstgräsplaner som de har blivit lovade i sex sju år och hittills inte sett ett dyft av.

Anförande nr 259

Borgarrådet K e v i u s (M): Som jag nämnde tidigare handlar det om 254 miljoner kronor. Jag vill också nämna att det viktiga är att dessa pengar går till dem som behöver det mest, det vill säga de områden där det kanske finns stora barnkullar som inte idrottar. Det är därför vi också gör vissa förändringar. Vi står för de förändringarna, och vi kommer på idrottsnämnden nästa gång att fatta beslut om en investeringsplan som Alliansen är överens om och som jag vill be Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Socialdemokraterna att titta på. Det finns satsningar på en gymnastikhall. Den har varit efterfrågad. Men när man flyttar upp något så får man också prioritera ned något. Vi satsar på en hel del konstgräsplaner som det har funnits efterfrågan på, där vi kan se att här råder brist och här behövs det.

Hjorthagshallen: Miljöpartiet säger att vi måste planera in idrottsytor i nya stadsdelar, och det står ganska tydligt i budget att vi ska planera in idrottsytor i Norra Djurgårdsstaden och i Hagastaden. Här har vi ett konkret exempel med Hjorthagshallen intill Hjorthagens IP som också står färdig.

Det finns otroligt mycket saker på gång, och anledningen till att man gör vissa förändringar är just för att man prioriterar. Politik handlar ju väldigt mycket om att prioritera. Jag tycker att vi ska vara tydliga med att vi vill nå så många som möjligt.

Sedan kan man alltid grubbla över saker och ting, till exempel höga avgifter. Jag är också bekymrad över det. Men jag vill också meddela stockholmarna att för alla föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet under säsongstid så är det gratis att nyttja kommunens lokaler. Vad föreningarna tar för avgifter från sina medlemmar det är inte avhängigt lokalkostnaden, eftersom den är gratis. Med gratis menar jag att dessa föreningar inte behöver betala kommunen något för att låna

lokaler till barn- och ungdomsverksamhet. Det här är ganska viktigt att ha i åtanke. Det är nämligen inte alla kommuner som har nolltaxa.

Jag vill också berätta att otroligt mycket saker har hänt och att det även finns sådant som är på gång, bland annat billigare hallar. Jag vill tjata om det. Kom med förslag! Hur löser vi det? Det finns massor av idéer, och jag välkomnar alla idéer som främjar folkhälsa och får fler människor i rörelse.

Anförande nr 260

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige och Regina Kevius! Du sade att det är gratis för barn och ungdomar att nyttja våra idrottsanläggningar. Det är riktigt. Men det är inte helt sant som du säger, för det är säsongbundna idrotter som det är gratis för.

I vår budget föreslår vi att vi även ska skapa möjlighet för barn och ungdomar som i dag idrottar och sysslar med sin idrott året runt och inte har ett halvårs uppehåll. Vi föreslår att vi ska avgiftsbefria dem även ickesäsongstid. Är Regina Kevius beredd att rösta på vårt förslag?

Anförande nr 261

Borgarrådet K e v i u s (M): Nej, det är jag inte.

När Mehdi Oguzsoy ändå är uppe skulle jag däremot vilja slänga i väg en fråga, om han kanske ska tala senare, och det är att han säger att han vill lägga 102 miljoner kronor på en simhall i Skarpnäck och en utökad skatebana i Högdalen.

I Tyresö som vi besökte i måndags kostade simhallen 160 miljoner kronor, och så vare det lite privata inblandade – gud förbjude! – men kan Mehdi ha idéer om hur man bygger en simhall och en skatebana för 102 miljoner kronor skulle jag jättegärna vilja träffa honom så att han kan utveckla idéerna om hur man bygger billiga simhallar.

Anförande nr 262

Å s a J e r n b e r g (MP): Regina Kevius pratar om att prioritera, och det stämmer bra. Att prioritera är viktigt. Jag skulle gärna vilja att vi prioriterar simkunnigheten i den här staden. Jag nämnde tidigare att var fjärde förälder i Stockholm uppger att deras barn inte kan simma.

Samtidigt planerar staden nu för upprustning av simhallar i bland annat Åkeshov och Vällingby. Det finns en väldigt stor oro bland simklubbarna i västerort över vart alla barn ska ta vägen när de här två simhallarna stängs för renovering. Redan nu är det ju knökfullt i de här simhallarna.

Vi i Miljöpartiet vill gärna se en överdäckning av Nälstabadet, precis som era kolleger i stadsdelsnämnden därute i västerort, för att främja barns simkunnighet. Min fråga till Regina Kevius är förstås: Vad kommer den moderatledda majoriteten att göra i västerort när simhallarna stängs? Är ni beredda att täcka över Nälstabadet och slå ett slag för att alla barn ska få möjlighet att lära sig simma?

Anförande nr 263

Borgarrådet K e v i u s (M): Simkunnighet är jätteviktigt. I alla våra simanläggningar ger vi alla möjliga förutsättningar för de föreningar och skolor som bedriver simundervisning.

När det gäller Åsa Jernbergs fråga ska jag vara tydlig och säga att vi har fått uppskattningen att det skulle kosta 293 miljoner kronor att renovera Åkeshovs simhall. Det vi gör nu är att kolla om man kan få ned dessa kostnader. Vi vill göra en analys. Som jag sade tidigare finns det en begränsad budget. Kan vi få ned kostnaden, kommer Mehdi Oguzsoy och berättar hur vi kan renovera för 100 miljoner eller bygga en ny simhall för hans 102 miljoner, då finns det pengar över. Så tydlig vill jag vara. Då kan vi kanske titta på andra lösningar.

När man renoverar måste man också lösa situationen för simföreningar. Man måste se över möjligheten att nyttja andra anläggningar, men vi måste få ned kostnaderna för de här svindyra renoweringarna.

Anförande nr 264

E m i l i a B j u g g r e n (S): Regina Kevius slipper inte mig riktigt än.

Regina efterfrågar konkreta förslag för billigare hallar, men sanningen är att hon har fått ganska många mycket konkreta förslag, till exempel att göra om Akallatryckeriets industrilokalerna till idrottsytor. Solflickorna som är en gymnastikförening lämnade in ett väldigt avancerat förslag på hur man skulle kunna göra om industrilokaler ute i Fruängen till gymnastiklokaler för inte alls det antal miljoner som vi pratar om för nybyggda hallar. Men det lät man återigen gå förbi.

Spånga Handboll har ytterligare ett förslag på hur de skulle kunna finansiera en hall om staden är beredd att upplåta marken i fem eller tio år för deras ändamål att bygga en handbollshall ute i Spånga. Det här får de inget svar på.

Det mest konkreta exemplet är kanske att det står en tom hall i Älvsjö just nu som staden har blivit erbjuden att hyra för att vi ska kunna erbjuda fler idrottsytor och aktiviteter, men där man anser att man inte vill lägga de extra 2 miljonerna för att se till att fler kan idrotta.

Anförande nr 265

Borgarrådet K e v i u s (M): Jag förstår att det kanske är svårt för stockholmarna att hänga med i alla turer. Jag kan tipsa om att just investeringsplanen för idrottsnämnden ligger på hemsidan. Man kan ta del av den där.

Det tar för lång tid att svara på alla Emilias frågor. Jag känner inte till vissa av förslagen, men låt oss sätta oss ned och diskutera. Jag kan också säga att vi måste prioritera så att vi når så många som möjligt. Visst, man får välja ibland. Vi lyssnar på experterna på idrottsförvaltningen och väljer ofta i enlighet med deras förslag som de har utifrån den kompetens de besitter.

Anförande nr 266

J a r i V i s s h e d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag fortsätter där den förra debatten slutade. Jag har sett att Regina Kevius har gått ut med att man skulle bygga

enklare hallar för att möta de behov som den samlade idrottsrörelsen har. De vill framför allt ha hallar; de har inte uttalat sig om de ska vara påkostade eller enkla, utan de vill ha hallar bara.

Man kan förstå frustrationen hos idrottsrörelsen, för hallbristen i Stockholm är enorm. Vi har i dag en konkurrens mellan de olika specialförbunden och inom förbunden. Man tvingas säga nej till barn för att man saknar halltider. Det begränsar Stockholmsidrottens möjligheter i framtiden.

För att ge en bild av hur det ser ut – det kan ju vara svårt att tränga igenom alla de här ordmassorna som presenteras här – går det alltså 13 000 göteborgare på en hall. Det går 18 000 malmöiter på en hall. Hur många stockholmare tror ni att det går på en hall? 46 000! Det betyder att även om vi skulle dubblera varje hall som vi har i dag så skulle vi bara komma ned i 23 000 per hall.

Störst är bristen i innerstaden. Sedan vet vi hur inflyttningen till den här staden ser ut. Vi måste därför bygga ut för att möta kraven från alla de barn som tack och lov föds och flyttar in till vår stad. Att idrottsrörelsen tvingas tacka nej till barn för att man saknar halltider är inte acceptabelt.

Jag ska inte stå här och gräla med Regina Kevius om det ska byggas enkla eller mer påkostade hallar. Det är inte det som är frågan, utan problemet är att det byggs för lite hallar. Jag tror att Regina under sin period hittills har invigt två hallar. Båda dessa hallar låg i pipeline innan hon tillträdde. Det handlar om Skanstullshallen och Sprallhallen som hon har invigt. Tvärtom upplever jag att de hallplaner som trots allt har funnits under Regina Kevius tid ofta försvinner i tomma intet, bantas ned eller läggs i en oklar framtid.

Det är som Regina själv sade i en tidigare debatt: Det är dags att sätta spaden i marken och börja leverera! Vi måste ge Stockholms idrottsrörelse rimliga möjligheter att utvecklas i framtiden, och det gör vi genom att yrka bifall till det socialdemokratiska förslaget.

Anförande nr 267

Borgarrådet K e v i u s (M): Det är mycket som har färdigställts. Det tar lite tid. Några exempel: Smedshagshallen, Skanstullshallen, Farstahallarna 3 och 4, skateanläggning. Snart kommer Engelbrektsshallen.

Jari uttalade sig i någon tidning, om jag inte missminner mig, att han vill ha en multilyxanläggning på Kungsholmen för ungefär 500 miljoner. Jag vet också att han ibland säger att det behövs vissa läktarkapaciteter och så. Jag tänkte fråga Jari om han tycker att vi ska prioritera breddidrotten.

Anförande nr 268

J a r i V i s s h e d (S): Den så kallade lyxhallen yrkade vi gemensamt bifall till i idrottsnämnden. Sedan kom finanserna och tryckte på Regina Kevius lite, och då gjorde hon som jag upplever att hon ofta gör, nämligen att då är hon inte idrottsborgarråd utan då blir hon finansborgarråd helt plötsligt. Då är hon inte idrottspolitik, utan då bantar hon ned det.

Det jag är kritisk mot, framför allt när det gäller den planerade dubbelhallen i Kristineberg, är varför man inte byggde två enkla hallar. Nej, man skar ned och tog bort den hallen. Den hallen hade kunnat vara en lösning framför allt när det gäller innerstaden. När vi äntligen hittade mark i innerstaden och kunde ha fått till en hall, då smet Regina Kevius i väg och sade att det kostar för mycket. Det beklagar jag.

Anförande nr 269

Å s a J e r n b e r g (MP): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag tänkte överraska lite här och lite otippat säga några ord om Stockholms kyrkogårdar, detta spännande ämne. Det hade ni kanske inte väntat er.

Jag vill ändå säga några ord. Det är viktigt att kyrkogårdsförvaltningen får fortsätta sin uppgift, nämligen att tillhandahålla möjligheten till ett sista värdigt vilorum åt stockholmare, oavsett tro eller livsåskådning och utan att som kommunal verksamhet ta ställning i sådana frågor.

Att vi bygger ett nytt krematorium på Skogskyrkogården med bästa tillgängliga reningsteknik, ett nytt kylhus på Norra begravningsplatsen och en ny begravningsplats i nordvästra Stockholm är alla viktiga projekt.

Sedan har vi också världsarvet Skogskyrkogården som är en av de i övriga mest kända platserna i Stockholm. Det är den enda verksamheten inom Stockholms stad som dokumenterat är en verksamhet i världsklass. Det låter väl bra för den borgerliga sidan: Här har vi faktiskt en verksamhet i världsklass.

Det är därför inte bara rimligt utan även nödvändigt att kyrkogårdsförvaltningen får de resurser som behövs för att man ska kunna fullfölja sina uppgifter. Utöver de projekt som jag räknade upp kommer det gamla Skogskrematoriet, Gunnar Asplunds mästerverk, att behöva genomgå en omfattande reovering. Vi har budgetutrymme för detta i vårt budgetförslag.

Kyrkogårdsförvaltningen har hittills också med de resurser man haft till buds varit framgångsrika med att införa energibesparande teknik och åtgärder. Vi tycker förstås att det är önskvärt att de här framgångarna får resurser nog att fortsätta.

Jag yrkar därför bifall till förmån för Miljöpartiets budgetförslag.

Anförande nr 270

A n n e t t e L u n d q u i s t L a r s s o n (M): År 2013 är ett viktigt år för kyrkogårdsnämnden. Under nästa år kommer följande tre mycket stora investeringsprojekt att avslutas och tas i bruk.

Skogskyrkogårdens nya krematorium invigs efter sommaren. Det nya krematoriet blir i världsklass vad gäller en god arbetsmiljö, vilket är en förutsättning för en verksamhet som ska präglas av värdighet och respekt för de avlidna. Krematoriet har också den modernaste utrustning som finns vad gäller rökgasrening. Den nya byggnaden blir arkitektoniskt ett mycket viktigt tillägg till världsarvet Skogskyrkogården som vi kan vara stolta över.

Utbyggnaden av Bromma kyrkogård blir klar under våren. Den nya bisättningslokalen på Norra begravningsplatsen tas i bruk under hösten, och under 2013 fortsätter planeringen av en ny begravningsplats på Järvafältet.

Nämnden vill utveckla nya gravskick. Ett sådant kan vara spridning av aska med hjälp av vatten. Planering för ett sådant nytt gravskick pågår i ett första steg på Sandsborgs kyrkogård.

Taket på Räcksta krematorium kommer att renoveras helt.

Utöver de 11 miljoner kronor som Alliansen avsätter för löpande underhåll tillförs ytterligare 2 miljoner kronor för murarbeten på Skogskyrkogårdens mur och för ett program för trädförnyring. Trädsjukdomarna som sprider sig över landet är ett hot mot kyrkogårdarnas kulturarv.

Tillgänglighetsfrågorna är naturligtvis viktiga. Under 2013 satsar vi 1 miljon kronor extra på sådana åtgärder, exempelvis handikappanpassning av servicestationer på kyrkogårdarna och en ny beläggning på Galärvarvskyrkogårdens gångar.

Nämnden tar emot många feriearbetande skolungdomar på våra kyrkogårdar under sommaren, faktiskt så många som det finns praktiskt utrymme för. Vi kommer att titta på möjligheten att ge ytterligare skolungdomar arbete under höstlovet inför allhelgonahelgen.

Nämndens miljöarbete ligger i framkant. Ett exempel på detta är den nya utomhusbelysningen med LED-lampor på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen. För detta har nämnden nyligen erhållit miljöförvaltningens miljöpris som oktober månads goda exempel för sitt aktiva energi- och klimatarbete.

Slutligen, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 271

M i r j a R ä i h ä (S): Det känns jättekonstigt att prata om den här verksamheten, där människor går in i sin sista vila, mitt i idrottsdebatten.

Det låter väldigt fint när Annette pratar. Visst tar vi emot feriearbetande ungdomar. Men kommer du, Annette, ihåg vad vår förvaltningschef sade när vi tog tertial-2:an? Vi kunde inte ta emot så många som vi ville för det finns inte handledare, vilket innebär att antalet anställda under åren har minskat så pass mycket att man inte kan uppfylla de mål vi sätter upp.

Det är fint att vi säger att 2013 är ett viktigt år, men jag hade önskat att även 2012 hade varit ett viktigt år. Då förstärkte ni budgeten med hela 300 000 kronor för en hel förvaltning.

Anförande nr 272

A n n e t t e L u n d q u i s t L a r s s o n (M): Det är ju faktiskt så, Mirja, att det inte heller finns sådana praktikaliteter som tillgång till omklädningsrum. Det är inte bara handledare som saknas. Nämnden tar årligen emot mellan 120 och 125 sommararbetande, och det ska vi naturligtvis fortsätta med.

Anförande nr 273

M e h d i O g u z s o y (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Min replik är mer av en ordningsfråga.

Även om ni har kommit överens om upplägget att behandla de här två ärendena, idrott och kyrkogårdsfrågor, tillsammans tycker jag att det är lite olyckligt. Jag vill göra ett medskick om att skilja dem åt så att de som lyssnar på debatten vet vad som gäller. Sundhet, motion och rörelse och kyrkogårdar och begravingar är så långt ifrån varandra. Jag hade mer förstått det om det handlade om alkoholpolitik och kyrkogårdsfrågor.

Anförande nr 274

Å s a J e r n b e r g (MP): Det ligger kanske någonting i Mehdi Oguzsoy säger. Det kändes lite apart att gå upp här och prata om kyrkogårdsfrågor, det måste jag säga. Men jag tog ett djupt andetag och gjorde det ändå.

När vi ändå är inne på frågan skulle jag vilja säga att jag är lite orolig för den stora underhållsskulden som den moderatledda majoriteten bygger upp inom kyrkogårdsförvaltningen, idrottsförvaltningen – om vi nu ska prata idrottspolitik igen – och inom miljöförvaltningen. Resurserna räcker inte för kyrkogårdsförvaltningen. Det finns väldigt många gamla byggnader som kräver väldigt mycket omsorg, och jag känner oro för hur underhållet sköts. Det finns stora behov inom förvaltningen.

Anförande nr 275

A n n e t t e L u n d q u i s t L a r s s o n (M): Som svar på det kan jag bara säga att vi i majoriteten definitivt inte skjuter på underhållsskulden. Vi har tagit tag i den, både för det här året och för nästa år. När ni satt i majoritet för nu ganska länge sedan gjorde ni ingenting utan snarare sänkte budgeten.

Anförande nr 276

G u n n a r S a n d e l l (S): Jag tänkte återvända till idrottsnämndens budgetförslag och Socialdemokraternas förslag där. Vi har skrivit rätt mycket om ökad folkhälsa i fokus. Det kan möjligen vara ett sätt att undvika att bli kund hos kyrkogårdsnämnden för tidigt.

Folkhälsa, breddidrott och motion är mycket viktiga. Varför? Jo, för att vi alla ska må bättre och leva längre. Vi har aldrig varit så feta i Sverige som vi är nu, och vi äter mer och mer onyttig mat. Medelsvensken får i sig 90 liter läsk och 17 kilo godis om året. Osunda matvanor och ett alltmer stillasittande vardagsliv är en dödlig kombination för många svenskar. Andelen svenskar som är överviktiga har fördubblats på 20 år.

Det finns alltså stor anledning att arbeta mycket med idrottsfrågorna, framför allt med breddidrott och idrott för de många.

Det har grälats en del fram och tillbaka om hur mycket vi egentligen investerar. Jag vet inte om vi möjligen ska ta ett varv till på det. Det kan vara roligt med siffror ändå. Det är ju budgeten vi håller på med. Enligt våra uppgifter har investeringsbudgeten sänkts varje år från 2009 då den var på 300 miljoner. År 2010 var den 250 miljoner, 2011 var det 240 miljoner, 2012 var det 190 miljoner och 2013

säger Regina Kevius att den är 254 miljoner. Det får man titta lite grann i papperen för att se, och det har vi inte gjort riktigt ordentligt ännu. Men något åt det hållet verkar det vara.

Detta är investeringar i anläggningar på olika sätt, och det är ju jättebra att göra de investeringarna. Men sedan finns det också anledning att se till att vi har enklare insatser som gör att fler kommer i gång och idrottar och rör på sig. Där kan man säga att cykelbanor och den typen av satsningar är en del av idrottssatsningar. Det finns många olika insatser som måste göras för att öka allas våra möjligheter att röra på oss.

Med detta yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag på detta område.

Anförande nr 277

G u l a n A v c i (FP): Jag instämmer till stora delar i Gunnar Sandells beskrivning när han berättar om hur folkhälsan har utvecklats på senare år. Det är alarmerande, i synnerhet när det kommer till frågan om fetma bland unga barn.

Men jag tycker mig ändå inte höra Gunnar Sandell ge någon som helst förklaring till hur ni socialdemokrater vill få bukt med dessa problem. Det går liksom inte bara att stå i talarstolen och tala om att problemen finns. Man måste också säga i vilken riktning man vill gå dels för att komma till rätta med problemen, dels för att främja idrotten i sin helhet.

Emilia Bjuggren, din kamrat, stod här uppe och lovade en massa saker, men jag tror ändå att när man pratar investeringar så måste man också förhålla sig till den verklighet man lever i, och jag tycker mig inte se att Socialdemokraterna gör det.

Anförande nr 278

G u n n a r S a n d e l l (S): I så fall vill jag rekommendera vårt budgetdokument. Där finns det mer utvecklat. Det jag också sade var att det finns många olika insatser på olika områden som man måste arbeta med för att komma åt denna viktiga fråga.

Anförande nr 279

D a n i e l S o m o s (M): Det måste vara oerhört enkelt att vara socialistisk idrottspolitik i opposition. Sättet man jobbar på verkar vara att boka in ett möte med samtliga föreningar i landet, gå dit och för att inte skapa dålig stämning, antar jag, lova allting som föreningarna vill ha. Sedan summerar man kostnaderna och höjer skatten för att finansiera det. Det är ett ganska enkelt men ansvarslöst sätt att bedriva politik. Politik handlar inte endast om allt åt alla, kosta vad det kosta vill. Politik handlar i mångt och mycket om att spendera klokt och att göra prioriteringar.

Jag kom in i idrottsnämnden under den här mandatperioden, och jag kan säga att man som ny ledamot blir lite förbluffad över de kostnader som slängs runt i den nämnden. Jag tror att konstgräsplaner ligger på 6–7 miljoner kronor. Skulle någon bekant till mig säga att han har investerat i en fastighet för 7 miljoner och det är bara en gräsmatta med lite belysning skulle jag bli förvånad. Jag tycker att det är jättebra att man nu tar tag i de här kostnaderna för att se hur vi kan göra dem billigare.

250 miljoner – den investeringsbudget som vi lägger: Ja, det kan bara anses som lite pengar när det är andras pengar som man spenderar. Jag är förvånad över att man framställer det som att det vore ingenting. Det är faktiskt ganska mycket skattemedel som ändå läggs på dessa investeringar.

Jag förstår inte riktigt varför oppositionen har ett sådant förakt mot att ta hjälp av privata intressen för att bygga och driva anläggningar. Man verkar inte ha något som helst intresse av att lansera lösningar för att få ned de skenande investeringskostnaderna. Vi har sett att det går att bygga hallar och hela arenor där man nästan inte behöver investera några skattemedel alls. Man kan inte värna skattemedel och inte fortsätta att utveckla dessa möjligheter.

Jag är stolt över att vi i den här budgeten nu sätter ned foten i fråga om billigare hallar och ger ett uppdrag att fortsätta att jobba med billigare hallar och fortsätta att jobba med upphandling och konkurrens.

När jag kollade upp siffrorna noterade jag också en sak. En kurs i babysim kostar 1 100 kronor, och det motsvarar ungefär den skattehöjning som Vänsterpartiet föreslår för en undersköterska. Man kanske ska fundera lite: Ska man ge föräldrar möjlighet att välja det här själva? Ja, då kanske man ska sänka skatten, inte nödvändigtvis först ta pengarna från medborgarna för att sedan bestämma åt dem vad de ska lägga sina pengar på.

Anförande nr 280

M e h d i O g u z s o y (V): När du pratar om prioriteringar, Daniel, pratar du egentligen om nedskärningar både i drifts- och i investeringsbudgeten som ni har. Du pratar om privata aktörer. Som sagt, jag tänker tjata.

Skarpnäck: Ni var med och beslutade om att man skulle bygga där. När det inte gick att vaska fram pengar från er budget skulle ni anlita en så kallad privat aktör. När det inte blev någonting av det sade ni tio år senare att det inte fanns något behov av ytterligare en sim- och idrottshall. Jag förstår inte logiken. Befolkningsökningen har varit stor under de här tio åren. Hur kan man plötsligt komma på att det inte finns något behov?

Brommahallen: Vi fattade beslut i detta fullmäktige, och de skulle bygga och driva den. Men idrottsnämnden drog tillbaka det för det blev mycket dyrare, som vi varnade för när beslutet fattades i den här församlingen.

Varför lyssnar ni aldrig på våra kloka förslag?

Anförande nr 281

D a n i e l S o m o s (M): Vad gäller att lägga flera hundra miljoner på en simhall i Skarpnäck tycker jag personligen inte heller att det låter som en särskilt vettig prioritering. Själv bor jag i Liljeholmen och har inga problem med att åka till Forsgrénsska badet, som nästan aldrig är fullt. Eriksdalsbadet är ganska nära Skarpnäck. Vi har en nyrenoverad simhall i Farsta. Det är för dyrt att ha en simhall vid varje tunnelbanestation, och jag tror inte heller att det är det stockholmarna vill ha.

Anförande nr 282

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag blev väldigt glad att höra att vi lyckades bedriva vår politik på det sätt som du uppfattade. Som du beskriver det är det precis den typen av politik som jag vill bedriva: se över behoven, räkna på vad det skulle kosta och se till att ha finansiering för de investeringar vi vill göra. Det låter som ansvarsfull politik, i stället för att göra som ni har gjort, att lova en massa saker som man sedan struntar i. Jag tänker på Hjulstahallen, Nälstabadet, Kristinebergshallen och Skarpnäck. Och så får vi väl se hur det blir med Bromsten och Aspudden 2014. Vi håller tummarna för att ni levererar denna gång.

Ni pratar en del om att man ska få privata aktörer att bygga, och det är ju lovvärt, om det är så att det byggs. I stället har vi nu slösat bort ett år på att hoppas att någon ska vilja bygga på Stora Mossen, när det visar sig att ingen vill det. Min fråga till dig blir då: Vilken privat aktör är det som ska bygga och var? Hur ska ni få det här att faktiskt hända i stället för att det bara blir utdragna processer?

Anförande nr 283

D a n i e l S o m o s (M): Jag tror att vi skiljer oss åt där, om din politiska linje är allt åt alla, kosta vad det kosta vill och det spelar ingen roll hur mycket vi höjer skatten för låginkomsttagare. Då finns det en tydlig skiljelinje i politiken. Det var intressant att höra att du bekräftade att det är ert arbetssätt.

Anförande nr 284

Å s a J e r n b e r g (MP): Hej Daniel! Jag har bara en kort reflexion. Det låter nästan som att det är dåligt att vice ordföranden i idrottsnämnden är ute och gör besök. Jag tycker att det låter väldigt positivt.

Vidare vill jag säga en sak efter ett antal år ute i näringslivet. Du pratar här om att det går att bygga utan att det nästan kostar någonting. Jag replikerar då och säger: There's no such thing as a free lunch. Det finns inget företag som gör detta och förlorar pengar. Vad vi ser är avbrutna upphandlingar i idrottsnämnden, och det finns ganska många exempel på att staden gör det billigare själv.

I Miljöpartiet är vi självklart öppna för andra aktörer. Vi är ganska pragmatiska i den här frågan. Det som är viktigt är att ha respekt för stockholmarnas skattemedel. Vi kan inte upphandla för upphandlingens skull. Vi måste vara pragmatiska och hitta de lösningar som är bäst.

Anförande nr 285

D a n i e l S o m o s (M): Jag tror faktiskt att samtliga partier i den här salen kanske är lite skyldiga. Det här med att ta in privata aktörer när vi ska bygga är en ganska ny process, och det är klart att det inte kommer att fungera perfekt från första dagen. Men vi kan se att till exempel Friends Arena inte är till hundra procent skattefinansierad. Om jag inte har helt fel bygger nu Djurgården en varmlufts fotbollshall helt utan skattemedel. Det är alltså inte helt omöjligt.

Jag tror inte att lösningen är att helt sätta stopp för dessa initiativ. Vi måste fortsätta att jobba med till exempel de nya verktyg som finns i LOU och så vidare för att se vilka lösningar vi kan hitta. Det är ohållbart att investeringskostnaderna bara stiger och stiger och vi inte gör någonting för att hejda dem.

R VI STADSMILJÖROTELN

**Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Stockholm Vatten AB, Stadsdelsnämnderna:
Stadsmiljöverksamhet
Punkt 10, 26, 3)**

Anförande nr 286

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Herr ordförande, fullmäktige! När jag besöker andra städer och berättar att jag kommer från Stockholm får jag så gott som alltid frågor om vårt miljö- och klimatarbete. Detta är en av de viktigaste saker Stockholm står för i omvärlden: en ambitiös och föredömlig miljöpolitik. Det var därför Stockholm valdes till EU:s första miljöhuvudstad. Det är därför vi har en plats i nätverket C40 med världens 40 största städer, trots att vi storleksmässigt inte platsar där. Det är därför företag och beslutsfattare från hela världen vallfärdar hit för att se hur vi bygger den miljövänliga miljonstaden.

Resten av världen har heller inte fel. Det faktum att oppositionens kritik förflyttas från att ha handlat om att vi gör för lite till att handla om att vi lyssnar för mycket på dem visar att det händer en hel del. Stockholm har en ambitiös miljö- och klimatpolitik. Det märks inte minst i budgeten för nästa år. För tredje året i rad förstärks miljö- och hälsoskyddsnämndens budget. Men det är inte hur mycket pengar som satsas som avgör vad som är bra miljöpolitik utan snarare vad som ligger bakom satsningarna.

Arbetet med att nå stadens huvudmål att vara fossilbränslefri till 2050 är prioriterat och styrs av den färdplan som nämnden på majoritetens initiativ arbetar fram tillsammans med stadsmiljörådet. Som delmål till detta ska vi nu också under nästa år utreda hur stadens organisation kan bli oberoende av fossila bränslen redan till år 2030.

Vi ska gå före och påbörja arbetet med att utnyttja stadens fastighetsbestånd för energiproduktion genom exempelvis solceller. Det ligger helt i linje med en utveckling där tekniken är lönsam och gränssnittet mellan producent och konsument sakta men säkert är på väg att suddas ut.

Vi graderar upp stadens arbete med att tillgodogöra oss matavfallet och göra biogas av det. I årets budget ansluter vi oss till regeringens strängare mål om 50 procents insamling till 2018 och slår även fast att vi ska använda oss av modern optisk teknik för att nå dit. Insamlingen av matavfall har redan taggats upp med den nya, riksbaserade taxan, och arbetet med att nå det nya, tuffare målet kommer att påbörjas under 2013.

När det gäller Stockholmsluften har den förbättrats hundrafalt på några årtionden. Det är viktigt att ha med sig det. Men utmaningarna för att få en bra och okej luft i Stockholm består. Jag vill vara noga med det. Stadens luftkvalitet är den i nuläget mest prioriterade lokala miljöfrågan. Ett nytt åtgärdsprogram för länet är under framtagande och kommer att styra detta arbete. Staden har legat i framkant när det gäller att implementera åtgärder för att minska luftföroeningarna på kort och lång sikt och har bedrivit ett aktivt arbete mot regeringen för att få nya verktyg, bland annat dubbdäcksavgifter. Det är därför mycket glädjande att regeringen har hörsam-

mat våra önskemål. Miljöförvaltningen får 2 miljoner extra för arbetet med mätning av luftkvaliteten nästa år.

Arbetet med att minska spridningen av gifter i mark och vatten är också en mycket angelägen miljöfråga. I budgeten tillför vi extra resurser för att kartlägga historiskt förorenade områden. Det gör vi för att kunna identifiera och förhindra att gifter drabbar exempelvis barn men också för att möjliggöra nya, attraktiva platser att bygga bostäder på.

Medan arbetet med att införa de tre nya naturreservaten pågår utövar miljöförvaltningen tillsyn i de befintliga naturreservaten. Extra pengar för skötsel och underhåll av de befintliga naturreservaten finns för i år och finns också med för nästa år.

Vi fortsätter arbetet med att rusta upp och kartlägga förorenade vattendrag och med att energieffektivisera staden.

Vi intensifierar arbetet med att bereda väg för supermiljöbilar i staden, bland annat genom miljöbilsprojektet och arbetet med elbilsupphandling. Nästa år kommer även staden att få en ny, skärpt miljöbilsdefinition som baseras på regeringens nya definition av miljöbilar. Därtill kommer också en miljölastbilsdefinition som ska användas i stadens upphandling.

Det är enligt min uppfattning främst två saker som gör det möjligt för oss att ha en så aktiv och effektiv miljöpolitik som har gjort vår stad till ett föredöme i världen. Det ena är att stockholmarna är oerhört miljömedvetna och därför eftersöker en aktiv och ambitiös miljöpolitik. Det andra är att vi har lyckats kombinera vår miljöpolitik med en kraftig politik för tillväxt. Det synsättet genomsyrar även årets budget.

Det är genom att lyssna på stockholmarna, inte genom att detaljreglera deras liv uppifrån, som vi bygger en miljöstad i världsklass. Det är genom att arbeta med entreprenörer och innovatörer, inte genom att se på näringslivet med misstro och reglera och kontrollera allt till varje pris, som vi finner morgondagens miljölösningar.

Bifall till kommunstyrelsens budget!

Anförande nr 287

J o n a s N i l s s o n (M): Herr ordförande! På jobbet har jag en kollega som precis har gift sig, blivit gravid och flyttat till en kranskommun där de hade tänkt köpa sig en bostad. De var så nära att köpa en bostad där – jag ska inte peka ut kommunen. Men helt plötsligt slängde de in kommunalskatten som parameter i sin lilla kalkyl, och då visade det sig att det blev dyrare att köpa ett hus i kranskommunen än i Stockholm på grund av att vi har en mycket förmånligare kommunalskatt. Nu har de i stället köpt hus nära Gröna linjen. Så här är det fler som tänker, och det är därför vi har en så fruktansvärt stor inflyttning i Stockholm; Stockholm är bättre på många sätt.

Här har jag tre buntar papper – vet ni vad det handlar om? Det är det här som oroar stockholmarna näst mest. Det är tre millimeter bullerplan, kartläggning och åtgärdsprogram från Göteborg. Det är fem millimeter åtgärdsplan mot buller, tryckt på

enkelsidigt papper, från Malmö. Det är Stockholms trafik- och bullerplanering, som är dubbelsidig och två centimeter. Det är en bunt som man kan bullra en hel del med jämfört med Göteborgs och Malmös bullerplaner i år. Men det är inte det som avgör vilken kvalitet det är.

När man tittar i och läser planerna ser man att det är 15 000 personer i Stockholm som lever i en inomhusmiljö med en bullernivå över 35 decibel. I Malmö är det lite mindre huvuden räknade, 11 500, men det är ändå mer än dubbelt så mycket som andel om man räknar i procent. Men i Göteborg är det 70 000 människor som lever bullerstört, enligt de gränser som man sätter upp. Vi har 15 000, och i Göteborg, där Socialdemokraterna och Miljöpartiet styr, är det 70 000 människor. Deras mål är att komma ned med 18 000 personer så att de ska slippa leva bullerstört.

Vad jag menar med det här är att där S och MP styr den här typen av politik är det sju resor värre, som i Göteborg, både bokstavligt och bildligt talat. Här menar vi att vårt miljöarbete är systematiskt och konsekvent. Detsamma gäller våra luftutsläpp. Man släpper ut mer än dubbelt så mycket koldioxid i Malmö och två och en halv gånger mer i Göteborg. Här jobbar vi också systematiskt med dessa frågor. Det är det som utmärker Stockholm jämfört med andra städer. Vi jobbar systematiskt med det här och har ingen symbolpolitik på detta område.

Anförande nr 288

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare! Det är glädjande att höra Jonas Nilsson från Moderaterna och Per Ankersjö vara glada över att vi har en bra miljö i Stockholm, och en relativt bra miljö jämfört med många städer och länder i världen.

Något som kännetecknar miljöområdet är långsiktigheten, de långa leddiderna. Det tar decennier att bygga upp miljöskulder, och det tar decennier att åtgärda dem. Ta vattenproblematiken till exempel. Avloppet löpte orenat ut i vattnet i början på förra seklet, och det krävdes offentliga investeringar för att bryta tillbaka det och få vattenrening. När vi hamnar högt i ranking för koldioxid – där jämför Jonas Nilsson med Malmö – och hamnar lågt för våra åtgärder i fråga om koldioxidproblematik beror det just på decennier av hårt arbete med att bygga ut fjärrvärmens, fasa ut oljan och föra in bioenergi; ett aktivt politiskt arbete under socialdemokratiskt styre med mycket hjälp av Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Vi har byggt ut tunnelbanan, renat vattnen och fått ned koldioxidutsläppen. Det är ingenting som uppfunnits eller åstadkommit av att Stureplanscentern hade en rolig afton 2010.

Vi har många utmaningar som vi fortsatt måste åtgärda i staden. Vi kan inte slå oss till ro och vara nöjda. Vi måste ta ledningen vad det gäller klimatproblematiken och utfasningen av oljan. Vi behöver se till att få ned partikelutsläppen och få upp luftkvaliteten ytterligare.

Jag tror att det är Per Ankersjö som säger att vi har förbättrat luftkvaliteten i den här staden hundrafalt. Det beror inte på Stureplanscentern. Det är en medveten utbyggnad av fjärrvärmens, med offentliga investeringar, som har lett till det och inte ett förlitande på enskilda aktörer. Tillsammans har vi gjort det.

Vi behöver göra samma sak på kemikalieområdet. Vi satsar 50 miljoner kronor mer, och det kommer vi bland annat att rikta till att få bort kemikalierna på våra förskolor och skolor, eftersom barn är speciellt utsatta för detta. Ja, vi har många ytterligare förslag som vi vill lägga.

Bifall till Socialdemokraternas förslag! Det är inte Stureplanscentern som kommer att rädda den här stadens miljö.

Anförande nr 289

K a t a r i n a L u h r (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Sverige har 16 nationella miljömål. Naturvårdsverket beräknar att vi med dagens politik kommer att nå två av dem – två stycken. Varför tar jag upp det när vi ska prata om Stockholms stads egen miljöbudget? Jo, i Stockholm bor ca 860 000 personer, och det är ungefär 9 procent av Sveriges befolkning, alltså nästan var tionde svensk. Ca 20 procent av Sveriges befolkning bor inom Stockholms län, och vi blir fler hela tiden. En betydande del av Sveriges samlade utsläpp kommer alltså från Stockholm och stockholmarna, och det som vi politiker här kan göra för att minska utsläppen kommer att göra ett stort avtryck även på nationell nivå.

Det finns väldigt mycket som vi kan göra. Det är nämligen i staden som även små förändringar ger en stor genomslagskraft. Men vi i Miljöpartiet är inte bara ute efter de små förändringarna utan även de stora. När alla i staden bidrar med en liten del kan vi göra stora saker tillsammans. Och stadens miljöfrågor gäller vår livsmiljö men också vår hälsa och livskvalitet.

Miljöpartiet vill se en stad som satsar på produktion av egen energi, som solceller, vindkraft och biogas i staden och eventuellt, som andra kommuner, produktion av el utanför stadens gränser. Vi vill se en stad som satsar på smart och modern planering när man bygger nya områden, i stil med vad London till exempel gjorde när man byggde olympiadorrådet. Nya bostadsområden ska planeras i passivhusteknik, med giftfria och klimatsmarta material och med en infrastruktur som gör det enkelt att leva miljövänligt.

Den växande staden behöver sin natur, sina parker och grönområden, som fungerar både som rekreatiomsområden och som buffertar mot häftigt väder men även som förstärkning av den biologiska mångfalden.

Inom alla dessa områden är det viktigt att miljöförvaltningen har en stärkt roll och att man behåller den kompetens och expertkunskap som ligger hos dem.

De skadliga kemiska ämnen som vi stockholmare utsätts för ska minskas. Miljöpartiet vill se en stad där vi kartlägger våra utsläppskällor och åtgärdar dem, en stad där utsläpp och nedsmutsning minimeras. Vi vill se en stad med de miljöbästa lösningarna, de bästa avfallslösningarna, de bästa reningsverken och de bästa energilösningarna. Vi vill se en stad där det är lätt att leva miljövänligt, och vi vill se en stad som bidrar till att hålla invånarna friska. Det är staden som det är lätt att göra miljövänlig, och det är i staden som vi är många.

Stadens moderna och miljövänliga lösningar begränsas bara av brist på resurser, brist på intresse och brist på långsiktig planering. Miljöpartiet har med sin budget för 2013

ett ansvar för att staden under en överskådlig tidsperiod kommer att bli mindre nedsmutsande, lättare att leva miljövänligt i och mer hälsosam att bo i.

Jag yrkar därför bifall till Miljöpartiets budgetreservation för 2013.

Anförande nr 290

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Bästa fullmäktige, bästa åhörare! Låt mig prata lite om stadsmiljön i Stockholm.

Stadsmiljön handlar om stockholmarnas tillgång till sin stad, hur man upplever den, hur man använder den och hur man rör sig i den. Kort sagt: Stadsmiljön är storstads-människornas motsvarighet till jordbruk: vårt eget stadsbruk.

Det är glädjande för mig som kulturborgarråd att nöjen, kultur och kreativa näringar under de senaste åren har fått en så stor del i utvecklingen mot en levande storstad. Cityliv finns inte längre bara i city, trots att det kan låta så från vänstersidan ibland. I Slakthusområdet finns det tuffa klubbar och boulevaner som stockholmarna vallfärdar till. I Tensta har vi en världsberömd konsthall. I Kärrtorp och i Gubbängen finns det teater som säkert är den mest nydanande vi har i staden i dag. I Hökarängen finns allt det som den hippaste söderbo kan förvänta sig, en monumental skulptur av Ernst Billgren, en cevicheria med peruansk mat, en konsthall som är i framkant och till och med en tatuering om det skulle vara intressant.

Men mycket mer kommer att göras för att allmänheten ska kunna använda och tillgodogöra sig staden och det offentliga rummet ännu mer. Stadsmiljöfrågorna handlar om hållbarhet. Där har vi nu tagit fram en framkomlighetsplan i staden som bejaktar kollektivtrafiken och kommer att se till att stockholmarna kan åka kollektivt. Vi har en cykelplan som kommer att kosta 2–3 miljarder kronor när det sista steget är taget 2030, och vi börjar med 1 miljard nu.

Vi har ett energieffektiviseringsprogram inom det som jag är ansvarig för, nämligen fastighetskontoret, där vi satsar 205 miljoner kronor de kommande två åren på att de 80 mest energikrävande byggnaderna ska få ned sin förbrukning. Vi satsar på gröna tak, gröna hyresavtal och urbana odlingar.

Stadsmiljöfrågorna handlar också om att bejaka naturvärden och tillgång till naturen, men inte den som skiljer, delar och utgör hot, utan till den natur som vi kan ha glädje av. Därför säger vi ja till promenadstaden och att bygga samman olika förorter. Vi har sagt ja till en bro till Årsta holmar som ska ge söderborna tillgång till unik kultur. Men för att behålla den unik är det naturligtvis bra att det sker en reservatsbildning, och vi är inte främmande för restriktioner.

Stadsmiljöfrågorna handlar om att bejaka det civila samhället. Inom kulturförvaltningen arbetar vi för fler mötesplatser. Fastighetskontoret arbetar för mer vakanssatta lokaler. Vi arbetar för att torgen ska få ökad tillgänglighet. Vi ser över alla torg och vad som sker där. Vi arbetar för fler och fler tillstånd i mer liberala tongångar. Vi lotsar till hur man ska kunna förverkliga sina idéer, till och med om man vill köra en food-truck.

Stadsmiljöpolitiken handlar om en aktiv miljöpolitik, urbana värden och en levande storstad. Det handlar om att säga ja till storstaden.

Anförande nr 291

S t e l l a n H a m r i n (V): Herr ordförande! Vi ska nu prata om klimat och miljö, och det är två frågor som egentligen inte hör ihop. Klimatfrågan handlar om att minska utsläppen av klimatgaser och anpassa staden till den nya verkligheten. Miljöfrågorna handlar om hur vi sköter luft, mark och vatten, och det ska jag ta upp i nästa inlägg.

Klimatfrågan kräver en ändrad livsstil, ny energipolitik, ny bilsnål trafikpolitik och energisnål byggande. Det är egentligen inte Per Ankersjö som ska svara på de frågorna. Det är bra att Madeleine är här, och hon har sagt vad hon har sagt, vilket jag har lyssnat på. Vi saknar andra borgarråd i dessa frågor.

Dagens planering bygger på att temperaturen stiger maximalt två grader till 2010. Vi kunde höra på ett expertmöte häromveckan att om detta ska vara möjligt måste u-länderna börja minska sina utsläpp väldigt snart, och vi måste helt avbryta våra utsläpp i år. Det kommer inte att ske, enligt en samstämmig forskarvärld. Temperaturen om 88 år kommer i bästa fall att vara tre grader högre än i dag, fem grader högre hos oss och åtta grader högre på den smältande grönländsisen, vilket får sina effekter. Det innebär att den diskussion vi haft om var havsnivån står om 88 år blir ganska meningslös. Den kommer att stå högre än vad någon av oss trott, och den så kallade nya Slussen måste rivs ännu tidigare än vad som sagts. Havet kommer troligen att stiga med två meter.

Vi behöver en ny ledning för den här politiken, och vi behöver en central klimatgrupp i staden med ansvar och pengar, vilket högeralliansen säger nej till. Den gruppen måste stoppa klimatutsläppen till 2030 genom en helt ny trafik-, byggande- och boendepolitik. Den ska anpassa staden till stigande vattennivåer och högre sommartemperatur. Det som nu måste göras i staden är att stoppa Förbifarten och använda pengarna till mer och bättre kollektivtrafik. Vi måste skapa en bilfri innerstad med fler cykel- och gångbanor – nu! Nya hus måste förbruka mindre än 45 kilowattimmar per kvadratmeter, och en plan för ombyggnad av existerande fastigheter måste upprättas. Fastighetsnära energiproduktion med solceller och solpaneler behöver införas. En övergripande strategi för hur vi ska balansera fjärrvärme och lokal produktion behöver tas fram. En plan för hur vi ska hantera de stigande vattennivåerna i Mälaren och Saltsjön och hur vi löser vår dricksvattenförsörjning behöver upprättas. Energiproduktionen i regionen måste samordnas på ett effektivt sätt så att den inte bygger på konkurrens utan bygger på klimateffektiv produktion.

Vi har avsatt 1 miljard för att lösa de här problemen, och det jobbet bör vi sätta i gång med snart.

Jag hade tänkt visa några bilder från en expertkommitté som regeringen faktiskt stöder, men jag får inte göra det därför att man från majoriteten säger att det vi visar måste byggas på statistik och måste beröra Stockholm. Den film jag skulle ha visat bygger på regeringens statistik, och havsnivåerna berör Stockholm. Jag beklagar att jag inte får visa den för er. Den hade lärt både mig och alla andra väldigt mycket.

Anförande nr 292

E r i k S l o t t n e r (KD): Herr ordförande! Stockholm har all anledning att vara stolt över sitt miljöarbete och sin befolkning. Vi har ambitiösa politiker såväl från majoriteten som från oppositionen som driver miljöfrågorna framåt på ett väldigt bra sätt. Vi har en befolkning som, är jag övertygad om, i allt väsentligt vill leva ett miljövänligt liv. Ett fossilbränslefritt Stockholm år 2050 är målet, som vi alla känner till här, och ett delmål på vägen dit är att vi 2015 ska släppa ut max tre ton koldioxid och att energianvändningen ska minska med 10 procent i våra egna byggnader.

Det är väldigt tydligt att miljöarbetet är väl integrerat i alla verksamheter i dag. Miljöarbetet hänger inte bara på en förvaltnings arbete utan ska vara en integrerad del i alla förvaltnings arbeten. Jag vill påstå att det också är det. I de nämnder jag har mest erfarenhet från, stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden, är miljötänkandet väldigt levande. I trafik- och renhållningsnämnden är det helt uppenbart att miljötänkandet har en central position, inte minst i den nya framkomlighetsstrategin, där cykel-, gång- och kollektivtrafik ska få ökat utrymme.

Vattnet är ett av Stockholms tydligaste kännemärken och en av de kvaliteter som stockholmarna uppskattar allra mest med vår stad. Vattnen ska dock inte bara kunna beskådas utan också gå att bada i. Därför är det välkommet att Alliansen tar ett grepp kring frågan om en bättre vattenkvalitet i Bällstaån och Magelungen. Planerna på ett större bad i Tantolunden är väldigt bra liksom planerna på ett strandbad vid Hornsbergs Strand. Jag hoppas att vi ska kunna få se fler satsningar på fler strandbad i Stockholm.

Utöver vattnet är Stockholms parker och grönområden mycket uppskattade bland våra invånare och besökare. Stockholm är verkligen en grön stad, vilket blir väldigt tydligt när man slår upp en karta över Stockholm. Det är dock ofrånkomligt att vissa grönområden kommer att naggas i kanten när 100 000 nya bostäder ska byggas till 2030. Då blir säkrandet av biologisk mångfald och ekologisk spridning såklart extra viktigt, och i det arbetet spelar miljöförvaltningen en väldigt viktig roll. Det är dock viktigt att vi inte för en diskussion där vi bara stirrar oss blinda på kvadratmeter grönyta utan också diskuterar kvaliteten i den grönyta vi har. Grönytor ska vara tillgängliga för människor. Därför satsar Alliansen pengar på en bro till Årsta holmar, för att tillgängliggöra ytterligare ett grönområde med fantastisk natur även för stockholmare som inte innehar en båt. Stockholm ska inte bara vara grönt på kartan utan också upplevas grönt av våra invånare och besökare.

Jag yrkar därmed bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 293

S t e l l a n H a m r i n (V): I mitt förra inlägg betonade jag klimatfrågan, och den måste vi lösa – annars har vi inga resurser att satsa på miljövård. Majoriteten höjer nu anslaget till skötsel av mark, och förhoppningsvis vatten – eller det gör de, har jag förstått. Det har vi föreslagit länge. Vi har också presenterat en plan för hur det här ska gå till. Jag hoppas att ni kan plocka upp den ur lådan, papperskorgen eller var den nu ligger. Där kan ni se hur man genom våtmarker och syresättning av musselodlingar restaurerar de övergödda sjöarna också i våra förorter. Vi har bra vatten i Mälaren och skärgården, där de välsituerade bor och vistas, och alltmer

stängda stränder, vilket är ett problem. Vi kan se hur nedgrävda dräneringsrör kan omvandlas till öppna bäckar med rinnande vatten.

Men utan skydd blir det inte mycket grönområden att vårda, när de gröna kilarna nu bryts upp av vägar och bostäder, som man vill göra i Bagarmossen, Farsta och Rågsved, vilket vi säger nej till. Majoriteten vill skapa tre nya reservat. Vi föreslår sju men vill dessutom bevara de övriga naturmarker som vi har. För att bygga de lägenheter som ska byggas tar vi fram en detaljerad plan för var det ska ske, och det kommer vi att presentera senare. Byggandet ska bestämmas av stadens invånare, inte av byggbolagen.

Stadens politik för planering av våra grönområden blir tydlig i det både kulturellt och miljömässigt väldigt värdefulla område som kallas Rågsveds friområde, där 80 procent av grönområdena har högt skyddsvärde. Där vill staden på begäran av NCC bygga hus på kolonilotter och i skogar med hundraåriga lindar och ekar. Det helt vanskötta industriområdet – jag uppmanar er att åka dit och titta; ni kommer inte att tro era ögon – kommer bara att rivs om det byggs hus, annars ska det tydligen vara kvar.

Nu har ni avsatt resurser till vård av grönområden. Det är jättebra. Det har vi också gjort. Låt oss tillsammans bevara och utveckla till exempel Rågsveds friområde liksom skogen mellan Skarpnäck och Bagarmossen. Låt oss gemensamt hitta andra områden för de bostäder som ni vill ha byggda just där. Per pratade om det civila samhället och vikten av kontakt. I Rågsved har man i snart ett år efterlyst det, och jag hoppas att du har möjlighet att åka dit snart.

Utöver det här tänker vi satsa på inventering av förekomsten av sjuka-hus-syndrom i bostäder och hos människor. Det arbetet bedrev staden under 90-talet, och det avslutades utan att vara färdigt för tio år sedan. Vi tycker att det är hög tid att fortsätta det arbetet nu. Vi vill också satsa på en inventering av elektromagnetisk strålning i staden. Det har Statens strålskyddsinstitut påbörjat, vilket visar att det inte är någon påhittad sjukdom utan är något som är seriöst. Vi vill utveckla den och se till att man till exempel inte bygger mobilmaster på offentliga lokaler och offentliga torg och att de syns i stället för att döljas.

Anförande nr 294

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ordförande! Jag är lite charmad av Vänsterpartiet i dag, för jag fick en så fin present med era förslag tidigare. Med den arbetsordning vi har, att vi sitter i stadsmiljörådet, umgås rätt ofta och pratar om miljöfrågor tillsammans, sås det säkert ett och annat frö när vi sitter där och pratar vid bordet. Jag tycker att det är det som är syftet med stadsmiljörådet, och kanske också syftet med god politik.

Du tog upp viktiga saker i ditt inledningsanförande. När det gäller just frågan om vattennivån vet jag att du driver den hårt i miljö- och hälsoskyddsnämnden, och på andra ställen också. Jag lyssnar på det, men jag tycker att det är jättebra om alla instanser kan vara så överens som möjligt innan vi börjar bygga. Vi följer den debatten. Jag tar gärna emot länken på den där filmen som du inte fick visa här, för den tittar jag gärna på.

Under nästa år kommer vi i stadsmiljörådet att diskutera frågan om klimatstrategi och beredskapen för klimatförändringarna i framtiden. Jag skulle tro att den är i gång i början på året. Det ska nämligen påbörjas ett arbete i huset om just detta, så vi kommer att återkomma till det.

Anförande nr 295

S t e l l a n H a m r i n (V): Det var väldigt vad vi är snälla här! Det jag inte hann med var att säga att jag tycker att ditt initiativ till en vägplan är bra. För vår del går den till 2030, inte till 2050, så det är något vi kommer att diskutera. Men de uppgifter vi får fram där kommer vi alla att ha jättestor nytta av.

Sedan är det allvarligt med den stigande havsytan. Jag är jätteledsen att jag inte fick visa den där filmen, för den hade faktiskt gett mycket information till oss alla. Länken är www.amap.no.

Jag kan dessutom säga att det nu har kommit en utredning som försvaret, av alla instanser, har gjort tillsammans med KTH på uppdrag av Naturvårdsverket där man går igenom bristen på nationell samordning av hur man ser på klimatutvecklingen och då speciellt havsytan. De delar i stort sett den syn jag har. Jag tycker alltså att det är allvarligt att regeringen inte har tagit initiativ till en samling, för jag är helt övertygad om att det kommer att visa sig att jag har rätt så småningom.

Anförande nr 296

M a t s L i n d q v i s t (MP): Herr ordförande, ledamöter, åhörare! Stockholm är en unik stad med alla sina grönområden. Det är inte i många städer i världen som man kan hitta så mycket grönt som vi har. Det är ett mervärde som vi ska vara väldigt stolta över och väldigt rädda om. Därför är det tråkigt att det är så många av grönområdena runt om i staden som på olika ogenomtänkta sätt är hotade.

Om vi nu lägger detta med det rent empiriska om utrotningshotade och rödlistade arter åt sidan handlar det om att många stockholmare väldigt mycket uppskattar att bo intill ett grönområde, att kunna sitta vid frukostbordet i köket och titta ut på talgoxarna, att kunna gå ut och titta på blåsippsbacken på våren, att kunna gå en långpromenad i tysta skogar, att kunna gå ut och plocka bär, att motionera hunden, springa eller vad man nu vill göra i skogen. Det är det som är så fint just med Stockholm, att vi på många håll, men inte överallt, har den tillgången.

Vi har till exempel problematiken i Bagarmossen och Skarpnäck, där jag tycker att det handlar om en ren demokratifråga. Väldigt många människor där uppskattar den skog de har däremellan som ett mervärde – det är därför de bor just där och inte någon annanstans, och det har bidragit till deras val att bo där. Vi har hela Nackareservatet där bakom, som är ett fantastiskt skogsområde med ett kuperat landskap där man kan vandra och utöva en del aktiviteter. Det är ett område i absolut världsklass.

Vi har också Årsta holmar, där vi tyvärr har olika uppfattning. Vi menar att det är någonting fullkomligt unikt att det mitt i en storstad som Stockholm kan finnas ett så pass intressant område. Vi menar att det är ytterst tveksamt om en bro dit verkligen innebär att området kan bevaras som det är. Det här är en depå där olika arter, som

kan vara intressanta och roliga för människor att titta på och uppleva, kan fortplanta sig i fred och finnas vidare. Till exempel näktergal är en sådan art.

De här områdena har också väldigt stor betydelse för Stockholms skolbarn och förskolebarn. Jättemånga fina undervisningsklasser från olika förskolor, med mulleskola och så vidare, är ute i skogarna där man får lära sig att umgås med den svenska naturen på ett bra sätt. En del människor som kommer från andra kulturer är kanske inte vana vid att ha en natur som det är så lätt att ta till sig, som är så pass ofarlig som den svenska.

Därför vill jag gärna yrka bifall till Miljöpartiets förslag till budget.

Anförande nr 297

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ordförande! Ja, Mats, jag tänkte säga några ord om Årsta holmar eftersom frågan kom upp här, även om den formellt ska behandlas under trafikavsnittet senare i kväll. Den har kommit upp på flera ställen.

Precis som du säger är det väldigt viktigt med tillgång till våra naturreservat. Vi ska skydda, och skydda ordentligt, vissa strategiskt utvalda naturområden mot exploatering. Jag tycker att det är väldigt viktigt att vi gör det. Vi pratar mycket om var vi ska bygga bostäder, och det behöver byggas mer bostäder. Men för att ge sjysta spelregler till dem som ska bygga bostäder ska vi också så tidigt som möjligt peka ut var man inte ska exploatera.

Årsta holmar tillhör Årstaskogens blivande naturreservat och kommer alltså inte att exploateras. Däremot tycker jag att det är viktigt att stockholmarna har tillträde till Årsta holmar. Jag har precis läst din artikel som du har fått publicerad i dag om just detta. Jag tycker att det är lite tråkigt att debatten har blivit så svartvit, för det finns mycket man kan göra samtidigt som man tillgängliggör holmarna. Man kan ha restriktioner och till exempel vissa tider på året när det häckas stänga av en förbindelse. Jag är öppen för den typen av diskussion.

Anförande nr 298

M a t s L i n d q v i s t (MP): Ja, men då vill jag ge dig en utmaning, Per. Vi kan tillsammans tillsätta en oberoende utredning om vad naturen där tål för att se vad den kommer fram till innan vi beslutar om bron, och om den utredningen visar att bron är okej och att naturen inte tar skada lovar jag att inte stå i vägen för bron. Kan du lova samma sak rörande bron om en sådan utredning visar att det är olämpligt med en bro?

Anförande nr 299

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Det här handlar också om stadsmiljö, och då är det intressant att höra Mats Lindqvist, som pratar om tysta skogar i Stockholms stad. Jag undrar hur du tänker kring att medborgarna till exempel i söderort, som du känner väl, som byggdes för dubbelt så många människor som bor där i dag ska kunna få service och kultur, möta varandra, få en promenadstad, i en miljö där det finns tysta skogar som ligger mellan allting. Såvitt jag förstår säger du nej till allting som innebär att man på något sätt närmar sig en hopbyggnad av Promenadstaden även när det gäller söderort.

Jag skulle väldigt gärna vilja ha ett svar: Hur ska söderortsborna få en levande stad med Miljöpartiet?

Anförande nr 300

M a t s L i n d q v i s t (MP): Om det var så att det gick att lita på er i de här frågorna skulle jag personligen gärna peka ut naturområden som det går mycket bra att bygga i därför att de saknar värde både socialt och ekologiskt. Men eftersom ni envisas med att ta bort olika områden, till exempel Ullerudsbacken där vi har pekat ut att det finns värdefull natur men ni bara sveper bort det, ser jag inte att det finns någon djupare anledning att diskutera det här. Då kommer vi att behöva kämpa för varje skogsdunge, tyvärr.

Anförande nr 301

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag skulle vilja haka på Madeleines fråga: Hur många tysta skogar kan det finnas i Stockholms stad? Det gäller synsättet. Jag är mer inne på att vi i Stockholm ska bygga fler stadsparker, att grönområden är någonting som ska länka samman stadsdelar snarare än att separera stadsdelar, att de populära stadsparkerna och de planerade parkerna ska kunna expandera till våra ytterområden också utanför Stockholms innerstad.

Jag får mejl angående Årstafältet där det finns människor som är upprörda över att det ska byggas. Man säger: Jag har valt att bo här på grund av detta fantastiska fält som är tyst och där det inte finns så mycket människor, och där ska jag kunna gå promenader med min hund. Ja, men några stationer från Årstafältet finns Nackareservatet, med Tvärbanan och sedan tunnelbanan från Gullmarsplan till Björkhagen. Man har Nackareservatet – räcker inte det? Vad är synsättet? Hur många tysta, lummiga strövområden kan det finnas i Stockholms stad?

Anförande nr 302

M a t s L i n d q v i s t (MP): Det finns en del undersökningar, vetenskapligt gjorda, som visar att en människa behöver ha i genomsnitt 200 meter till ett naturområde, inte mycket längre, för att regelbundet kunna ta sig dit. Det beror givetvis lite på vem man är och hur pass rörlig man är. Det här är en generalisering av resultatet av sådana undersökningar. Sedan finns det också tysta områden till exempel nära Hökarängen. Där kan man gå in i Fagersjöskogen, och om man går längst in kan man låta sig omslutas av skogen och det är alldeles tyst. Man kan höra lite buller från Högdalenverket när det är något riktigt högljutt där.

De tysta områdena finns. Jag menar att det är värt att bevara dem, för de behövs även i framtiden – vi ska lämna dem till våra kommande generationer.

Anförande nr 303

Å s a W e s t e r (S): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är en del av hela världens utveckling. Händelser på andra sidan jorden påverkar oss här i dag. På samma sätt kan de val som vi gör påverka dem som bor i andra delar av världen. Stockholm är en aktör i en global värld. De beslut som vi som politiker fattar här i dag kan påverka arbetsmiljön för folk i vår närhet. Samtidigt kan de också påverka människor som bor långt härifrån, som lever i en helt annan värld än vår egen.

Vi har som politiker ett ansvar att främja utveckling och hållbarhet, såväl ekonomiskt som miljömässigt och ekologiskt. I det arbetet är det viktigt att vi tillsammans med andra stockholmsaktörer startar arbetet för att Stockholm ska bli en Fairtrade City. Malmö är tillsammans med 45 andra svenska kommuner Fairtrade-diplomerade, så varför skulle inte Stockholm kunna bli en av dem? London blev Fairtrade-diplomerad 2008, och Paris har också blivit det, så varför skulle inte Stockholm kunna bli det?

Fairtrade-diplomering innebär ett samarbete mellan kommun, näringsliv och ideella krafter. Vi kan ta ställning och verka för global hållbarhet ur ett socialt, etiskt och miljömässigt perspektiv. Att ansöka om en Fairtrade City-diplomering är att säga att vi vill vara med och bidra till en rättvis handel. Som kommun tar vi då ett ansvar för att köpa in exempelvis te, kaffe, socker, frukt med mera som är producerade ur ett etiskt och miljömässigt hållbart perspektiv.

Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag som innebär att vi ska initiera ett arbete för att kunna lämna in en ansökan om en Fairtrade-diplomering och därmed integrera en social, ekonomisk och global hållbarhet i den dagliga verksamheten i Stockholm.

Anförande nr 304

J a k o p D a l u n d e (MP): De svenska utsläppen av koldioxid är i dagsläget 0,2 procent av världens totala utsläpp, och Stockholm representerar lite mer än en tiondel av detta. Då skulle man lätt kunna få känslan att det på det hela taget inte spelar särskilt stor roll vad vi gör här i Stockholm. Varför ska vi gå före, vi som ändå kommit en bit på vägen och längre än många andra? Men vad skulle hända om alla tänkte så, om alla städer, regioner och länder som påbörjat resan mot hållbarhet nöjt lutar sig tillbaka med hänvisning till att det finns andra som är sämre? Innebär det att den gröna omställningen fördröjs eller påskyndas?

Det står klart för oss alla att klimatförändringarna blir mer akuta för var dag som går. I en intervju för några dagar sedan sade Yvo de Boer, FN:s förre chef för klimatförhandlingarna, att nästa rapport från IPCC kommer att brutalt chocka världen.

Kevin Anderson, professor i energi och klimatförändringar och klimatrådgivare till den brittiska regeringen, skrev nyligen på SvD Brännpunkt att de rika länderna måste minska sina utsläpp med 10–20 procent varje år för att få en chans att nå det så kallade tvågradersmålet, ett mål som redan många andra säger är för lågt satt. Och detta mål med 10–20 procent är betydligt mer offensivt än vad vi har i dag.

Trots dessa mörka moln är jag ändå optimist. Även om Stockholm bara är en liten del av världen har vi en fantastisk möjlighet att ta ett globalt ledarskap. Vi har unika förutsättningar, såsom en medveten befolkning och en samsyn här i salen om den övergripande problembilden. Vi har en historia att vara stolta över här. Vi skulle också kunna bo tätare, resa grönare och arbeta smartare. Vi skulle kunna återvinna mer, producera mer förnybar energi och bli en global hub för grön teknologi. Men då krävs det att vi inte bara är nöjda med det som varit utan att vi omprövar gamla modeller och vågar tänka nytt. Bostäder behöver inte dra energi, utan de kan producera energi. Avfall och skräp kan omvandlas till någonting positivt. När staden växer behöver vi inte fler motorvägar utan färre.

Detta är insikter som den borgerliga majoriteten äntligen börjar ta till sig, och det är bra. Men låt oss nu samarbeta för att ta dessa från pilotprojekt till att genomsyra hela Stockholmspolitiken. Det är först då vi verkligen gör skillnad i det globala perspektivet.

Anförande nr 305

J o n a s N i l s s o n (M): Herr ordförande! Ja, men vi har ju i 50 års tid jobbat väldigt väl tillsammans över blockgränserna, och vi har fått 100 procent bättre luft på 50 år. Vi jobbar vidare med det, så det råder ingen konflikt här på något sätt.

Det är en sak att stå här i Stockholms rådssal och tycka att man kan sätta upp vilka mål som helst. Men vad är det som händer med miljöpartisterna i Göteborg och i Malmö, där koldioxidutsläppen ökar och inte minskar rent trendmässigt? Vad är det som händer när miljöpartisterna kommer till makten, måste börja ta ansvar och måste börja sitta och förhandla med Socialdemokraterna i Göteborg och så vidare? Vad är det som händer? Jag undrar. Det blir bara tomma ord när man står och pratar, är i opposition och inte tar ansvar, och var man än tittar runt omkring sig går utvecklingen i fel riktning.

Anförande nr 306

J a k o p D a l u n d e (MP): Jag kan gärna erkänna att ni nu gör en del saker som vi inte fick med oss Socialdemokraterna på tidigare. Det kan jag villigt erkänna. Jag kan dock säga att vår budget är betydligt grönare än den ni har just nu. Vi satsar mer än en miljard kronor på ett stärkt miljöarbete, mer än vad ni satsar. Bland annat vill vi satsa 250 miljoner, en kvarts miljard, på en ny biogasanläggning som kan producera energi på ett betydligt grönare sätt, så att vi kan lägga ned kolkraft i Värtahamnen till exempel. Vi satsar en halv miljard på sol- och vindenergi, och vi ger betydligt mer resurser till stadens klimatarbete. Vi gör markant större satsningar än ni.

När det gäller miljöpartister som kommer till makten: I Miljöaktuellt's senaste granskning kring Sveriges miljöbästa kommun vann Eskilstuna, en stad där Miljöpartiet styr tillsammans med Socialdemokraterna.

Anförande nr 307

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ordförande! Du är en hederlig debattör, Jakop, och jag ska försöka hålla samma nivå. Jag tänkte inte vara så retorisk utan svara och kommentera det du säger.

Jag blir lite oroad när du försöker ge sken av att Stockholm inte går före, för det gör vi på en rad områden. Bara för att vederlägga det, förutom allt som man kan läsa i budgeten, kan jag nämna att vi är en del av Covenant of Mayors, som är städer i Europa som vill gå snabbare fram än både nationer och EU. Vi har också varit med i Combat, inom detta arbete, där vi gör ytterligare saker på området kring Östersjön och sådana saker. Vi är på väg att skriva fram ett ärende till fullmäktige om en miljölastbilsdefinition som är tuffare än den man har från staten och på andra håll. Vi gör stora cykelsatsningar i Stockholm framöver och avsätter mycket pengar till det. Vi går också väldigt långt före när det gäller kraven på energieffektivt byggande, som många kommuner runt om i Sverige har höjt på ögonbrynen åt, även SKL och andra.

Vi gör väldigt mycket. Det du säger om att bygga tätare är jag absolut med på. Jag hoppas att även Miljöpartiet är med på att ta konsekvenserna av vad det innebär för stadsbilden till exempel.

Anförande nr 308

J a k o p D a l u n d e (MP): Får jag ta ett exempel. Ni sade tidigare att när en stad växer måste vi ha mer motorvägar. Nu har det skett en förskjutning, när ni äntligen säger att när staden växer måste vi ha en större andel kollektivtrafik. Den förskjutningen är bra. Men den får inte effekt på den verkliga politiken. Det är fortfarande så att ni satsar 30 miljarder på att bygga Förbifart Stockholm i stället för att verkligen investera i mer kollektivtrafik.

När det gäller prioriteringarna av vad som är Stockholms och världens stora problem är er budget tydlig. Ni stärker er miljöbudget med 7 miljoner, och det är bra. Men ni sänker skatten med 300 miljoner. Det ger en tydlig bild av vad ni anser är det största och mest akuta problemet – skattetrycket eller klimattrycket.

Anförande nr 309

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Folkpartiet anser att budgeten för 2013 är bra även inom miljöområdet. Bra satsningar görs trots att vi gör mycket stora satsningar inom skola och socialtjänst. Ändå lyckas vi dessutom sänka skatten en aning. Jag vill särskilt lyfta fram stadens arbete med energifrågor och insamlingen av matavfall. Nå, det finns även annat inom miljöområdet.

Staden ansvarar inte för kollektivtrafiken, även om man ibland kan tro det då den debatteras oerhört mycket i denna sal. Däremot kan staden bidra till att hjälpa eller stjälp kollektivtrafiken. Jag talar bland annat om situationen på gatorna, att snöröjningen fungerar och att tillgängligheten till och från stationer och busshållplatser är god. Här finns ett gemensamt ansvar för att alla drar samma håll.

Jag tror att vi i den här salen, och möjligen även utanför den bland våra kära medborgare, har fått en större förståelse för att vi måste öka utrymmet på stadens gator rent fysiskt för utökad kollektivtrafik, för cyklar och för gående, och detta inte minst på parkerade bilars bekostnad. Detta är bra.

Det arbete som bedrivs med stadens energiförbrukning är också intressant. Här finns inte bara miljöfördelar utan också ekonomiska incitament. Vare sig det blir plushus eller bara en radikalt minskad energiförbrukning i de anläggningar som i dag suger åt sig mest energi är varje minskning en klar fördel.

Till sist tycker jag att vi i staden nu också har inlett ett spännande arbete med att öka insamlingen av matavfall och därmed möjliggöra en utökad produktion av biogas. Det ska bli intressant att se om vi lyckas få andra att sköta bearbetningen av detsamma.

Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2013.

Anförande nr 310

J a k o p D a l u n d e (MP): Ja, det stämmer självklart att vi inte har en direkt kontroll över själva kollektivtrafiken, men det är faktiskt era partikamrater som är

med och styr det i landstinget. Vi har till och med representation av dem här i salen, om än inte just nu. Det finns alltså goda möjligheter för oss att uppvakta andra instanser och när vi planerar vår stad se till att planera för mer kollektivtrafik, i stället för att planera för en stadsutbyggnad som i grunden fortsätter att binda sig kring 1900-talets massbilismsamhälle.

Anförande nr 311

Patrik Silverudd (FP): Nu är det så att jag inte representerar landstinget. Däremot jobbar jag i landstinget. Jag har en viss kännedom om hur landstingets budget och satsningen inom kollektivtrafiken ser ut, och det är långt mer än vad man satsar på Förbifart Stockholm som kommer att satsas inom kollektivtrafiken. Det är utbyggnad av spår, förnyelse av tunnelbanenätet, utbyggnad av tunnelbanenätet och så vidare. Det finns alltså goda möjligheter såväl att ta sig förbi staden som att åka kollektivt genom staden.

Anförande nr 312

Stellan Hamrin (V): Det var nog ganska länge sedan som vi lanserade begreppet Bilfri innerstad. Vi blev så hånade för det att de som inte var med då inte kan ana detta. Nu är ni på väg att fullfölja detta begrepp, och vi tycker naturligtvis att det är jättebra. Jag kan ändå inte låta bli att reflektera över det. Det lät inte så förr – det kan jag tala om.

Nu stöder ni också kollektivtrafik och säger att det är svårt för oss att hantera det här. Det är sant. Men det jag skulle vilja är att ni tar initiativ till ett samarbete med landstinget, ett konkret samarbete med en grupp som hanterar stockholmsfrågorna i relation till kollektivtrafik och landstinget. Det är väldigt mycket också en stockholmsfråga. Detta samarbete måste bli mycket bättre.

Kollektivtrafiken fungerar inte om en massa bilar kör omkring. Ni är för Förbifarten, och det är en sådan där fullständigt avgörande fråga som kommer att stjälpa kollektivtrafiksatsningen. Vi har inte råd med all kollektivtrafik som vi behöver när Förbifarten kostar 65 miljarder inklusive räntor. Det kommer inte att fungera.

Anförande nr 313

Patrik Silverudd (FP): Jag är ledsen. Driver ni fortfarande Bilfri innerstad? Det vore intressant att veta. Det står inte i er budget nu i alla fall. Vi driver inte det. Det är så att även bilen behövs. Vi behöver även i framtiden, med ett Stockholm som växer så dramatiskt och har gjort det under så lång tid, faktiskt också förstärka vägnätet.

Men det kommer att finnas väldigt stora resurser för att kraftigt bygga ut kollektivtrafiken också. Det kommer att ställa stora krav på att kommunerna är med och medfinansierar det. Det kommer att ställa stora krav på att regeringen är med och medfinansierar det. Det sker ett samarbete där Stockholms stad är väl representerad, med den nya Stockholmsförhandlingen, som jag tyvärr just nu inte kommer ihåg exakt vad den heter.

Anförande nr 314

Mikael Magnusson (S): Du sade att kollektivtrafiken inte är något som rör den här församlingen. Men det är två delar i det. Det ena är att om vi som en man

eller kvinna säger till landstinget att trafiksituationen i Stockholm inte duger skulle vi kunna driva utvecklingen mycket snabbare. Det är bra att ni har hoppat på och vill bygga ut tunnelbanan till Nacka, men ni har inte gjort det vad gäller Karolinska. Där borde vi driva på från den här församlingen. Då skulle vi kunna få saker och ting gjorda. Där hoppas jag på Folkpartiets hjälp för att göra den här staden bättre.

Det andra är framkomligheten, som du pratade om. Är du nöjd med framkomligheten på Stockholms gator de senaste åren, när det har varit snökaos och allt annat som har gjort att varken fotgängare, cyklar eller bussar kommit fram, och bilar för den delen?

Anförande nr 315

P a t r i k S i l v e r u d d (FP): Jag sade inte att det inte var intressant för den här församlingen att diskutera kollektivtrafik – det är det i alla högsta grad. Det jag sade var att det inte är här man tar besluten.

Jag är född och uppvuxen i Haninge, och jag har sett mer av snökaos och elände än vad du kan tänka dig. Är jag nöjd? Nej, det är jag inte. Det är fortfarande problematiskt i den här staden, givetvis. Det är därför vi behöver göra förbättringar. Vi behöver antagligen göra det lite dyrare att parkera i innerstaden. Vi behöver göra det smidigare att använda bilpooler. Vi behöver se till att de som har bil oftare parkerar i garage och så vidare. Det finns väldigt mycket som vi behöver göra – och som vi faktiskt också gör. Jag tycker att den budget som vi har stärker det arbetet på ett bra sätt.

Anförande nr 316

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Stockholm står inför stora utmaningar, som sagt, och vi behöver jobba tillsammans. Det är långsiktiga saker, och det är mycket vi gör. I stadsmiljörådet och även i miljönämnden borde vi arbeta mer tillsammans, och det gäller miljöarbetet i alla nämnder, för stadens långsiktiga utveckling. Där finns era ambitioner på cykelsatsning, som är utmärkta. Jag är glad att ni har hoppat på det vi har drivit om att använda dubbdäcksavgifter som ett sätt att få ned de väldigt skadliga partikelhalterna. Där bör ni ligga på regeringen ytterligare, för det är den borgerliga regeringen som gör att vi inte kan införa det omedelbart – de segar där.

Vi ligger på netto ungefär 20 procent på miljönämnden och miljöförvaltningen. Bland annat vill vi, för att Stockholm ska ligga i yttersta framkant när det gäller miljökompetens så att vi kan bli miljöhuvudstad om 10, 20 och 30 år också, stärka forskningskompetensen på miljöförvaltningen, en miljöförvaltning som har dränerats och dragits ned under den borgerliga tiden – dock inte under din regim, så det ska jag inte beskylla dig för.

Vi behöver bygga ut laddningsstrukturen på elbilssidan för att kunna fasa bort fossilbränslet. Vi behöver satsa på bilpooler.

Vi behöver, som sagt, öka ambitionerna för inomhusmiljön. Vi tillbringar mycket tid inomhus, och framför allt barn är känsliga. Vi vet att vi har stora radonproblem i Stockholm, så vi behöver mer tillsyn och mer information både till bostadsrättsföreningar och till inte minst skolor och förskolor.

Det ska vara lätt att vara miljövänlig i Stockholm. Det är flera som har sagt att vi stockholmare generellt är miljöintresserade. Det ska vara lätt, det ska förstärkas och vi ska kunna få information. Därför anslår vi resurser till att förstärka informationen.

Till sist men inte minst: Årsta holmar. Det är en underbar oas som är fin att njuta av på håll när man går längs Tanto. Det är nu en frizon för rovfågel, andra fåglar, till och med bäver och en massa arter. Det är ett känsligt område. Varför ska man för 40 miljoner leda en gångbro över dit och fördärva det? Det fattar inte jag.

Anförande nr 317

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Ordförande! Jag har läst vad som står om miljö i den socialdemokratiska budgeten, och jag kan tycka att jag saknar lite. Jag skulle gärna ha sett lite mer som understryker det engagemang du försöker ge uttryck för här.

Det finns också lite sakfel. Ni skriver om det nationella målet 35 procent insamling av matavfall. Det är numera höjt till 50 sedan i maj och syftar till 50 procent insamling till 2018.

Dubbdäcksavgifter: Ja, som centerpartist har jag drivit det i över fem år, så det är inget nytt för mig. Regeringen har skrivit om det i sin senaste budgetproposition och kommer nu att snabbtreda möjligheten för kommunen att införa dubbdäcksavgifter. Det är mycket bra, och det har vi kämpat för från Stockholms sida.

Laddinfrastrukturen: Ja, jag tror att det blir andra saker som behövs när det gäller att få fler supermiljöbilar och elbilar. Jag tror mycket på utredningen om fossiloberoende 2030 som regeringen har där.

Årsta holmar: Jag tycker inte att du har belegg för att påstå att det blir en katastrof om man bygger en bro dit. Jag tycker att det är viktigt att stockholmarna har tillgång till våra naturreservat. De används flitigt i hela Stockholm. Vi behöver fler naturreservat, och stockholmarna behöver naturreservat, och även djuren förstås.

Anförande nr 318

M i k a e l M a g n u s s o n (S): När det gäller Årsta holmar gjorde stadsdelsnämnden och stadsdelsförvaltningen en utredning som helt avstyrkte en bro och pekade på farorna med en bro. Det är konsekvenser som du borde ta på stort allvar. Det är en fantastisk holme. Det är helt unikt i världen att mitt i en storstad ha den typen av djurliv. Låt oss behålla det! Det är fantastiskt. Med dina 40 miljoner till gångspången kommer du att ta bort en sak som är unik med Stockholm. Stockholm ska vara i världsklass.

Anförande nr 319

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag kan bara lägga till när det gäller Årsta holmar att den där utredningen, liksom det mesta av debatten, helt och hållet bortser från det faktum att Centerpartiet och Alliansen har drivit att det ska inrättas ett naturreservat där. Det kommer att komma mer resurser när det gäller både tillsynen av det blivande naturreservatet och skötsel och underhåll av Årsta holmar, som stadsdelsnämnden kanske inte har haft tidigare. För den som har varit där ute vittnas det om att det inte är så tiptop överallt, men det hoppas jag att det kan bli i fortsättningen.

När det sedan gäller miljöpolitiken i allmänhet – det tycker jag att det är viktigt att säga – är min utgångspunkt för Stockholms stads miljöpolitik pragmatism. Jag tycker att det är viktigt. Det är också det som understryker att vi faktiskt har ett ganska gott samarbete över block- och partigränserna när det gäller miljöpolitiken i Stockholm över tid. Jag tror att det är väldigt viktigt att miljöpolitiken är analysbaserad, att man gör en analys och baserar den på evidensstöd, inte en massa eget hittepå. Man kan till och med titta på cost-benefit-analyser för att se att vi ska använda pengarna på absolut bästa sätt så att vi får mest miljönytta för pengarna. Vi kan gärna börja med att plocka den lågt hängande frukten, och när vi har gjort det går vi vidare och plockar resten av frukten.

Det här är någonting som visar på en skiljelinje mellan Alliansens miljöpolitik och kanske framför allt Miljöpartiets miljöpolitik. Man ser det väldigt tydligt på de krav ni ställer i er budget. Trots att Stockholm ligger absolut i framkant och är bäst i Sverige, en av de bästa städerna i världen, på att ställa krav på energieffektivt byggande går ni lite längre och vill klämma ned det ännu längre. Det saknar helt och hållet analys, och det saknar konsekvensanalys av vad som händer med bostadsbyggandet och med priserna. Visa mig en sådan konsekvensanalys ska jag gärna diskutera det också! Jag har inte sett den.

På samma sätt vill ni att vi ska komma ned till två ton koldioxidekvivalenter per stockholmare och år på väldigt kort tid. Förra året stod jag här och berättade att när man låter experter titta säger de att det i princip innebär att vi ska avveckla all bilism på ett bräde. Ja, det kan vi väl försöka göra långsiktigt, men på ett bräde – är det ansvarsfullt? Det finns ingen analys bakom, ingen handlingsplan bakom, utan det är bara plakatpolitik. Det är där den politiken trivs bäst, på plakat och inte i verkligheten.

Anförande nr 320

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Du pratar om evidensbaserad politik, och då kommer jag tillbaka till Årsta holmar. Det här är ett område där du bara slår en volley mot de konsekvens- och evidensbaserade dokument vi har. Är du beredd att trycka på stoppknappen så länge, tills en rejäl utredning är gjord av miljökonsekvenserna och konsekvenserna för de arter som finns där och som det är unikt att ha mitt i en storstad? Det kommer att hotas när vi stockholmare marscherar över dit och går omkring där. Som sagt: evidens! Menar du allvar med vad du säger? Går du med på en utredning?

Anförande nr 321

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Min utgångspunkt när det gäller Årsta holmar och alla naturreservat är förstås att vi ska minimera konsekvenserna av den mänskliga påverkan på natur och djurliv. Årsta holmar är unikt på många sätt, men varje naturreservat i Stockholm har unika värden. Det ska man komma ihåg. Och varje naturreservat, utom den del av Årstaskogen som utgörs av Årsta holmar, tycker du då att det är okej att vi ska ha tillträde till. I Nationalstadsparken finns det unika arter, och ändå har vi rockkonserter där.

Vi måste hitta ett sätt att kombinera människans behov av att använda grönområden och den natur och det djurliv som finns där. Det är också min utgångspunkt för Årsta holmar. Vi ska bygga en bro. Men jag är beredd, som jag sade tidigare, att om det

behövs restriktioner stänga av bron vissa tider på året när det är häckningsperioder och sådana saker, och framför allt ha en väldigt noggrann tillsyn av naturen där – en tillsyn som för övrigt inte finns i dag. Jag tror att vi kommer att se en stor förbättring av Årsta holmar. Det är min utgångspunkt. Och jag känner absolut en stor ödmjukhet inför att hela tiden följa utvecklingen när vi har byggt bron.

Anförande nr 322

K a t a r i n a L u h r (MP): Hej Per! Du pratar ofta om hur majoriteten i Stockholms stad driver ett aktivt arbete för att påverka regeringen i olika frågor, och det har du pratat om i dag också – den viktiga frågan om luftkvalitetsnormer och dubbdäcksproblematik. Jag hittade ett pressmeddelande från april som handlar om miljöbilar där du skriver: Dieseltrenden måste stoppas. Det är bekymmer att trenden går mot diesel, inte minst mot bakgrund av att vi har problem med utsläpp av kvävedioxid. Det är ett sätt att få regeringen att styra bort från detta.

När frågan nu kom upp i miljö- och hälsoskyddsnämnden lade vi ett förslag att vi skulle styra bort från dieslbilar, och du röstade nej till det. Vi lade ett förslag om att vi skulle ha en ny miljöbilsnorm som styrde bort ifrån dieslbilar, och du röstade nej till det.

Du skriver att du driver på regeringen, och regeringen lyssnar inte. Du röstar nej till det här sedan. Då undrar jag: Kommer det att vara samma sak med dubbdäcksproblematiken? Kommer det att rinna ut i sanden?

Anförande nr 323

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Nej. Jag kan berätta att jag tycker att det är väldigt viktigt att bli av med dieslbilarna så länge som de står för så mycket elände när det gäller NO_x-utsläpp och partiklar som de gör. Det verkar de fortsätta att göra, även om det finns en diskussion om NO_x verkligen är en bra mätare på de skadliga partiklarna eller inte som jag följer med stort intresse. Jag ska träffa ansvarig minister och ta del av utredningen om fossiloberoende 2030 om några veckor. Jag kommer definitivt att föra fram åsikterna att jag inte gillar att man baserar en framtida miljöbilsflotta på diesel. Vi får se om de gör det. Jag tror inte att utredningen kommer att göra det eftersom det är fossilt bränsle.

När det gäller ert förslag har jag för mig att det handlade om när vi tog den nya miljöbilsdefinitionen. Då tycker jag att det är en poäng att vi försöker ha samma definition på så många ställen som möjligt för att få så stor effekt som möjligt och så många fler miljöbilar som möjligt. Den nya definitionen är väldigt tuff mot dieslbilar och fossilbilar.

Anförande nr 324

S t e l l a n H a m r i n (V): Lite smolk i glädjebägaren: De totala koldioxidutsläppen i Stockholm ökar faktiskt, liksom de gör i landet, det vill säga dem vi inkluderar i vår konsumtion. Det vet säkert du också. Det är ett stort problem som gör det mycket svårare att hantera det här. Vi måste inte bara minska det vi släpper ut i Stockholm, utan vi måste minska det vi släpper ut totalt sett också. Det hoppas jag att vi kan titta på framöver.

Det är glädjande att du går på den evidensbaserade principen. Jag skulle vilja att det också gällde Förbifarten. Jag såg att regeringen nu ska göra en förnyad analys av förutsättningarna, vilket var himla intressant. Förbifarten leder ju till 5 procent ökade utsläpp av koldioxid, när ni också vill ha ned dem med 70 eller 80 procent till den tid när Förbifarten börjar gälla. Det kommer inte att gå ihop. I den samhällsekonomiska analys som gjordes, och som nu förhoppningsvis ska göras om, var det 17 faktorer som låg till grund för bedömningen. Det är nu alldeles uppenbart att nästan inte en enda av dem kommer att kunna uppfyllas år 2020. Bensinpriset skulle vara 15 kronor.

Anförande nr 325

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): När det gäller koldioxidutsläppen och konsumtionsperspektivet, som du är inne på, kommer det att komma ett ärende till nästa möte med miljö- och hälsoskyddsnämnden som är baserat på en skrivelse från Miljöpartiet om det, där miljöförvaltningen tittade på om det är möjligt att ha ett sådant sätt att räkna på stockholmarnas utsläpp och landade i slutsatsen att det blir väldigt osäkra siffror. Där tar man också upp de försök som har gjorts att göra den typen av beräkningar, och det visar att det slår väldigt olika, att det är mycket skattningar och att de helt enkelt är osäkra att räkna på. Dessutom blir det väldigt svårt att jämföra städer, vilket också är en poäng. Jag har respekt för de argumenten från tjänstemännen.

När det gäller Förbifart Stockholm får man helt enkelt säga: Tror du att det kommer att finnas bilar i Stockholm om 20–30 år? Ja, jag tror det. Som politiker måste jag ta ansvar för att se till att folk kan ta sig till jobbet, att vi kan transportera varor och gods och sådana saker och köra bussar även i framtiden. Sedan kan jag inrikta mitt arbete på att vi får så miljövänliga bilar som möjligt. Det är där jag sätter in min energi.

Anförande nr 326

J a r i V i s s h e d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte prata lite om Stockholm Vatten, inte så mycket om själva bolaget utan mer om de ägardirektiv som majoriteten i och med den här budgeten lägger på bolaget.

Majoriteten säger i sina ägardirektiv bland annat att bolaget ska fokusera på kärnverksamheten och fördjupa arbetet med att finna alternativa driftsformer i det fortsatta effektiviseringsarbetet.

Stockholm Vatten är i dag ett relativt avskalat bolag. Det tror jag att de flesta håller med om som har lite insikt i bolagets verksamhet. Tvärtom tror jag att om man lägger ut mer av bolagets verksamhet kommer det att drabba kärnkompetensen i bolaget och minska möjligheterna till framför allt intäkter vid sidan av vattentaxan. I dag är det så att Stockholm Vatten driftar bland annat avloppen i Solna. Samarbetet har varit positivt både för Solna, som i dag har lägre kostnader, och för Stockholm Vatten, som har kunnat öka sina intäkter.

Vattenverksamhet, ofta med sina tunga investeringar, gynnas av stordrift. Därför bör man söka mer av regionala samarbeten. Jag är övertygad om att det kommer att gynna både Stockholm Vatten och dem som vi samarbetar med i regionen, som exemplet Solna visar. För att kunna få till mer av samarbete måste Stockholm Vatten

stå starkt i sina kärnverksamheter. Därför tycker jag att det här ägardirektivet om att lägga ut verksamheter på entreprenad är lite malplacerat i förhållande till det tillstånd som Stockholm Vatten befinner sig i.

Det andra ägardirektivet som jag har lite funderingar kring är att bolaget ska intensifiera arbetet med sjörestaureringar enligt vattenprogrammet. Det är ett positivt ägardirektiv. Vi har en liknande formulering i våra direktiv. Vi genomförde en hel del sjörestaureringar med den så kallade miljömiljarden. Sedan dess har detta arbete i princip legat nere. Det Stockholm Vatten gör i dag är att förhandla om den miljöpåverkan som bolaget självt orsakar. Att man ska intensifiera arbetet med sjörestaureringar, betyder det någon ambitionshöjning gentemot vad man gör i dag, det vill säga tar hand om sin egen påverkan?

Sedan har jag lärt mig att den här frågan inte är helt lätt. Det finns lagstiftning, och man kan alltså inte belasta vattenkollektivet med kostnader som inte går tillbaka till vattenkollektivet. I dag äger man bara sin reservvattentäkt i Bornsjön. De andra sjöarna äger ju exploateringsnämnden. Är det de som kommer att tillföra Stockholm Vatten medel för det här?

Bifall till vårt förslag!

Anförande nr 327

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Jag ska försöka kort kommentera ditt inlägg. Egentligen är det Bengt Hansson, som är ordförande i styrelsen, som är experten på området även om det ligger under min rotel. Han sitter tyvärr inte i kommunfullmäktige än, men vi kommer ju att få fler mandat efter nästa val så då kanske han gör det.

Mer regionala samarbeten: Ja, det tycker jag som inriktning är bra. Jag tror inte att någon har sagt någonting annat om det heller. Det kan ske på många olika sätt.

Ägardirektivet, där vi ser över om verksamheter kan läggas ut på andra: Jag vill inte vara rädd för att pröva nya lösningar om det kan leda till mer effektivitet. Både jag och Bengt följer detta, vilket jag vet att ni i resten av styrelsen också gör, när bolaget tittar på det här. Låt oss då ta diskussionen när det kommer upp konkreta förslag på bordet i så fall. Men jag vill inte, som sagt, stänga dörren till att effektivisera någon kommunal verksamhet, inte Stockholm Vatten heller.

Anförande nr 328

J a r i V i s s h e d (S): Man ska naturligtvis alltid se över bolags kostnader, så det har jag inga funderingar kring. Men det har avknoppats saker från Stockholm Vatten, och börjar man nu gå framåt med ytterligare avknoppningar känner jag att det drabbar också det som är kärnverksamheten och att det begränsar bolagets möjligheter att få till samarbeten i regionen.

Sedan hann du inte med frågan om vad intensifieringen av sjörestaureringen betyder. Du kanske har tillfälle att svara på den senare.

Anförande nr 329

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Jag tog upp två rätt bra exempel på att Stockholm är väldigt framgångsrik inom miljöområdet, och det är inte bara en slump. Vi är hyggligt bra och jobbar över blockgränsen. Men framför allt skulle jag vilja lyfta upp just detta att vi jobbar systematiskt och konsekvent.

Stockholm är väl ensam i Sverige om att ha effektindikatorer. Det kan låta rätt enkelspårigt, eller inte så högtflygande, men man jobbar med att andelen miljöbilar ska öka i stadens bilflotta, andelen dubbdäck ska minska, stockholmsbussarnas genomsnittshastighet ska öka både i innerstad och i ytterstad, antalet cyklar ska öka, stockholmarnas möjlighet till städning och renhet ska öka, 24-timmarsgarantin ska fungera, antalet cykelparkeringar ska öka, cykelfartsgator ska införas, bro till Årsta holmar ska byggas, låncykelsystemet ska utökas, open street ska startas, skadedjursbekämpning ska ske, och så vidare och så vidare.

Det handlar om att man försöker lagstyra, och vår verksamhet blir lagbunden, snarare än att hitta på nya projekt. Nu hittar vi på ett projekt här och ett projekt där som kan leda åt olika håll, men i stället borde vi jobba systematiskt med miljöfrågan. Vår vision om Stockholm är att det är en grön, trygg, tillåtande och framtidsinriktad stad med spännande jobb och många företagare som kan attrahera folk att bli stockholmare. Det är just det här att vi också tar fasta på att stockholmarna värdesätter en god miljö och stadens grönområden.

Det är därför miljöpolitiken är genomtänkt och ambitiös, med effektindikatorer, som vi är ensamma om att ha och jobbar systematiskt efter. Just detta att det är stadsövergripande: Det är klart att miljö- och hälsoskydds nämnden jobbar fram de här effektindikatorerna, men de tvingas ju på resten av staden, bolagen, stiftelserna och vad ni vill, och det är det som är själva framgången. Det är inte en enskild nämnd som bara jobbar med miljöfrågorna, utan miljö- och hälsoskydds nämnden sätter reglerna för hur övriga staden ska förhålla sig till de reglerna.

Anförande nr 330

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Jag blir riktigt glad när jag hör Jonas Nilsson prata väl om miljöpolitik och miljöambitioner. Det innebär att vi i så fall borde kunna ha enighet, gå mycket längre och göra mycket mer för staden.

Jag vill bara kommentera en sak, och det är att du säger att Malmö och Göteborg hade ökade utsläpp och att det är så bra i Stockholm. Då vill jag bara återigen sätta fingret på att en skillnad är – det är några år gamla siffror, eftersom det är en viss eftersläpning – att när den ekonomiska aktiviteten ökade efter den förra krisen blev det högre utsläpp i de städer som inte har så mycket spårbunden trafik som vi har i Stockholm. Det är inte den nuvarande miljönämndsregimens förtjänst, utan det beror på en utbyggnad av tunnelbanan för länge sedan.

Min fråga är bara: Hur har Moderaterna i nutid agerat för att få ned koldioxidutsläppen?

Anförande nr 331

J o n a s N i l s s o n (M): Man kan fortsätta att titta på Göteborg och Malmö. Vad kostar ett månadskort i Göteborg för att åka med Västtrafik? Det kostar 1 450 kronor.

I Malmö kostar det 1 150 kronor. De har mycket mindre trafiksystem att åka med. Det är inte dubbelt så dyrt som i Stockholm men nästan i Göteborg. I Stockholm kostar det 790 kronor, och vi har inte ens en lika hög subventionsgrad.

Det handlar om att vi i Stockholm har bestämt oss för att våra miljöinsatser ska vara ekonomiskt långsiktiga, att allt vi gör ska vi försöka att alltid kombinera med ekonomisk hållbarhet. Utan ekonomisk hållbarhet blir det ofta luftslott och kan leda i vilken riktning som helst. Finns det en sund ekonomisk bas för att göra saker och ting ska man göra det och försöka prioritera de sakerna, inte hitta på, som jag sade förut, ett projekt hit och ett projekt dit utan att fundera på om de har bärighet.

Anförande nr 332

S t e l l a n H a m r i n (V): Att Stockholm har låga utsläpp av koldioxid beror ju på fjärrvärmens och kollektivtrafiken. Och såvitt jag vet, även om det var före min tid, är det något vi har arbetat fram tillsammans. Det är väl det som är en av anledningarna till att vi ligger så långt framme internationellt som Per hävdar att vi gör, vilket jag hoppas är sant.

Beträffande indikatorer förstod jag inte riktigt om du tyckte att det var bra eller dåligt, men du kanske tyckte att det var bra. Då är det så att det program vi hade när vi hade makten hade mycket tydligare, dessutom kvantitativa, indikatorer som verkligen betydde något. Att det nu bara ska öka eller minska innebär inte så mycket. Vi har i vårt miljöprogram från Vänsterpartiet, som bygger på det ni har gjort, kvantifierat målsättningarna. Våra indikatorer är kvantitativa, och det är en avsevärd brist med era. Era indikatorer är alldeles för lätta att uppfylla och ställer inte tillräckligt höga krav, tycker jag.

Anförande nr 333

J o n a s N i l s s o n (M): Det är naturligtvis bra med effektindikatorer, som vi jobbar väldigt hårt med. Framför allt har vi har vi utvecklat detta sedan det förra miljöprogrammet.

Sedan vill jag gärna understryka igen att det är väldigt viktigt att de projekt vi gör eller den verksamhet vi har också har ekonomisk bärighet som är långsiktig. Annars finns det en tendens att luften går ur projekten.

Anförande nr 334

K a t a r i n a L u h r (MP): Hej Jonas! Med Jonas Nilssons retorik skulle man kunna säga att Stockholm blev miljöstad redan 1767. Då fick två svenskar ett uppdrag att spara skog åt Stockholm och uppfann kakelugnen, som blev en jättebra miljöupppfinning på 1700-talet.

Vi tycker att man alltid måste driva på och gå framåt för att få en renare och renare stad. Vi ser flera problem med budgeten, bland annat med vatten och klimat, där det kommer att krävas långsiktiga åtgärder för att vi ska nå de uppsatta målen. Jag undrar bara hur du ställer dig till vattenvård och klimat till exempel. Kommer vi att nå de mål som vi har satt upp med den förda politiken?

Anförande nr 335

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Jag förstod inte det där med kakelugnen och 1767.

Vi jobbar naturligtvis. Jag kan exempelvis ta vårt byggande, där miljonprogramområdena gör av med 200 kilowattimmar per kvadratmeter och år. Nu är vi under 100, och de hus som vi exploaterar för nu ska vara nere i 55 kilowattimmar. Om man då räknar bort varmvattnet internt och värmen är vi nere på tysk passivhusstandard med 55 kilowattimmar.

Din sista fråga var om vi ska nå vattenmålen med den politik som förs. Jag ställde en anonym fråga till miljöförvaltningen: Vad är vi mest stolta över? En av de tre saker som vi är mest stolta över är just vår vattenkvalitet i Stockholm.

Anförande nr 336

L a r s S v ä r d (M): Fru ordförande, ledamöter, åhörare! Jag tänkte uppehålla mig vid det bolag som finns med i detta block, Stockholm Vatten, och först ge lite fakta.

Stockholm Vatten försörjer 1,3 miljoner människor med vatten. Varje dygn levererar man 370 miljoner liter vatten. Stockholm Vatten har som uppgift att försörja sina kunder med världens viktigaste livsmedel, ett gott och friskt dricksvatten av mycket hög kvalitet. I uppdraget ingår även att rena avloppsvattnet, skydda vattenmiljön och restaurera våra sjöar så att Stockholmsregionen kan växa och utvecklas utan att naturen tar skada.

Bolaget äger och sköter ledningsnäten för vatten och avlopp samt pumpstationer och vattenreservoarer i Stockholm och Huddinge. Inte mindre än tolv kommuner får sitt vatten från bolaget, och åtta kommuner får hjälp med avloppshanteringen.

Den av Alliansen lagda budgeten klargör att Stockholm Vatten ska fortsätta med sin verksamhet med en fortsatt tydlig miljöprofil samtidigt som leveransen av hälsosamt och gott vatten till hushåll och verksamheter i Stockholm säkerställs.

Produktionen och driften av vatten- och avloppshantering och -rening ska ske med så liten miljöpåverkan som möjligt. Bolaget ska även framdeles värna om befintliga kunder och partner i regionen samt sträva efter nya samarbeten då bolaget har en mycket god kapacitet och förmåga att tillhandahålla VA-tjänster även utanför kommungränserna.

Bolaget har bedrivit och bedriver ett kontinuerligt effektiviseringsarbete som ska fortsätta med fokus på en så låg vatten- och avloppstaxa som möjligt – ett arbete som bedrivits med framgång. Det är något som jag tycker är väldigt viktigt att informera stockholmarna om. De senaste tio åren har vattentaxan sänkts med 16 procent i Stockholm, att jämföra med Göteborg respektive Malmö där man under samma tidsperiod sett sina avgifter höjas med 100 respektive 50 procent.

Det här kan även uttryckas i kostnader för en lägenhet för en stockholmare. Normalkostnaden för vatten och avlopp är i Stockholm 22 kronor per kvadratmeter för en lägenhet medan den för övriga Sverige ligger på 57 kronor per kvadratmeter

och år. Jämför man det och en lägenhet på 60 kvadratmeter är kostnaden över 2 000 kronor mer om man bor någon annanstans för att hantera vatten och avlopp. Det är ett arbete som Stockholm Vatten ska fortsätta att bedriva.

Anförande nr 337

S t e l l a n H a m r i n (V): Lars Svärd berömmar sig över den låga taxan. Det är precis det som är problemet. Förr när vi jobbade ihop om det här tog vi ansvar för vatten från källan till havet. Det gör man inte längre.

Man har nedrustat stora delar. Man har sålt ut stora delar. Det har lett till ett ökande antal rörbrott i olika delar av systemet. Det har lett till ökande utsläpp av fosfor. Miljöförvaltningen har tvingats anmäla Stockholm Vatten för överskridande av miljö kvalitetsreglerna. Det har gjort att man inte, vad jag vet, har restaurerat ett enda vatten sedan ni fick makten 2006. Förr hjälpte vi andra länder runt Östersjön att bygga upp sina vattenbolag. Det kan vi inte nu även om vi skulle vilja, för ni har sålt ut de delar som stod för den kunskapen. Privata intressen har ingen särskild glädje av att hjälpa andra länder på det sätt som Stockholms stad faktiskt gjorde.

Den sänkta taxan har varit en katastrof. Vi har länge krävt en höjning, och vi är glada att ni nu också äntligen har gjort det.

Anförande nr 338

L a r s S v ä r d (M): Jag är stolt över den låga taxan. Men samtidigt kan jag konstatera att vi höjde taxan föregående år. Vi behöver höja taxan, som vi gjorde förra året. I och med det kan vi även gå från att ha 700 miljoner i investeringar för att restaurera våra vatten och avlopp 2012 till att ha en investeringsbudget på 1,1 miljard från och med 2014 året därefter.

Anförande nr 339

M a t s L i n d q v i s t (MP): Jag undrar över en sak, Lars. Tidigare var Stockholm Vatten berömt för sitt förebyggande underhåll, alltså att man visste att en given anläggning hade en given livstid och att det efter så och så lång tid kunde vara dags att byta ut den, vilket borgade för en säker vattenkvalitet och avloppshantering. Nu visar det sig att det har börjat bli ganska konstigt, att ni hoppar in och reparerar lite när det väl går sönder i stället för att tänka långsiktigt. Är du beredd att överväga att återinföra det förebyggande underhållet i Stockholm Vatten?

Anförande nr 340

L a r s S v ä r d (M): Jag har fullt förtroende för Stockholm Vattens förändring av den princip där man har haft, precis som du säger, en tidsplan som man lägger undan. Nu har man övergått, precis som många andra kommuner, till att titta – man vet inte hur lång livslängd de har, för ledningarna ligger under jorden, och det är när de går sönder som man kan gå in. Det har blivit mycket billigare att hantera det på det sättet genom åren.

Anförande nr 341

K a t a r i n a L u h r (MP): Fru ordförande! Jag tänkte anknyta till den diskussion vi just har haft om Stockholm Vatten.

Stockholm Vatten fick i dag ett fint pris under rubriken Socialt ansvar, och det är någonting som vi ska vara stolta över. Under många år var Stockholm Vatten det VA-bolag i Sverige som låg längst fram vad gäller utvecklingsarbetet i avloppsverken. Det berodde på en kombination av en engagerad ledning och politisk drivkraft. Efter 2006 har den borgerliga majoriteten genomfört stora förändringar inom bolaget, vilket har lett till att utvecklingsarbetet har monterats ned. Stockholms VA-verk har därmed fått lämna över ledartröjan till Göteborg och Malmö.

Just att Stockholm inte längre är bäst är kanske inte vårt största problem. Större problem är att det under senare år har varit försämrade värden vad gäller avloppsrening tillsammans med ökande värden på hur mycket vi breddar avloppsledningarna, vilket innebär hur mycket vi släpper ut från avloppsledningarna utan att rena det innan.

Ett ytterligare problem är att ivern att hålla nere vattentaxan har byggt upp en stor skuld inom bolaget. I augusti var storleken på skulden uppe i 6,5 miljarder kronor.

Av majoritetens elva ägardirektiv i år handlar de tre första om effektivisering, omlokalisering av verksamheten och minskade produktionskostnader, vilket inte behöver vara fel i sig. Två andra handlar om dagvattenarbete och sjörestaureringar, men vi vet inte varifrån pengarna till detta ska komma. Ett ägardirektiv säger att bolaget ska beakta effekterna av ett förändrat klimat, och som direktiv behöver det inte nödvändigtvis kosta något.

Direkt i bolagets svar på majoritetens budget kan man läsa: Det faktiska behovet överstiger både de ekonomiska ramarna och de personella resurserna. Årets investeringsbudget innebär också att ekonomiskt lönsamma investeringar inte kommer att kunna genomföras.

Lars pratade också om de ökande investeringar som nu kommer på 400 miljoner. Det är helt lånade pengar, som kommer att läggas på den skuld vi redan har.

Vi undrar om Sveriges lägsta vattentaxa är överordnad målet att ha ett vattenbolag i världsklass.

Anförande nr 342

R a h m a D i r i e (M): Ordförande, fullmäktige! Stockholms stad är en attraktiv stad och en väldigt miljövänlig huvudstad. Vi har en aktiv miljöpolitik. Stockholmare är miljömedvetna och vill ha en snygg, trygg och hållbar stad att leva i. Stockholm har prisats som EU:s första miljöhuvudstad och har väckt ett stort intresse hos medborgare och internationella krafter. Även stadsdelen Hammarby sjöstad har varit ett gott föredöme och ett framgångsrikt exempel på hur man kan möta dagens urbana utmaningar med tekniska innovationer.

Ordförande, fullmäktige! Stockholms stad har ett miljöprogram som är ambitiöst och genomarbetat. Miljöprogrammet berör de viktigaste miljöaspekterna och de viktigaste miljöområdena. Det inkluderar alla förvaltningar och nämnder i staden. Alla nämnder och förvaltningar i staden ska samverka för att verkställa programmet och nå de givna målen. Stockholms stads miljöprogram strävar efter konkreta och mätbara resultat. Miljöarbetet i staden är långsiktigt, och tonvikt läggs på områden

där staden kan påverka. Miljöprogrammets genomförande är öppet integrerat i stadens system för ledning och uppföljning.

Ordförande, fullmäktige! Staden har som mål att innehållet av miljö- och hälsofarliga ämnen ska minska, att enbart köpa in varor och tjänster som är miljövänliga, att konsumtionen av ekologiska livsmedel och andelen miljöklassade byggnader ska öka. Vid nybyggnation och ombyggnation ställs höga krav på hälso- och miljömässig standard. Det är glädjande att nya energiförbrukningskrav ställs på äldre byggnader som tidigare har lytt under krav som gällde när husen uppfördes. I dag föreslås att nybyggnadskraven ska gälla även när man genomför en ombyggnation av en äldre bostad.

Byggnadsteknikens bidrag till energieffektivisering har varit betydelsefullt. I dag finns det teknik för att massproducera byggnader som är energieffektiva. De mentala trösklar som har hindrat energieffektivisering inom byggbranschen är passerade. Förväntningarna på god miljö och god komfort inomhus har ökat. Människor vill ha det bekvämt och varmt. Det ställer höga krav på energieffektiva och moderna hus. Framtidens hus kommer att vara självförsörjande på el och vara nettoproducenter på grund av solceller på taken.

Minskad energianvändning och ökad energieffektivisering är viktiga för att minska utsläppen av koldioxid. Den svenska energipolitiken syftar till att skapa förutsättningar för en effektiv och hållbar energianvändning.

Anförande nr 343

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag noterar det du sade, och jag tycker att det låter bra, framför allt detta att man måste involvera alla sektorer i politiken, både byggande och trafik och annat. Det hoppas jag verkligen att ni gör.

Det är jättebra att Madeleine är här, men jag saknar Ulla Hamilton och Sten Nordin, som också spelar en viktig roll i det här sammanhanget, just därför att klimatfrågan handlar om trafik, byggande och pengar, inte så mycket om miljön.

Anförande nr 344

R a h m a D i r i e (M): Det är roligt att vi är överens. Självklart är miljöfrågorna viktiga för oss alla.

Anförande nr 345

M a t s L i n d q v i s t (MP): Du nämnde stadens miljöprogram, som handlar om det som staden själv har rådighet över. Vad är din åsikt om hur staden ska förhålla sig till sådan miljöpåverkan som staden inte har rådighet över men som ändå påverkar vår gemensamma livsmiljö?

Anförande nr 346

R a h m a D i r i e (M): Jag tror att samverkan är viktig. Alla människors, företags och näringslivets, även civilsamhällets, samverkan är viktig. Man ska på något sätt kunna samverka för att det ska bli bra.

Anförande nr 347

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Hej! Det var roligt att du tog upp verksamheterna i stadsdelarna. I vår budget gör vi en stor sysselsättningsatsning för att sätta folk i arbete, och vi satsar 350 miljoner kronor brutto. En del av den satsningen kommer att ge 220 personer arbete för att jobba med stadsmiljön, för att göra Stockholm renare, vackrare och bättre. Tycker du inte att det är bra?

Anförande nr 348

R a h m a D i r i e (M): Det bedrivs redan mycket arbete i Stockholms stad. Jag är jättestolt över den miljöprofil som vi redan har. Vi har många frivilliga organisationer som genomför städning av staden. Det genomförs jättemycket. Jag är verkligen stolt över det arbete som görs, men det kan bli bättre också. Vi har ambitioner att bli ännu bättre.

Anförande nr 349

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag tänkte prata lite om detta med grönområden, för det är en viktig och lite komplicerad fråga, som vi måste fundera en del över. Både upplevelser av natur och biologisk mångfald i sig kräver ytor och kräver biologiska samband – ytor för att djur och växter behöver utrymme, i varje fall en del av dem, och samband för att djur och även en del växter måste kunna sprida sig från olika områden.

Att då bryta sönder det, som majoriteten verkligen gör, genom att nu också väldigt uttalat vilja bygga hus och vägar tvärs igenom dessa grönområden, är en biologisk katastrof, tycker vi. Det här går inte att kompensera, som några av er pratade om i inledningsinläggen. Gör man detta genombrott är det förstört för alltid för en rad olika funktioner, och det drabbar både människor och djur. Det tycker vi är allvarligt.

De gröna kilarna som vi har i Stockholm är väldigt värdefulla. Jag tycker att det är lite oärligt när ni använder en massa fina uttryck, som promenadstad, samband och annat, när det egentligen handlar om att förstöra de här funktionerna och förstöra de gröna kilarna. Det är något som vi aldrig kan acceptera.

Grönområden måste utnyttjas av alla. Det håller jag helt med er om. Det gäller att hitta ett sätt att balansera det. Då ska vi alltså inte bygga vägar och hus. Man måste göra dem tillgängliga på annat sätt, med gångvägar, cykelbanor och annat. Det är ändå poängen med grönområden i en storstad – det tycker vi också. Det är naturligtvis annorlunda ute i skogsbygder, där man ska ställa andra krav. Men även i våra skogar tycker nog vi att man måste kunna ha en del orörda områden, för vi har nästan inga kvar.

Årsta holmar råkar då av en slump vara ett sådant område. Vi tror att det ska bevaras orört. Man kan ordna organiserad båttrafik dit, för vi tror också att man ska kunna besöka Årsta holmar. Men att bygga en bro för 40 miljoner är väldigt dyrt. Dessutom förstör man en farled som kan behövas.

Jag ska helt kort ta upp Stockholm Vatten. Det är fantastiskt att höra att det fanns 1,1 miljard till investeringar och man inte har restaurerat en enda sjö på sex år. Det gör att möjligheterna att leva upp till vattendirektivet kommer att kräva väldigt stora investeringar och ansträngningar av olika slag. Vi hjälper gärna till med det. Jag vill

bara ha sagt att detta att restaurera sjöar kostar inte alls så mycket som man tror. Jag var med och restaurerade Skånes största sjö – och den är riktigt stor – och det kostade 10 miljoner. Det är överkomliga kostnader. Jag hoppas verkligen att ni i majoriteten tar itu med det här, för man har försuttit så många år att det måste gå ganska kvickt.

Anförande nr 350

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag hinner inte svara på allting på en minut. Jag ska ge mig på självmordsuppdraget att försöka vara nyanserad i frågan om grönområden kontra bostadsbyggande. Jag tror att det är viktigt att vi tar den här debatten helt och hållet i Stockholms stad.

Det är två saker som ibland är oförenliga. Många här inne har svårt för detta med att bygga en tät stad. Vi säger det gärna i debatten, men när det kommer till konkreta beslut sägs det nej. Jag anklagar inte just Vänsterpartiet för detta, utan det är kanske snarare ett fenomen som finns i Stockholm. Samtidigt tycker jag att Stockholm ska få växa ordentligt. Det är svårt att både ha kakan och äta den.

Jag bygger helst en tätare stad, en stad som är högre i innerstaden och tätare i närförorterna. Men när det inte går blir det faktiskt en och annan grönyta som ryker. Och det var precis det som hände när ni styrde 2002–2006. Det har aldrig byggts så mycket på grönytor, enligt SCB, som under de fyra åren. Jag diskuterar hellre andra lösningar, så välkommen till den diskussionen!

Anförande nr 351

Stellan Hamrin (V): Jag håller med dig om att det är en principiell diskussion. Det kanske är så att vi står för olika sidor. Vi menar att man måste kunna kombinera tillräckligt orörda grönområden med en utbyggd stad. Vi bygger gärna tätt där vi har byggt, och vi bygger gärna tätt också i kollektivtrafiknära lägen.

Men talet om att Stockholm ska växa i all oändlighet är ju en chimär, både för er och för oss. Det kan inte växa i all oändlighet, för både du och jag måste någonstans sätta en gräns. Eftersom det är så tycker jag att det är mycket viktigare att hitta ett samarbetsavtal med omkringliggande kommuner och med regionen i stort. Det är alldeles självklart att ska Stockholm växa på ett vettigt sätt måste det ske framför allt i alla våra kranskommuner. Där byggs det ju alldeles för lite, och framför allt inga hyreslägenheter. Det är det problemet som måste lösas, tror jag.

Anförande nr 352

Mats Lindqvist (MP): Fru ordförande, ledamöter, åhörare! Jag skulle vilja fortsätta diskussionen om Stockholms blå värden. Förut pratade vi om de gröna värdena. Det var ju bra att Stellan tog upp det ämnet lägligt. Det här att mer vatten ska mätas tycker jag är väldigt bra, men mätningar bör ju kunna resultera i någonting också, i olika åtgärder. Det är inte så att vi behöver mäta allting överallt, för en del saker vet vi redan.

Jag kan börja med till exempel Fagersjöviken i sjön Magelungen. Där har ni lovat en hel del saker i den senaste valrörelsen och tidigare också, att ni ska åtgärda det ena och det andra. Nu ryktas det lite på stan att ni egentligen har kastat in handduken där, att det nog inte går att göra så mycket kanske. Då tycker jag att det är bra om ni kan

säga det öppet till dem som bor där att ni inte kommer att göra så mycket där – om det nu är så. Jag påstår inte att det är så, utan det är bara en indirekt fråga.

Vi har också Drevviken, som nu börjar drabbas av liknande problem som sjön Magelungen redan har. Vi har Forsån, som går från Magelungen till Drevviken, där det finns stora biologiska värden. Bland annat har ån stor betydelse för kräftbeståndet i båda sjöarna Magelungen och Drevviken. Kräftfiske är i sin tur en mänsklig aktivitet som många uppskattar. Vi har Lillsjön i Bromma där det är återkommande problem med syrefria bottnar som drabbar den sjön lite då och då. Vi har Nackasjöarna, som i och för sig bara delvis hör ihop med Stockholms stad och som i huvudsak ligger i Nacka, men där Stockholm ändå har del i Ältasjön och Sicklasjön, och sedan rinner alltihop ut i Hammarby sjö.

Vad tänker ni göra för olika saker? Vad jag kan se har ni inga konkreta åtgärder avsatta till det här, utöver mätningar. Vad är det ni tänker göra? Vad tänker ni åstadkomma med det här? Det här är ju en av de väsentliga delarna, som jag menar gör Stockholm just till Stockholm, att det är så mycket blått omkring de olika öar och halvöar som vi tillsammans benämner Stockholm.

Anförande nr 353

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Tack för att du tog upp detta med Magelungen, Mats! Det har varit ett samråd på plats där man har presenterat idéerna om vad som ska göras. Det blir en begränsad muddring vid platsen där badet finns, om du vet var det är. Jag tycker att det är en bra början. Vi har diskuterat den frågan fram och tillbaka, inte minst när vi hade internat med miljö- och hälsoskyddsmyndigheten för ungefär ett år sedan. Det finns lite olika teorier om vad som är bra och dåligt att göra när man ska fixa till en sjö, en del av en sjö eller en vik på detta sätt.

Jag tycker att den begränsade muddring som nu ska göras, finansierad och bestämd, efter samråd, är en bra början. Jag hoppas att man kan utvärdera det för att se om man kan gå vidare med resten av sjön i framtiden. Jag efterlyser gärna mer forskning kring det här. Den begränsade muddring vi gör nu är ett utmärkt tillfälle för forskare att vara med och titta på om det är en bra metod eller inte. Jag hoppas att det är en bra metod. Jag hoppas också att man kan återkomma i framtiden för att utvidga detta.

Miljöförvaltningen har i budgeten fått i uppdrag att fortsätta sin kartläggning av vattendrag i Stockholms stad, så det arbetet fortsätter.

Anförande nr 354

M a t s L i n d q v i s t (MP): Det låter ju intressant att ni äntligen ska komma i gång med det där. Det har ju tagit några år, som sagt. Då menar jag givetvis Fagersjövikens. Men sedan har vi fortsatta problem, som vi redan känner till, i flera sjöar, till exempel Drevviken där hornsärv och axslinga ställer till allt större problem för fiske, båtaktiviteter och andra saker. Där behövs det åtgärder, och de behöver åstadkommas nu. Det handlar också bland annat om att minska näringsutsläppen till sjöarna från trafik och olika andra aktiviteter.

Jag efterfrågar mer konkreta åtgärder, inte bara utredningar. Utredningar är en jättebra grund för att göra något, men det måste komma ett resultat, en handling, av det hela också.

Anförande nr 355

J a k o p D a l u n d e (MP): Fru ordförande! Det efterfrågas nu vad som är det gröna alexanderhugget som ska lösa alla miljöproblem i ett slag. Men det är faktiskt inte riktigt så vi tänker, utan snarare handlar det om ett tålmodigt och genomgripande arbete på många fronter. Jag tänkte lyfta fram några av de saker som ni har infört som jag tycker är bra men som skulle kunna vidareutvecklas.

Ett exempel är den mobila miljöstugan som åker omkring och som skickar ett sms när den är på gång. Det tycker jag är jättebra, för då kan man återvinna. Problemet är bara att den kommer alltför sällan och det plingar till i din mobil alltför sällan. Här skulle man kunna tillsätta mer resurser och köpa in fler mobila miljöstationer så att människor lätt kan återvinna.

Hyrcykelsystemet tycker jag är alldeles utmärkt, men stora delar av staden har än så länge inte tillgång till det. Framför allt i ytterstaden finns det väldigt många människor som verkligen skulle vilja cykla och kunna använda hyrcykelsystemet, men det saknas stationer och det saknas cyklar. Här skulle man kunna vidareutveckla det system som redan finns och göra det bättre.

Energieffektivisering: I fastighetsnämnden och fastighetskontoret, där jag är engagerad, har man ett bra system som sätter i gång ett ambitiöst arbete kring ett antal fastigheter. Men där skulle man kunna eskalera detta betydligt mer. Som tjänstemännen säger krävs det mer resurser för att kunna projektera fler fastigheter. Där behövs det alltså mer resurser för att vidareutveckla det som görs.

Det är samma sak med gröna tak. Där finns det en del bra pilotprojekt, men med mer resurser skulle man kunna vidareutveckla det till rekreationella gröna tak där människor kan vistas och ta del av den gröna miljön, vilket gynnar dem så att de får en bättre miljö kvalitet, men det skulle också kunna innebära att man kan odla saker och få mer mat.

Sedan är det sådana saker som ni inte gör men som ni skulle kunna sätta i gång med. Det är att införa en vegetarisk dag i den offentliga verksamheten, i skolan och i omsorgen. Det skulle innebära att miljökonsekvenserna av köttkonsumtionen minskar markant. Det skulle förmodligen inte heller kosta särskilt mycket pengar. Där verkar ni ha något slags moralistisk inställning att det offentliga inte får lägga sig i vad människor äter. Det tycker jag är lite märkligt.

Man skulle kunna ge ett stöd till bostadsrättsföreningar och hyresrätter som vill energieffektivisera. Förra mandatperioden inrättade ni ett särskilt kontor för att uppmuntra utförsäljning av hyresrätter. Det var inte särskilt klokt. Varför inte inrätta ett särskilt energieffektiviseringskontor som kan hjälpa bostadsrättsföreningar och hyresrätter att energieffektivisera?

Samma sak skulle man kunna göra när det gäller avfallshanteringen. Det skulle behövas ett starkt stöd för de bostadsrättsföreningar och hyresrätter som vill investera

i matkvarnar så att man kan omvandla maten, eller om man vill införa ett mer storskaligt uppsamlingsystem. Där skulle man kunna göra mycket mer.

Varför är det då viktigare att sänka skatten än att investera i en mer ambitiös miljö- och klimatpolitik? Det är min fråga till er.

Anförande nr 356

Borgarrådet S j ö s t e d t (FP): Ja, men hallå! Man kan naturligtvis hela tiden säga: mer, mer, mer! Fastighetskontoret investerar 205 miljoner kronor i energieffektiviseringar. Vi ska minska energiåtgången med 30 procent under bara några år. Är inte det alldeles fantastiskt bra? Det är en yta på 400 000 kvadratmeter som kommer att få ett nytt sätt att sköta sin energi – 80 byggnader handlar det om. Självklart kan man alltid göra mer och mer, men det finns också en begränsning i hur många människor man kan sysselsätta med detta. Någonstans måste man ändå vara nöjd.

Jag ser inte hur ni ska klara av det. Hur mycket pengar ska ni satsa på detta, och varifrån ska ni ta dem?

Anförande nr 357

J a k o p D a l u n d e (MP): Jag tycker faktiskt att ni har en hel del bra skrivningar om de här projekten, och man gör ambitiösa saker med de fastigheter som man arbetar med. Det vill jag göra hatten av för. Men andelen fastigheter är för liten. I stället för att sänka skatten, som ni gör, avsätter vi 100 miljoner kronor varje år. Ni avsätter 250 miljoner för hela projektet, som sträcker sig över flera år. Vi avsätter i stället 100 miljoner för varje år för att kunna anställa fler energikonsulter som kan projektera och ta in externa företag, som kan komma från Sverige eller från andra länder, för att vara med och energieffektivisera fler fastigheter. Det är bra för miljön, men det innebär också att vi får de gröna näringarna i Stockholm att växa, att nya energikonsultföretag växer fram i staden, och det är bra för näringslivet också.

Anförande nr 358

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag måste tyvärr på detta vis yrka bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 359

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Det är så mycket jag vill kommentera att jag helt enkelt får välja eftersom jag inte kommer att hinna med allting.

Du pratade om matavfallsinsamling och kvarnar. Det kommer att hända mycket på den fronten framöver, kan jag säga. Vi har skrivit en del i budgeten om optisk sortering, bland annat, som är jättespännande. Men det får vi återkomma till.

Det som ni vill lägga 100 miljoner på varje år: Mycket av det görs i dag. Vi har finansiering för Energicentrum som jobbar med stadens bolag. Det händer jättemycket där redan i dag. Jag säger inte, återigen, att ni strör ut pengar bara för att markera att ni vill lite mer, men jag tror inte att det kommer att leda till speciellt mycket mer verkstad.

En vegetarisk dag – ja, där kom den debatten. Det är jätteintressant. Det kan vara bra, absolut, men jag tycker inte att det är någonting som fullmäktige ska bestämma här. Det är någonting som varje skola ska bestämma tillsammans med elever, lärare och föräldrar, varje förskola, varje äldreboende eller varje arbetsplats och vad det nu kan vara. Jag tycker att man ska bestämma det lokalt. Man kan ha fem vegetariska dagar om man vill det. Jag bryr mig inte om det – ät vad ni vill! Men det ska bestämmas av dem som äter, inte av mig.

Anförande nr 360

J a k o p D a l u n d e (MP): Jag tycker kanske inte att man ska ha ett vite för de skolor som inte gör det eller att man ska ta i med hårdhandskarna. Men det vore faktiskt välkommet om vi från stadens ledning förklarade att vi tycker att det är en bra idé att vi i alla fall en dag i veckan är med och bryter köttnormen. Jag tror att många som växer upp är vana vid att en måltid måste innehålla kött och tror inte att vegetarisk mat kan vara god och näringsrik. Jag tror att väldigt många människor som går i skolan skulle kunna få en bild av att vegetarisk mat kan vara god och näringsrik om de fick det varje måndag. De kanske inte nödvändigtvis skulle bli vegetarianer själva, men de kan säga när de kommer hem att de åt jättegod vegetarisk mat i skolan och fråga om man inte kan laga det hemma, och så kanske de äter lite mer vegetariskt.

Jag tror inte nödvändigtvis att lösningen på köttkonsumtionens klimatproblem är att alla människor blir vegetarianer. Det tycker jag att många fler ska bli, men huvudlösningen är att alla äter säg en fjärdedel eller en tredjedel mindre kött. Det är en bra väg framåt, och då ska staden visa ledarskap.

Anförande nr 361

E l i a s G r a n q v i s t (M): Fru ordförande! Borgarrådet Ankersjö sade lite av det som jag skulle säga. Jag tycker att Jakob Dalunde har lite fel när han tycker att det skulle vara något slags moralism att vara emot vegetariska dagar och så vidare. Jag tycker snarare att det vore moralism om vi i fullmäktige skulle säga att alla måste ha en vegetarisk dag.

Vi tycker att det är upp till personerna själva, boenden eller skolor att bestämma det. Där finns också den valfrihet som man har att välja ett ställe där det finns vegetariska rätter om det är det man vill ha. Vegetariskt är inte något dåligt – det är riktigt gott. Det tycker jag också, även om jag älskar kött.

Anförande nr 362

J a k o p D a l u n d e (MP): Jag tror faktiskt att det finns väldigt många människor som växer upp och tänker att en normal måltid måste innehålla kött. Då tycker jag att det vore bra om vi kunde bidra till att bryta den köttnormen och visa på att det finns alternativ. Det tycker jag vore bra.

Anförande nr 363

M i k a e l M a g n u s s o n (S): Jag vill för säkerhets skull bara se till att yrka bifall till det socialdemokratiska förslaget. Och så kan jag tacka för en bra debatt.

Jag kan passa på att fråga: Vad tror du? Om det hade varit den här sidan som hade styrt, hade det inte blivit bättre då?

Anförande nr 364

J a k o p D a l u n d e (MP): Jag tror i alla fall att vi hade fått loss mer medel till att finansiera satsningarna. Det är jag säker på.

R II TRAFIK- OCH ARBETSMARKNADSROTELN
R I FINANSROTELN

Trafik- och renhållningsnämnden, Stockholms Stads Parkerings AB, Stockholms hamn AB
Punkt 14. 29, 27)

Anförande nr 365

Borgarrådet Hamilton (M): Fru ordförande! Jag har noterat att väldigt många redan är på hugget när det gäller trafikdebatten, eftersom det var ganska många inlägg i avsnittet nyss.

Jag skulle kunna börja så här: Det ska fan vara trafikborgarråd. Ursäkta, fru ordförande! Man kan travestera August Blanches teaterdirektör Sjövall i *Ett resande teatersällskap* – men inte för att trafikkontoret är ett resande teatersällskap; det är de långt ifrån. Här finns kompetenta medarbetare med ett minst sagt stort uppdrag, beroende bland annat på att det är många som reser.

Årtionden av eftersatt underhåll och eftersatt utbyggnad av infrastrukturen sätter sina spår. Alla partier delar ansvaret för att det har blivit som det är i Stockholm i dag, men vi tar tag i underlåtenhetsskulden, till och med så mycket att många klagar att det är svårt att ta sig fram i staden på grund av alla renoveringar och nybyggnationer. Men jag tror att de flesta stockholmare förstår varför och kan stå ut just på grund av det.

Vårt reinvesteringsprogram betar systematiskt av de behov som finns av broar, belysningar och vägar. Regeringens insikt om vikten av att Stockholm har en fungerande infrastruktur manifesterades senast genom uppdraget till en förhandlingsman om utbyggnaden av T-banan till Nacka och östlig förbindelse. Förbifart Stockholm och Citybanan är på gång och mycket annat.

Samtidigt växer Stockholm så att det knakar. De utmaningar som det innebär är faktiskt kära problem, hur konstigt det än kan låta, jämfört med motsatsen, en krympande stad. Vi har aldrig varit så många stockholmare som i dag, och mycket talar för att vi fortsätter att växa. Samtidigt blir inte gatorna bredare i takt med att vi blir fler.

Stockholm ska vara attraktiv, och för att fortsätta att vara attraktiv måste utmaningarna med bland annat köerna hanteras. Det är här som framkomlighetsstrategin kommer in. Den befintliga infrastrukturen måste användas effektivare, arbetsresorna bli effektivare, kollektivtrafiken bli pålitligare, bussar komma fram i tid, cykelinfrastrukturen byggas ut och gångmiljöerna i staden bli trevligare. Framkomlighetsstrategin och Promenadstaden ska, mina vänner, gå hand i hand.

Många stockholmare älskar sina bilar. Vi vill inte hindra dem från att ha sin bil, till skillnad från vissa andra här i salen. Bilen kommer att ta plats i Stockholm under en överskådlig framtid, och därför ska framkomlighetsstrategin planera för var någonstans i Stockholm bilen ska ta plats. Det behövs fler parkeringsgarage, fler infartsparkeringar och färre personer som motsätter sig byggande av garage i Stockholm. Jag välkomnar också fler bilpooler och car sharing-system.

Varor och tjänster måste flyttas från A till B, oftast med fordon – ett faktum som ofta försvinner i debatten. Framkomlighetsstrategin tar därför också upp att leveranstrafiken behövs och måste tillgodoses på ett effektivt sätt.

Vår gröna och blå stadsmiljö är en stor tillgång, viktig såväl för stockholmarna som för stadens attraktion. Jag är glad för mer pengar till trädplanteringar även i denna budget, och stockholmarna kan se fram mot ytterligare blomsterprakt under den kommande vår- och sommarsäsongen.

Stadsmiljön är även att ha det tryggt och snyggt. Vi har alla ett eget ansvar för stadsmiljön och att inte skräpa ned. Via tekniken blir det lättare att informera bland annat trafikkontoret om var det kan behöva städas. Stockholmsvärdarna fortsätter – en sann vinna-vinna-lösning. Personer som stått utanför arbetsmarknaden kan ta steget in och bidra till ett renare Stockholm och ge turisterna ett vänligt bemötande.

Fru ordförande! Det ska vara lätt att göra rätt. Tillgängligheten till återvinningscentralerna eller insamling är därför jätteviktigt. Mobil insamling med sms-tjänster är en bra service som fler stockholmarna måste få kännedom om.

Stockholm är en fantastisk stad på öar, och allt fler vill bo här. En levande stad kan aldrig bli färdig, men att utveckla infrastrukturen och stadsmiljön i takt med den tillväxt som sker är en jätteutmaning. Nybyggnationer märks mycket påtagligt i vår täta stad. Men med ett realistiskt synsätt, med tålmodighet hos stockholmarna och med insikt om att vi bygger för framtiden kan även stockholmarna stå ut, tror jag. Vi måste titta framåt. Och en sak är säker: Det är en väldigt stor skillnad på att bo i en stad med nästan 900 000 invånare och att bo i en stad som har 674 000. Det senare var det Stockholm som fanns 1991, för 21 år sedan. Inom kort är vi en miljon, och därför måste det finnas attraktivare alternativ till den egna bilen.

Med detta, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut, även om jag har en del kvar att säga.

Anförande nr 366

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande! Jag ska börja med att yrka bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Vi som sitter i salen och ni som sitter på läktarna har i dag åkt hit på olika sätt. Många gånger har vi varit ganska förbaskade på överfulla tunnelbanevagnar, att man får stå och vänta på nästa tåg, cykelkaos vid Slussen och i Götgatsbacken, som är rena infernot, och på Essingeleden, som ibland vid vissa tidpunkter blir rena parkeringsplatsen. Det där är också en verklighet, Ulla Hamilton, som stockholmarna i dag upplever.

Jag tror att det finns många sätt att minska trängseln, och det finns många sätt som vi skulle kunna bli mer framkomliga och mer effektiva på i Stockholm. Vi har satt upp några saker i budgeten från Socialdemokraternas sida.

Det är framför allt att vi ska konkurrensutsätta det låncykelsystem som i dag finns. För trafiksäkerhetens skull och för att minska olyckorna vill vi måla 30-gatorna. Vi vill undersöka upphandling för bilpooler, typ det som Botkyrka kommun har i dag.

Man ska också reservera fast parkering för bilpooler på stadens mark. Det krävs i och för sig en lagändring, men vi får väl göra en uppvaktning från stadens sida för att få den lagändringen.

Vi är helt övertygade om att vi kan göra mycket mer för ett smartare resande i Stockholm. Det ska vara smidigt att resa i Stockholm, och man ska kunna byta trafikslag under en resa den dag som man är ute och åker, från tunnelbana till ett låncykelsystem, från låncykel till en bilpoolsbil, till exempel när man åker och handlar. Det är också viktigt att öppna låncykelsystemet för konkurrens. Fler aktörer eftersträvas. Vi är positiva till att Alliansen har anammat våra idéer om en utbyggnad av detta system.

Vi vill att bilpooler ska få plats vid nyproduktion av bostäder från början. När man bygger en fastighet i dag ska man kunna reservera plats för en bilpool eller flera bilpooler just för att öka användningen av dessa.

Det är också bra att bygga ut cykelbanor. Det är bra att Alliansen nämner Spårväg syd i sin budget. Det är verkligen första gången som man har tagit upp detta i en budgettext. Spårväg syd skulle man också kunna projektera till Skarpnäck.

Vi måste bli bättre på att utveckla infartsparkeringar och hitta nya modeller för p-avgifter för att minska parkeringar i gatunätet.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag.

Anförande nr 367

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! I ett grönt Stockholm är det lätt att ta sig fram med cykel och kollektivtrafik. Resandet är säkert, effektivt och klimatsmart. Luften är ren att andas.

För att Stockholm ska kunna ställa om till en modern huvudstad krävs det att vi i första hand planerar för gång-, cykel- och kollektivtrafik framför bilen. Miljöpartiet vill satsa 1 ½ miljard under sex år för att öka framkomligheten, höja säkerheten och rusta Stockholms cykelbanor. Det behövs i ett växande Stockholm.

För att skapa möjligheter för fler stockholmare att ta cykel vill vi skapa ett sammanhängande cykelnät och snabbcykelleder mellan Stockholms yttre stadsdelar och innerstaden. I dag är Stockholms låncykelsystem begränsat till bara vissa delar av staden. Vi vill att SL tar över ansvaret för låncykelsystemet. Oavsett var du bor som stockholmare ska du ha möjlighet att använda cykel som ett klimatsmart och kapacitetsstarkt transportmedel.

Men alla ska kunna ta sig fram säkert i Stockholm. Vi som föräldrar ska vara säkra på att våra barn kan ta sig till och från skolan utan att de riskerar att bli påkörda eller skadade i trafiken. Miljöpartiet vill satsa 25 miljoner kronor för att skapa säkra skolvägar. Miljön runt skolorna ska förbättras genom bredare trottoarer, gångstråk och cykelvägar, och bilfria zoner ska införas närmast skolorna.

Ett effektivt, säkert och klimatsmart resande är nödvändigt i ett växande Stockholm. Det ställer stora krav, och därför har Miljöpartiet höga ambitioner. Vi vill att staden ska vara fossilbränslefri 2030, för vi ser att det behövs både för miljön och för

stockholmarnas hälsa. 30–40 stockholmare dör varje år av Stockholms smutsiga luft. EU har gång på gång påpekat att Stockholm inte lever upp till EU:s miljö kvalitetsnormer. Det är normer som Stockholm borde ha klarat av redan 2005, och nu sju år senare har den moderatledda majoriteten fortfarande inte gjort tillräckligt för att förbättra luften.

Miljöpartiets politik med trängselavgifter och dubbdäcksförbud har varit framgångsrik. Vi kan ge stockholmare en god luftkvalitet redan 2013. Ett modernt och miljövänligt Stockholm handlar också om hur vi löser stockholmarnas vardagsproblem. Det ska vara lätt att sortera sina sopor i Stockholm. Avfallstaxan ska styra mot minskade avfallsmängder och skapa möjligheter för ökad källsortering. Den fastighetsnära källsorteringen ska utvecklas. Med Miljöpartiets budget skapas förutsättningar för ett modernt, mänskligt och miljövänligt Stockholm, ett Stockholm med effektiva transporter, god resurshushållning och möjligheter för alla stockholmare att göra ett klimatsmart val.

Återigen bifall till Miljöpartiets budgetförslag!

Anförande nr 368

M a r k K l a m b e r g (FP): Fru ordförande, kommunfullmäktigeledamöter! Stockholm är en växande stad som kräver goda kommunikationer och en viktig övergripande förutsättning för att stadens utveckling inte stannar vid kommungränsen. Därför ska staden samarbeta med resten av länets kommuner för att bygga bostäder, cykelstråk, kollektivtrafik, spårvägar och vägar i världsklass för den växande huvudstadsregionen. Genom bättre kommunikationer kan fler bo i en kommun och arbeta i en annan.

Jag vill tala om tre mer specifika områden – cykelpolitik, spårtrafik av olika slag och tunnelbana. För det första handlar det om att skapa en levande cykelstad. Flera åtgärder i cykelplanen syftar till att förenkla pendling mellan centrum och förorter, men det räcker inte. Vi vill underlätta cykling mellan förorterna, vi kräver ett enklare system för cykelstråk som gör det lätt att få en överblick och komma ihåg var stråken går. Det räcker inte med att man kan pendla in och ut, utan man måste också kunna cykla mellan stadsdelar och mellan kommunerna.

Det andra område som jag vill tala om handlar om spårbunden trafik. Folkpartiet har länge i stad och landsting drivit frågan om ökad spårtrafik. Jag ser fram emot att spårvägen byggs ut mot Norra Djurgårdsstaden. Många partier säger sig bejaka denna utveckling, men vi får se om dessa ord omsätts i handling när vi under nästa år ska fatta flera viktiga beslut rörande det här projektet. Kommer oppositionen att ta ansvar för en fungerande kollektivtrafik, eller böjer de sig för de röster som vill lägga hinder för denna spårvägslinje?

Ett annat viktigt projekt är Spårväg Syd. Jag välkomnar att trafiknämnden i landstinget tidigare i höst beslutat att SL ska få i uppdrag att gå vidare med en fördjupad utredning om Spårväg Syd. Vissa röster talar om att man ska ha en stombuss. Från Folkpartiets sida vill jag göra det klart att vi gärna ser spårväg direkt. Vi tror på en snabb utveckling i de södra delarna av Stockholm, och då krävs goda kommunikationer.

Det sista område jag vill tala om är utbyggd tunnelbana. Det har talats länge om att tunnelbanan ska byggas ut. Nu kommer det att ske. Alliansen har nått en överenskommelse om detta. Vi ska utreda fyra alternativ. Många frågor återstår, och många frågetecken bör rätas ut. Det kommer det att göras. De är en stor investering som berör många olika intressenter, inklusive staten. Men en politisk överenskommelse finns nu, och det historiska arbetet att förverkliga tunnelbana till Nacka kommer att kunna påbörjas.

Dessa tre områden – cykelpolitik, spårtrafik ovan mark och under mark – är viktiga delar av en framåtriktad trafikpolitik. Alliansen tar ansvar för ett växande Stockholm där kommunikationerna fungerar.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag i denna del.

Anförande nr 369

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Huvudmålet för alla trafiklösningar i Stockholmsregionen måste vara lägre utsläpp, minskade bilköer, bättre förutsättningar för kollektivtrafik och cykeltrafik. Luftkvaliteten i Stockholm måste bli bättre, och vi måste vidta kraftiga åtgärder för att åstadkomma detta. Häribland är dubbdäcksanvändningen den enskilt största källan till skadliga partiklar, trots förbudet på Hornsgatan. Men det räcker inte med detta. Vänsterpartiet menar att dubbdäcksförbudet snarast måste utökas till hela innerstaden. Förbudet är tydligt och lätt att kontrollera med reguljära trafikkontroller. Vi har inte tid att vänta på en dubbdäcksavgift som i dag inte är juridiskt möjlig. Vidare vill vi placera ut synliga displayer på olika ställen på staden för att kunna åskådliggöra problemet med luftkvaliteten och öka förståelsen för de åtgärder som vi måste vidta.

Tunga transporter bidrar till en försämrad luftkvalitet och försvårar framkomligheten för bussar, cyklister och gående. För att minska antalet tunga transporter i innerstaden vill vi effektivisera och samordna leveranserna genom en samlastningscentral i kommunal regi. Vissa särskilt riskfyllda gator måste också befrias från tung trafik.

Ordförande! Vänsterpartiet vill fortsätta lyfta alternativ till Förbifart Stockholm, som såldes in med falska påståenden om att den kommer att leda till minskade köer. Vi vill i stället utöka trängselavgifterna, höja avgifterna och införa sådana på Essingeleden. Så minskar vi belastningen på Stockholms trafiknät. Så skapar vi incitament för att välja det hållbara framför det ohållbara. Så gör vi plats för nyttotrafik och kollektivtrafik som behöver komma fram.

Cykelplanen ska äntligen genomföras. I år har majoriteten till och med lagt pengar på det i sin budget. Men att etablera en cykelplan på 18 år är naturligtvis skamligt långsamt. Dessutom saknar vi tidsplaner för de prioriterade satsningarna.

Vi ska ha betydligt högre mål för användande av cykel i högtrafik. Det klingar nämligen falskt att kalla Stockholm i världsklass och ha i budgeten en målsättning om att vara i kapp med Köpenhamn där andelen invånare som cyklar är åtta gånger större per capita. När fler och fler cyklar, som är det klimatsmarta rättvisa transportmedlet, ska detta uppmuntras och underlättas. Stockholmare cyklar för

glatta livet och har inväntat länge nog på en sammanhållande cykelplan för Stockholms inner- och ytterstad. Det är hög tid att genomföra denna så snart som möjligt.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets förslag till budget.

Anförande nr 370

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag brukar börja mina anföranden här i budgetfullmäktige med att säga att Stockholm växer så det knakar. På den fronten, mina vänner, intet nytt. Vi blir allt fler stockholmare som ska trängas på samma begränsade yta. Jag och Centerpartiet välkomnar denna utveckling, och vår modell är en tät, hög och miljövänlig stad. En tät stad kräver en effektiv trafikplanering. Vi kommer att behöva prioritera hårt hur vi ska använda stadens gator. Framkomligheten måste öka, och vi måste få bort de stillastående bilarna, oavsett om de är parkerade på våra gator eller om de står i de långa köerna. Vi måste prioritera kollektivtrafik, gångtrafik och cykeltrafik. De som måste stryka på foten är bilarna.

Jag är oerhört glad att det händer så mycket på cykelfronten och att oppositionen verkar tycka att vi har så himla bra förslag så att de kopierar dem rakt av. Cykelplanen är nu äntligen på väg fram till fullmäktige, och vi har många konkreta och bra åtgärder som vi kommer att arbeta vidare med. Med inspiration från riktiga cykelstäder runt om i världen föreslår vi ett utbyggt cykelpendlingsnät, ökad framkomlighet med cykelfartsgator och ett pilotprojekt för grön våg för våra cyklister.

Men att förbättra förutsättningarna för cyklister handlar inte bara om cykelbanor, utan det handlar om att det måste finnas någonstans att ställa cykeln när man kommer fram. Går det att kombinera cykling med kollektivtrafik i en större utsträckning? Det tror vi att det gör. Vi skapar fler cykelparkeringar i kollektivtrafikhärlägen, vi börjar med en här borta vid Järnvägsparken. Genom en samlad strategi kommer vi att ta steg för steg mot en miljövänligare och cykelvänligare stad. Cykelplanen kan också ge oss en möjlighet att lyfta blicken och skapa en framkomligare stad.

Ordförande! Det är inte bara på cykel och med traditionell kollektivtrafik som vi ska kunna ta oss fram i staden. Det faktum att Stockholm är byggt på holmar och öar ska inte bara ses som en problematik när det gäller framkomlighet, utan vi måste också i större utsträckning nyttja vår vattenspegel för att transportera oss. Därför lägger vi fast i budgeten att det nya Slussen ska bli en knutpunkt för kollektivtrafik och båtpendling.

Ett ytterligt viktigt steg för att nå en miljövänlig stad handlar om att vi måste höja ambitionen när det gäller att samla in matavfall. Med höga ambitioner och moderna lösningar ska vi hitta en möjlighet att lösa avfallsproblematiken i staden. Jag är väldigt glad att vi nu har bestämt oss för ett optibagsystem för att samla in vårt matavfall.

Jag vill härmed yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 371

Erik Slottnér (KD): Fru ordförande! För den som har pengar och som är påhittig skulle jag säga att trafik- och renhållningsnämnden är något av en drömnämnd att sitta i därför att behoven är oändliga. I ett växande Stockholm är behoven av en utbyggd infrastruktur i det närmaste obegränsade, men det är inte våra resurser, och därför måste vi prioritera. Trots att pengarna inte är oändliga har flera efterlängtnade infrastruktursatsningar kunnat göras bara under det senaste året, som kommer att ha stor betydelse för Stockholms stad och för hela regionen.

Beslutet om tunnelbana till Nacka är efterlängtad. Att Östra länken studeras vidare i samband med detta är också väldigt positivt. Spårväg Syd har fått nytt hopp efter det att SL har fattat beslut om att fortsätta med det projektet. Spårväg Syd är en viktig del för att stärka söderorts konkurrenskraft och attraktivitet.

En annan satsning som skulle ha stor betydelse för söderort är en förlängning av Hagsätras tunnelbanelinje till Älvsjö, det är något som Kristdemokraterna vill se. En tunnelbanelinje till Älvsjö skulle avlasta den citynära kollektivtrafiken. Förbifarten kommer att avlasta den hårt trafikerade Essingeleden. Förlängningen av tvärbanan till Solna och vidare till Kista är också viktiga satsningar för att förbättra tvärkommunikationerna och minska T-centralens belastning. Förstudie ska genomgöras avseende Norrorts tvärförbindelser. Men trots alla dessa satsningar kommer det alltid att finnas långa väntelistor eftersom Stockholmsregionens tillväxt är så stark.

Den båtburna trafiken har blivit en stor framgång, sjövägen mellan Nacka och Frihamnen har blivit succé och ska permanentas. Flera båtlinjer är att vänta. Vid ombyggnationen av Slussen, som Jonas Naddebo nyss nämnde, kommer båten att vara viktig som kommunikationsmedel. Andra platser som är lämpliga kan vara Hornsbergs strand eller båttrafik mellan Norr Mälärstrand och Söder Mälärstrand. Det här kommer vi att fortsätta att arbeta med.

Till sist gör Alliansen en stor satsning på cykeltrafiken. Stockholm blir med säkra steg en allt bättre cykelstad med investeringar i utbyggnad och nybyggnation av cykelbanor med fler cykelparkeringar, med cykelplan vid nybyggnation och med framkomlighetsstrategi som ger cyklister högre prioritet. Alla de här satsningarna bidrar till att utveckla Stockholm till en stad i världsklass.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 372

Monika Lindh (S): Fru ordförande! Jag ska prata om Stockholms Stads Parkerings AB, som är mitt älsklingsbolag. Egentligen hade det kunnat pratas om det i förra avsnittet, som handlade om stadsmiljö och trafik, och inte bara på det här avsnittet som handlar om trafik.

Stockholms Stads Parkerings AB har ett strategiskt och mycket långsiktigt uppdrag. Det handlar inte i det här läget om att prioritera, utan det handlar om att optimera verksamheten i företaget, det kommunala bolaget. Det uppdraget handlar om att genom en genomtänkt parkeringspolitik göra två saker: underlätta framkomligheten för trafik och människor och medverka till en god och hållbar stadsmiljöutveckling.

Jag tror att vi kommer att leva med bilar väldigt länge. För att klara de här två uppdragen måste vi göra två saker: Vi måste få bort bilarna från gatan för att klara framkomligheten. Vi måste få in bilarna i garage, och vi måste få ut mer nytta av varje p-plats i varje garage.

Hur gör vi detta? Hur optimerar vi nyttan i stället för att prioritera? Jo, vi optimerar användningen av varje plats. Det kan man göra på olika sätt. Man kan kombinera boende- och besöksparkering. Man kan ha smarta avgifter som främjar en effektiv användning under dygnets alla timmar, och vi kan underlätta användandet av p-platser så att det blir ett stabilt, hållbart, miljömässigt säkert sätt. Vi kan bygga ut infarts- och utfartsparkeringarna i samarbete med våra grannkommuner, göra dem trygga och säkra och därmed öka användningen. Vi kan ha gratis parkering för supermiljöpremiebilar. Vi kan se till att vi har platser för eluppladdning i varje garage, och vi kan upplåta garage för bilpooler och genom prissättning öka användningen under dygnets alla timmar. Vi kommer inte att ha oändliga resurser för att bygga garage, men varenda plats är nödvändig.

Därför handlar Stockholms Stads Parkerings AB:s uppdrag inte om att prioritera i en dålig ekonomi, utan att se till att optimera hela bolagets verksamhet så att det får sin strategiska betydelse.

Därmed yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 373

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Allt det som du räknade upp, Monika, är sådant som Stockholms Stads Parkerings gör i dag. Men det är en liten sak som jag har funderat kring i ert budgetförslag. Ni säger att ni ska se till att besöksparkerna inte står på gatorna, utan ni vill ha dem in i parkeringsgaragen, medan boendeparkerarna gärna kan stå på gatorna. Det där förstår inte jag hur ni får ihop. Om man vill öka ruljangsen på parkeringsplatserna borde det egentligen vara boendeparkeringarna som ni skulle vilja attrahera till parkeringsgaragen, inte besökarna. Jag skulle gärna vilja höra hur ni resonerar i det avseendet.

Anförande nr 374

M o n i k a L i n d h (S): När jag pratar om Stockholms Stads Parkerings AB pratar jag om parkeringshusen. Gatuparkeringen sköts inte alls av parkeringsbolaget. Det vet du. Vi är på en marknad där vi har flera bolag som jobbar med parkering. Stockholms Stads Parkerings måste optimera varje plats det har, det handlar i stor del om parkeringshusen. Där måste man kunna kombinera boende- och besöksparkeringar under dygnets alla timmar.

Anförande nr 375

M a r i a A n t o n s s o n (MP): I ett modernt grönt Stockholm bygger vi inte dyra, omoderna, bullriga, koldioxidgenererande bilvägar som uppmuntrar till bilåkande och kräver bilåkande för att vara lönsamma. Vi vill absolut inte bygga vare sig Förbifart Stockholm eller Österleden, som kommer att skära rakt in i Stockholm. Vi vet att vi med dagens trafikplanering inte kan nå klimatmålen. Är det ett sådant samhälle ni vill skapa?

Apropå samhälle lever vi ett slit-och-släng-samhälle som saknar motstycke i människans historia. Varje svensk genererar i genomsnitt ett halvt ton avfall per person och år. Det kan jämföras med att för hundra år sedan slängde varje svensk ungefär 25–30 kilo per person. Vad är det vi slänger?

Förra året gjorde trafikkontoret en blockanalys av hushållsavfall. Det visar sig att 38 procent är matavfall, 24 procent förpackningar, 8 procent returpapper och tidningar. Alltså matavfallet är 190 kilo per person, en råvara som vi slänger, en råvara till biogas. Den kastar vi bort.

Tydligt är att det här tyvärr inte har varit ett prioriterat område. I grovsoporna återfinns i princip allt annat som stockholmarna har tröttnat på eller som man inte tycker är värt att laga. Så ska det inte vara i ett modernt samhälle i en tid då vi alla vet att jordens resurser är ändliga.

Miljöpartiet vill skapa en modern, miljövänlig och mänsklig huvudstad, en stad där vi ser vårt avfall som en resurs, där det är lätt att källsortera, vi återvinner våra sopor och gör biogas av vårt matavfall. Staden måste bli betydligt bättre på att möjliggöra insamling av matavfall, möjliggöra återanvändning av hela och funktionsdugliga bilar. Vid alla återvinningscentraler ska det finnas återbruksmöjligheter. Vi vill att staden ska utveckla så kallade kretsloppsparkar där inlämnade produkter repareras eller förädlas för att sedan säljas i butiker i parkområdet. Ideella organisationer kan erbjudas möjligheter till försäljningsställen vid de här kretsloppsparkerna.

Flera mindre återvinningscentraler kan möjliggöras genom att man placerar några av dem i det femtiotal berggrum som förvaltas av fastighetsnämnden. Det finns lösningar. Staden måste arbeta förebyggande och vidta åtgärder för att minska konsumtionen av engångsförpackningar och öka återvinningsgraden av dem, exempelvis genom diskussioner med snabbmatsproducenter. Vi behöver hitta återvinningslösningar för alla, även företag, stora och små. Det finns mycket att göra. Till det krävs det pengar, och de finns i Miljöpartiets budget.

Anförande nr 376

Borgarrådet Hamilton (M): Ni ska satsa en kvarts miljard på cykelbaneutbyggnad nästa år i Stockholm. Samtidigt säger ni att ni vill satsa på framkomligheten i Stockholm. Jag skulle vilja höra med dig: Hur har ni tänkt att ni ska fixa allt detta med 250 miljoner 2013? Hur mycket ytterligare personer tänker ni se till att anställa i trafikkontoret för att man ska kunna projektera alla de cykelbanor som ni kommer att ha? Hur hade ni tänkt genomföra allt detta i Stockholm samtidigt som vi vet att det pågår massor med andra ombyggnationer? Vi har tätskiktsrenovering, snart påbörjas ombyggnaden av Slussen, vi har Citybanebyggnaden, vi har massa olika investeringar som pågår runt i Stockholm.

Kort sagt: Hur ser planen ut för att sätta sprätt på detta? Ni ska väl inte bygga marmorcykelbanor i Stockholm under nästa år?

Anförande nr 377

Maria Antonsson (MP): Nej, Ulla, det ska vi inte. Det handlar om att prioritera. Som man nu håller på i staden prioriteras cyklisterna över huvud taget inte. Vid ombyggnationen av Centralbron till exempel ser man inte till att det ska gå

att cykla där och på Klarabergsviadukten. Cykelbanorna försvinner. Så är det i hela staden. Man ser inte till cyklisternas bästa över huvud taget.

Det är självklart att vi måste anställa fler personer. I Köpenhamn är det 20 personer som har jobbat med cykelplanering i många år. Här har vi en person. Det säger sig självt att vi måste anställa fler för att lägga fram en bra plan. Vi bör titta mycket på hur man gör i Köpenhamn för att få ett professionellt byggande av cykelbanorna.

Anförande nr 378

E r i k S l o t t n e r (KD): Ni säger att Miljöpartiet är mot Österleden därför att den är en motorled som går rakt igenom Stockholm. Men vi vill ha den för att avlasta den trafik som i dag går rakt igenom Stockholm. Tänk Centralbron, Munkbron och Skeppsbron. Det är motorled som skär rakt igenom Stockholms hjärta, genom Gamla Stan. Tänk om vi kunde få en del av den trafiken att i stället gå i en tunnel genom Österleden. Vore inte det en fantastisk trafikåtgärd för att avlasta Stockholms hjärta från tung trafik?

Anförande nr 379

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Visst vore det fantastiskt om den gick i en tunnel under hela Stockholm, men den här tunneln kommer upp vid Ladugårdsgärdet, den kommer att utmynna i Valhallavägen, som redan är väldigt trafikbelastad, eller i Oxenstiernsgatan där man fällde träd för att möjliggöra en breddning för 40 000 bilar som sedan kommer upp ska ned mot Strandvägen. Jag vet inte om du har varit där vid rusningstid då det är köer, ja, hela dagen egentligen. Jag förstår inte hur det skulle avlasta Stockholm att ha en österled som går från Nacka rakt igenom staden och upp på Valhallavägen eller Strandvägen.

Anförande nr 380

M a r k K l a m b e r g (FP): Det blir mycket infrastruktur när vi pratar om trafik och renhållning. Vi får inte glömma renhållningsfrågorna, det är viktigt att vi har en ren och framkomlig stad och att snöröjningen fungerar.

Jag vill fortsätta tala om infrastruktur. Det sker ibland en diskussion, om vi ser i ett större perspektiv, om spänningen mellan Stockholm och resten av landet. Som boende i Stockholm nu och som tidigare boende i andra delar av landet får man lite perspektiv på saker och ting. Min bestämda uppfattning är att Stockholm historiskt har behandlats styvmoderligt när det gäller satsningar på infrastruktur. Det handlar om vägar, det handlar om broar, det handlar om kollektivtrafik och så vidare.

Under de senaste åren har det skett en förändring från statens sida som jag tycker att vi alla kan välkomna. Vi har fått en politisk överenskommelse om Förbifart Stockholm och om tunnelbana. Det finns också en vilja att se hur vi kan förverkliga Österleden. Det har skett ett skifte där, och det tycker jag att vi ska välkomna.

När man lyssnar på oppositionen, kanske inte just i den här debatten utan i den tidigare diskussionen, finns det olika typer av kritik. En del av kritiken kanske man kan ta lättare på. Men man upplever att det händer väldigt mycket i Stockholm, det är många byggen. Det är väl en av de få punkter där stockholmarna kanske tycker att det är ett problem. Men vi måste ställa oss frågan: Vad är alternativet? Ska vi låta broar, vägar slitas ut än mer? Då blir kostnaderna bara högre i framtiden.

Jag tycker att vi kan se tiden an med tillförsikt. Det sker mycket positivt, och vi får ta tag i de underlåtenhetsynder som olika styren i Stockholm har lämnat efter sig så att vi får en stad där kommunikationerna fungerar.

Anförande nr 381

M e h d i O g u z s o y (V): Fru ordförande! Jag tänkte höra med dig, Mark, om en sak. Du sade att Stockholm har blivit styvmoderligt behandlat vad gäller infrastruktursatsningar. Jag är inbiten cykelpendlare, tyvärr måste jag genom staden två gånger om dagen. Jag ska genom hela staden, och att cykla genom staden är inte särskilt riskfritt. De befintliga cykelbanorna används som parkering, lastningsställen för varor, det är taxibilar, det är privatbilar, det är parkering av diverse saker, och det är dessutom byggarbetsplats. Ni har kommit på att man kan köra mot rött och mot enkelriktat, men vad tänker ni göra åt det befintliga cykelnät som cyklisterna använder som är väldigt problemfyllt? Vad tänker ni göra åt det?

Anförande nr 382

M a r k K l a m b e r g (FP): Jag tackar för frågan. Jag tänker inte ifrågasätta din bild av problemen. Jag tror att en del cyklister kan uppleva de Stockholmsproblem som du pekar på. Men samtidigt ska vi komma ihåg att vi gör en rekordstor satsning på cykelvägar, det handlar om 2–3 miljarder fram till 2030, fram till 2018 handlar det om 1 miljard, den så kallade cykelmiljarden. Så vi avsätter pengar, planerar, vi vidtar konkreta åtgärder för att göra det bättre för cyklisterna. Vårt mål är att Stockholm ska kunna konkurrera med städer som Köpenhamn och Amsterdam när det gäller cykelvänlighet och cykelsäkerhet. Ni får gärna följa med oss på resan mot det här målet.

Anförande nr 383

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Du pratar om att Stockholm har blivit styvmoderligt behandlat, Mark, men att statsmakterna nu tänker mer på Stockholm. Ja, Förbifart Stockholm är ett exempel. Det är vi som betalar förbifarten med trängselavgifterna. Någoting som skulle gå till vettiga insatser i Stockholm går till att betala den här vägen. Det är inte staten som gör det.

Regeringen har börjat prata om en tunnelbana till Nacka. Vad gör de då? Ja, då börjar de prata om att höja trängselavgifterna. Man ska ta in pengar från stockholmarna. Ni brukar prata om att man ska hålla nere skatten, men här ska man ta in pengar, inte för att reglera trafiken utan för att bygga ny infrastruktur.

Österleden blir väl nästa intressanta projekt där man tar pengar från oss till något som vi inte behöver. Vi vet att Österleden kommer att generera 50 procent mer trafik. Och Södra länken, om man inte gör något vettigt, kommer att helt korka igen så att det inte kommer att komma fram någon trafik alls. Man måste satsa på kollektivtrafiken.

Anförande nr 384

M a r k K l a m b e r g (FP): Det är helt klart så att trängselavgifterna ska gå tillbaka till Stockholm, och det gör de också. Jag håller inte riktigt med om din problembeskrivning, att vi får betala allting själva. Staten skjuter ju till pengar.

Enligt dig är alla de här projekten kostnader, när de i verkligheten är investeringar. Det finns ett behov för människor att kunna ta sig från de södra delarna och norra delarna med buss, med kollektivtrafik men även med bil. Det är ett genuint behov som vi möter. Det är inte enbart en kostnad, som du ser det som, utan en investering i någonting som gör det lättare för människor att bo här i Stockholm.

Anförande nr 385

Stellan Hamrin (V): Du nämnde avfallshanteringen inledningsvis, Mark. Jag tycker att vi ska ägna lite mer tid åt det. Vi har en chans nu. Vi har haft problem med de gröna behållarna, som du väl känner till. Där är det ganska skräpigt. De har en linje för insamling och en annan linje för sophantering, en fastighetsnära sophantering och elektroniskt avfall och sådant. Båda här komponenterna innehåller samma fraktioner, men nu går de dubbla linjer. Det är onödigt, och det skapar långa gångavstånd till de gröna behållarna, som vi ju alla känner till.

Nu har regeringen tillsatt en utredning som kommit med ett förslag om att slå ihop allt detta. Det har vi tyckt länge. Det är ett alldeles utomordentligt förslag. Låt industrin betala pengar till kommunerna, så sköter kommunerna all insamling, och då blir det dessutom på köpet en fastighetsnära insamling och vi slipper de gröna behållarna.

Vad tycker du om det?

Anförande nr 386

Mark Klamborg (FP): Jag uppfattar inte det som kinkigt att man välkomnar den utredning som regeringen har tillsatt. Jag ser fram emot resultatet av utredningen, sedan får vi se vad vi kan göra.

Anförande nr 387

Christer Mellstrand (C): Fru ordförande! Hej, publiken där uppe, det är några stycken som är tappra åhörare! Jag är ordförande för Sveriges största bolag, eller ska vi säga ett bolag i världsklass. Som ordförande för Stockholm Parkering har jag förmånen att följa bolagets arbete nära. Bolagets medarbetare har utvecklat parkeringsbolaget till en modern och lönsam verksamhet som sätter hållbar stadsmiljö, service och framkomlighetsstrategin i centrum.

Som ni vet används inte alla gator effektivt. Långtidsparkerare blockerar i dag gator som kunde vara ytterligare körfält för kollektivtrafik, cyklar, bilar eller i vissa fall utökad gatuliv, uteserveringar och folkliv. Därför tillför Stockholm Parkering i jämn takt nya p-platser under jord för att minska gatuparkeringen. Medborgarplatsen och Polishuset är goda exempel på att gatuparkeringsytor omvandlas till levande stadsmiljö.

Nu påbörjas byggande av ett garage under Stigberget med 209 nya platser för att förbättra stadsmiljön. För en hållbar stadsmiljö är arbetet med förmånlig parkering för supermiljöbilar, elladdningsstolpar, utvecklingen av infartsparkeringar delar i ett stadsmiljöpussel. Jag tror att vi kommer att få se att fler och fler kommer att använda elladdningsstolpar och förmånliga parkeringar för supermiljöbilarna. Vi möjliggör med parkeringsbolagets infrastruktursatsning en omställning av Stockholms bilpark.

För oss centerpartister handlar det om att hjälpa stockholmarna till ett hållbart beteende, visa vägen, bredda vägen.

I Centerpartiets och Alliansens Stockholm är det lätt att agera hållbart. Det är ingenting man i första hand tvingas till. I 2012 års budget tog vi beslut om samnyttjande genom p-köp. Som alla vet är byggprocesserna långa, och nu under 2013 hoppas jag att vi kommer att se de första avtalen om samnyttjande. P-köp innebär ett hållbart resursutnyttjande, vilket kommer att ge lägre byggkostnader och billigare bostäder.

Avslutningsvis tål det att säga att alla stockholmare, även de som inte har bil, tjänar på Stockholm Parkerings arbete. För ju färre stillastående bilar på Stockholms gator desto fler cyklare, fotgängare, kollektivtrafik och bilister kan solidariskt dela på gatuutrymmet.

Anförande nr 388

M a l t e S i g e m a l m (S): Det förslag som vi lägger fram från Socialdemokraterna är att vi framför allt ska satsa mer på bilpoolssystemet. Det innebär att kan vi bygga ut det systemet kommer trängseln på våra gator att minska. Man kanske inte behöver bilen varenda dag, och automatiskt kommer många nyttjare av bilpooler att välja kollektivtrafiken. Jag tycker att ni från Alliansens sida borde välkomna och säga ja till det förslag som vi har om att bygga ut bilpoolssystemet, typ det som man har i Botkyrka.

Anförande nr 389

C h r i s t e r M e l l s t r a n d (C): Det där är någonting som parkeringsbolaget jobbar med i dag och tittar på hur man kan samarbeta bättre mellan de olika bilpoolerna och olika uthyrningsföretag. Som vi vet är många biluthyrare som ställer sina bilar på gatsten. Parkeringsbolaget arbetar med det.

Anförande nr 390

H e l e n a B o n n i e r (M): Ordförande, ledamöter, särskilt Christer Mellstrand! Nu hade du fel för en gångs skull. Här står nämligen ordförande för Stockholms största bolag, och det är mycket glädjande att få stå här igen och lägga fram ett förslag till budget för Stockholms Hamn som är en så framgångsrik, så målstyrd och ekonomiskt ansvarstagande budget.

Vi har ett mycket bra år bakom oss. Vi har budget i balans, vi toppar vad gäller besök av kryssare, fler passagerare i färjetrafiken och mer gods trots de nya problemen i omvärlden.

Fastighetsbeståndets uthyrningsgrad kan ses som unik, vilket är ungefär 2 procents vakansgrad. Vi står väl förberedda att förverkliga de utbyggnadsplaner som beslutats. Det gäller bland annat det verkliga startskottet för nya Värtanpiren. Denna nybyggnation får på många sätt en otroligt stor betydelse inte bara för vår sjöfart, utan minst lika mycket för att ge möjligheter för Stockholm att växa.

Vi stärker vår position som ledande i handeln i Östersjön. Östersjötrafiken kommer att få mer och mer betydelse i den växande handeln med de angränsande länderna. Att frakta både gods och personer vattenvägen är mycket miljöeffektivt.

EU:s svaveldirektiv kommer att påverka all sjötrafik, och där har vi med vår framträdande roll som miljömedveten hamn stora möjligheter att genom vårt perfekta läge och vår välorganiserade verksamhet bli ledande. Utbyggnad kommer att ske i Kapellskär, också av stor betydelse för handeln med framför allt Finland.

Vi stärker vår trovärdighet som ansvarstagande för miljö vid utbyggnad med möjlighet till elanslutningar och omhändertagande av svart- och gråvatten. Det är med stor tillfredsställelse som vi nu även kan ta itu med projekt Norvik efter alla prövningar som gjorts.

Planeringen för avflyttningen av oljeverksamheten vid Loudden är på agendan och har, till skillnad från den tid då den nuvarande oppositionen styrde, tagit konkreta steg framåt mot en lösning. Stadens olika förvaltningar och bolag arbetar med att ta fram en gemensam strategi för nyttjande av våra innerstadskajer. Det är många intressenter som pockar på utrymme, och inte ens i den bästa av världar går allt att åstadkomma.

Stockholms Hamn har för avsikt att ta på sig ledartröjan till stadens strategiska planering avseende våra kajer och kommer att initiera förslag. Här kan nämnas viktiga frågor att bearbeta: möjligheter till kollektivtrafik, möjligheter till gästhamnar, möjligheter till mer permanentboende i båt, och en stor viktig fråga är möjlighet till flytande studentbostäder.

Vår verksamhet är beroende av omvärldens behov av transporter och av personers möjligheter att resa. Med vetskap om den ekonomiska kris som vi ser framför oss i Europa har vi ett effektivt sätt att bevaka och anpassa verksamheten för att behålla budget i balans.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för Stockholms Hamn.

Anförande nr 391

S t e l l a n H a m r i n (V): Jag tror att vi är ganska överens om hur Hamnen ska drivas även om jag inte sitter i styrelsen där. Men ni har hand om en annan fråga, nämligen vattenreglering. Det är en intressant fråga inte minst i förhållande till Slussen. Jag uppmanar er verkligen att allvarligt studera de nya rapporter som har kommit. De visar att havsytan kommer att stiga mycket fortare än ni tror. Det kommer ni att få problem med. Gör som ni har gjort i Norra Djurgårdsstaden! Lägg på en extra säkerhetsmarginal!

När det gäller Slussens ombyggnad har man nu valt att låta allt extra vatten gå genom Slussen, vilket vi är emot, som det nu föreslås. Det kommer att skapa mycket stora erosionsproblem, och man kommer att tvingas fylla igen de djuphålur som finns i Riddarfjärden för att det över huvud taget ska vara möjligt. Det är en stor och mycket allvarlig miljöförstöring som kommer att kosta jättemycket pengar på grund av erosionsproblem, vilket man också förutser. Fördela i stället utsläppen över de olika punkter som finns! Det är fullt tekniskt möjligt och mycket bättre.

Anförande nr 392

H e l e n a B o n n i e r (M): Jag har enormt stor respekt för ditt kunnande på det här området. Det ska bli intressant att få diskutera det vidare. Men jag litar faktiskt på de undersökningar som har gjorts för att få detta att fungera på det sätt som nu ligger som plan.

Anförande nr 393

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Du pratade om Värtan, Kapellskär och Norvik. En fråga som jag har är hur många hamnar vi behöver. Hur mycket ska vi sprida våra resurser? Nu ska Kapellskär rustas för en massa pengar. Det är en del. Det är inte obekant att vi har varit emot Norvik eftersom det är så dåliga förbindelser dit. Jag undrar hur det ska bli med järnvägen till Norvik. Det kommer att bullra mycket. Banvallen är inte gjord för tunga transporter. Dessutom finns det ingen anslutning för denna järnväg i Älvsjö. Jag undrar hur det arbetet går.

Det är väl samma sak när det gäller Kapellskär. Finns det någon tanke på lösa transportfrågorna där med järnväg? Det är en nyckelfråga när det gäller hamnarna och klimatet.

Södertälje hamn är en intressant hamn. Den ligger utmärkt, och där finns det järnväg.

Anförande nr 394

H e l e n a B o n n i e r (M): Vi har olika hamnar för olika behov. Kapellskär är en utomordentligt bra hamn för Östersjötrafiken, och framför allt nu när svaveldirektivet slår igenom kommer man att kunna klara transporterna. Av det skälet måste vi bygga ut den för att kunna ta emot fler fartyg. Järnväg till och från Kapellskär ligger inte i pipen så att säga.

Enligt de planer vi har för Norvik, som finns i budgeten, är det en järnvägsdragning från hamnen och fram till centralnätet.

När det gäller Södertälje pågår det förhandlingar, som du också förstår att vi inte kan diskutera här, med olika hamnar för att kunna flytta oljehanteringen.

Anförande nr 395

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Kära ledamöter och stockholmare! Ni ska vara mycket glada över att det inte är oppositionen som styr i Stadshuset i dag. De är osams om det ska vara flyg på Bromma eller inte. De är osams om förbifarten. De är osams om Österleden. De är osams om det ska vara bilar i Stockholm eller inte. De är kort sagt osams om nästan allting på detta för stockholmarna viktiga område.

Den sittande majoriteten jobbar däremot mycket medvetet med de här frågorna. Vi har tagit fram en framkomlighetsstrategi med en cykelplan där vi gör otroligt omfattande investeringar. Vi jobbar med en stomnätstrategi tillsammans med SL för att öka framkomligheten för stomlinjerna. Vi ser till att vi får en förbifart på plats. Vi jobbar med en parkeringsstrategi. Vi jobbar också med en gods- och leveransstrategi. På det ena området efter det andra jobbar vi för att göra det bättre för stockholmarna att komma fram i staden på ett rimligt och bra sätt. Vi jobbar också med stadsmiljöfrågor.

Det låter i debatten som om vi inte gör någonting när det gäller bilpooler, men där jobbar vi också tillsammans inom parkeringsbolaget. I Norra Djurgårdsstaden har vi mycket tydliga ambitioner när det gäller bilpooler. Däremot tycker vi inte att man ska ha kommunala bilpooler.

Det låter på Socialdemokraterna som om det finns något slags ensamrätt för JCDecaux när det gäller cykeluthyrning och lånecyklar. Det är inte korrekt. Vem som helst som får bygglov kan sätta upp en cykeluthyrning precis var som helst i Stockholm om det är rimligt utifrån framkomligheten. Det finns ingenting i det avtalet som ni har upphandlat med Clear Channel som ger Clear Channel ensamrätt på lånecykelsystem. Jag är lite förvånad över att ni kommer med sådana förslag.

Stockholm har vuxit med över 90 000 invånare sedan Norra länken började byggas 2007. Det är en gigantisk utmaning att ta hand om den här utbyggnaden.

Vi jobbar också väldigt mycket på avfallssidan. Fler människor producerar också mer avfall, och därför måste man hantera detta på ett smart sätt. Vi har redan nu olika typer av projekt tillsammans med näringslivet, bland annat i Norra Djurgårdsstaden. Matavfallsinsamling, källsortering med mera hanteras inom ramen för de projekten. Vi jobbar hela tiden nära tillsammans med näringen för att se till att det blir så lätt och smidigt som möjligt. SMS-tjänsterna när det gäller insamling av avfall är bara ett exempel på detta. Vi kommer att få se fler exempel framöver.

Stockholmarna ska nog vara ganska glada över att den mycket oense oppositionen inte sitter vid makten i Stockholm i dag, för då skulle det vara kaos på många områden.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 396

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Jag måste säga något om allt vurmande för förbifarten och alla kringleder som ska gå runt Stockholm. Man kan hitta många argument för det i er budget. Ett av de kanske lite mer förbryllande är att ni värnar om ljud- och luftkvaliteten för de boende i innerstaden. Ert förslag är att flytta biltrafiken från innerstaden till kringlederna, och vi vet ju att åtminstone förbifarten ligger i ytterstaden. Ni ska alltså exportera ett problem från innerstaden till ytterstaden. Har ni inga funderingar på att eliminera problemet? Jag förstår att det är er politik. Jag beundrar ert mod när skriver på det här sättet, men jag tycker att det är ett solklart exempel på hur miljöorättvisor manifesteras i Stockholm.

Anförande nr 397

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Man kan vända på resonemanget också. Varför ska ni tvinga in alla personer som bor i ytterstaden i innerstaden innan de kan åka någon annanstans? Förbifarten möjliggör att de som bor i ytterstaden inte behöver åka in till innerstaden innan de kan förflytta sig söder om staden. Nu tvingas de åka in till Stockholm för att komma vidare. Jag förstår inte ditt resonemang. Det här innebär att man skapar mycket bättre tillgänglighet för dem som till exempel bor på Järvaområdet. Det blir en fantastisk lokalisering. Den positionering som Tensta, Rinkeby och Järvaområdet kommer att få när förbifarten är på plats är en helt annan central lokalisering i Stockholmsregionen som kommer att innebära ett enormt lyft

för hela det här området. Jag förstår inte vad du menar när du säger att vi skulle vara emot dem som bor i ytterstaden. Det blir en enorm förbättring för dem som bor i ytterstaden.

Anförande nr 398

Borgarrådet R u d i n (S): Jag vill nämna något om detta med låncykelsystem och varför vi föreslår något sådant. Det baseras på en vision som handlar om ett annat sätt att transportera sig i Stockholm där kollektivtrafik i framtiden kan bli någonting som är så smart att man inte behöver ha sin bil. Man kan se framför sig att man åker tunnelbana till jobbet, man tar låncykeln till och från olika adresser inne i staden och man hyr en elbil och utträttar vissa ärenden eller åker hem. Så här fungerar det i hög grad i Paris i dag. Min dotter bor där, och jag är oerhört inspirerad av hur det fungerar där. De har lyckats placera sina låncyklar vid varje tunnelbanestation. Jag håller med om att vårt avtal inte var bra. Vi var med och tecknade det på den tiden, men jag tycker att man ska göra om sådant som är dåligt. Vi bör ha ett låncykelsystem på plats överallt även där vi får överklaganden på grund av att det är reklam. Det finns ju andra system som du vet. Jag tycker att vi ska samverka om det.

Anförande nr 399

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Jag håller med om att det är ett jätteproblem att den upphandling som ni gjorde innebär att man bara ska bygga ut i innerstaden. Jag har försökt att få City Bike att etablera sig utanför innerstaden, men de är inte ett dugg intresserade av det. Det skulle vara mycket bättre om vi hade den typen av system i anslutning till tunnelbanestationer, precis som du säger. Jag ser gärna bilpooler också. Jag har ingen annan uppfattning än du om allt det som du beskrev här. Vi kan kramas hur mycket som helst, men det finns en upphandling som är gjord av er som hindrar denna utveckling. Just nu håller vi på och tittar över detta med utomhusreklamen och hela den biten för att vi ska kunna få flera aktörer på den här marknaden genom att finansiera det på ett bra sätt genom upphandling eller var man landar någonstans. Det här är en jätteviktig fråga. Det som ni gjorde innan ni förlorade makten har hämmat utvecklingen.

Anförande nr 400

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det avtalet går väl ut alldeles snart. Då går det utmärkt att införa ett bra system. Vi kan till exempel lämna över det till landstinget för att få ett regionalt system. Det vore det bästa.

Jag är lite fascinerad här, Ulla. Ni i den moderata majoriteten är ju eniga om att låta Stockholmsluften fortsätta att vara skadlig. Det känns ju jättebra. Ni inför inga dubbdäcksförbud. Ni inför inga åtgärder mot kvävedioxiderna. I stället håller ni på och omvandlar beräkningsmetoderna, för ni tycker inte att man kan mäta så som forskningen säger att man ska mäta. Ni är eniga. Jag tycker att det låter fascinerande och jättebra. Men varför stoppar ni huvudet i sanden gemensamt? Det vore bättre om ni gjorde någonting för Stockholm. Ni är eniga om att strunta i klimatmålen i förhållande till biltrafiken. Ni tycker uppenbarligen att det är bra att det blir en miljon fler bilar som kör varje dag i Stockholm år 2030. Jag tycker att enighet där känns lite apart.

Anförande nr 401

Borgarrådet H a m i l t o n (M): För det första känner inte jag till att det finns någonting som hindrar landstinget från att göra en upphandling av ett låncykelsystem. De har alla möjligheter i världen att göra detta. Det finns väl ingen anledning till att vi ska lämna det till dem. Det är väl bara för dem att agera. Banan är fri. De kan göra det i morgon om de vill. Du kan ju prata med dina kompisar i landstinget om det, så får vi se vad de kan göra där.

Du pratar om en miljon fler bilar i Stockholm. Framkomlighetsstrategin handlar om att vi inte kan fortsätta som om ingenting har hänt sedan 1991 när det var 670 000 stockholmare. Man måste ändra sitt beteende, och det är precis det som framkomlighetsstrategin handlar om. Det är vi helt överens om inom majoriteten. Det är vi som har tagit initiativ till den, inte ni.

Anförande nr 402

J o n a s N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill att Stockholm ska utvecklas till en lite mer tillåtande, lite friare och lite skönare stad. Jag och Centerpartiet vill att våra stadsgator ska bli mer levande och mer mångfasetterade. Det finns många platser i vår stad som stänger efter kontorstid. Stockholm dör en smula i det mörker som just nu omringar oss. Det finns väl ingen bättre tid än just nu att tala om att vi ska ta fram ett ljusprogram för staden. Jag vill vara tydlig med att det inte handlar om de här fisiga lamporna som ibland, inte i kväll, lyser upp Stockholms stadshus. Vi ska lysa upp broar, byggnader, parker och offentliga platser med ett kreativt ljusspel. På det sättet kan vi utnyttja vintermörkret som en resurs och göra det till en styrka. Vilken annan stad i världen kan konkurrera med Stockholms mörka vinterhöjder, snötäckta isar och kulisser för gnistrande ljusshower. Genom att satsa på Stockholm som en vacker och omväxlande vinterstad kan vi öka tryggheten och trivseln för alla stockholmare och ge turismen ett uppsving även under den mörka årstiden.

Vi tar även ett stort steg mot en livligare och mer intressant sommarstad i årets budget genom Open streets. Under sommaren 2013 kommer vi, på Centerpartiets initiativ, att stänga av en större väg för biltrafik och under ett par helger låta den tas över av folkliv, handel och kultur. Detta har varit oerhört uppskattat i andra städer runt om i världen. Vi vill också att vår stad ska anamma ett mer flexibelt sätt att se på stadsrummet och hur man kan utnyttja stadens gator. Jag är övertygad om att det är ett initiativ som kommer att uppskattas även i Stockholm.

Ordförande! En skön stad är också en grön stad. Närheten och tillgången till grönområden är viktiga för att skapa en mänsklig stad. Jag vet att ni redan har debatterat detta i kväll, men jag tycker att det är mycket glädjande att vi under året kommer att inleda arbetet med att bygga en bro till Årsta holmar. Natur och djurliv är givetvis viktiga att värna, men stadens naturreservat ska också vara tillgängliga för oss människor. När vi bygger en tät och miljövänlig stad måste vi skapa gröna oaser för våra invånare.

Jag vill återigen yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 403

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Jag blir lite förundrad över att ni vill avsätta 40 miljoner till en bro när tjänstemännen på Södermalms stadsdelsförvaltning säger att utifrån de stora värden Årsta holmar har ur både ett ekologiskt och kulturhistoriskt perspektiv är det således förvaltningens bestämda uppfattning att en fast förbindelse mellan Södermalm och Årsta holmar inte är önskvärd. Det är 40 miljoner kronor i skattemedel. Det kommer att kosta i underhåll. Det kommer att bli ganska mycket slitage. Djur kanske kommer att försvinna. Man måste ordna det här på ett speciellt sätt. Vem har bett om den här bron? Ni pratar om att ni förvaltar skattebetalarnas medel på ett aktsamt sätt, men det här är en bro som ingen har bett om och som inte ens tjänstemännen vill ha.

Anförande nr 404

J o n a s N a d d e b o (C): Vi lyssnar inte alltid bara på våra tjänstemän, utan vi lyssnar också på befolkningen. Över 80 procent har i en undersökning sagt att de tycker att det här är en bra idé. Bygger vi en tätare stad måste vi också se till att vi skapar oaser där människor och djur kan samsas. Har djuren vissa krav under vissa tider på året, till exempel häckningstider och sådana saker, är det möjligt att stänga av bron vid de tillfällena. Jag tycker att vi måste se till att staden har tillgång till gröna oaser, och Årsta holmar är en sådan.

Anförande nr 405

M a l t e S i g e m a l m (S): Jag har en kort kommentar till det du just har pratat om. Ska den där ljusshowen vara i ytterstaden eller i innerstaden. Jag tror att det finns många ytterområden som skulle vara betjänta av att man gjorde samma satsning som man har gjort i innerstaden för att liva upp det och göra det lite roligare i ytterstaden. Alla satsningar sker i dag i innerstaden. Våra ytterområden är mycket eftersatta.

För några år sedan vred sig dina partikompisar nästan som en mask på kroken när vi pratade om att man skulle ha en bilfri dag i innerstaden. Det är kul att ni har ändrat er. Ni har verkligen tagit tag i de frågorna som vi har drivit under många år.

Jag tror att bron till Årsta holmar kommer att vara det största misstag ni gör. Ska ni bygga en bro som man sedan inte får gå över under vissa perioder? Ni satsar så mycket pengar på att förstöra den natur som finns på Årsta holmar. Det är skamligt.

Anförande nr 406

J o n a s N a d d e b o (C): Jag är inte lika imponerad av den fina naturen på Årsta holmar. Det finns säkert ett fint djurliv där, men jag har inte riktigt kunnat se att naturen är speciellt fin från Liljeholmssidan när jag bodde där.

När det gäller ljusshowen tycker jag att det är fantastiskt att vi kan låta bli att belysa fasaderna i innerstaden. Det kan självfallet behövas belysning även i ytterstaden, men vi måste börja någonstans. I det här fallet tror jag att vi kommer att kunna få en ökad turism och vi kan visa upp vår stad även på vintern.

Anförande nr 407

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Jag hörde att Ann-Margarethe tidigare berömde er för detta med Open Street. Det är kul att det är ett förslag som Vänsterpartiet har

drivit tidigare. När jag satt i trafiknämnden, vilket jag gjorde något år under den förra mandatperioden mottogs det ganska ljummet. Med tanke på kritiken kan man tycka att vi var flera generationer före vår tid, men vi var bara några år före. Tack! Däremot får du gärna bli mer konkret. Var ska det här ske? Det får inte bara bli ett tomt förslag. Kan du ge några förslag? Vilken garanti har du för att det kommer att ske? Inom vilken tid kommer det att ske?

Anförande nr 408

J o n a s N a d d e b o (C): I budgeten skriver vi att det ska genomföras under sommaren 2013. Vi har tidigare haft Kungsgatan som förslag på var det ska ske, men jag tyckte själv kanske inte att det var den mysigaste gatan att stänga av för biltrafik. Vi får nog återkomma till vilken gata det kommer att bli i framtiden. Det är väl klokt om också vi på den här sidan kan ta till oss bra förslag. Det tycker jag är positivt.

Anförande nr 409

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag skulle vilja säga någonting om nedskräpningen. Jag talar mig ofta varm för behovet av att minska den. Det har också gått bra de senaste åren. Med den ökade befolkningen borde också nedskräpning öka. Man kan ju tänka sig att det finns ett sådant samband, men de senaste åren har faktiskt mängden skräp i Stockholm minskat med ungefär 30 procent. När man frågar människor hur de upplever staden säger de att de upplever att Stockholm är renare i dag än för några år sedan. Det är mycket positivt att det är så.

Alliansens politik på det här området har gett effekt, och vi ska gå vidare. Det står i budgeten att vi snarast ska införa en applikation för smartphones där man ska kunna anmäla nedskräpning. Vi har också infört den här böteslagen på nationell nivå. Man bötfäller människor som skräpar ned. Jag hoppas att den lagen ska användas flitigare av polisen. Jag tycker att de använder den för lite i dag. Det bör ändå vara en lagstiftning som verkar avskräckande så att människor slutar slänga skräp på gatorna. Dessutom borde den här böteslagen också omfatta det som utgör 70 procent av nedskräpningen på våra gator, nämligen fimparna.

När jag sade detta förra året raljerades det väldigt mycket från Socialdemokraterna som hånade det här förslaget och undrade hur man skulle bötfälla detta. Därför tycker jag att det är mycket intressant att läsa Socialdemokraternas budget i år. Där ägnar man ett helt stycke åt det problem som fimparna utgör på våra gator. Det kanske är ett steg att Socialdemokraterna har sett det här problemet tydligare och kanske också kommer att stödja idén om att detta ska ingå i böteslagen.

Sedan vill jag också slå ett slag för två satsningar. Jonas Naddebo var inne på dem nyligen. Det gäller ett belysningsprogram i Stockholm. Vi satsar 5 miljoner kronor på att få en ljusare stad. Det är mycket positivt. Vi ska kunna lysa upp broar och offentliga byggnader på det här sättet. Vi satsar också 1 miljon kronor på en vitmålning av gråfärgade viadukter. Det kan tyckas vara en lite summa, och det kanske inte räcker till alltför många kvadratmeter, men det är min förhoppning att det här ska bli omtyckt och skapa en ljusare och tryggare stad och att vi därmed ska kunna satsa några extra miljoner på detta de kommande åren. Det finns ett exempel mitt inne i staden. Man har vitmålat viadukter eller betongfundament mitt emot Gallerian. Där har stadsrummet blivit mycket ljusare. Det är en satsning som jag tror ska kunna bidra till en lite trevligare och attraktivare stad.

Anförande nr 410

Borgarrådet R u d i n (S): Herr ordförande! Tack, Erik! Jag blev lite förvånad när du slog dig för bröstet för att det har blivit mindre nedskräpning. Jag kan bara säga som det är. Ute i förorterna fungerar inte det återvinningssystem som staden har avtalat om att producenterna ska sköta. Det fungerar inte alls, utan det ser ut som sopstationer överallt. Det är alldeles bedrövligt hur illa det systemet fungerar. När man talar nedskräpning på möten i de stadsdelar som jag åker till kommer det problemet upp hela tiden. Min fråga till dig är: Vad tänker ni göra åt det? Det är allvarligare än någonsin. Dessutom har naturen börjat ta över många av våra promenadstråk runt om i ytterstaden beroende på att man inte sköter om dem och tar bort buskar och sly som växer runt om. Det är ett annat slag av omintetgörande av allmänna ytor som folk pratar väldigt mycket om. Jag undrar om du ser de här problemen och är beredd att göra något åt dem.

Anförande nr 411

E r i k S l o t t n e r (KD): När jag talade om den minskade nedskräpningen tänkte jag på den Stockholmsbarometer som har gjorts där man mäter hur mycket skräp det är per kvadratmeter, och då har det minskat. Och även i de undersökningar där man har frågat stockholmare hur de upplever nedskräpningen säger de att det har blivit bättre.

När det gäller återvinningsstationerna blir jag svaret skyldig, Tomas. Jag är inte tillräckligt insatt i de frågorna. Jag är inte ledamot i nämnden. Jag är för dåligt insatt i återvinningsstationerna för att kunna ge dig ett svar på den frågan.

Anförande nr 412

B o A r k e l s t e n (M): Herr ordförande, fullmäktige, eventuella åhörare! Jag är ersättare i Stockholm Parkering. Jag känner att jag skulle vilja lyfta fram parkeringsfrågan lite grann. I budgeten talas det väldigt mycket om bilar och cyklar. Då kan man fråga sig var de ska ta vägen när vi inte har dem körande på gatorna. Målet för Stockholm Parkering är att ha fler parkeringsgarage. Det hörde vi Monika prata lite om förut. Det skulle ju underlätta framkomligheten i hela staden om man såg till att garagen utnyttjades mer genom att alla bilar parkerade inne i garagen i stället för att stå på gatan och på de p-platser som finns där. Det ska givetvis också finnas låsbara boxar för cyklar i garagen. Det har man redan börjat med på flera håll. Man ska naturligtvis önska att man kan få garage i källaren när man bygger nytt. Om det inte fungerar ska man prova detta med p-köp. Det hörde vi Christer berätta om, så det behöver jag inte ta upp.

Det är mycket viktigt att det finns infartsparkeringar i anslutning till tunnelbana och pendeltåg i ytterstaden för att underlätta resandet för kollektivtrafikanterna. Även här ska det också finnas låsbara cykelboxar och säkra p-platser för bilarna. Det är viktigt med trygghet i samband med parkering, oavsett om man parkerar i p-ruta eller i p-hus. Det ska vara bra belysning, ljusa färger och någon form av övervakning. Det gör att trygghetskänslan ökar, och det förhindrar samtidigt stöld, inbrott och skadegörelse på fordonen.

Med dessa enkla åtgärder ska p-garagen bli attraktivare och förhoppningsvis utnyttjas i ännu större utsträckning än vad som sker i dag. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 413

A n n i k a Ö d e b r i n k (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Vi vet att vår livsstil påverkar vår miljö och att de ekologiska avtryck som var och en av oss sätter i dag är alldeles för djupa. Vi vet också att alla borde ta ett större personligt ansvar för hur vi konsumerar våra resurser. Men för att vi ska kunna göra det måste staden erbjuda rätt information och bra förutsättningar.

Stockholm utmärker sig inte på något speciellt sätt när det gäller återbruk och återanvändning. Det skulle möjligen vara med senfärdighet i så fall. I Göteborg samlar de in ett ton mer elavfall och farligt avfall än vad vi gör trots att vi är många fler.

Däremot är Stockholm en stad med många klyftor. Inte ens möjligheten att sopsortera är jämnt fördelad i staden. I Tensta finns det bara en återvinningsstation, och i Rinkeby finns det ingen alls. Vi vill att trafikkontoret ställer större krav på förpackningsindustrin när det gäller att sköta och tömma behållarna på återvinningsstationerna och verka för att stationerna blir fler, särskilt i områden där det är glest med återvinningsstationer.

Vi lever i ett konsumtionssamhälle. Vi handlar och slänger både nytt och gammalt, men oavsett åldern på prylarna är det mycket av det som slängs som fortfarande går att använda. Nu finns det också flera nya marknader för begagnade saker. Det vore väl toppen om vi som stad kunde surfa på den trenden genom att utveckla våra verksamheter och bygga kretsloppsparkar där vi både kan återvinna och återanvända. En smart avfallspolitik måste också förebygga sopor.

Om alla Sveriges återvinningscentraler byggdes om till kretsloppsparkar skulle 80 000 ton sopor transformeras till vanliga saker. Därför vill vi ge trafikkontoret i uppdrag att hitta en lämplig plats för en första kretsloppspark.

Vi föreslår också att staden bör satsa på torrkonservering av matavfall. Det är en metod som innebär en rad positiva miljöeffekter. Den främsta är att när vikten och volymen minskar till en fjärdedel minskar också antalet transporter dramatiskt. Biogasutbytet blir dessutom 30 procent högre. Vi vill därför att trafikkontoret utreder möjligheten att samla in och torrkonservera matavfall i stor skala och påbörja ett eller flera pilotprojekt.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas budgetreservation.

Anförande nr 414

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Herr ordförande! I går var jag och hälsade på ett företag som heter Refurn. Anledning till att jag var där var att de har tagit emot praktikanter från jobbtorgen och även anställt de personerna. Det företaget sade till mig: Ni är fantastiska i Stockholm, för ni är den enda kommunen i hela landet som har tillåtit en privat aktör att komma till en återvinningscentral och samla in möbler där. Det finns redan. De finns i Bromma. Välkomna dit och titta på det! De sade också att vi inte skulle göra som i Göteborg. Det finns så många privata aktörer på det här området som är villiga att bidra, och i Göteborg har de satsat miljoners miljoner kronor på en kretsloppsanläggning som inte fungerar speciellt bra och som

inte leder till att så mycket kommer ut på marknaden. Vilket Refurn säger att deras saker gör.

Torkning kräver ett otroligt stort utrymme. Det fungerar inte i en miljonstad som Stockholm.

Anförande nr 415

A n n i k a Ö d e b r i n k (S): Om det fungerar bra eller dåligt i Göteborg kan man ha olika åsikter om. De förebygger i alla fall 350 ton sopor per år i den anläggningen. Jag vet inte hur stort utrymme torrkonsivering tar, men det tar mycket mindre utrymme än färskt avfall i alla fall. Det minskar med 75 procent.

Anförande nr 416

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det enda vi vet i dag, Ulla Hamilton, är att de projekt som ni planerar, förbifarten och Österleden, leder till så stora trafikökningar att vi får en trafikinfarkt. Vi välkomnar framkomlighetsstrategin. Den ligger helt i linje med vår politik, men den rör inte på de problem som era vägprojekt leder till. All forskning, all samlad kunskap, visar att nya trafikleder leder till ökad trafik. Nya vägar – ny trafik. Se bara vad som händer med Södra länken! Den blev igenkorkad på en gång.

Ni skapar dessutom en utspridd stad och inte den täta stad som ni brukar prata om. Hur rimmar förbifarten med en resurseffektiv och klimatsmart stad, Jonas Naddebo? Det är kollektivtrafiken som är lösningen.

Förbifarten avlastar inte Essingeleden, Erik Slottnér. Vi vet, och det visar alla rapporter, att om förbifarten någon gång kanske blir byggd blir Essingeleden igenkorkad den första dagen den är klar eftersom trafiken ökar så mycket. Vi måste sätta in andra åtgärder än att bygga vägar. Vi måste lägga de 30 miljarder som ni vill gräva ned i en tunnel på en utbyggd kollektivtrafik. Vi måste införa trängselavgifter på Essingeleden. Vi vet att trafiken minskar med 13 procent om vi gör det. Då kommer den trafik som behövs fram. Dessutom måste vi så klart bygga Bromma parkstad.

Sedan har vi en liten sak, klimatfrågan, som ni på något vis helt har duckat för. Allting visar att vi inte klarar klimatmålen. Kapacitetsutredningen visar att det är omöjligt att klara klimatmålen om vi bygger mer vägar. Det verkar som om ni har glömt bort de här sakerna. 16-gruppen, det vill säga gruppen som samlas på länsstyrelsen för att titta på infrastrukturen framöver, visar att det inte går att klara klimatmålen på det här sättet, men ändå ska man bygga det som ännu inte är byggt och som bara leder åt helt fel håll.

Vi måste ta klimatmålen på allvar och göra någonting åt dem. Vi måste se till att framkomligheten i hela regionen fungerar, och det innebär inte att bygga trafikleder. Vi vet genom forskningen att de kommer att vara igenkorkade. Vi ska ha en klimatsmart planering, en klimatsmart stad och en bra kollektivtrafik.

Anförande nr 417

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Kära Daniel, om det vore så att vi inte gjorde ett dugg när det gäller cyklister, gående eller kollektivtrafik skulle du ha rätt, men så är

det inte. Vi gör allt detta på en gång. Jag förstår faktiskt inte. Det är helt omöjligt för mig att förstå hur man kan hävda att när bussarna går på vägen inne i staden är det okej med vägar, men när man bygger en väg utanför staden, det vill säga förbifarten, och bussarna går där är det inte okej med vägar. Jag förstår inte hur det går ihop. Det är kollektivtrafik i båda fallen. Det är verkligen så. Titta på positioneringen av förbifarten! Det kommer att innebära att vi bygger en ännu tätare stad. Vi kommer att få en bättre kollektivtrafik. Eftersom vi bygger en tätare stad och förtätar tillsammans med grannkommunerna bygger vi också ut kollektivtrafiken till de områdena. Det är klimatsmart.

Anförande nr 418

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Ni bygger vägtrafik och trafikleder. Vi vet att luften i den tunnel som ska bli förbifarten kommer att vara så farliga att man inte kan köra bussar där. Hornsgatan kommer att vara som en frisk fläkt någonstans ute på landsbygden i förhållande till den här tunneln.

Ni struntar helt och hållet i klimatmålen. De utredningar som finns, Kapacitetsutredningen och remissversionen från länsstyrelsen om regionens inriktning för transportsystemets utveckling i Stockholm, visar att det här inte går. Även om man bygger ut cykeltrafiken, som vi vill, hjälper det inte om man samtidigt bygger dessa trafikleder. Ni måste ta ansvar för Stockholm, och ni måste också ta ansvar för klimatet. Det gör ni inte.

Anförande nr 419

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Det där var något av det absolut dummaste jag har hört under hela dagen. Ursäkta, ordförande, men jag måste faktiskt säga det. Tror ni inte att det kommer att finnas bilar i Stockholm och Sverige om 20–30 år, Daniel Helldén och Miljöpartiet? Är det inte i så fall en politikers uppgift att se till att folk kan använda de bilarna? Det Miljöpartiet föreslår är att bilarna ska finnas – ni säger att ni inte är emot bilarna som sådana – men de ska inte få åka någonstans. Prata om att det kommer att bli trafikstockningar. Som politiker måste man förhålla sig till hur verkligheten ser ut, och det gör vi i Alliansen. Det är därför som vi kommer att bygga Förbifart Stockholm och samtidigt, tillsammans med regeringen, se till att det blir så miljövänliga bilar som möjligt som kommer att färdas på den när den står klar om tio år.

Ni föreslår att vi ska ned till två ton koldioxid per stockholmare och år. För att klara det till 2018 skulle vi behöva ta bort all trafik i Stockholm. Ni är fullkomligt otrovärdiga. Ni är fullkomligt oansvariga när det gäller de här sakerna. Jag tycker faktiskt att du ska stå för det.

Anförande nr 420

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Vi har bilar, och det kommer vi att ha. Jag tror att det är två och en halv miljon resor med bilar varje dag. Det är dagens infrastruktur. Med de trafikleder som ni vill bygga tillkommer en miljon resor om dagen. Det är detta det handlar om. Vi ska se till att de inte kommer till. Det är inte fel. Det står i rapporterna här. Det står i svart på vitt. Vi ska komma bort från den här ökningen. Vi måste se till att den förs över till de resurssnåla och miljömässigt bästa transporterna, och det är kollektivtrafik och inte nya leder. Vill ni göra någonting för trängseln och trafiken handlar det om trängselavgifter på Essingeleden. Inför dem nu på en gång så

får vi lite ordning på trafiken på Essingeleden. Då kommer de som behöver det fram. Men ni vill inte göra det av någon konstig anledning som jag inte förstår.

Anförande nr 421

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Belastningen på Essingeleden kommer att minska med Förbifarten. Allting annat lika är det så. Tänk vilken trafiksituation vi skulle få om vi inte skulle bygga förbifarten om den trafikökning du förutspår skulle ske.

Sedan efterlyser Daniel Helldén trängselskatter. Vi har sagt ja till trängselskatter på Essingeleden när förbifarten är byggd. Det kommer förmodligen också att göra att trafiken kommer att minska på Essingeleden. Om Miljöpartiet hade fått bestämma sedan lång tid tillbaka skulle varken Essingeleden eller Västerbron ha funnits. Då hade vi fått åka över Slussen. Tänk er den trafiksituationen! Ni har varit emot varje ny väg för att avlasta. Därmed skulle varken Västerbron eller Essingeleden ha byggts.

Hur Bromma parkstad med 100 000 nya invånare och 30 000 nya arbetsplatser skulle minska trafiksituationen i Bromma är helt obegripligt.

Anförande nr 422

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag har aldrig påstått att Bromma parkstad skulle leda till färre transporter i Brommaområdet. Men med en bra tunnelbana skulle vi kunna få till det på ett bra sätt. Det kostar pengar. En förbifart kostar ungefär två gånger så mycket som en tunnelbana till Nacka, som ni inte på något vis har finansierat eftersom ni bygger trafikleder hela tiden.

Du pratar om Essingeleden. Om man inte bygger förbifarten och låter trafiken expandera på det sätt som ni vill göra kommer man hamna i det läget att ingen människa alls kommer fram någonstans i trafiken i Stockholm. Men vi ska bygga ut kollektivtrafiken. Vi ska ta de pengar vi har och bygga kollektivtrafik så att vi inte behöver dessa trafikleder. Jag tycker att detta är så märkligt. Ni vill inte införa trängselavgifter nu. Ni vill vänta till senare. Då kommer trafiken att öka ännu mer. Vi ska se till att den trafik som behövs kommer fram. De andra ska leta sig andra vägar. De pengar som vi får in ska vi lägga på kollektivtrafiken så att de kan åka där.

Anförande nr 423

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker byta ämne. Socialdemokraterna har också ett budgetförslag när det gäller Stockholms Hamnar. Jag yrkar bifall till det budgetförslaget. Det är bra att Norvik har kommit så långt som det har gjort. Det första beslutet om att bygga ut Norvik fattades 2002. Det har tagit några år att komma dit man är i dag. Hela den här anläggningen kommer att bli en viktig del av godstrafiken och gods försörjningen till hela Stockholmsregionen. Hamnen är också en mycket viktig del av turistnäringen i dag.

Däremot kan man varje lite orolig för om oljehanteringens verkligen kommer att försvinna från Loudden 2019. Det är möjligt att ni har något ess i armen som vi inte vet om, men det har gjorts ungefär 25–30 utredningar under de senaste åren för att hitta en lämplig plats för oljehantering och oljeförvaring.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 424

H e l e n a B o n n i e r (M): Jag håller med dig om att det har tagit väldigt lång tid att komma fram till detta, Malte. Men nu har vi en deadline som vi alla gemensamt i hamnens styrelse har kommit fram till och även förankrat på andra håll, och det är 2019. Då är det avvecklat. För första gången har vi faktiskt tagit steg för att genomföra det här. Tyvärr kan jag inte diskutera det här, men vi har konkreta förslag som vi kommer att kunna presentera så småningom. Jag är inte det minsta orolig. Vi kommer att genomföra det här inom den tid som är satt.

Anförande nr 425

M a l t e S i g e m a l m (S): Det har funnits ganska konkreta förslag när det gäller avvecklingen av Loudden under årens lopp. Sedan har till exempel berörda kommuner hoppat av i sista stund efter det att man har diskuterat det ytterligare. Om ni har hittat en plats för detta är det bara att gratulera.

Anförande nr 426

S t e l l a n H a m r i n (V): Herr ordförande! Det finns något som är bra och något som är dåligt i dag. Kollektivtrafiken har hyllats alldeles oerhört. Jag har aldrig hört så mycket lovord om den. Det är jättekul, för det är någonting som vi alldeles uppenbart tycker väldigt lika om allihop. Det finns säkert en och annan dragning åt det ena eller andra hållet och lite olika trafikslag där vi kan bråka om vad som är bäst, men vi är ändå överens om tagen. Jag hoppas verkligen att vi ska kunna enas och bygga ut den ordentligt.

Men det finns ett problem, och det är förbifarten och Österleden. Det kommer att vara en konflikt hela tiden oavsett hur man ser på detta. Det kommer att leda till en ökad bilism. Det kommer inte att leda till minskad trängsel i innerstaden. Det visar Trafikverket mycket tydligt. Det bryter mot klimatmålet, precis som Daniel sade. Det leder till ökade utsläpp av koldioxid när de i stället borde minska med 80 procent vid den tiden. Vem ska betala det, menar ni? Någon annan måste ju minska mycket mer då. Vem ska göra det? Berätta det!

I dag dör 35 personer i staden och 500 i regionen varje år på grund av luftföroreningar och dåligt luft. Tunnlarna här kommer att innehålla 100 gånger mer partiklar än det gränsvärde man själv har satt upp, och det finns i dag ingen lösning på hur detta ska fixas. Det är ett stort problem, och det kommer att påverka omgivningen.

Det är jättedyrt. Det kostar 30 miljarder i investeringar, och sannolikt mer, och det kostar 65 miljarder inklusive räntor. Det här blir självfallet en konkurrens med alla de andra investeringar ni vill göra men som ni inte har finansierat. Varken Slussen eller den här förbifarten är ännu fullt finansierade. Jag tror inte att pengarna kommer att räcka till.

Det ska åka bussar på den, men en utredning visar att den klarar av 5 procent av behovet av transporter. 95 procent måste fortfarande ske med bilar, och förbifarten kommer inte att vara byggd för bussar. Det gäller varken dragningen eller uppfarten.

Sedan talar väldigt mycket för att bilismen faktiskt har nått sin topp. Det finns flera resultat som visar att bilismen börjar minska i i-länderna. Peek car var på sina håll under 2006–2008. Vi såg nyligen en rapport i miljöförvaltningen där det var en långsam minskning av bilismen i innerstadssnittet. I ytterstadssnittet var det oförändrad bilism under de senaste fyra åren trots att befolkningen ökade med 10 procent tror jag. Det är alldeles uppenbart att samma utveckling finns här. Stigande bensinpriser kommer att leda till att bilismen minskar. Jag tror faktiskt att det finns en uppenbar möjlighet att förbifarten helt enkelt inte kommer att behövas. Och om den finns snor den dessutom bara passagerare från kollektivtrafiken och gör den mycket mindre lönsam. Här bygger man in en konflikt i samhället, och den är fullständigt onödig.

Anförande nr 427

Borgarrådet H a m i l t o n (M): I den här frågan är vi inte alls överens, Stellan. Jag tror att du har helt fel ur många aspekter. Du tänker över huvud taget inte på den utveckling som sker på fordonsområdet. Där ser vi just nu en ganska snabb utveckling mot hybrider och mot elbilar i nästa steg. En växande stad behöver också, precis som jag sade i mitt inledningsanförande väldigt mycket gods- och leveranstrafik. Därför behövs det också möjligheter att åka vid sidan av i stället för rakt igenom city. Jag är helt övertygad om att förbifarten, och även Österleden, kommer att behövas för persontrafik, för kollektivtrafik och för gods- och leveranstrafik. Dessutom tror jag inte ett ögonblick på att Trafikverket skulle bygga en hälsofarlig väg på det vis som ni uppenbarligen tror.

Anförande nr 428

S t e l l a n H a m r i n (V): Faktum kvarstår. De säger fortfarande att partikelhalterna kommer att bli 100 gånger högre än det uppsatta gränsvärdet. Vi kommer säkert att få en del elbilar, men tillverkningen är mycket klimatförstörande. Det är inte alldeles uppenbart att det är en fördel totalt sett. Det pågår studier av det. Det är stora kostnader vid tillverkningen också. Det kommer inte att bli 100 procent. Vi kommer att ha massor med utsläpp från de bilarna i alla fall.

Visst måste vi ha gods- och leveranstrafik. Låt oss titta på det, men jag tror säkert att vi kan finna en lösning på det.

När länsstyrelsen har tittat på det här med havsytan har de, helt rätt tror jag, kommit fram till att vi kommer att behöva nya dammar i skärgården för att hindra högvattnet från havet att tränga in i Mälaren. Då tvingas vi, antingen vi vill eller inte, att bygga en österled, men mycket längre ut. Det är mycket bättre, därför att då påverkar vi inte Stockholms stad på ett negativt sätt. Låt oss fundera över det. Och göra den smal så att den tillgodoser det lokala behovet. Då behöver vi ingen österled.

Anförande nr 429

D a t e v i g T j ä r n b e r g (M): Jag skulle vilja lyfta fram avfallssatsningarna. Jag tycker att det är roligt att vi har så höga ambitioner där. Vi ska öka matavfallsinsamlingen för att kunna förse regionen med biogas. Det gör vi med den nya teknikens hjälp. Optisk sortering ska göra det lättare att få in mer hushållsavfall. På så sätt ska vi också kunna nå vårt mål att samla in 50 procent av matavfallet till 2018, vilket är det nationella målet. Incitamentet är avfallstaxan som kan

differentieras. Den kan vara viktbaserad och även bero på hur ofta man behöver hämta. På så sätt minskar vi också den mängd avfall som slängs.

Jag tycker att det är viktigt att ha Stockholms förutsättningar som utgångspunkt nu när vi tittar på vad vi kan göra. Jag tycker att våra satsningar är både ambitiösa och genomförbara. I nya områden är vi med i ett tidigt skede för att vi ska få en modern, hållbar och kostnadseffektiv hantering av avfallet. Jag tycker att det är roligt att stockholmarna är mycket duktiga och medvetna i den här frågan. De är bra på att sortera. Vi ska fortsätta med informationskampanjer för att öka den här medvetenheten ännu mer.

Det handlar inte bara om det kommunen gör utan även om det stockholmarna själva gör. Man tar till exempel hand om gamla möbler, renoverar dem och säljer dem. Det finns många som håller på med det. Utöver det finns det loppis, auktioner, Blocket och hela vintage- och secondhandtrenden. Det är roligt att stockholmarna är medvetna. Den trenden ska vi så klart ta fasta på och uppmuntra ännu mer.

Anförande nr 430

M a r i a A n t o n s s o n (MP): Det är fantastiskt att ha ett mål för matinsamlingen som ligger på 50 procent. År 2011 låg den på 8 procent, och målsättningen för 2012 är 12 procent, men vi vet inte utfallet än. Vi ska upp till 50 procent 2018. Det har ju inte fungerat att styra med taxan, och ni vågar inte sänka taxan för matavfallet för mycket eftersom ni är rädda för att det slängs annat där då. Så har jag förstått det i alla fall. Menar du att bara informationskampanjer ska räcka för att nå upp till det positiva målet?

Anförande nr 431

D a t e v i g T j ä r n b e r g (M): Jag tycker att det är viktigt att ha höga ambitioner. Vi har också ny teknik till vår hjälp, till exempel optisk sortering. Jag tror att vi kommer att se en stor utveckling av matavfallsinsamlingen. Vi får ju in det genom avfallskvarnar också. Jag tror att vi har stora möjligheter att nå det här målet.

Anförande nr 432

S t e l l a n H a m r i n (V): Det här en sådan fråga där vi bara kan önska lycka till. Vi kan alla jobba för att nå 50 procent. Det är bara beklagligt att ni sålde ut den biogasanläggning som vi hade i Stockholm Vatten. Där kunde man kombinera röt slammet med den här produkten. Vi tror att det hade varit mycket bättre för att nå ett klimateffektivt mål om det hade varit kvar i kommunens ägo. Jag hoppas att det kan bli så i framtiden.

Jag har förstått att man har funderat på urinseparering i Norra Djurgårdsstaden och övergett det. Jag tycker att det vore en alldeles utomordentlig idé. I stället funderar man nu, om jag förstod saken rätt, på att kombinera toalettavfall med biologiskt avfall i ett separat system redan från början. Jag hoppas att det är en idé som man kan utveckla.

Anförande nr 433

D a t e v i g T j ä r n b e r g (M): Det är roligt när man kan vara med i ett tidigt skede i nya utvecklingsområden där det går att prova nya sätt att förbättra sorteringen och insamlingen.

Anförande nr 434

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag tänkte göra en liten uppsamling här. I er budget pratar ni om cykelparkeringstal. Det står att trafik- och renhållningsnämnden har utrett frågan och att parkeringstalet för cyklar ska implementeras av stadsbyggnadsnämnden. Jag skulle vilja veta hur den här utredningen ser ut och vad man har kommit fram till. Efter att ha studerat andra städer, bland annat Malmö, har vi infört ett cykelparkeringstal i vår budget. Jag har inte sett till någon sådan här utredning, så det vore lite kul att se den. Det var den första saken.

Den andra saken är att i er budget pratar ni konstigt nog om dubbdäck och kväveoxider. Det låter jättebra. Ni ska göra någonting åt det här och ta krafttag. Det står att trafik- och renhållningsnämnden ska bidra till de åtgärder som anges i det av länsstyrelsen framtagna åtgärdsprogrammet för att klara miljö kvalitetsnormerna. Ni ska "bidra". Javisst, men ni har precis sagt att ni inte tycker att det här åtgärdsprogrammet är särskilt bra. Ni vägrar att införa flera dubbdäcksfria gator trots att länsstyrelsen uttryckligen säger att det måste göras. Det är den första åtgärden de pekar ut. Vad gör ni då? Ni säger: Det här åtgärdsprogrammet är bra, men vi tar bort det som är en så viktig sak för stockholmarnas luft. Länsstyrelsen är mycket noga med att påpeka att det handlar om människors hälsa. Vad gör ni egentligen med stockholmarnas hälsa? Jo, ni sitter och väntar på att en centerpartistisk minister ska ta fram en lag. Vi vet inte om eller när den kommer. Här måste något göras. Jag tycker att det är nonchalant mot stockholmarna. Vi vet att barns lungor skadas. De får sämre syreupptagningsförmåga. Vi vet att stockholmare dör av den farliga luften.

Sedan kan man också läsa om en annan åtgärd i budgettexten som ni inte vill ha med. Det handlar om kväveoxid. Ni har konstigt nog bestämt er för att ni vet bättre hur man mäter de här farliga partiklarna, trots att forskningen så tydligt pekar ut att det är med hjälp av kväveoxiderna som man kan peka ut de farliga partiklarna från framför allt dieselbilarna. Men ni vill hitta något annat mätinstrument. Jag tycker att det är nonchalant, och ni bör ta ansvar för det. Jag skulle gärna vilja höra hur ni har tänkt göra med de här sakerna. Ni kan ju börja med parkeringstalet, och sedan kan ni komma in på åtgärdsprogrammet.

Anförande nr 435

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Herr ordförande! Vi har cykelparkeringstal i Norra Djurgårdsstaden. Det är ganska enkelt att vi hanterar de här sakerna på det sättet, precis som vi gör när det gäller bilparkeringstalen. Man tar helt enkelt hänsyn till bostädernas lägen. Vi lyfter ju fram cyklarna över lag, och vi måste naturligtvis se till att folk kan ha cyklar. Det är rätt självklart att man ska ha det med i planeringen från början på ett helt annat sätt än vad vi kanske har haft tidigare. Där kan både du och jag vara lite självkritiska. Jag tror också att det är viktigt att vi engagerar stadens fastighetsägare på ett helt annat sätt, framför allt de som har stora arbetsplatser i innerstaden, och ber dem att hjälpa till att upplåta platser för cykelparkering för dem som jobbar i de fastigheter som de äger. Det jobbar jag ganska mycket med.

Anförande nr 436

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är utmärkt att ni arbetar för att få fler parkeringsplatser för cyklar och att det görs i innerstaden, Ulla. Det pratas ju om en cykelparkeringsplats vid Järnvägsparken. En del av er vet kanske hur den ser ut. Det är inte så mycket park. Det finns mycket mer centrala platser där man borde göra

detta. Finns den här cykelutredningen egentligen? Det är lite spännande. Det pratas om den, men det finns inget tal. Den ska implementeras, och jag har inte sett till den.

Anförande nr 437

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Jag kan svara lite kort på det första. Det är klart att om det står i budgeten att det ska bli ett cykelparkeringstal är det ju så. Budgeten är en bibel för tjänstemännen i staden.

När det gäller dubbdäcksrestriktioner har vi efter ett långt och enträget arbete fått regeringen att utreda dubbdäcksavgifter. Man har sagt att man ska göra det så fort som möjligt. Miljöministern var här i Stadshuset för ett par veckor sedan och sade att detta har prioritet. Du säger att det är nonchalant att vänta på detta. Dubbdäcksavgifter har löst problemet i Oslo. Det är beprövat. Det fungerar. Dessutom är det mycket bra på många olika sätt. Det vore nonchalant att införa ett förbud år ett för att sedan år två ta tillbaka förbudet och införa en dubbdäcksavgift i stället. Det här är stora åtgärder som får stora konsekvenser. Vi ska genomföra en sådan åtgärd, men då gäller det att göra rätt från början.

Det är inte vi som ifrågasätter om kväveoxider är en bra indikator på partikelutsläpp. Det är Naturvårdsverket som gör det. Jag tycker att om Naturvårdsverket gör det ska vi åtminstone lyssna på det. Det kanske krävs lite mer forskning. Men det får inte mig att bli mindre restriktiv mot dieselfordon i staden.

Anförande nr 438

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det är bra om du kommer att arbeta emot dieselfordon. Det finns en indikator i länsstyrelsens program, som majoriteten konstigt nog säger nej till, som handlar om att man ska arbeta mot kväveoxiderna. I stället skriver ni att man ska börja utreda. Man ska utreda allting i stället för att göra någonting. Det är samma sak när det gäller dubbdäcken. Här väntar man på en lag. Vi vet att vi kan införa dubbdäcksförbud på en gång. Vi tycker också att det skulle vara behändigt om vi hade en dubbdäcksavgift. Vi vet att det har effekt. Men den lagen finns inte, och stockholmarnas hälsa kan inte vänta på detta. Det intressanta med länsstyrelsen är att de inte pekar ut att man ska ha ett dubbdäcksförbud i hela staden. De föreslår att man åtminstone ska ta två gator till. Vi tycker att det är för lite, men det är en bra början. Ni säger att ni inte vill göra det, utan vi ska bara ha det på Hornsgatan. Varför inte ta lite grann på en gång och göra något vettigt? Stockholmarna behöver det.